

+2 CD

CHIP

počítače • internet • komunikace

Testujeme:
17" ploché monitory s TV

38

**PLNÉ VERZE PROGRAMŮ
NA 2 CD**

Floating Mobile Agent

- správce pro mobilní telefony
- plná verze s pravidelným upgradem
- SMS z počítače jsou hračkou

GIMP 2.0 CZ

- přelomová verze bitmapového editoru
- nová podpora textu, formátů a CMYK
- bezplatná náhrada Photoshopu

SimpleCopier 3.21 CZ

- kopírovací centrum pro počítač
- spojí skener, tiskárnu a modem
- možnost jednoduchého faxování

CD Český telefon

- elektronický telefonní seznam
- nástroje pro vyhledávání podle jména, adresy a čísla
- dokonalejší verze než ta, která je samostatně v prodeji

Velký bratr Microsoft

26

- ochrana proti kopírování, povinná registrace; jak se bránit
- metody kontroly uživatelů ze strany výrobců PC a programů

DVD vypalovačky

54

- srovnávací test deseti DVD vypalovaček s osminásobnou rychlostí
- tipy, rady, technologie; nízká cena vypalovaček do 6000 Kč

Dovolená z internetu

- **vyberte si dovolenou pro letošní léto**
- přehled cestovních kanceláří na internetu
- rady, zkušenosti, informace, přehledy, kurzy měn, exotika

76

Test: devatenáct procesorů pro PC

48

- nejnovější cenově dostupné procesory z dílen AMD a Intelu

Cena: 158 Kč • 259 Sk
Cena pro předplatitele: 112 Kč • 199 Sk

9 771210 068005 05

inzerce

KDO NA TOM VLASTNĚ VYDĚLÁ?

Pokud se zajímáte o softwarové vybavení vaší firmy, či jste za něj přímo zodpovědní, určitě vaší pozornosti neunikly billboardy jedné nejmenované softwarové společnosti, jedničky v oboru DTP produktů. Snažila se nás v nich upozornit na skutečnost, že naše integrace do Evropské unie je už jen otázkou dnů a že přesně tolik času nám ještě zbývá na pořízení SW za stávající ceny. Po vstupu se totiž cenová úroveň chtě nechtě bude muset podřít dikta tu celoevropského trhu, a to tak, aby si stejný produkt za stejný peníz koupil jak živnostník provozující malé studio v Portugalsku, tak i živnostník na jižní Moravě. Doposud je vše v naprostém pořádku, až na jednu ne bezvýznamnou maličkost. Pro našišince to bude bohužel znamenat výrazné navýšení ceny – o více než jednu třetinu –, ovšem bez záruky, že stejně naroste jeho příjem. Nejde samozřejmě jen o zmíněnou společnost, která je díky billboardům nejvíce vidět. To samé pochopitelně platí mimo jiné i pro software z Redmondu, který hlásí nejvýraznější skoky u mezinárodních verzí svých produktů. Na řadu přijdou i verze lokalizované, ovšem postupně. Ostatní zahraniční producenti mlčí, týká se jich to však také.

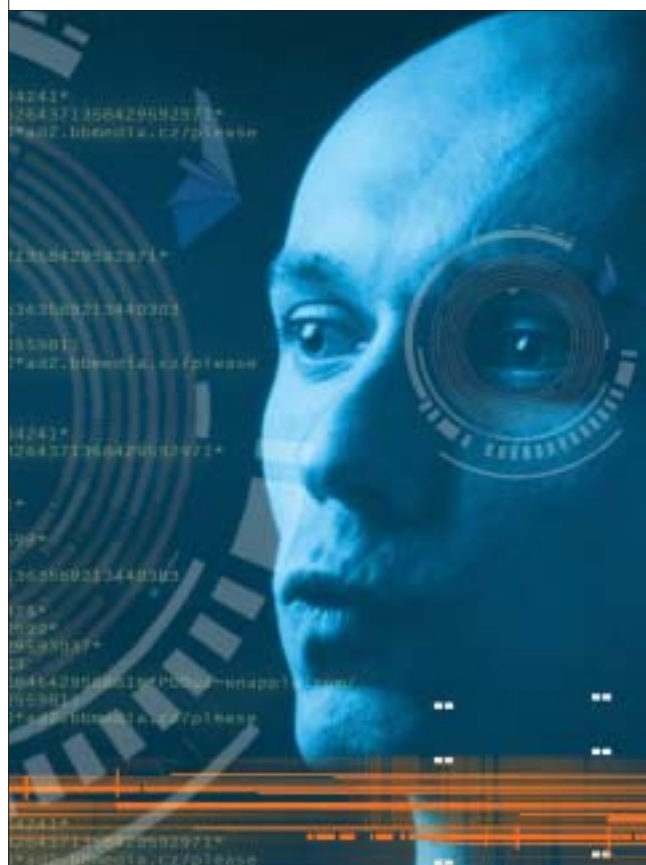
Na druhé straně tady máme silný tlak na potírání softwarového pirátství, nelegálního používání licencí programů a kopírování. V této oblasti sice nepatříme úplně k nejhorším (studie hovoří o mírném zlepšení ve srovnání s předchozími roky), určitě se však nemáme čím chlubit – naopak máme co dohánět. A teď kudy z toho ven. Je jasné, že podnikové kasy dostanou dost zabrat, chtějí-li udržet krok s vývojem a pracovat s nejmodernějšími produkty. Ve srovnání s loňským rokem může totiž v některých případech dojít ke zvýšení cen programového vybavení až o 50 %, uvážíme-li novoroční dáreček v podobě zařazení softwaru do základní daňové sazby, a tedy navýšení ceny o 17 %. To už nutně musí vést k zamyšlení, zda by stávající verze přece jen nějaký ten čas ještě nevydržely, a stejně možná i nelegální kopie, když už na ně zatím nikdo nepřišel. Se srovnáním cen souvisejícím se vstupem do EU těžko něco naděláme, nemuselo to ovšem být horší o zvýšení daně, které celou věc ještě umocňuje. Jediní, kdo by ze stávající situace mohli mít prospěch, jsou producenti free a open source softwaru. Že by přišel jejich čas? ■ ■ ■ jiri.palyza@vogel.cz

PŘEDPLATNÉ CHIP

Předplaťte si **CHIP**
za speciální ceny

151

Téma čísla:
„Velký bratr“ Microsoft

26

DETAILNÍ OBSAH ČASOPISU?
OTOČTE LIST.

OBSAH

AKTUALITY

6 Mailbox

8 Hardware

12 CeBIT

Jarní počítačový veletrh CeBIT – trendy pro rok 2004.

16 Software

18 Internet

20 Spektrum

TÉMA

26 „Velký bratr“ Microsoft

IT průmysl troubí k útoku proti hackerům, virům a zlodějům dat. Domnělá bezpečnost však jde na úkor ochrany dat. Podívejme se, co na nás Microsoft a jeho spojenci pod heslem „Trusted Computing“ chystají.

HARDWARE

36 LCOS – velký obraz za málo peněz

Doposud takřka nevyužívaná displejová technologie LCOS umožní výrobu cenově dostupných plochých obrazovek velkých formátů.

38 Excel a enterprise

Srovnávací test deseti 17" monitorů TFT s TV tunerem.

48 Ten správný mozek

Test devatenácti procesorů pro osobní počítače.

54 Osmělte se na osmou rychlost

Test deseti DVD vypalovaček s osminásobnou rychlostí.

60 Krátkodobé testy

20" LCD monitory, IBM ThinkPad R50p, HP Compaq nx5000, Trust 782AV Power video, Discobolos Archiv, Siemens SX1, Konica Minolta DiIMAGE A2, Mobile DataSafe II.

71 Na první pohled

Albatron PX875P Pro, Canyon VGA nVidia GeForce FX5700, Bluetooth USB Mobile Centre – 100m.

INTERNET

72 Počítačový tuning na internetu

Kde najít na internetu nejlepší zdroje informací pro vyladění hardwaru PC?

76 Na dovolenou přes internet

S internetem za hranice všedních dnů? Podívali jsme se, co nabídne internet milovníkům zahraničních dovolených...

86 Deset mega přes půl světa

Máte velký soubor, který potřebujete poslat kamarádovi? Pokud máte internet, neměl by to být problém.

88 Internet na čtyřech kolech

Pro motoristické nadšence je internet rájem. Stačí jen vědět, kde hledat!

94 Přejíže s internetem

Máte doma internet a nesnášíte lidi? Možná pro vás máme inspiraci.

98 Novinky z první ruky

Umíte anglicky a chcete čerstvé informace? Pak pro vás máme několik horkých tipů.

102 Kdo nebloguje, jako by nebyl

Chcete si také založit internetový deníček neboli weblog? Poradíme, kde začít.

105 Kam kráčí webdesign?

Co nového na WWW designéřské scéně?

106 Nová síť p2p? Kdepak!

Označit protokol BitTorrent za další síť p2p by bylo asi příliš odvážné. Podívejme se však, co nového přináší a zda se přechod od konkurence vyplatí.

SOFTWARE

110 Týmová dvojka

Kvalitní bitmapový editor Corel PHOTO-PAINT žije trochu ve stínu svého vektorového bratrance CorelDRAW. Jaké jsou přínosy jeho dvanácté verze?

26

„Velký bratr“ Microsoft

V boji proti virům a pirátským kopiím se Microsoft a spol. chystá k velkému útoku: monitorovací čipy, povinná registrace a ochrana proti kopírování mají z každého PC vybudovat domácí pevnost. Cena za tuto bezpečnost je však vysoká: hrozí totální kontrola. Chip ukazuje, co vše se na uživatele chystá.

38

Excel a enterprise

Tabulkový kalkulačtor, nebo kapitán Picard? Nejen u počítačových monitorů, ale i u televizorů se stále více derou dopředu ploché obrazovky. Chip vám ukáže, které TFT monitory s TV tunerem vytvoří dobrou postavu v obou těchto světech.

48

Ten správný mozek

Pracujete s videem? Vytváříte soubory MP3? Zabýváte se seriózní prací? Nebo vám jde hlavně o „frejmy“ při hraní her? Pak možná nevíte, který procesor vám pomůže a bude pro vás ten pravý, a kdy se naopak vyplatí investovat do grafické karty.

54

Osmělte se na osmou rychlost

V září loňského roku uvedl Plextor na trh osmirychlostní vypalovačku. Od té doby se zdánlivě nic zásadního nedělo, nyní však již rychlou DVD vypalovačku nabízí téměř každý výrobce. Podívejte se spolu s námi na rozdíly v jejich kvalitě.

72

Počítačový tuning na internetu

Zatímco pro fanoušky autotuningu existují speciální časopisy, příznivci přetaktování a ladění počítačů jsou tištěnými periodiky často opomíjeni, a tedy odkázáni na internetové stránky podobně zaměřených nadšenců.

76

Na dovolenou přes internet

Blíží se doba prázdnin a vy možná přemýšlíte, ve kterém cizím kraji utratit za týden své dva měsíční platy. Zapomeňte na obcházení cestovních kanceláří: kam byste chodili, celý svět přijde za vámi! Stačí se jen připojit k internetu.

Obsah Chip CD 5/04 najdete na straně 112.

Chip vychází měsíčně ve vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o.

adresa redakce Sokolovská 73, 186 21 Praha 86 **poštovní styk** P. O. Box 77, 186 21 Praha 86
telefony sekretariát 225 018 566, 225 018 568, fax 225 018 500 **inzerce** 225 018 646,
 225 018 648, fax 225 018 600 **předplatné** 225 018 942

112 Chip DVD 5/04

TrueSpace3.2, grafické karty, knihy a vývojové nástroje Microsoft, Adobe Creative Suite, MegaMedia Pack aneb obsah příloženého Chip DVD.

113 Český telefon 2004 pro Chip

Obsahem druhého příloženého CD je elektronická verze telefonního seznamu.

114 Ekonomické systémy

Obsah Chip CD 5/04.

116 Desetiletý, a stále aktuální

Program Caligari trueSpace, levný a přitom výborně vybavený 3D modelář, oslavil úspěšné desáté výročí svého vzniku.

118 Tady IP, volám IP

Kdo chce ušetřit, může začít telefonovat přes internet prakticky hned. Přinášíme přehled programů pro IP telefonii.

120 Není nad přehled

Služby programu FileAnalyser jistě mnoho uživatelů přivítá, zvláště když jde o freeware.

121 „Glóbus“ Česka v kapse

Pod názvem PalmKim naleznete uživatele Palmů šikovný mapový software včetně podpory GPS.

122 DVD snáze a s bohatšími možnostmi

Nová verze programu DVD Studio Pro přináší uživatelům Maců více funkcí za méně peněz.

126 Software à la Aladdin

Internet Cleanup a Spring Cleaning jsou užitečné utility na platformě Apple.

130 Nový GIMP

Nová verze programu GIMP, „Photoshopu zadarmo“, přináší zajímavá zlepšení.

132 Krátké testy

4Contact 7.1.1, 602LAN Suite 2004, Amigo DVD Ripper 2.8.63, Audiograbber 1.83, Blaze Media Pro 5.03, AbsoluteFTP 2.2.2, GoldWave v5.06, PopThis! 4.0.0.27, Registr prospěchů 1.0.0, SiteSpinner V2, Xteq-Dotec X-Setup Pro 6.5.

PRAXE

136 Rozděl a panuj

Recenze externího MIDI ovladače pro mixování digitální hudby.

140 Výuka 3D grafiky zdarma

Program Alice vás naučí pracovat s trojrozměrnými objekty a ještě je navíc rozpočítávat.

142 S Mozillou na Operu

Další balík tipů a triků, tentokrát pro internetové prohlížeče.

MAGAZÍN

144 Počítače na přelomu tisíciletí

Kdy byl postaven první počítač aneb něco o historii hardwaru.

148 Optika v křemíkovém hávu

Proč a jak se snaží vývojáři firmy Intel uplatnit osvědčené „křemíkové“ technologie v optoelektronice?

150 Pozor na ně!

Názory a komentáře, tentokrát o počítačových virech...

152 Virus Manualis

... a způsobech jejich šíření.

SERVIS

154 Knihy

PowerPoint v kanceláři, Outlook v kanceláři, Naprogramujte si vlastní hru ve Flashi, Microsoft Access 2000: Jednoduše, srozumitelně, názorně a Visul C++ .NET pro programátory v C++.

158 Novinky na stříbrných discích

Novinky na trhu s CD-ROM a recenze titulu Český jazyk.

159 Hurá do Evropy!

Možnosti expresních jazykových kurzů pro začátečníky - Langmaster Express.

160 Tiráž

162 Co si přečtete přistě

Mailbox

Jsem blázen do jednoho filmu a stáhl jsem si pár fotek. Chtěl bych si je dát na plochu, ale tak, aby plynule přecházely mezi sebou. Mohli byste mi prosím poradit, který program by mi v tom mohl pomoci?

Jakub Miarka

Programů, které by toto zvládly, je několik. Určitě by to s trochou námahy šlo i v programu malování, který najdete v každých Windows. Já osobně bych doporučil sharewareový Paint Shop Pro, který najdete buď na některém z našich starších CD, nebo na internetu (<http://www.jasc.com/products/paintshoppro/>).

Petr Kratochvíl

Rád bych se zeptal na bezpečnost firewallu. Dne 22. 3. byl můj počítač skenován; používám Windows XP a Sygate Personal Firewall a právě ten mě na to upozornil. Může potenciální útočník zjistit něco pro něj vhodného a co vše takto může zjistit? Dá se tomu nějak (co nejspolehlivěji) zabránit? Nevíte, k čemu slouží následující porty TCP: 2475, 445, 3127, 6129, 139? Zkusil jsem i zpětné stopování, ale nikam to nevedlo.

Vilém Novák

Může potenciální útočník zjistit něco pro něj vhodného? Na takovou otázku nemůže nikdy odpověď znít NE; i když o počítačích budu vědět jenom to, že existují (i zjištění, že se nic vhodného nedozvím, může být vhodné)... Dá se zjistit, zda se dá do počítače proniknout jednoduše, či méně jednoduše. Průnik je možný téměř vždy – je to jen otázka peněz a času. Dá se tomu nějak zabránit? – Ne, ale velmi spolehlivé je vypnout počítač a odpojit ho od všech sítí...:) K čemu slouží uvedené porty TCP, najdete na: <http://support.microsoft.com/default.asp?scid=kb;en-us;832017>.

VBC support

Jelikož jsem v posledním Chipu četl test USB disků a na základě článku jsem se rozhodl pro koupi tohoto zařízení, chtěl bych požádat o radu. Koupil jsem si USB flash disk Agenie 128 MB USB 2.0. Při kopírování cca 1080 souborů o velikosti cca

107 MB se mi po zaplnění disku (přiděleno písmeno E:) zhruba 50 MB objevila hláška: „Nemohu zapsat soubor E:\xxxxx.xxx! Odstraňte ochranu proti zápisu.“

Disk jsem reklamoval, obdržel jsem jiný a zkusil to na jiném počítači doma. Objevil se však stejný problém. Reklamoval jsem tedy značku Agenie a obdržel jiný disk, Swissb, ale je to to samé, problém je prostě jinde. Přitom disk ukazuje kapacitu 125 MB, a pokud např. zkopíruji na disk 6 souborů po 20 MB, není to problém. Pokud všechny soubory zapakuji do 1 zip souboru, ani to není problém.

Zajímavé však je, že pokud kopírují celý adresář s těmito soubory, nakopíruje se vše v pořádku. Když na disku vytvořím nějaký adresář a do něj nakopírují soubory, opět vše proběhne v pohodě. Jediným problémem je tedy větší množství souborů přímo do „kmenového“ adresáře USB disku.

Pro kopírování jsem zkusil Windows Commander, Total Commander 6.01 i Průzkumníka. Ve Win.Comm. jsem zkoušel nastavit používat/nepoužívat pro kopírování mezipaměť i různé hodnoty bufferu i to, aby se USB disk choval jako ostatní disky – nepomohlo nic. Při jiné dávce souborů se chyba objeví např. již při zaplnění disku 30 MB nebo jindy zase až po 70 MB (cca).

Ještě dodám, že používám Windows 2000 Pro a testoval jsem to na dvou různých PC.

Mohu sice disk používat přes ten vytvořený adresář, ale jistě pochopíte, že mě vytáčí, proč s tím musím mít problémy zrovna já a jak to, že jsem o ničem takovém nikdy neslyšel. Budu vděčný za každou radu.

Vince

S kolegy jsme se shodli, že příčinou vašich „problémů“ bude fakt, že standardně se z důvodů maximální kompatibility (ale v praxi zcela zbytečně) klíče dodávají formátované starým souborovým systémem FAT (16 b). Jeho VLASTNOSTÍ je to, že v kořenovém adresáři jednotky (ať je jakkoli velká) smí být pouze 512 položek.

Řešení je jednoduché – přeformátujte klíč na souborový systém FAT32 (Windows jej nabízí standardně), který je bez podobných omezení.

Miroslav Stoklasa

Potřeboval bych poradit, jak se automaticky přihlašovat ve Windows XP. Vím o nějakém skrytém menu či konzole, ale nevím, jak se do ní dostat.

2600@atlas.cz

Rada vám bude platná pouze v případě, že počítač používáte sám. Pokud na počítači pracuje více uživatelů, je uvedený postup poněkud rizikový (myslím z hlediska bezpečnosti)...

Nejprve je nutné spustit správu účtů. Nejjednodušší je napsat do příkazové řádky (start/spustit) control userpasswords2. V okně, které se objeví, stačí jen zrušit zaškrtnutí položky „Před použitím počítače musí uživatelé zadat uživatelské jméno“.

Petr Kratochvíl

Děkuji za pěkný článek „Copak ti zbude, Český Telecom?“ Mám stejný názor na existenci tzv. veřejnoprávních médií. Bohužel je nás v tomto státě s tímto názorem tak málo. Navíc mě děsí, co ta naše strana a vláda (v čele s Mlynářem) vymyslí ohledně digitálního vysílání.

Jarek Uher, Ostrava

Díky za názor. Mně je líto spíš Telecomu. Na svou nekonceptnost a odpuzování klientů může myslím dost doplatit.

Bohouš Herwig

Odebírám pravidelně časopis Chip a čtu články B. Herwiga, které tam zveřejňujete. Většinou mě tyto články rozčilují tím, že mi připadají jako reklama určitých firem a výrobků. Jinak tomu bylo tentokrát, kdy se naprosto ztotožňuji v názorech na Telecom a jeho tzv. „politiku“. Bohužel namyšlenost a arogance firem takového rozsahu není ojedinelá, chovají se tak snad všechny. A co se týče internetu: lidé nezpustnou a nezhloupnou v okamžiku pocitu anonymity, oni takoví jsou už předtím. Pouze anonymita jim však dovoluje veřejně své vlastnosti a úroveň projevovat (paradox!). Při návštěvách většiny diskusí na webu mi připadalo, že píšící jsou většinou pubertáči nebo tykve (souvisí s IQ) a nedají dohromady větu, a proto se tam už ani nesnažím nahlížet. K zamýšlení však je, co s tím udělat. Sociologická studie samotná to nevyřeší.

Poláček Josef

inzerce

D-COPIA 300/400/500**Kopírují a tisknou**

Společnost Complet uvedla na trh novou řadu digitálních kopírovacích strojů střední a vyšší třídy, konkrétně označených d-Copia 300/400/500. Všechny tři nové modely vycházejí ze stejné konstrukční báze a mohou se pochlubit vysokou rychlostí (30/40/50 str./min. ve formátu A4), širokým výběrem příslušenství, inovovaným tiskovým, skenovacím a faxovým modulem a zajímavou softwarovou podporou pro síťový document management a dálkovou správu. Rychlost skenování byla u všech tří modelů navýšena na 50 str./min. při rozlišení 600 × 600 dpi. Novinkou je také duplexní jednotka pro oboustranné kopírování a tisk již ve standardu všech tří modelů. Volitelné příslušenství zahrnuje výběr ze čtyř typů finiše-rů, pevný disk, podavač originálů a doplňkové zásobníky papíru pro dosažení celkové kapacity až 4200 listů. Doplňkový tiskový, skenovací nebo faxový modul proměňují uvedené modely ve vysokorychlostní síťovou tiskárnu (standardně paralelní port a USB 2.0, emulace PCL 6 a PostScript 3), síťový dokumentový skener (funkce Scan-to-PC, Scan-to-mail, TWAIN), případně síťový fax (Super G3).

INTEL ITANIUM 2
Rychlejší servery

Společnost Intel představila dva nové procesory Intel Itanium 2. Servery s těmito novými procesory jsou zhruba o 28 procent levnější a až o 25 procent výkonnější než předchozí dvouprocesorové servery s procesory Itanium 2. Nové procesory rozšiřují produktovou řadu procesorů Itanium v oblasti cenově dostupných serverových řešení pro front-end aplikace. Společnost Intel má dvě architektury serverů, které pokrývají zhruba 85 procent celého trhu se servery. Procesory řady Itanium 2 jsou určeny pro kritické podnikové systémy a výpočetní klastry, zatímco procesory řady Intel Xeon pro široké obecné použití v podnikové IT infrastruktuře. Procesor Itanium 2 s taktem 1,40 GHz a 3 MB vyrovnávací paměti 3. úrovně a procesor Itanium 2 na 1,6 GHz se 3 MB L3 cache jsou vhodné do klastrů pro technické výpočty a pro základní front-end podnikové systémy. Společnost Intel nabízí výrobcům pro tyto nové procesory rovněž serverové platformy optimalizované k montáži do racku.

NVIDIA GEFORCE 6800**Ultragrafika od firmy nVidia**

Nový grafický čip už šesté generace představila společnost nVidia. Jde o čip s označením GeForce 6800 nebo GeForce 6800 Ultra (NV40), který je výkonnější než zatím poslední čip FX5950 Ultra. Skládá se ze 222 milionů tranzistorů, pracuje na frekvenci 400 MHz a využívá paměti DDR3 s frekvencí 550 MHz. Čip podporuje API DirectX 9 a technologie Vertex Shader 3.0 a Pixel Shader 3.0 a má nové texturovací jednotky. Nezapomnělo se ani na video – čip má integrovaný videoprocesor pro kódování a dekódování MPEG a podporuje DVD a HDTV výstup s rozlišením 1920 × 1080 bodů. Výkon čipu je podle prvních výsledků, které se na webu objevily, velmi dobrý. Karty s tímto čipem ovšem nejsou nelevnější (okolo 400 USD) a také počítač, ve kterém bude

karta provozována, by měl mít 450W zdroj. Karty se budou dodávat jak v provedení AGP 8×, tak PCI Express.

PANASONIC D-SNAP SV-AV50 & SV-AV25
Zábava kdekoli a kdykoli

Společnost Panasonic rozšiřuje řadu přístrojů D-Snap o dva nové modely, které umožňují natáčet video, pořizovat fotografie, sledovat filmy a poslouchat hudbu opravdu kdekoli a kdykoli. Nové modely ukládají záznam na paměťové karty SD a díky tomu jsou kompaktní a pohodlně se vejdou do kapsy u kalhot. Obsluha je přitom jednoduchá: všechna nastavení a všechny funkce jsou přístupné prostřednictvím kulčkového ovladače jog-ball. Fotografování umožňuje dvoumegapixelový CCD snímač a 2,5× digitální zoom. Oba přístroje zaznamenávají video s rozlišením 320 × 240 bodů a rychlostí 30 snímků za sekundu. Všeestranný D-snap lze používat také jako přehrávač digitální hudby ve formátech AAC a MP3. V tomto režimu vydrží až 4 hodiny. Oba modely též disponují funkcí hlasového záznamníku. Model SV-AV50 je tenčí než balíček karet a umožňuje snadné propojení s televizorem. Ve chvílích, kdy není přístroj používán, jsou objektiv i monitor chráněny proti poškození.

LEXMARK C510**Barevně laserem**

Novou barevnou laserovou tiskárnu pro kancelářské použití nabízí společnost Lexmark. Novinka je určena pro menší a střední pracovní skupiny, které požadují kvalitní tiskové výstupy za přijatelnou cenu. Rychlý 500MHz procesor a 64 MB paměti umožňují tiskárně vyprodukovat až 30 černobílých stránek a až 8 barevných stránek za minutu při rozlišení 2400 dpi. První dokument je u černobílého tisku vytištěn již za 13 sekund, u barevného tisku za 19 sekund. Paměť tiskárny lze rozšířit na 128 MB (model C510) a je možné přidat podavač papíru pro 530 listů (model C510dtn) či duplex (model C510dtn). Pomocí technologie Color Care od Lexmarku může uživatel monitorovat využití barevného tisku nebo je možné softwarově nastavit barevný tisk tak, aby barevné výstupy mohl provádět pouze uživatel, který k tomu bude mít právo. Doporučená koncová cena tiskárny je 18 500 Kč bez DPH.

AXIS 210**Síťová kamera**

Společnost Nextlan uvedla na český trh novou síťovou kameru Axis 210, která je určena pro profesionální nasazení. Tato kamera je vybavena CCD snímačem obrazu s mechanismem progresivního scanu, který nejen poskytuje dostatečné rozlišení, a to i v detailech, ale zároveň dokáže spolehlivě snímat obraz i v prostředí, kde je velmi málo světla. Obraz z CCD snímače je zpracováván obvodem, který provádí mj. kompresi obrazu ve formátech MPEG-4. Elektronika kamery zajišťuje přenos až 30 snímků za sekundu v rozlišení VGA (640 × 480 obrazových bodů) a zároveň zabezpečuje další monitorovací funkce (detekce pohybu, spouštění předdefinovaných poplachů, automatický záznam až 30sekundové sekvence před vznikem poplachu a další). Optika kamery je tvořena objektivem o světelnosti f 2,0. Kameru Axis 210 je možné připojit k libovolné lokální síti Ethernet nebo Fast Ethernet a díky integrovanému webovému serveru je možné zobrazovat data z kamery v libovolném webovém prohlížeči.

**SONY S204
LCD pro CAD**

Nový 20,1" LCD monitor S204 firmy Sony nahrazuje klasický 21" CRT monitor, a to především pro užití v aplikacích vyžadujících větší rozlišení a velmi kvalitní obraz. Svě využití najde především u CAD aplikací, při videoeditaci, editaci a dotváření digitálních fotografií, softwarovém vývoji a v oblasti vědy/výzkumu. Jeho rozlišení je UXGA (1600 × 1200 bodů) a má analogový i digitální vstup. Doba odezvy je 25 ms, kontrastní poměr 500 : 1, monitor má tenký rám a efektní design. Nabízí funkci Eco-Mode, která uživatelům poskytuje možnost vybrat si mezi jednotlivými nastaveními jasu. Úroveň jasu je více než 250 cd/m².

CANON DR-7080C**Skenovací rychlík**

Firma Canon uvedla na trh nový barevný vysokorychlostní dokumentový skener DR-7080C, který dokáže zpracovat až 70 stran za minutu v rozlišení až 600 dpi. Jde o univerzální plochý dokumentový skener formátu A3, který podává dokumenty prostřednictvím automatického podavače dokumentů s kapacitou až 100 listů standardního papíru formátu A4 či A3, a který si dokonce poradí i s delšími dokumenty o délce až 540 mm. Mezi praktické doplňky tohoto zařízení patří například indikátory uložení dokumentu, které se uplatní u plochých modelů i u modelů vybavených podavačem. Tyto indikátory informují uživatele, zda jsou dokumenty řádně umístěny v podavači nebo orientovány na skenovací desce.

EPSON STYLUS PHOTO RX600

Domácí „fotolaborator“

Firma Epson doplňuje svou produktovou řadu multifunkčních přístrojů a představila produkt Stylus Photo RX600 - fotografické centrum pro domácnost, které umí skenovat (v rozlišení 2400 × 4800), kopírovat a tisknout a nabízí řadu nových možností. Uživatel může tisknout i bez počítače, neboť je přístroj vybaven nejen technologiemi Exif Print a Print Image Matching, kompatibilními s velkým množstvím digitálních fotoaparátů, ale i vestavěným 2,5" barevným displejem, na kterém lze vybrat požadované obrázky. Zdrojem pro tisk mohou být paměťové karty nebo například diapozitivy. Protože Epson Stylus Photo RX600 zvládá saturaci barev a odstranění prachu, hodí se k archivaci starých, analogových fotografií – a to i bez připojení k počítači. Pomocí vestavěné prosvětlovací jednotky se dají digitalizovat diapozitivy a negativy. Pro tisk se používá šest samostatných inkoustových zásobníků a tiskové rozlišení je až 5760 × 1440 dpi.

UMAX COMPACT LX009, LUMEN LX 245 A LX 250

Projekce od Umaxu

Několik novinek z oblasti prezentační techniky má v nabídce firma Umax. Tou první je ultrakompaktní DLP projektor UMAX compact LX009, vyznačující se rozměry 24,7 × 9,3 × 5,2 cm a hmotností 900 gramů. Přes své miniaturní rozměry nabízí tento model světelný výkon 1000 ANSI lumenů a kontrast 2000 : 1. Fyzické rozlišení projektoru je 1024 × 768 bodů a jeho cena činí 99 990 Kč bez DPH. Další novinkou je dvojice LCD projektorů Umax lumen LX 245 a LX 250 (na obrázku). Hlučnost modelu Umax lumen LX 245 je pod hranicí 34 dB, takže neruší. Systém automatické korekce obrazu zaručí po zapnutí přístroje odstranění nežádoucího lichoběžníkového zkreslení. Lampa má výkon 1700 ANSI lumenů, cena přístroje je 79 990 Kč bez DPH. Umax lumen LX 250 disponuje automatickou korekcí vertikálního lichoběžníkového zkreslení, možností dálkové správy projektoru pomocí rozhraní LAN a širokou nabídkou analogových i digitálních obrazových vstupů. Světelný výkon tohoto modelu je 2200 ANSI lumenů, cena je 89 990 Kč bez DPH.

XIMETA NETDISC

Osobní nebo síťový disk

Ximeta NetDisc je název univerzálního zařízení pro ukládání dat, které v sobě kombinuje funkce osobního a síťového disku a které na český trh uvedla společnost Kobe. Jde o plug and play jednotku pro ukládání dat, která je vybavena rozhraním USB a zároveň i Ethernet/Fast Ethernet. Díky dvojí možnosti připojení lze NetDisc provozovat nejen jako osobní disk (s použitím interface USB), ale i jako systémovou síťovou jednotku pro pracovní skupinu či menší podnik (při využití ethernetového připojení), přičemž všichni uživatelé lokální sítě pak mohou své soubory ukládat na instalovaný NetDisc. NetDisc Aggregation je utilita, která umožňuje logicky spojit více jednotek NetDisc v jedno virtuální zálohovací zařízení (s vyšší kapacitou ukládaných dat). NetDisc je dodáván se zálohovací kapacitou 80, 120, 160 nebo 256 GB. Typická přístupová doba je 8,9 ms. Vnitřně obsahuje NetDisc rychlý pevný disk s rychlostí otáčení 7200 otáček za sekundu a vyrovnávací paměť o kapacitě 2 nebo 8 MB.

TOSHIBA TECRA M2

Lehká a výkonná

Společnosti Tech Data Distribution a Toshiba oznámily na své společné tiskové konferenci uvedení nového notebooku Toshiba Tecra řady M2. Notebook řady M2 se vyznačuje nízkou hmotností (necelých 2,27 kg) a vysokým výkonem, čehož je dosaženo díky technologii Intel Centrino. Kromě procesoru, paměti (512 KB), disku (40 nebo 60 GB) a optické mechaniky (kombinované) zahrnuje výbava 14" XGA displej, grafickou kartu nVidia GeForce FX Go5200 (na výběr je s pamětí 32 MB nebo 64 MB), čtečku SD karet a řadu užitečného softwaru a utilit (např. Toshiba ConfigFree pro snadné připojení k síti nebo MS Office OneNote 2003). Novinkou je u notebooků Toshiba nabídka zdokonaleného replikátoru portů (volitelné příslušenství), určeného současně pro širokou škálu produktových řad a modelů.

PLACENÁ INZERCE

LOGITECH MX510**Myška pro hráče**

Společnost Logitech představila na veletrhu CeBIT optickou myš Logitech MX 510 Performance Optical Mouse. Jedná se o ideální myš pro hráče a „silové“ uživatele – snímá 5,8 megapixelu povrchu za sekundu, poskytuje vylepšený 12bitový datový tok, podporuje zrychlení až 15 g, a má tedy velmi dobrou odezvu. Tvar a design jsou stejné jako u ostatních modelů z rodiny MX, typ MX510 je však potažen odrazivým modrým holografickým povrchem a žádné dvě myši nejsou stejné. Stejně jako ostatní modely řady Logitech MX má myš MX510 osm programovatelných tlačítek, včetně tlačítek pro pohyb vpřed a zpět na internetových stránkách. Tlačítko Quick Switch Program Selector pro rychlé přepínání programů je umístěno na horní části myši a umožňuje uživateli rychle přecházet mezi otevřenými aplikacemi. Systém Logitech Cruise Control slouží pro snadné procházení webových stránek a dlouhých dokumentů pouhým přidržetím tlačítek nad a pod rolovacím kolečkem. Cena myši je 1590 Kč s DPH.

FSC LIFEBOOK S7010**S větším displejem a vypalovačkou**

Notebook Lifebook S7010 od společnosti Fujitsu Siemens Computers má proti předchozím modelům řady S větší displej (14,1" místo dřívějších 13,3"), přičemž však zůstala zachována jeho nízká hmotnost (1,77 kg) a malé rozměry, kterými se řadí do segmentu „ultrapřenosných“ notebooků. Nový model, který byl představen na výstavě CeBIT 2004 v Hannoveru, je dostatečně malý a lehký pro snadné přenášení, ale zároveň si zachovává velmi dobrou ergonomii. Mobilní technologie Intel Centrino zajišťuje výkon a dlouhou výdrž na baterie. Notebook Lifebook S7010 je vybaven procesorem Intel Pentium M 1,50 GHz nebo 1,70 GHz, pevným diskem 40 – 80 GB a 256 MB operační pamětí, rozšiřitelné až na 2 GB. K notebooku je nově nabízena volitelná mechanika DVD±R/RW. Tento DVD rekordér bude od nyní k dispozici i u většiny ostatních notebooků řady Lifebook.

CHIP KVĚTEN 2004

ASK
by InFocus®**ČTVERO
SILNÝCH
VLASTNOSTÍ**

Každá situace je jedinečná, každá práce má své nároky. Zvolte si vlastnost, která doplní právě vaši osobnost. Vyberte si z široké rodiny ASK datový projektor, který vám nejvíce usnadní a zpříjemní vaši práci.

PŮVAB**ASK
M1**XGA
1000 ANSI lm
0,9 kg

Ultralehký projektor s velmi lákavými parametry a ideálním tvarem, díky kterému se vejde k notebooku nebo do kapsy saka!

SPOLEHLIVOST**ASK
C40/C50**SVGA/XGA
1000/1300 ANSI lm
2,6 kg

Všestranný pomocník na cesty i do kanceláře s širokou škálou prezentačních funkcí a vynikající cenou.

VŠESTRANNOST**ASK
C200**XGA
2500 ANSI lm
4,2 kg

Univerzální vlastnosti pro všechny prezentátory ve firmě.

VÝKON**ASK
C420**XGA
3000 ANSI lm
6 kg

Vysoký výkon, síťové připojení do LAN pro vzdálenou správu a ovládání. Množství funkcí a nastavení, ekonomický mód lampy.

AV MEDIA

komunikace obrazem

člen APPT

www.avmedia.cz

tel.: 261 260 218

Brno • Č. Budějovice • Ostrava • Pardubice • Plzeň • Praha

Mezinárodní výstava CeBIT 2004

V obležení telekomunikací a obrovských obrazovek

O tom, že oblast IT směřuje čím dál více k multimediální zábavě, už asi nikdo nepochybuje. Počítač již není zařízením pro pár vyvolených; v současné době je spíše multimediálním centrem, které poskytne uživateli zábavu, ale také mu umožní podílet se na vytváření samotných multimedií. Stejně tak mobilní telefon již není jen telefonem, ale multimediálním centrem. Na výstavě CeBIT, která se konala ve druhé polovině března v Hannoveru, se tyto trendy potvrdily.

ÚČAST

Avšak i další trend byl na této výstavě patrný a korespondoval s tím, co jsme mohli zaregistrovat již na loňském ročníku Invexu: výstavy tohoto typu stále „zeštíhlují“. Kdo byl na loňském veletrhu Invex, jistě nám dá za

pravdu, že ubylo vystavovatelů. Stejně tak tomu bylo i na CeBITu: některé pavilony zely prázdnou, což dříve nebylo zvykem. Co se týká počtu vystavovatelů a rozsáhlosti výstaviště, je však CeBIT stále nesrovnatelně větší a může se pyšnit tím, že je největší výstavou

svého druhu na světě. Stačí jen porovnat celkový počet návštěvníků, kteří za dobu konání výstavy CeBIT navštívili; bylo jich celkem 510 000. Poprvé po třech letech zaznamenal veletrh nárůst návštěvníků v jednom dni, a to v průměru o 3400 osob. Na výstavě byly k vidění expozice a stánky 6411 místních a hlavně mezinárodních vystavovatelů. Zajímavé jsou počty zahraničních návštěvníků ze vzdálených zemí: 27 800 návštěvníků bylo z Tichomoří, 7400 z Tchaj-wanu a 3100 z USA.

Pejsek AIBO třetí generace

Sony Ericsson K700

Sony Ericsson S700 zepředu s uzavřenou klávesnicí

Sony Ericsson S700 již zezadu telefon vůbec nepřipomíná.

→ MOBILY, SÍŤE, KOMUNIKACE

Jelikož má specializace směřuje hlavně k mobilním komunikacím, dovolím si začít právě zde. Pavilon 26 byl pro kohokoli zajímavějšího se o mobilní komunikace tím pravým místem a dal se zde strávit klidně celý den. Výrobci se snaží z telefonů standardu GSM „vymáčkout“, co jen jde, protože síť třetí generace již klepou na dveře. K vidění byly telefony s výbornými displeji (až s 262 tisíci barvami). U úspěšného modelu je prakticky již nutností integrace multimediálních funkcí,

T-Mobile PCMCIA karta umožňující využití služeb UMTS, WiFi a GPRS

zejména pak fotáčku. Několik modelů již obsahovalo fotáčky s rozlišením 1,3 megapixelu, což umožňuje mobilní focení v použitelné kvalitě. Příkladem telefonu, který již i jako fotáček vypadá, je Sony Ericsson S700; model K700 je pak odlehčenou verzí tohoto telefonu. Ve stánku firmy Sony Ericsson jste také mohli vidět robotické pejsky AIBO již třetí generace. Siemens představil řadu modulů pro komunikátor SX1. Například virtuální laserová klávesnice byla velmi zajímavá, stejně tak i pero převádějící psaný text do mobilu.

Novou éru mobilní komunikace ukázal ve své expozici T-Mobile, který předně umožnil vyzkoušet síť třetí generace UMTS na vlastní kůži. Společnost T-Mobile spustí provoz této sítě třetí generace v květnu tohoto roku v Německu, ve Velké Británii a v Rakousku. Výhody této pokročilé sítě budou uživateli moci využít ve službě TM³, která jim nabízí integraci UMTS, Wi-Fi a GPRS. Uživatel sám může volit druh spojení podle potřeby a dostupnosti, například pokrytí UMTS není vysoké. UMTS poskytne uživatelům datové spojení rychlostí až 384 kb/s. →

Tablet PC Stylistic ST5011

Siemens SX1 s adaptérem virtuální laserové klávesnice pro snazší zadávání textu.

Nokia 7600 – telefon určený pro síť UMTS

Bezdrátové pero pro
smartphone Siemens SX1

→ PŘENOSNÉ „MAŠINY“

Co se týče notebooků, trendy byly jasné. Centrino ovládlo většinu tohoto segmentu. Stolní procesory byly jen v nevykonnějších modelech, osazených zpravidla také velkými, často širokoúhlými displeji. Na pole notebooků vstoupila též společnost MSI, kterou známe spíše jako dodavatele základních desek. Ve stánku Fujitsu Siemens Computers byl k vidění notebook S7010, nástupce

oblíbeného modelu S6010N, a také Tablet PC. Dále musíme jmenovat LCD monitory s velmi pěkným obrazem a nemůžeme vynechat LCD televizory Myrica, které zobrazují ve formátu 16 : 9 s rozlišením 1280 × 768 bodů. LCD televizory Myrica lze používat nejen jako běžné televizní přijímače, ale je možné je využít k zobrazování dat z PC. Další novinkou FSC je zařízení pro širokopásmový příjem internetu Activy Media Center. Přístroj

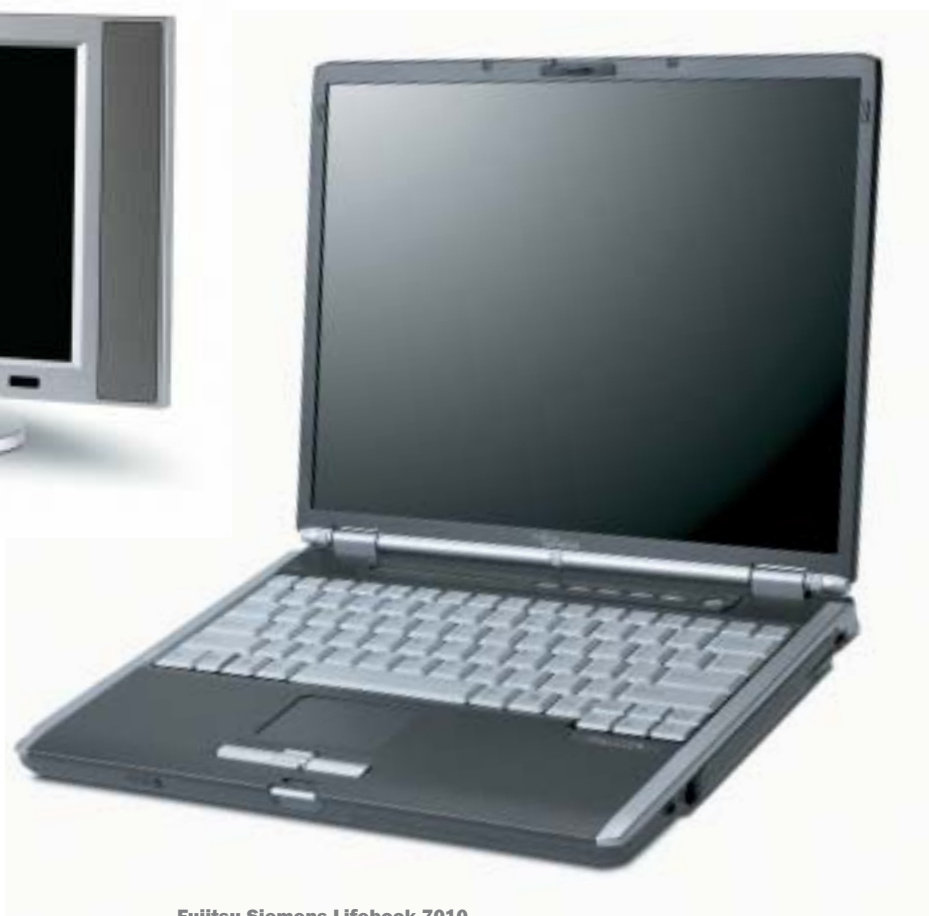
umožní rychlé stahování filmů ve vysoké kvalitě, a to využíváním služby „video-on-demand“ a dalších služeb poskytovaných internetovými providery. V Německu je nová platforma Activy připravena také pro příjem služby T-Online Vision. Letošní CeBIT byl vůbec ve znamení plazmových a LCD monitorů a televizí. Byly k vidění prakticky na každém kroku a výrobci se řídili heslem „Čím větší, tím lepší“.

LCD televize byly všudypřítomné, zde MYRICA 01

Olympus C-460ZOOM

Fujitsu Siemens Lifebook 7010

Monitor schopný zobrazovat 3D obraz při využití speciálních brýlí

Active Media Center

→ DIGITÁKY

V oblasti digitálních fotoaparátů nebylo až tak živo. Vzhledem k tomu, že všechny nové modely fotoaparátů byly představeny na nedávné výstavě PMA, chtěli jsme si je jen vlastnoručně osahat. Většina výrobců představila nejnovější osmimegapixelové modely. Představeny byly například modely Olympus Camedia C-8080 nebo Minolta Dimage A2. Posledně jmenovaný fotoaparát disponuje sedminásobným optickým zoomem a objektivem Minolta APO GT. Pro stabilní obraz je Dimage A2 vybaven systémem Anti Shake pro potlačení chvění a otřesů. Elektronický hledáček má 922 000 pixelů. Barevné prostory jsou sRGB i Adobe RGB. Širokoúhlá

telepředsádka rozšiřuje rozsah ohniskových vzdáleností ekv. 22,5300 mm.

Osmimegapixelová zrcadlovka Olympus Camedia C-8080WZ Wide Zoom je osazena CCD snímacím prvkem a má pětínásobný širokoúhlý optický zoom. Tělo přístroje je z hořčíkového materiálu. Pro práci venku je vybaven antisluňecí LCD obrazovkou. Díky ní již není nutné vytvářet si rukou stín, abyste na obrazovce vůbec něco viděli. Nová technologie, která zde byla použita, umožňuje čistý a zřetelný pohled na obrazovku i pod přímým sluncem nebo svítícími lampami. Nižší řady pro běžné uživatele se dopracovávají na hranici 5–6 megapixelů. Pro příklad uvedme Olympus C-460ZOOM.

O zajištění dostatečného úložného prostoru se starají gigabajtové paměťové karty nebo miniaturní 20GB hard disky. Fotoaparáty jsou často vybaveny bezdrátovou technologií Bluetooth, takže snímky je možné přímo odesílat na počítač ke zpracování, ale toto spojení je kvůli max. přenosové rychlosti kolem 700 kb/s vhodné hlavně pro menší fotografie. Mnoho výrobců předvádělo také své fototiskárny, ale žádné dramatické novinky se nekonaly.

Videoreportáž z CeBITu najdete na redakčním Chip CD v rubrice Bonus. Majitelé Chip CD mohou video zhlédnout pouze v malém formátu, majitelé Chip DVD uvidí reportáž v lepší kvalitě, a navíc i delší.

■ ■ ■ Adam Nosek

Minolta Dimage A2

Olympus Camedia C-8080WZ

CRM NETOFFICE 5.0**Číslo pět žije**

Mělnická společnost OfficePlus představila na veletrhu LinuxExpo 2004 v pražském Veletržním paláci pátou verzi produktu CRM NetOffice.

Informační systém pro práci se zákazníky nabízí řešení pro podporu obchodu, marketingu a servisu služeb. Aplikace je otevřena pro řešení třetích stran pomocí služby „XML API“, pro moduly je zajištěna on-line komunikace s dalšími aplikacemi (ERP). V NetOffice jsou standardně integrovány servery (mail, databáze, file), externí servery je možné využít po technické konzultaci s technickým oddělením firmy. Díky podpoře standardu webových služeb může NetOffice komunikovat s různými externími aplikacemi, např. s podnikovými systémy (ERP), a poskytovat jim informace z jednotlivých modulů. Data mohou aplikace sdílet v reálném čase. Aplikace NetOffice je založena na platformě OpenSource, ale současně podporuje i komerční standardy. Demoverzi s měsíční platností je možno stáhnout na adrese <http://www.officeplus.cz/>.

IXOS 6 SUITE**Vylepšená sada řešení**

Společnost Ixtent, s. r. o., uvádí na středoevropský trh řešení IXOS 6 Suite, novou verzi produktu spadajícího do oblasti Enterprise Content Management (ECM).

Vylepšená sada řešení obsahuje všechny nástroje potřebné pro práci s různými datovými a informačními zdroji, ERP systémy a portály. Napomáhá tím řídit a ovládat základní a podpůrné procesy v každé společnosti. Součástí řešení je i plně integrované Workflow, které běží na pozadí a zajišťuje tok dat napříč celou společností. Podstatným zlepšením je vytvoření metavrstvy nad úložištěm dat, která zpracovává obsah dokumentů a dat vstupujících z různých zdrojů. Klienti z rozdílných aplikací jsou nahrazeni pouze jedním typem tenkého klienta, který umožňuje vytvoření individuálního pracovního prostředí, integrujícího různé druhy dokumentů, procesů a systémů.

Ve zkratce

Veřejnou beta verzi úspěšného 4GL vývojového prostředí **PowerBuilder 10.0** zpřístupnila společnost **Sybase**. Beta verze produktu je pro členy Sybase Developer Network (SDN) k dispozici na <http://www.sybase.com/pbten-beta>. Členství v SDN je bezplatné a poskytuje přístup k rozsáhlým informačním zdrojům o vývoji systémů a aplikací pomocí produktů Sybase.

Zařízení **Network VirusWall 1200**, určené k detekci a blokování síťových virů, je vybaveno nástroji, jimiž může správce kontrolovat a omezovat riziková zařízení v síti, náchylná k virové nákaze. Umí monitorovat síť, takže snadno identifikuje zdroj

útoků nebo nákazy, a umí předvídat možné útoky.

Slovenské ministerstvo zemědělství implementuje do IACS (Integrovaného administrativního a kontrolního systému EU) **GIS ESRI**. Výhradním distributorem ESRI na Slovensku je firma **ArcGEO Information Systems**.

Společnost **Infinity, a. s.**, uvedla ve společnosti Kooperativa, pojišťovna do provozu vlastní specializovaný informační systém **ISIC**, vyvinutý pro oblast pojišťovnictví.

Řešení pro archivaci elektronické pošty uživatelů implementovala ve společnosti PPF firma

Ixtent. Byl instalován produkt **IXOS eCONserver for MS Exchange**, umožňující spolehlivé archivování elektronické pošty včetně příloh. Přístup k archivované poště a jejím přílohám je zabezpečen pomocí znalostního vyhledávání Convera RetrievalWare.

Německá pobočka dánského poskytovatele **CMS Sitecore A/S** představila svůj **Content Management System** (systém pro správu obsahu) a sadu nových modulů. Předností řešení Sitecore, založeného na .NET technologii, je integrace s Microsoft InfoPath a Office/XP včetně integrace s Microsoft SharePoint Serverem.

Společnost **Qarbon** uvedla na trh nové verze produktů ViewletBuilder a ViewletCam: **ViewletBuilder 4.2** a **ViewletCam 1.5**. ViewletBuilder je nástroj pro tvorbu softwarových demonstrací a ViewletCam je snadno ovladatelný software, který umožňuje nahrávat, editovat, upravovat a publikovat videa z PC.

Dvě nová řešení – **BusinesSecure** a **EnterpriSecure** – na ochranu proti všem druhům zákeřných kódů uvedla na trh společnost **Panda Software** (<http://www.pandasoftware.sk/>).

Dostupnost řešení **Enterprise Application Management Solutions** pro IT organizace a systé- ➔

Pražská kancelář

Přibližně půl roku po uvedení verze **1.1.0** spatřila díky vývojářům OpenOffice.org světlo světa další verze, tentokrát **1.1.1** s kódovým označením Prague.

Změn, jak již z čísla verze vyplývá, není mnoho. Byl vylepšen export do PDF, mírně optimalizován kód a přidán nástroj pro snadnou instalaci slovníků pro kontrolu pravopisu. Česká lokalizovaná verze a slovenská lokalizovaná verze byly k dispozici vzápětí po vydání verze anglické. Převratné změny můžeme očekávat až ve verzi 2.0, která je ve stadiu veřejného testování.

-milb

Maya šestá verze

Společnost Alias představila 18. dubna na veletrhu NAB již šestou verzi svého „oskarsového“ modelovacího a animačního systému Maya. Podle vyjádření výrobce obsahuje nová verze stovky zdokonalení a nových funkcí, které vycházejí z požadavků široké rodiny uživatelů tohoto výkonného a univerzálního systému.

Jako příklad lze uvést například zdokonalenou nelineární animaci i schopnost přiřazovat pohybová data z knihovny jakýmkoliv objektům (charakterům). Významné je také zdokonalení v modelování oblečení a zejména vlasů a srsti (hair). Realistické dynamické chování dlouhých vlasů (ale i jiných objektů definovaných NURBS křivkami, například volných lan) včetně kolizí je integrováno v obecném dynamickém enginu systému. Nová je také možnost renderovat „hair“ v pokročilém rendereru mental ray, tedy včetně reflexí, refrakcí, globálního osvětlení a kaustiky. Optimalizací bylo dosaženo zvýšení výkonu systému, u některých funkcí až několikanásobného. Lepší je také integrace s ostatními programy, užívanými v tvůrčí práci, například s Photoshopem – Maya 6 umí číst formát PSD (a další nové formáty) i pracovat s vrstvami a sadami vrstev. Uživatelům registrovaným v maintenance programu je nová verze k dispozici downloadem od 26. dubna.

-abe

FILENET TEAM COLLABORATION MANAGER

Zefektivnění týmové spolupráce

Ve třetím čtvrtletí roku 2004 by mělo být dostupné řešení pro týmovou práci Team Collaboration Manager (TCM) z dílny společnosti FileNet.

Jedná se o první komplexní celopodnikové řešení založené na webovém rozhraní, které lze plně integrovat s nástroji pro správu podnikového obsahu a řízení obchodních procesů (BPM). TCM umožňuje sdílet informace, účastnit se strukturovaných i nestrukturovaných procesů a řešit výjimky v těchto procesech z funkčního i geografického hlediska. Řešení obsahuje nástroje a postupy, jako jsou veřejné diskuse, webová setkání nebo interaktivní hlasování. Díky propojení s relevantním obsahem umožňuje Team Collaboration Manager zjednodušit procesy, zvýšit produktivitu, snížit náklady, zkvalitnit sdílení informací a zlepšit a zrychlit rozhodování. Lze jej snadno integrovat s dalšími řešeními na platformě P8 společnosti FileNet, jako je např. aplikace Web Content Manager či Records Manager.

KERIO MAILSERVER

Antispamová technologie**Microsoft Caller ID**

Společnost Microsoft se pustila do boje s nevyžádanou poštou vyzbrojena novou technologií Caller ID.

Pomocí technologie Caller ID může uživatel zjistit, zda e-mailové zprávy skutečně pochází od uživatele, který je uveden v záhlaví zprávy. Společnost Kerio Technologies implementovala Caller ID do produktu Kerio MailServer – bezpečného poštovního serveru určeného malým a středním podnikům. Caller ID je součástí aplikace Kerio MailServer 5.7.8 a doplňuje stávající integrované antispamové technologie, jako je například ochrana proti Directory Harvest Attack a analýza obsahu prováděná pomocí nástroje SpamEliminator. Kerio MailServer se zabudovaným antivirovým programem McAfee lze zakoupit již od 22 900 Kč bez DPH a je k dispozici k vyzkoušení na <http://www.kerio.cz/>.

→ nové integrátory, kteří používají Microsoft .NET Framework a Visual Studio .NET 2003 k podpoře stávajících i k vývoji nových aplikací, oznámila firma **Cast**. Cast plánuje podporu pro úplnou integraci svého řešení s chystaným Visual Studiem 2005.

Novou verzi systému pro správu konfigurací a řízení změn – **Borland StarTeam 6.0** – uvedla na trh společnost **Borland Software**. Systém zvyšuje efektivnost řízení aktivit při vývoji aplikací v rámci geograficky distribuovaných týmů, a to snížením komunikačních problémů, které doprovázejí vývoj velkých systémů a které mohou vést ke snížení produktivity.

Autodesk uvedl aplikaci **Autodesk DWF Composer**, která umožňuje digitalizovat spolupráci na návrzích a projektech. Apli-

kace slučuje provedené revize do původních souborů aplikace CAD, využívá výhody formátu Autodesk Design Web Format (DWF) k rychlému a snadnému sdílení návrhových dat a napomáhá lepší komunikaci v týmu.

Farmaceutická společnost **ICN Czech Pharma**, tuzemská pobočka společnosti Valeant Pharmaceuticals International, se rozhodla používat informační systém **LCS Noris Now**.

Společnost **Syconix** rozšířila své portfolio o produkty řady **Live-link** od společnosti **Open Text**.

Záměr podporovat **Microsoft Visual Studio 2005** ohlásila společnost **Mercury Interactive**. Podniky budou moci lépe hodnotit aplikace založené na platformě .NET.

Česká pobočka společnosti **Sybase** oznámila všeobecnou

dostupnost produktu **Sybase Pocket PowerBuilder 1.5**. Jedná se o speciální vývojové prostředí, navržené za účelem zjednodušení a urychlení vytváření mobilních a bezdrátových podnikových aplikací.

Borland CaliberRM 6.0 je součástí komplexní nabídky řešení společnosti **Borland** pro řízení životního cyklu aplikací. Řešení pro správu požadavků pomáhá odstranit komunikační mezeru mezi podnikatelskou činností a informačními technologiemi a umožňuje efektivnější týmovou spolupráci.

Papírenská společnost **Frantschach Pulp & Paper** se rozhodla pro outsourcing mzdové agentury. Společnost **Elanor** povede mzdovou agendu nejen pro její pracovníky, ale také pro další společnosti skupiny Frantschach v ČR.

Společnost Adobe zpřístupnila **Adobe PDF JobReady 1.6**, nejnovější verzi technologie, dříve dodávané pod značkou Adobe PDF Transit. Produkt Adobe PDF JobReady, dostupný jako softwarový vývojový balíček (SDK), dovolí výrobcům zařízení (OEM) a systémovým integrátorům vytvořit řešení pro stolní počítače, které umožní uživatelům snadno a spolehlivě vytvářet soubory Adobe PDF připravené k tisku a pak je poslat přímo do tiskárny přes internet.

Pražská plynárenská, a. s., zakoupila u společnosti LBMS profesionální softwarový nástroj **ProcessGuide**, určený pro řízení podnikových procesů.

Společnost **Trend Micro** rozšiřuje virovou ochranu o síťovou vrstvu. Nové produkty a služby se stanou částí iniciativy **Enterprise Protection Strategy**.

ATEUS-CONTACT MANAGER

Informace pro všechny

Společnost 2N Telekomunikace rozšířila svou nabídku o softwarové řešení Ateus-Contact Manager (ACM).

Nový software sdružuje evidenci hlasové a e-mailové komunikace a řeší požadavek sdílení informací v malých firmách či pracovních skupinách. Software plně využívá návaznosti na telefonní ústřednu a její služby a uživatelům je přístupný přes internetový prohlížeč. Standardní identifikaci volajícího rozšiřuje operátorovi o okamžité zobrazení předdefinovaných údajů o volajícím, případně o záznam nepřijatých volání.

SUSE LINUX 9.1 PERSONAL,
SUSE LINUX 9.1 PROFESSIONAL**Linuxové novinky od Novellu**

Společnost Novell představila SuSE Linux 9.1 Personal a SuSE Linux 9.1 Professional, první komerční distribuce Linuxu, které jsou založeny na jádru 2.6.

Verze Personal je k dispozici pro uživatele osobních počítačů, verze Professional nabízí síťovou a serverovou funkčnost. Zákazníkům umožní plně využívat Linux na 32bitových i 64bitových platformách, flexibilitu pro uživatele zvyšují nejnovější grafická prostředí GNOME a KDE.

Na internetu je více práce

Čeští nezaměstnaní a nespokojení zaměstnaní mají na internetu další místo, kde mohou hledat práci. Před pár týdny byl totiž spuštěn personální server **CV Market** (www.cvmarket.cz), kopírující model estonské společnosti CV Keskus OU, která je zároveň investorem celého projektu. Po Estonsku, Lotyšsku a Litvě tak investor učinil první krok k etablování se na středoevropském trhu.

Uchazečům o zaměstnání je k dispozici systém s možností vytvoření až pěti životopisů, včetně životopisu anglického. Zaměstnavatelé zase dostávají k ruce nástroj Můj CV správce, který je určen pro správu životopisů a pro komunikaci s uchazeči. Nejméně prvních šest měsíců budou standardní služby poskytovány oběma stranám trhu práce úplně zdarma. Mimochodem, až vás přestane bavit procházet databáze pracovních míst, zkuste se pustit do pročítání vložených životopisů. Pomůže vám to zjistit vaši cenu na trhu práce.

Ve chvíli, kdy držíte v ruce tento časopis, byl již s velkou pravděpodobností oficiálně spuštěn další pracovní server. Konkrétně se jedná o web **Sprace** (www.sprace.cz), patřící do stáje portálu Seznam.cz. Podrobnější informace přineseme v příštím čísle.

Nový hudební magazín

V minulém čísle našeho časopisu jste se mohli dočíst o zajímavém projektu společnosti Czech On Line (COL), která provozuje portál Volný.cz a která počátkem roku spustila vlastní zpravodajskou televizi ZTV (www.ztv.cz). O pár měsíců později se zmíněný portál rozrostl o další nový projekt **Music Zone** (music.volny.cz). Jak již název napovídá, jedná se o hudební magazín. V tomto případě však bohužel již nečekejte multimediální obsah, neboť informace jsou pouze textové. Dokonce i fotografií je tu jen malé množství, a navíc jsou velmi malé.

Nezbývá než věřit ujištění tiskové mluvčí portálu Volný.cz Stanislavy Bayerové, že v dohledné době najdou návštěvníci na stránkách hudebního magazínu vyzváněcí melodie, loga a tapety pro mobilní telefony, soutěže o zajímavé ceny nebo chaty s osobnostmi ze světa hudebního průmyslu. Do té doby se budete muset spokojit pouze se statickým obsahem, reprezentovaným nejnovějšími hudebními zprávami, recenzemi desek i koncertů nebo rozhovory a články týkajícími se hudebníků.

Ve zkratce

Nejlepší „přírodní“ doména konečně našla svůj obsah, když byl koncem února spuštěn web **Příroda.cz** (www.priroda.cz). Autoři webu však nechtějí, aby jejich stránky sloužily jen jako běžný zpravodajský server, ale rádi by z něj udělali místo, kde je možné svobodně diskutovat o všech problémech souvisejících s přírodou. V budoucnu dokonce plánují i osobní setkávání přátel serveru (samozřejmě někde v přírodě). Po obsahové stránce stojí za pozornost průběžně vytváře-

ný Lexikon naší přírody, který by se mohl stát vítaným doplňkem k internetovým encyklopediím. Nejbližší plány počítají také například s detailní databází našich chráněných území nebo se seznamem škol se zaměřením na přírodní vědy.

Snahou nového webu **Jazykové školy a jazykové kurzy** (www.jazykove-skoly.cz) je poskytnout jazykovým školám možnost bezplatné registrace v databázi, ve které si

mohou návštěvníci vyhledávat školu podle krajů, okresů a jazyků. Důvodem vzniku webu byla situace, kdy konkurenční weby poskytují tyto služby za ceny, které jsou pro menší jazykové školy příliš vysoké. V budoucnosti chtějí autoři webu umožnit registraci ve zvláštní sekci také fyzickým osobám, které jsou schopné vyučovat jazyky, ale neprovozují tuto činnost jako podnikání (například studenti nebo cizinci přivydělávající si výukou).

Jak budou vašemu vozu slušet nová kola?

Na jiném místě časopisu přinášíme rozsáhlý článek o internetových stránkách pro motoristy. S automobilismem souvisí i zmínka o novém internetovém obchodě **Pneexpert.cz** (www.pneexpert.cz), který je součástí internetové nákupní galerie Internet Mall, zastřešující známé e-shopy Bílé zboží, Fotoexpert, Videoexpert, Audioexpert, PC expert, Mobilka, Kosmas a řadu dalších. Z nového obchodu si můžete nechat pneumatiky poslat již namontované na disk i s vyvážením, případně si můžete zvolit termín montáže v některém ze smluvních pneuservisů.

Zajímavostí nového obchodu je aplikace Grafický výběr hliníkových disků, ve kterém zvolíte typ vozu a jeho barvu a nakonec si vyberete litá kola, která konkrétnímu modelu nejlépe sluší. „Pouze velmi malé procento zákazníků se orientuje ve všech technických parametrech kupovaných výrobků. Náš konfigurátor kol nejen umožňuje si disky předem prohlédnout na voze, ale automaticky dokonce nabídne pneumatiky vhodné pro konkrétní vůz a disk,“ dodává Michal Dlouhý, ředitel projektu Pneexpert.cz.

Výsledky konference Junior Internet

V rámci konference **Junior Internet** (www.juniorinternet.cz), která se konala koncem března, představili své weby mladí tvůrci webových stránek (kategorie Junior Web, do 14 let) a rozsáhlejších internetových aplikací (kategorie Junior Project, do 18 let). Cenu ministra informatiky Vladimíra Mlynáře, který nad konferencí převzal již druhým rokem záštitu, obdržel sedmnáctiletý Hynek Žalčík z Dobřichovic za projekt www.freegame.cz, zaměřený především na počítačové hry, které je možné volně stáhnout.

Cenu publika, které svými hlasy rozhodovalo mezi pěti nejlepšími projekty z kategorie Junior Project, získal s převahou osmnáctiletý Tomáš Krcha ze Starého Města u Uherského Hradiště, a to za projekt www.bonsaimuseum.cz. Hlavní náplní webu je virtuální procházka zahradou, která se bude doplňovat o další panoramatické fotky (v plánu je kromě dokončení virtuální procházky dokonce i webová kamera, která by měla snímat život v muzeu v reálném čase).

Konference, kterou si vymyslely děti a kterou tradičně organizuje dětský internetový časopis eZavináč s pomocí BMI sdružení, obsahovala v letošním roce tři novinky. Díky podpoře programu Mládež Evropské komise byla konference rozšířena o účastníky ze Slovenska, druhou premiérou byla snaha o zapojení dětí se zdravotním postižením do nominačních soutěží (v kategorii Junior Text byla jednou z vítězek neslyšící Kristýna Mariáková) a třetí novinkou bylo představení úspěšných soutěživých z minulých ročníků.

tež (v kategorii Junior Text byla jednou z vítězek neslyšící Kristýna Mariáková) a třetí novinkou bylo představení úspěšných soutěživých z minulých ročníků.

Internetová anketa „Moje kniha“

Dávno předtím, než se první jarní měsíc stal měsícem internetu, byl dlouhá léta měsícem knihy. Možná i proto odstartovala počátkem března anketa **Moje kniha** (www.mojekniha.cz), jež má odpovědět na otázku, která je nejoblíbenější kniha obyvatel České republiky.

Provoz webové stránky a databáze údajů zajišťuje Národní knihovna ČR a Státní technická knihovna v Praze. Kromě nalezení nejoblíbenější knihy sledují knihovníci i další cíle – chtějí zdůraznit význam četby pro vzdělání i každodenní život, zvýšit potěšení z četby, rozšířit čtenářský výběr literatury, informovat o místech veřejného přístupu k internetu v knihovnách, propagovat využití internetu při zjišťování názorů obyvatel, získat nové čtenáře, podporovat diskusi o četbě a zvýšit zájem o služby knihoven.

Hlasování potrvá až do začátku října 2004, ale již v průběhu roku budou zveřejněny dílčí výsledky. Nejoblíbenější kniha bude vyhlášena v Týdnu knihoven, který se bude konat 4. – 10. října 2004. Po prvním měsíci hlasování bylo v databázi již téměř 30 000 tipů.

Weblogy pro internetové profesionály

Internetový deníček neboli weblog je dnes již běžnou věcí a píše si jej jak čtrnáctiletá dívka, tak vážená vědecká kapacita. A právě odborné blogy jsou pro řadu lidí důležitým zdrojem informací. Není však jednoduché procházet postupně celou řadu stránek a ne každý blog disponuje vhodným RSS výstupem. Uspořádat na jednom místě příspěvky ze zajímavých blogů píšících o internetu byl nápad Jirky Lahvičky, který jej zrealizoval na webu **Weblogy.cz** (www.weblogy.cz).

Robot systému navštěvuje několik desítek českých blogů zaměřených na webdesign, internetový obsah, vyhledávače apod. a ukládá si příspěvky do databáze. Na webu Weblogy.cz se samozřejmě celé texty veřejně neobjeví. Po vyhodnocení obsahu celého příspěvku se v příslušné rubrice zobrazí jen titulky a perexy. Čerstvou novinkou je zebříček nejčtenějších příspěvků řazených na základě technologie ClickIndex (čím více unikátních kliknutí na příspěvek a čím blíže aktuálnímu času, tím je index vyšší). V plánu je celá řada dalších funkcí, z nichž nejzajímavější je automatická personalizace titulní stránky na základě chování konkrétního uživatele.

- ➔ Nově vzniklý server **Mobilní marketing** (mobilni.imagic.cz) si klade za cíl poučit návštěvníka o výhodách mobilního marketingu, tedy o využití SMS, MMS a dalších technologií spojených s mobilními telefony. Zároveň si zde přečtete o jednotlivých způsobech využití, jakými jsou spotřebitelské soutěže, věrnostní programy či zaslání log a melodií. Především pro technicky méně zdatné zájemce je určen slovník klíčových hesel, který srozumitelně vysvětluje někdy obtížně pochopitelné pojmy typu Premium SMS nebo GSM modul. V budoucnu by se měl web rozšířit o e-mailový zpravodaj, případové studie a novinky z tuzemského trhu mobilního marketingu.

Po vzoru ostatních mobilních operátorů připravil Eurotel pro své zákazníky možnost vstoupit do světa informací a zábavy přes nový web **Eurotel Live!** (www.eurotel-live.cz) nejen z počítače, ale i z mobilního telefonu. Na jednom místě najdete download log na displeji mobilu, vyzváněcí melodie, MMS obrázky či Java hry. Také si zde můžete objednat SMS či MMS informační služby, využívat on-line služeb, jako je on-line chat nebo SMS a MMS brána, či nastavit jednotlivé služby společnosti Eurotel (mezinárodní roaming, MMS, Eurotel videoservis, záznamovou službu, službu „zmeškané hovory“ a další).

Ve zkratce

Centrála školení **AutoCont On Line, a. s.**, provozovatele školské sítě (Internet do škol), rozšířila nabídku odborných školení pro pedagogické pracovníky. Veškeré typy školení nabízené v tomto roce jsou akreditovány v systému DVPP (školy je mohou financovat z účelově vázaných dotací SIPVZ, určených pro vzdělávání pedagogických pracovníků). Mezi nově nabízené kurzy patří například Linux – úvod do systému a správa a internetové služby, Vzdělávací balíček MCP (Microsoft Certified Professional) pro školy či Tvorba WWW stránek školy. Více na www.indos.cz/skoleni.

Tržby společnosti **Progress Software** za první čtvrtletí 2004 dosáhly rekordní částky 86,4 milionu dolarů (nárůst o 20 %), tržby z prodeje licencí na software vzrostly o 33 % a dosáhly hodnoty 33,9 milionu dolarů. Provozní příjem (podle GAAP) vzrostl o 20 % (6,3 milionu dolarů), čistý příjem vzrostl o 9 % (4,6 milionu dolarů).

Eurotel Praha získal cenu International Stevie Award v kategorii Nejlepší firemní internetové prezentace, a to za celkový design. International Business Awards je první celosvětový program cen, udělovaných za kvalitní pracovní činnost společností různého zaměření.

Internetová nákupní galerie **Internet Mall**, sdružující „pod jednou střešou“ specializované obchody, které kromě vlastního prodeje nabízí zákazníkům i odborné poradenství a doplňkové služby, uzavřela akviziční dohodu se „sportovním“ obchodem **BartSport.cz** (vybavení pro outdoor sporty, pro cestování, na hory a do přírody). Do galerie se rovněž zařadil internetový obchod **Nábytek.cz**.

Ve dnech 14. – 16. dubna 2004 se na pražském Výstavišti uskutečnil další ročník výstavy **Interkamera 2004**.

Mobilní telefony **Xelibri** (X5, X7 a X8) získaly designérské ocenění udělované v rámci národní soutěže **Vynikající výrobek roku 2004**. Soutěž je již po třinácté pořádána Design centrem ČR ve spolupráci s Radou České republiky pro jakost.

Ve dnech 27. a 28. dubna 2004 se konalo **Business fórum IIR** na téma „Řešení a technologie CRM & Call centra v praxi“. Během dvou dnů se představili špičkoví poskytovatelé technologií pro Call centra a řešení CRM →

Chip: antivirový koutek

Pavel Baudiš,
ALWIL Software

Minule jsme si na tomto místě povídali o probíhající „válce“ mezi autory virů a o mnoha nových variantách virů Netsky, Beagle a Mydoom, které s tímto soupeřením souvisejí.

V posledním měsíci tento soubor pokračoval, i když přece jen s trochu nižší intenzitou než na přelomu února a března. Přesto se nové varianty těchto virů objevují skoro denně, navíc jejich autoři často pro počáteční úspěch virů používají velké množství kompromitovaných počítačů po celém světě, nad nimiž mají vládu. I proto jsou epidemie v poslední době tak rychlé a prudké.

U některých nových variant se objevují docela zajímavé pokusy o nové způsoby šíření virů, zatímco jiné se šíří zcela klasickou cestou jako připojené soubory elektronické pošty. U několika z těch zajímavějších se na chvíli zastavme:

Win32:Beagle-M

Win32:Beagle-M posílá sám sebe (podobně jako některé předchozí varianty) v zašifrovaném archivním souboru typu ZIP. Některé antivirové firmy začaly pro zjištění hesla zkoušet všechna slova obsažená v těle zprávy s virem. Tento virus je však rychlou odpovědí na tuto metodu – heslo je ve zprávě obsaženo ve formě obrázku, a tak už jej není možno jednoduše „uhodnout“ (to, že je možné zašifrované archivy s virem přesto detekovat, je zcela jiná kapitola).

Win32:Beagle-Q

Win32:Beagle-Q se kromě klasické cesty dokáže šířit i přes zprávy, které nemají žádnou přílohu. Využívá totiž bezpečnostní díru MSIE („Object Tag vulnerability“). Tato chyba způsobí, že při zobrazení zprávy je spuštěn skript, který stáhne a spustí infikovaný soubor z internetu. Virus používá několik set kompromitovaných počítačů po celém světě a jejich seznam si nese s sebou. Jedná se o počítače nic netušících domácích uživatelů.

Win32:Netsky-Q

Win32:Netsky-Q se snaží adresáta přesvědčit o tom, že zpráva je čistá a nezavirovaná. Na konec zprávy přidává text „++++ Attachment: No Virus found“, následovaný názvem některého z antivirových produktů.

Win32:Beagle-U

Velmi úspěšně se šířil klasický Win32:Beagle-U, jehož připojený soubor používá ikonu s hodinami. I když nevyužívá žádnou bezpečnostní díru a spoléhá jen na aktivního uživatele, byl po několik dní nejrozšířenějším virem. Infikovaný počítač může být vzdáleně ovládán a využit k další nekalé činnosti.

Win32:Netsky-V

Velmi zajímavou a netradiční metodu používá pro své šíření Win32:Netsky-V. Ani tento virus neobsahuje žádný připojený soubor a pro své spuštění využívá bezpečnostní díru MSIE (MSIE XML Page Object Type Validation vulnerability) – vlastní virus však nestahuje z mnoha fixních míst na internetu (jako Beagle-Q), ale přímo z počítače odesílatele infikované zprávy. Je to velmi unikátní myšlenka: je takřka jisté, že na původním počítači infikovaný soubor existuje a (pokud je v okamžiku čtení zprávy počítač připojen k internetu) že na žádost odpoví a soubor s virem poskytne. Nepříjemné je to, že šíření viru je zcela autonomní a variabilní – pokud virus používá předchozí metodu, je možno (byť často s velkým úsilím) všechna fixní místa odříznout, a tak šíření viru zcela zastavit. Zde to však vůbec neplatí!

NEPODCEŇUJTE RIZIKO

Z výše uvedených vlastností nových virů je zcela zřejmé, jak zásadní a důležité je aplikovat veškeré kritické záplaty bezpečnostních děr operačního systému. Bohužel jsme svědky toho, že většina uživatelů toto riziko podceňuje a aktualizace ignoruje. Před několika dny vydala firma Microsoft další velký balík kritických oprav, mimo jiné zaměřených na další chyby RPC. V létě se první virus (Blaster) zneužívající závažnou chybu objevil necelý měsíc po vydání záplaty. Chcete si tipnout, jak dlouho to bude trvat nyní? Uvidíme, kolik uživatelů si vzalo z loňských problémů ponaučení! Firma Microsoft mimochodem připravuje nový komplexní balík oprav (Service Pack 2), který by měl mimo jiné změnit implicitní chování systému a aplikovat kritické záplaty zcela automaticky.

Pokud vás problematika virů zajímá, rád bych vás pozval 3. června do Českých Budějovic. Zde se bude konat již tradiční seminář Počítačové viry 2004, na kterém vystoupí ti nejlepší odborníci z Česka i ze Slovenska. Po celý den budou hovořit o tom, co se děje kolem nás a co nás čeká v budoucnosti. Program najdete na webových stránkách ALWIL Software (www.asw.cz). Těšíme se na vás!

Pavel Baudiš, ALWIL Software

Zlatý erb 2004

Ceny šestého ročníku tradiční soutěže Zlatý erb (<http://zlatyerb.obce.cz>) o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí byly vyhlášeny na konferenci ISSS.

Soutěž Zlatý erb vyhlašují společně Ministerstvo vnitra ČR a Ministerstvo informatiky ČR pod osobní záštitou ministra Stanislava Grosse a ministra Vladimíra Mlynáře a pod záštitou Asociace krajů ČR. Krajská kola vyhlašují kraje ČR. Soutěž pořádá Sdružení Zlatý erb ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, portálem Města a obce online a konferencí ISSS. Soutěž je součástí iniciativ v rámci kampaně Březen – měsíc internetu.

V kategorii Nejlepší webová stránka města se na prvním místě umístily Dačice, na druhém Heřmanův Městec a na třetím Kladno. V kategorii Nejlepší webová stránka obce patří první místo Okříškám, druhé místo Tisí a třetí Mukařovu. V kategorii Nejlepší elektronická služba byly oceněny Hradec Králové, Chomutov a Kladno.

Zvláštní cenu ministra vnitra za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky při soutěži Zlatý erb v roce 2004 získala obec Stádlec; Cenu veřejnosti udělilo sdružení BMI Němčovicím a Zvláštní cena odborné poroty byla udělena Plzeňskému kraji.

Cílem soutěže je podpořit modernizaci samospráv prostřednictvím rozvoje informačních služeb poskytovaných občanům včetně specifických skupin uživatelů s využitím internetu a ostatních elektronických médií a přispět tak k rozvoji kvality života ve městech, v obcích a v krajích České republiky.

Řešení Forum od Contactelu

Jako jeden z prvních operátorů v Evropě uvedl Contactel na trh komplexní telekomunikační řešení založené na technologii IP – Contactel Forum.

Toto řešení se skládá ze čtyř základních prvků: telefonního a internetového připojení, virtuální ústředny, aplikací pro uživatele a telefonních přístrojů. Při vývoji řešení Forum bylo využito zkušeností s jeho předchůdcem, službou Business Connect (nabízela volání, připojení k internetu a přenos prostřednictvím jednotné IP platformy).

Jednou z klíčových součástí celého řešení je tzv. virtuální ústředna. Firma, která ústřednu nemá nebo má ústřednu zastaralou či s nedostatečnou kapacitou, může využít ústřednu virtuální a získat tak pokročilé vlastnosti a funkce bez nutnosti investovat do nákupu či rozšíření kapacity své ústředny.

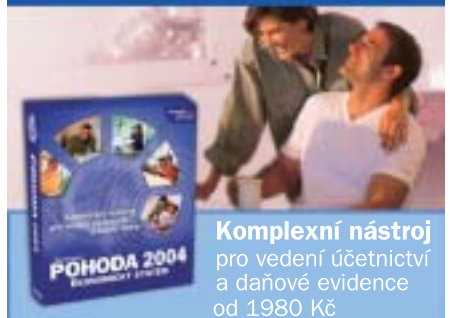
Contactel Forum je určeno zejména pro firemní zákazníky; limitujícím faktorem pro jeho využití v domácnosti je současná neradostná situace na trhu s připojením k internetu, a to zejména v oblasti širokopásmového přístupu. Contactel věří, že díky opatřením v oblasti regulace bude moci v brzké době nabídnout toto řešení i domácnostem.

Otevřená architektura řešení Forum dovoluje Contactelu i externím dodavatelům vyvíjet další nadstandardní aplikace.

STORMWARE
SOFTWARE DEVELOPMENT

POHODA 2004 Ekonomický systém

Komplexní nástroj
pro vedení účetnictví
a daňové evidence
od 1980 Kč

TAX 2004 Daňová přiznání

Software pro pohodové
zpracování daňových
přiznání od 980 Kč

Volejte **800 178 278** a objednejte si
DEMO CD ZDARMA

Jihlava, 567 112 612

Praha, 224 941 057

Brno, 541 242 048

Č.Budějovice, 386 353 255

info@stormware.cz

paha@stw.cz

brno@stw.cz

budejovice@stw.cz

www.stormware.cz

STORMWARE PRESENTS
SPECIAL XL TOUR

VI
-123 MIN

XL
STORMWARE
TOUR 2004

-123 min XL STORMWARE Tour 2004

5. 5.	Brno	Semlassa
6. 5.	Zlín	Club 603
7. 5.	Havlíčkův Brod	Vagon ☞ Bernard
12. 5.	Ostrava	Panik
13. 5.	Ostrava	Panik
15. 5.	Katowice	Teatr Cogitatur
16. 5.	Wrocław	Klub WZ
19. 5.	Praha	Palác Akropolis
20. 5.	Praha	Palác Akropolis
22. 5.	Pardubice	Hudební klub Žlutý Pes
29. 5.	Teplice	☞ lázeňské sezóny v Tepličích

→ (mj. SAP ČR, 1TTEL, NextireOne Czech, TietoEnator, Genesys, update software, Tronet, CCA Group, Siemens Business Services), byly prezentovány praktické zkušenosti z jednotlivých projektů a představeny nejnovější trendy v této oblasti.

Dell se stal prvním partnerem společnosti **Oracle**, který bude dodávat Oracle Standard Edition One v balíku s vlastními produkty. Oracle Standard Edition One by podle plánu měla být dostupná se servery Dell PowerEdge po celém světě. Dell také bude nadále podporovat prosazování technologie výpočetních sítí (gridu) mezi zákazníky dodáváním řešení založených na technologii Oracle Real Application Clusters.

Řešení **Emissions logic**, které **LogicaCMG** uvedla na trh společně s partnerskou firmou **CarbonSim**, pomůže podnikům, aby s přijatelnými náklady dostály povinnosti snižovat emise skleníkových plynů a využily příležitosti spojené s emisním obchodováním.

Desáté výročí svého založení letos oslavuje společnost **SkyNet**. Pro své zákazníky a partnery připravila zajímavé promotion akce a balíčky služeb.

Abacus Computer zařadil do svého distribučního portfolia vybrané produkty společnosti **Aiptek**, která je českým zákazníkům známá jako výrobce spolehlivých multimediálních produktů s výborným poměrem cena/výkon.

Novým vedoucím obchodního oddělení LCS Helios ve společnosti **LCS International** se stal **Martin Čejka** (28).

Společnost **OKsystem** se stala autorizovaným partnerem společnosti **SuSE** pro školení. Vedle pokračujících školení produktů firem Microsoft, Oracle, Novell, Computer Associates a Gupta tak OKsystem doplnil svoji širokou nabídku autorizovaných kurzů určených pro počítačové profesionály.

Společnost **Infinity**, člen skupiny Synergion, dosáhla loni obratu 667 milionů korun, což meziročně představuje 13,4% pokles. V souladu se strategickými záměry došlo k nárůstu obratu v kategoriích služeb na 208,8 milionu korun a služby se dnes podílejí na celkovém obratu 31%. Zisk před zdaněním loni činil 20,96 milionu korun – ve srovnání s rokem 2002 došlo k poklesu o 50%. Pokles zisku i obratu byl ovlivněn omezením projektů v oblasti státní správy, posilováním kurzu koruny vůči dolaru, všeobecnou stagnací IT trhu, poklesem marží od výrobců hardwaru, stupňujícím se tlakem výrobců na přímé dodávky a omezováním investic do IT ze strany zákazníků.

Contactel uvítal cenové rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu č. 03/PROP/2004, kterým se stanoví způsob výpočtu a maximální ceny za propojení veřejných telekomunikačních sítí pro přístup k internetu prostřednictvím ADSL. Contactel věří, že toto rozhodnutí přispěje ke zlepšení podmínek v oblasti ADSL jak pro poskytovatele služby, tak především pro koncové zákazníky.

Společnost **Eurotel** chce v květnu uvést do provozu moderní digitální síť **CDMA** (Code Division Multiple Access). Jak již dříve oznámila, hodlá použít moderní digitální technologii CDMA k postupné modernizaci své veřejné mobilní telekomunikační sítě v pásmu 450 MHz.

V roce 2003 byly LCD displeje **Acer** nejprodávanější značkou LCD monitorů na českém trhu. Podle oficiálních údajů bylo prodáno celkem 25 695 ks LCD displejů značky Acer a bylo dosaženo celkového podílu na trhu 11,9%. Od prvního čtvrtletí roku 2003 zaznamenává značka Acer neustálý nárůst →

Čtyřicetiletý mainframe

Společnost IBM si po celém světě připomněla čtyřicetileté výročí revolučního mainframe System/360. System/360 byl nejvyspělejší počítač své doby a přinesl některé důležité technologie, které se používají dodnes, například zpracování transakcí, mikroobvody a databáze.

K poctění tohoto milníku v historii počítačů a byznysu pozvala společnost IBM muže, kteří System/360 vyvinuli – Ericha Blocha, Freda Brookse a Boba Evanse –, a zákazníky, jejichž firmy sálový počítač kdysi pozdvihl na novou úroveň informačních technologií, na slavnost v Muzeu historie počítačů v kalifornském Mountain View. 7. dubna 1964 byly do provozu uvedeny první počítače nové řady Systemu 360, vyrobené podle projektu zahájeného v roce 1961. V té době bylo na celém světě v provozu necelých 30 000 většinou nekompatibilních výpočetních systémů, využívaných k vědecko-technickým výpočtům, v kartografii nebo pro vládní úkoly. (Nový systém byl v názvu označen číslem „360“ podle hodnoty stupňů kružnice, protože nově koncipovaný stavebnicový mainframe s jednoduše rozšiřovatelným počtem diskových i magnetopáskových jednotek mohl obsáhnout celý okruh všech činností.)

V pražském sídle IBM si na slavnostní tiskové konferenci připomněli toto výročí vedoucí představitelé IBM i pamětníci tehdejších prvních pěti systémů IBM S 360, nasazených v tehdejší Československu.

Vyhodnocení soutěže z čísla 3/04

Správné odpovědi na soutěžní otázky společnosti Eurotel Praha, spol. s r. o., byly: 1. c; 2. b; 3. c; 4. c.

M. Fischerová ze Sokolova vyhrává sadu s mobilním telefonem Alcatel OT 735, **R. Popelka** z Ostravy 8 sadu s přístrojem Samsung SGH-X100, **A. Dlouhá** z Kladna Siemens C60 a **A. Gottwald** z Blanska Siemens A50. Gratulujeme.

Zavolejte svému politikovi

Ojedinelý projekt, alespoň v evropském měřítku, představila společnost U-Turn. Cílem projektu „Volejte politikům“ je masové rozšíření přímé komunikace prostřednictvím nově vzniklého média – televize na mobilu.

Podle Dana Konečného z firmy U-Turn vlastní v současné době v České republice videotelefon přibližně 70 tisíc uživatelů a jejich počet by se měl do pěti let vyšplhat k šesti milionům. Nová služba „Volejte politikům“ je k dispozici na mobilním portálu VideoZona, jde o zhruba třiminutové klipy konkrétních politiků, kteří se budou vyjadřovat k aktuálním problémům. Otázky mohou diváci zadávat prostřednictvím diskusního fóra na serveru www.volejtepolitikum.cz, odpovědi na své otázky pak uvidí v některém z následujících vydání. Instalace aplikace je zdarma, poté se cena odvíjí od platebního modelu. Kromě ceny za zhlédnutí obsah (pay per view) zaplatí uživatel za přenos dat GPRS nebo HSCSD. Cena je závislá na nabídce konkrétního operátora a na tom, který tarif má zákazník nastaven.

V budoucnu hodlá společnost U-Turn nabídnout zájemcům možnost live streamingu, tj. živého přenosu obrazu a zvuku na mobilní telefon.

WAP Oskaru

Oskar nabízí svým zákazníkům technologii WAP 2.0. Majitelé nejmodernějších telefonů tak mohou nejen využívat služby WAP či MMS, ale navíc se snadno připojí k internetu přímo ze svého wapového prohlížeče. Oskar již letos představil dva telefony podporující tuto novou technologii – Nokii 6600 a Sony Ericsson P900 – a plánuje rozšíření nabídky o Nokii 6230.

Spolu s představením technologie WAP 2.0 zvyšuje firma Oskar také počet telefonů podporovaných službou Snadné nastavení, a to ze 46 na 65. Tato služba umožňuje velmi jednoduše nastavit většinu telefonů v síti firmy Oskar pro MMS, WAP a GPRS pomocí tzv. Chytré textovky. Zákazník si již nemusí ve svém mobilním telefonu ručně zadávat žádné složité parametry. V Internetové nebo Hlasové samoobsluze si pouze vybere typ svého telefonu a zadá mobilní číslo, na které mu bude SMS s nastavením zadarmo doručena (www.oskar.cz).

Společné centrum

Cílem společného regionálního kompetenčního centra společnosti Microsoft a HP MSC@HP je prezentace technologií obou firem a poskytnutí prostředí pro jejich vyzkoušení.

Partneři i zákazníci těchto společností tak mají možnost využít služeb a scénářů nabízených centrem v oblasti vzdělávání a seznamování se s novými technologiemi i při realizaci projektů nebo řešení konkrétních zákaznických problémů. Centrum sídlí na nové adrese (Vyskočilova 1422/1a, Praha 4, BB Centrum B) a od března je nově provozuje společnost DNS.

Nové vysouvací mobilní Samsungy

Společnost Samsung Electronics před časem uvedla stylové a všestranné mobilní telefony SGH-E800 a SGH-E810. Jedná se o malé vysouvací telefony s integrovanou anténou a zabudovaným fotoaparátem, které nabízejí snadné ovládání a poskytují okamžitý přístup k nejmodernějším funkcím. Poloautomatický pružinový mechanismus snadno vysune displej telefonu do pracovní pozice.

SGH-E800 je lehký (86 g) a kompaktní (87 x 43 x 23,5 mm) telefon se stylovým dvoubarevným provedením. Telefon dále obsahuje fotoaparát s rozlišením VGA, široký displej, 64hlasá polyfonní zvonění

a několik uživatelsky příjemných funkcí, jako je zobrazení fotografie volajícího (přičleněné v telefonním seznamu). Model SGH-E810 se sice hodně podobá modelu SGH-E800, navíc však nabízí objektiv s možností otočení o 180°, který rozšiřuje možnosti fotografování. SGH-E800 má místo otočného objektivu pro pořizování autoportrétů malé zrcátko. Oba telefony jsou vybaveny VGA fotoaparátem s rozlišením 300 000 pixelů, který zachycuje živé, realisticky vybarvené snímky. Obrázky z mobilu zůstávají jasné a ostré i po přenosu do počítače.

Stylová „osmistovka“ nabízí spoustu užitečných funkcí.

DXT
Computers

ZNAČKOVÉ POČITACE

SLEVY POZOR
až -50% NIŽŠÍ
CENY

SPLÁTKY 0%
VELICE VÝHODNĚ

DOPRAVA ZDARMA
EXPRESNĚ PO CELE ČR DO 24h

VYBER Z PC SESTAVY:

DXT WORKSTATION	DXT DVD MASTER	DXT GAMES 007	DXT JINDŘICH 2000
AMD Duron 1,4GHz operacní panel TIAMÉ 026 Dveře disk 40GB ATA100, DVD 22, 3D grafická karta up 1280, 512 3D stereo, LAN LAN	operacní panel TIAMÉ 026 Dveře disk 40GB ATA100, DVD 22, 3D grafická karta up 1280, 512 3D stereo, LAN LAN	operacní panel TIAMÉ 026 Dveře disk 40GB ATA100, DVD 22, 3D grafická karta up 1280, 512 3D stereo, LAN LAN	Intel Pentium 4 3,0GHz operacní panel TIAMÉ 026 Dveře disk 40GB ATA100, DVD 22, 3D grafická karta up 1280, 512 3D stereo, LAN LAN
6.390,-	8.290,-	10.490,-	15.990,-

SESTAVÍME VAM ZNAČKOVÝ POČITAC PŘESNĚ NA MÍRU

ZISKANO PRESTIZI OČENENÍ

Celorepublikový
expresní servis

Profesionální
služby

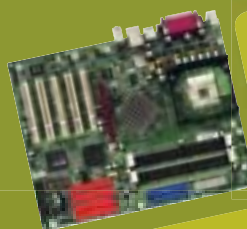
... A VÍCE NEŽ 10.000 POLOŽEK ZA EXTRÉMNĚ NÍZKÉ CENY!

271 742 467

www.dxt.cz

www.epox.cz

EPX

EP-8KRAI
socket A, FSB400, VIA KT600, LAN,
SB 6ch, 3x DDR400, AGP 8x, S-ATA,
ATA133, USB 2.0

EP-4PCA3+
socket 478, FSB533/800HT, LAN 1Gb,
Intel 875P + ICH5R, SB 6ch, S-ATA RAID,
4x DDR400 Dual-Channel, AGP 8x,
ATA133 RAID, USB 2.0

Bluetooth Dongle BT-DG02A
USB 2.0, dosah 100 m, rychlost 1Mbps,
frekvence: 2.400 - 2.4835GHz

Distributor: ABI s. r. o., Pujmanové 1221, 140 00 Praha 4,
tel.: 241 731 503-5, www.abi.cz

→ prodejů na českém trhu s LCD monitory. Od druhého čtvrtletí roku 2003 českému trhu dominuje.

Ve 3. čtvrtletí roku 2004 zahájí Intel dodávky vybraných „bezolovnatých“ procesorů a čipových sad a ve 2. čtvrtletí roku 2004 dodávky integrovaných procesorů IA. První dodávky „bezolovnatých“ paměťových čipů byly zahájeny již v minulém roce. Další produkty přejdou na tyto technologie podle schopností příslušných výrobních závodů.

Novým ředitelem pro rezidenční segment byl ve společnosti GTS od března 2004 jmenován **Miloš Mastník** (dříve Český Telecom).

Společnost **Alcatel** získala zakázku na dodávku řídicího a bezpečnostního systému detekce vlaků včetně několika tisíců moderních čítačů náprav pro tchajwanskou správu železnic. Hodnota zakázky je přibližně 20 milionů EUR a je dosud největší zakázkou na světě na dodávku železničního monitorovacího řešení v této třídě.

Novým ředitelem divize osobních systémů (PSG) a členem nejvyššího managementu společnosti HP se stal **Miloslav Doubrava**; **Petr Jirků** je novým ředitelem partnerského prodeje HP. **Alexandra Lemerová**, dříve Logica, se od ledna 2004 stala obchodní ředitelkou divize služeb (HPS).

Firma **Data**, výhradní zástupce značky Level pro Slovensko, uvedla na trh novou GSM bránu **Level GB-202**. Základní funkcí je převod volání na cenově výhodnější cestu mobil-mobil s připojením k pevnému telefonu v domácnosti nebo k firemní ústředně.

Společnost **AT Computers** se od dubna stala oficiálním distributorem produktů Pinnacle Systems.

První tuzemskou společností, která bude využívat poslední verzi řešení mySAP Utilities, se stala společnost **Pražská energetika** (PRE). Na implementaci mySAP Utilities v PRE se jako jeden ze subdodavatelů společnosti SAP ČR podílí tým konzultantů **IDS Scheer ČR**.

Studenti petrohradského Institutu jemné mechaniky a optiky získali nejvyšší ocenění na Mezinárodní akademické soutěži v programování (ICPC) organizace ACM, kterou sponzorovala společnost **IBM**. V soutěži vyhráli třikrát za posledních pět let. V rámci soutěže měli studenti během jediného odpoledne zvládnout programátorskou práci, která by normálně zabrala semestr. Český zástupce, tým studentů 3. ročníku Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, se umístil na 27. místě.

Akciová společnost **Columbus IT Partner** úspěšně zahájila implementaci Microsoft Business Solutions – Axapta ve firmě **EMBA** v Pasekách nad Jizerou. Od května je plánován ostrý provoz.

Getronics hodlá od společnosti Blue Fox Enterprises koupit firmu **Nr. 1 Software**, německého dodavatele softwarových licencí. Firmy podepsaly smlouvu o smlouvě budoucí a očekává se, že transakce bude uzavřena do konce ledna 2004. Zatím nejsou zveřejněny žádné finanční podrobnosti.

Ethernetová řešení a služby představily společnost **Český Telecom** a **Lucent Technologies** na společném semináři „Kam směřuje vývoj ethernetových služeb?“. Technologie Dynamic Ethernet od LT dovoluje maximálně využít stávající instalovanou přenosovou infrastrukturu, umožní zkvalitnit služby a zároveň snížit investiční i provozní náklady. →

Roční Intel Centrino

12. března 2004 oslavila společnost Intel první výročí mobilní technologie Intel Centrino. Do výzkumu a vývoje této technologie věnovala nemalé prostředky, neboť předpokládala, že se komunikační a výpočetní technologie časem spojí.

V březnu loňského roku představila systém mobilní technologie Intel Centrino, vyvinutý zcela od základů a představující první integrované řešení společnosti Intel pro bezdrátové notebooky. Kombinace tří komponent – procesoru Intel Pentium M, čipové sady řady Intel 855 a síťového rozhraní Intel PRO/Wireless – umožňuje dosáhnout jedinečného mobilního výkonu, dlouhého provozu na baterie a širokých možností bezdrátové sítě LAN v tenkých a lehkých notebookech. Oznámení o novém systému obletělo zeměkouli během jediného dne a následovala taková vlna publicity, že společnost Intel celou událost popsala jako „nejmasovější uvedení produktu od představení procesoru Pentium před deseti lety“.

Předpokládá se, že v roce 2004 se počet uživatelů bezdrátových přístupových bodů, tzv. hotspotů, ztrojnásobí (z 9,3 milionu v roce 2003 na 30 milionů); na světě je v současné době téměř 30 000 veřejných hotspotů otestovaných na kompatibilitu s mobilní technologií Intel Centrino; v 18 zemích je 50 poskytovatelů bezdrátového připojení k internetu, kteří verifikují tisíce přípojních míst po celém světě, a dostupných je více než 130 přenosných počítačů s mobilní technologií Intel Centrino. Prodej notebooků mezi lety 2003 a 2004 vzrostl v oblasti EMEA o 40 procent a předpokládá se, že v roce 2004 vzroste prodej spotřebních přenosných PC téměř o 30 procent.

Prodej notebooků dramaticky roste a prodej běžným spotřebitelům představuje nejrychleji rostoucí dílčí segment.

Konference Cisco Expo 2004

Na přelomu března a dubna proběhl v pražském Kongresovém centru v pořadí již pátý ročník konference Cisco Expo, dříve organizované pod názvem DVV.

Součástí letošního ročníku konference, konané pod názvem „Bezpečně a rychle oceánem komunikací“, byla také samostatná sekce E-learning, stále více oblíbená moderní forma výuky.

Hlavním tématům se věnovali nejen odborníci ze společnosti Cisco, ale rovněž zástupci partnerských firem, kteří představili svá řešení implementovaná u zákazníků. Mezi hlavní partnery konference patřily společnosti ANECT, Core Computer, Gity, HP, Contactel a Český Telecom. Technologické sekce vedly a sponzorovaly firmy EMC, ICS, Azlan, Simac, Alef0, Gesto Computers, Expert&Partner engineering, NextiraOne, Damovo a Comparex a mezi aplikačními partnery byly společnosti ZOOM, NET systém, Tronet a Retia.

Velké množství účastníků (letos jich bylo rekordních 1300) ocenilo nabídku více než padesátky zajímavých přednášek, seminářů a workshopů.

S IP telefoníí má společnost Cisco velké zkušenosti – Česká pojišťovna dnes díky IP telefonii od Cisco Systems disponuje dvěma kontaktními centry, která kompletně využívají IP technologie pro komunikaci se zákazníky.

→ Společnost **SAS Institute** organizovala v rámci letošní konference **ISSS** samostatný programový blok na téma Public Intelligence. Během dvoudenního cyklu přednášek měli účastníci možnost dozvědět se řadu praktických informací z oblasti řešení pro veřejnou správu, doplněných o konkrétní příklady aplikace zejména v zemích Evropské unie.

Česká národní banka se rozhodla převést své hlasové služby pod společnost **Aliatel**. K rozhodnutí ČNB přispěly dobré zkušenosti s pilotním projektem, v jehož rámci Aliatel dodával od konce roku 2002 hlasové služby Business Call Direct v oblasti meziměstského a mezinárodního spojení ústředí ČNB v Praze.

V průběhu května představí společnost **1TEL** inovovanou technologii pro automatickou obsluhu volání, která plně uspokojuje nejnovější požadavky na tyto systémy včetně Voice XML a možnosti integrace v IP prostředí. Avaya Voice XML v základní verzi přináší progresivní, permanentní a cenově dostupné hlasové služby. Verze Avaya speech v návaznosti na již existující webovou infrastrukturu zvětšují a rozšiřují možné využití jakéhokoli telefonu – pevné linky nebo bezdrátového telefonu.

První společné testy interoperability technologie „Push-to-Talk over Cellular“ (PoC) ohlásily společnosti **Ericsson, Motorola, Sony Ericsson** a **Siemens**. Testy by měly operátorům sítí zajistit snadnou integraci, interoperabilitu a především konkurenční prostředí pro spuštění komerčních služeb PoC.

Společnost **Lucent Technologies** uzavřela dohodu se společností **Movaz Networks**, dodavatelem optických síťových řešení, o dodávce optických řešení příští generace. Obě firmy budou na základě této dohody společně vyvíjet řešení založená na technologii DWDM, a to především pro zákazníky z řad poskytovatelů služeb. Nová řešení doplní stávající portfolio optických síťových produktů Metropolis společnosti Lucent, které jsou určeny pro metropolitní sítě.

PLACENÁ INZERCE

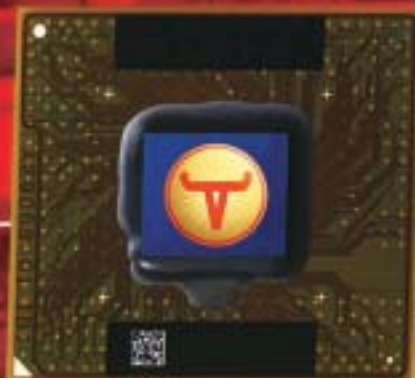
www.unicorn.cz

Připisujete CÉČKU samé plusy?
Víme, jak užívat C++ správně!

Programování v C++ i dalších jazycích zvládáme s přehledem. Vytváříme softwarová řešení podle vašich představ. Naši odborníci rozšiřují vaše vývojové týmy a školí vaše vlastní specialisty. Dodáváme řešením samé plusy.

UNICORN
TAK SE DĚLÁ SOFTWARE

Trusted Computing

IT průmysl troubí k útoku proti hackerům, virům a zlodějům dat. Domnělá bezpečnost však jde na úkor ochrany osobních dat.

Soukromí v sítích

RFID (Smart Chips)

Sbohem čárovému kódu – malé etikety s kódem RFID budou všudypřítomné a budou uchovávat více dat, než by mohlo být příjemné.

„Velký bratr“

V boji proti virům a pirátským kopiím se Microsoft a spol. chystá k velkému útoku: monitorovací čipy, povinná registrace a ochrana proti kopírování mají z každého PC vybudovat domácí pevnost. Cena za tuto bezpečnost je však vysoká: hrozí totální kontrola. Chip ukazuje, co vše se na uživatele chystá.

„Velký bratr“ přichází potichu. V pochmurných vizích budoucnosti od Orwella, Huxleyho a spol. to byl ještě všudypřítomný stát, který své občany sledoval na každém kroku. Dvacet let po „1984“ vypadají scénáře kontrol a jejich protagonisté jinak: globálně agitující průmyslové a obchodní koncerny si vymýšlejí stále rafinovanější metody, aby ve jménu bezpečnosti mohly kontrolovat, rozdělovat a analyzovat své zákazníky. Ještě nikdy nebylo tolik různých možností pro tajné špehování jako nyní.

Za novými technikami kontrol stojí slova jako *Next Generation Secure Computing Base (NGSCB)*, *Digital Rights Management (DRM)* nebo *Radio Frequency Identification (RFID)*.

Že tomu nerozumíte? Právě to je také účelem. Prominentním podporovatelem všech těchto technik je Microsoft. Koncern svázal internet tak pevně s Windows, že uživatelé stěží poznají, kdy je jejich systém v kontaktu s Redmondem. Ale to byl teprve začátek. V nových koncepcích, jako je *Trusted Computing*, vidí kritici počátek rozhodujících etap na cestě ke zbavení uživatelů PC svéprávnosti.

Nové náměty mohou skutečně zajistit větší bezpečnost. Ale kdo by se necítil stísněně, když jsou jeho data v rukách několika málo firem? Nahlédněme společně za kulisy hezkého nového světa IT a snažme se být nezaupať. Vysvětlíme vám, jak fungují nové techniky – a jaká nebezpečí skrývají.

Digital Rights Management

Zábavní průmysl hraje na jinou strunu. Digitální správa práv má podkopat existenci pirátských kopií.

Data Collection

Plná schránka na dopisy, nepříjemné telefonáty, přečpaná e-mailová schránka. Kdo se dostane do spárů shromažďovatelů dat, potřebuje silné nervy.

Microsoft

TCG: Bezpečnostní kartel

Aliance nejvýznamnějších světových IT firem chce pomocí hardwaru a softwaru vybudovat z PC pevnost. Permanentní kontroly by měly odradit hackery, viry a pirátské kopie. Problém: Kdo kontroluje kontrolory?

Jak si představujete absolutně bezpečný PC? Počítač, na který nemají přístup hackeři a viry a na který nelze nainstalovat žádný chybný ovladač? Zní to dobře. Přesně toho chce docílit strategie Trusted Computing Group (TCG) – a chce toho docílit dokonce ještě více: úkolem TCG je vyvinout otevřené bezpečnostní standardy pro PC, notebooky, PDA, mobilní telefony a všechny myslitelné druhy speciálních počítačů, např. peněžní automaty.

Vedení skupiny, hodlající zavést novou bezpečnostní strategii, představují skutečné špičky IT průmyslu: AMD, HP, Intel, Microsoft, Sony a Sun tvoří nejvlivnější kruh, tzv. „Promoters“. Platí za to v porovnání skromných 50 000 dolarů za rok. O stupeň níže v této hierarchii jsou „Contributors“. Za 15 000 dolarů ročně smějí mít v pracovních skupinách vliv na technické specifikace. Tento status mají firmy jako ATI, Fujitsu-Siemens,

Nokia, nVidia, Philips a Samsung. Docela dole jsou „Adopters“. Jsou to firmy jako AMI, Gateway a Toshiba, které smějí za 7500 dolarů testovat vývoj TCG v beta stadiu. Poplatek se zdá být nízký, ale pro soukromé softwarové firmičky nebo malé open source projekty je i 7500 dolarů příliš. Důsledek – zůstávají mimo.

Srdcem konceptu TCG je čip na základní desce: Trusted Platform Module (TPM), přezdívaný jako čip Fritz, pojmenovaný po americkém senátorovi Fritzevi, který se hodně angažoval v zavádění kryptografie. Tento čip funguje již při bootování systému jako určitý druh hardwarového klíče (dongle), pro kompletní kontrolu však ještě potřebuje softwarovou podporu. A hle: Microsoft je již s Next →

→ Generation Secure Computing Base (NGSCB) připraven ve startovních blocích.

Trusted Computing (TC) zní dobře – kdo by také měl něco proti důvěryhodným PC? Zejména když budou hlavně ve firmách, které tím získají konečně čisté sítě – sen administrátorů. TCG chce zavést logo, které si každý výrobce, jehož hardware bude kompatibilní s TCG, bude smět vytisknout na svůj obal. To, zda výrobek splňuje požadavky, mají přezkoušovat nezávislé instituce. Bez certifikátu pak nebude fungovat ani software, ani hardware, pokud si to administrátor nebude přát.

KONTROLA: BEZ LICENCE A AKTIVACE NEJDE NIC

Certifikace a přezkoušení nezávislými organizacemi na národní úrovni by vzaly kritikům vítr z plachet. Ti se však obávají, že by se TCG mohla vyšplhat až na globální superinstanci, která bude sama rozhodovat, které výrobky jsou důvěryhodné. TCG však bude certifikovat pouze čip Fritz jako jádro celé věci. Funguje to takto: Pokud uživatel čip zapne (standardně je tato součástka vypnutá), vytvoří se v procesu zavádění systému

kontrolní součet (Hashcode), který shrne, které komponenty hardwaru jsou v PC zabudované. Na základě těchto hodnot rozpozná TPM, zda např. BIOS hlavní desky je ve stavu, v jakém byl původně dodán.

Důležité: Čip je pasivní součástí, tím pádem není schopen blokovat hardware nebo software. Ukládá například kontrolní součet hardwarových součástí, použité klíče v systému nebo bezpečnostní certifikáty. Uživatel nebo administrátor jsou vždy svázáni se všemi kroky a dávají poslední rozhodnutí. Pokud čip Fritz na základě zkušebního součtu zjistí, že některá hardwarová součást není certifikovaná (a je tedy „nedůvěryhodná“), sdělí to uživateli. Je-li však uživatel přesvědčen, že součástka je „čistá“, může dát „zelenou“. TPM potom uloží tento stav PC jako „důvěryhodný“.

Čip Fritz není důležitý jen proto, aby ochránil hardwarovou konfiguraci systému proti zásahům zvenčí. V běžícím provozu sleduje, aby na PC nebyl spuštěn software, který není certifikovaný – např. viry.

K tomu potřebuje operační systém, který umí využít schopností TPM. A tady již vstupuje do hry Microsoft. V dalším operačním

Základní kámen: Čip TPM neustále přezkoušuje jednotlivé součásti počítače.

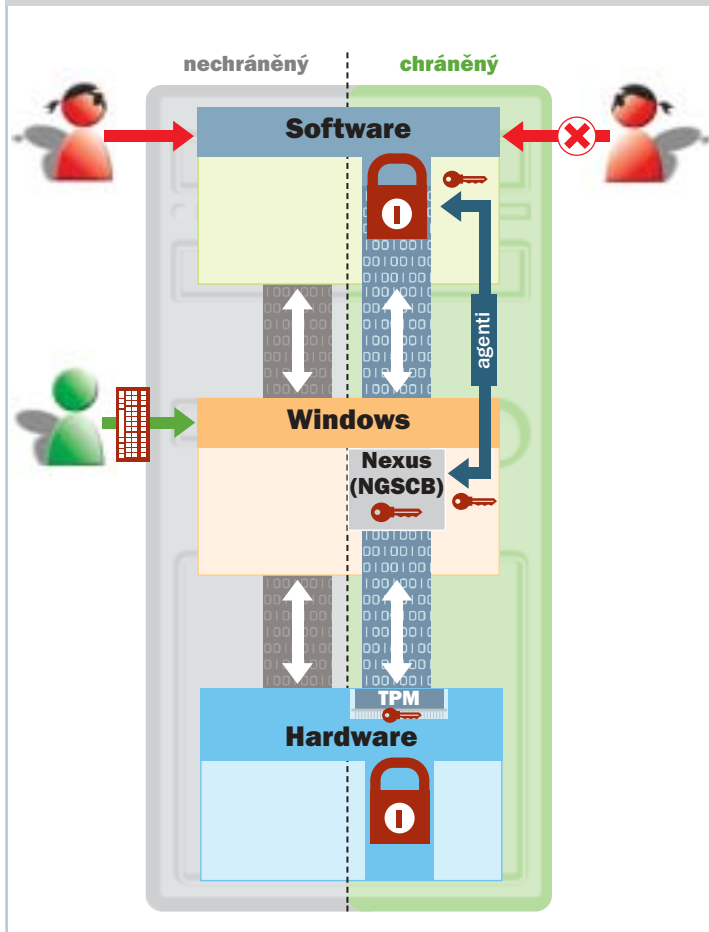
systému Longhorn, který se objeví pravděpodobně v roce 2006, bude integrována technologie NGSCB. Podle vyjádření zástupců Microsoftu bude NGSCB standardně vypnutá. Navíc by tak postupovali i veškerí OEM partneři softwarového gigantu.

Abyste uživatel vůbec mohl systém s aktivovanou technologií NGSCB obsluhovat, musí nejdříve podstoupit autentifikaci. To lze učinit například prostřednictvím klávesnice konformní s NGSCB, protože také vstupy a výstupy počítače bude technika sledovat. (Jinak, než je tomu u dosavadních Windows, kde každý hardware a každý program komu-

→

JAK FUNGUJE NEXT GENERATION SECURE COMPUTING BASE (NGSCB)

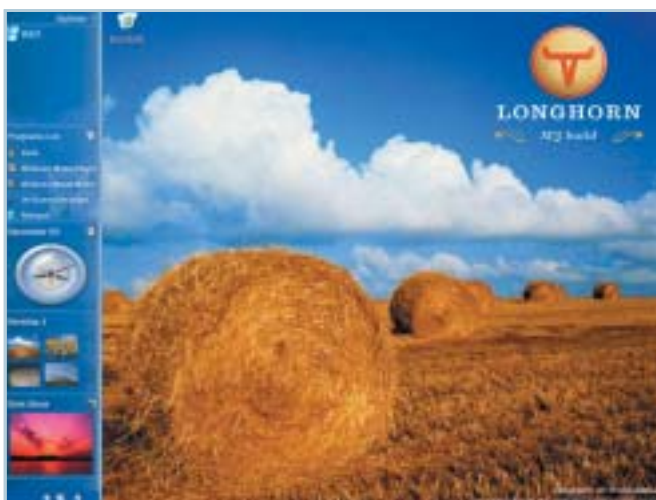
MODEL MICROSOFTU: BEZPEČNOST V ROZDĚLENÉM POČÍTAČI

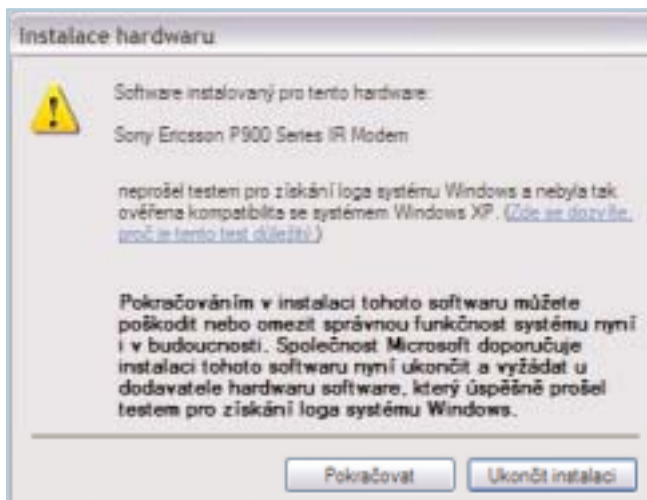
Software: Operační systém Longhorn má počítač rozdělit na dvě od sebe oddělené části: na nechráněnou oblast a na chráněnou oblast, která bude řízena NGSCB. V ní poběží jen programy kompatibilní s NGSCB. Na rozdíl od současného stavu nebudou mít tyto programy přímý přístup do pracovní paměti PC, ale s hardwarem budou komunikovat výhradně přes NGSCB. Tato komunikace je jistěna pomocí kódování RSA – 2048 bitů.

Nexus: Stěžejní součástí NGSCB je NexusMgr.SYS. Tento soubor slouží jako záchytná komora pro interní komunikaci počítače. K jeho úkolům patří mimo jiné přiřazování rezervovaných oblastí pracovní paměti jednotlivým programům. Požaduje-li software přístup do paměti, spustí se zakódovaný dotaz na Nexus. Agenti soubory zprostředkují potřebné certifikáty a klíče. Nexus srovná klíč s 2048bitovým klíčem, který je uložen v TPM, a odkáže program na určitou oblast paměti.

Hardware: Na základní desce se nachází TPM. Slouží jako server pro všechny používané klíče. Dokonce i periferní zařízení, jako je klávesnice, myš nebo monitor, komunikují s počítačem v bezpečnostním režimu pouze kódovaně. Čipová sada a CPU stále přepínají mezi NGSCB a „normálním“ režimem. Výsledek: Dva počítače v jednom krytu. Nechráněnou oblast lze obsluhovat i s původním hardwarem.

Longhorn: V příštím operačním systému Microsoftu bude bezpečnostní software NGSCB pevně integrován – i když standardně bude deaktivován.

Chybové hlášení: Windows XP pouze nahlásí, že jsou instalovány neznámé ovladače, žádné protiakce však nespouští. Technologie NGSCB by teď vše blokovala.

→ nikují se systémem a tak mohou neomezeně přistupovat do pracovní paměti a na pevný disk). Počítač s NGSCB bude rozdělen na dvě oblasti: nechráněnou, ve které bude vše fungovat jako doposud, a chráněnou, ve které bude veškerá komunikace probíhat přes zkušební instanci, tzv. Nexus (viz rámeček str. 28).

Při instalaci nového softwaru předá TPM do klíčového serveru na internetu kód, vytvořený ze sériového čísla programu a kontrolního čísla PC (Hashcodu). Server odpoví aktivací programu a uloží data počítače na webu.

Důsledek: Software je nyní pevně svázan s počítačem, okamžitě lze vysledovat, když je například jako pirátská kopie instalován na jiném systému. Viry zůstávají mimo, protože každý program, který je používán pod NGSCB, musí projít aktivační rutinou.

Nexus tedy přezkoušuje každý dotaz na systém, zda je důvěryhodný. Potřebné informace jsou v zakódovaném stavu uloženy v čipu Fritz. Když například Media Player požaduje přístup do pracovní paměti, Nexus otestuje, zda je tento nástroj Microsoftu stejně jako předtím v čistém stavu.

Komunikaci mezi Nexusem a instalovaným softwarem zajišťují „agenti“; přenášejí sem a tam klíče a certifikáty, které si předtím vyzvedli z TPM. Na úrovni hardwaru TPM navíc kontroluje, zda jsou například monitor, myš, grafická karta a USB skener důvěryhodné – jsou jen tehdy, když umějí zpracovávat zakódovaná data. To má za následek, že když chce někdo provozovat svůj počítač s NGSCB, potřebuje kompletně nový hardware. (Ochranný software má jednoduše nové požadavky na hardware.) Koncept Microsoftu Secure I/O, tedy koncept bezpeč-

ných vstupů a výstupů, neznamená nakonec nic jiného, než že všechna data, která se dostávají do PC přes vstupní zařízení, jako je klávesnice nebo myš, a všechna data, která jsou přes grafickou kartu vydávána na monitor, budou posílána zakódovaná. Data kóduje čip TPM, délka klíče je v současné době 2048 bitů.

MŮŽE SE UŽIVATEL SVOBODNĚ ROZHODNOUT? INTEL TRVÁ NA POVINNÉ KONTROLE

Uživatel má tedy zůstat možnost volby, zda si přeje systém chráněný pomocí čipu Fritz a NGSCB, nebo zda bude používat Longhorn jako své dosavadní Windows. Jedno je jisté – pokud zůstane bezpečnostní systém Microsoftu deaktivovaný, nemůže být pod Windows používán ani TPM. V tomto bodě si odporují plány člena TCG Intelu a Microsoftu,

MICROSOFT NEPROPAGUJE NGSCB JEN Z LÁSKY K BLIŽNÍMU. JEHO IMAGE TRPÍ STÁLE NOVĚ OBJEVOVANÝMI BEZPEČNOSTNÍMI MEZERAMI.

protože výrobce čipu trvá na tom, aby byla technologie NGSCB aktivována vždy – není se co divit, když se na tom dá pěkně vydělat. Proto Intel již nyní plánuje, že bude do budoucích strojů integrovat vlastní hardwareovou variantu NGSCB s názvem La Grande.

Ani Microsoft nepropaguje NGSCB jen z lásky k bližnímu. Jeho image trpí stále nově objevovanými bezpečnostními mezerami; s NGSCB by mohl koncern zahájit generální útok proti hackerům, virům a nezabezpečeným ovladačům. Uživatel má mít jistotu, že jeho počítač je imunní proti zásahům zvenčí. Základní rys bezpečnostní architektury označují zástupci Microsoftu jako „magický trojúhelník“, tvořený autentic-

ností uživatele, strategií Content Security (jasná pravidla pro přístupová práva k obsahům) a integritou stroje. Posledně jmenovaná integrita stroje má zaručit, že se do systému budou moci instalovat jen „čisté“ programy. Již teď si Windows XP stěžují na ovladače, které nebyly testovány Microsoftem, nicméně po jednom kliknutí myši odkaz zmizí – to se však má brzy změnit.

Kromě bezpečnostního aspektu jde tedy o peníze. To platí hlavně pro prodejce softwaru. Ti jásají, protože možnosti použití pirátských kopií se značně omezí. NGSCB totiž umožní to, že každý program bude kryptograficky aktivován přes web – cracky a hackeři zde nemají šanci.

U open source softwaru se však tato forma kontroly může projevit ničivě. Minimálně v prostředí NGSCB nesmějí tyto programy běžet. Microsoft přesto tvrdí, že koncern dá

programátorům bezplatného softwaru zdarma k dispozici Software Development Kit (SDK), aby tak mohl každý vytvářet své nástroje kompatibilní s NGSCB. Také Hewlett-Packard nasadil smířlivý tón: jeho vývojáři svolali v říjnu minulého roku obec „open source“, aby se účastnila na vývoji Trusted Computing. O minimálních 7500 dolarech za vstup do TCG však nebyla řeč.

Východiskem z dilematu open source nebo freewaru by mohlo být rozdělení PC na dvě části, které by NGSCB měla uživateli umožnit. Programy jako MS Office běží v chráněném Nexusu, freeware pracuje paralelně v nechráněném prostoru. Toto řešení zní příliš hezky na to, aby bylo usku- →

Notebook: Společnost IBM integrovala bezpečnostní čip TPM již do svého modelu Thinkpad X30.

→ tečnitelné. Také není – protože program je sice prostřednictvím Development Kitu kompatibilní s NGSCB, od ní však ještě nemá žádný certifikát. Ten potřebuje nejpozději tehdy, když certifikované obsahy (jako dokumenty nebo videa) vyžadují pro své přehrávání rovněž certifikovaný software – sbohem freeware. Toto svolení by si totiž musel programátor nejprve za poplatek vyžádat u příslušné nezávislé národní instituce. A to zatím opravdu zní jako hudba budoucnosti.

Další problém: Kdo má svrchovanost nad klíči a certifikáty v čipu Fritz? Výrobce softwaru, který uvolňuje program? Sám uživatel? Nadřazená instance, která kontroluje, aby nebyl žádný klíč vydán dvakrát, a která musí kromě majitele znát všechny klíče?

PAMĚŤ PRO UKLÁDÁNÍ KLÍČŮ: STANE SE TPM PRO UŽIVATELE ČERNOU SKŘÍŤKOU?

Nejrůznější uživatelské instituce důrazně požadují, aby kontrola klíčů byla v moci uživatele. Jinak se vlastní počítač stane černou skříňkou, ke které nemá majitel žádný výhradní přístup. V Evropské unii se v uvedeném problému angažují i politici. Například německá spolková ministryně spravedlnosti Brigitta Zypriesová na loňské výstavě Systems uvedla: „Uživatelé musí mít plnou kontrolu nad všemi daty, nezávisle na tom, zda jsou zakódována nebo ne. Nesmí dojít k závislosti na třetí osobě.“

Také výrobci hardwaru musí v souvislosti s NGSCB rozlušknout tvrdý oříšek. Počítač s TPM a NGSCB potřebuje sadu čipů a procesor, které mohou stále přepínat mezi jednotlivými režimy. Příklad: Přirazování paměťových oblastí doposud přebírá operační systém. Platformy jako Linux nebo Windows

XP přitom již ale také mají virtuální adresování, u kterého žádný program neví, pod kterou adresou v paměti je provozován. Pouze operační systém má nad tím ještě kontrolu; a to se dá hackovat. Jinak je tomu u NGSCB. Tady musí procesor a čipová sada převzít a řídit adresaci paměti. Pokud přijde dotaz z bezpečného Nexusu, musí se CPU nejprve zeptat TPM, zda je dotaz oprávněný. Když

požaduje program z nechráněné oblasti přístup do paměti, vymaže CPU z bezpečnostních důvodů nejprve svoji vyrovnávací paměť a teprve poté přiřadí softwaru adresu v paměti. Každé rozhodnutí procesoru musí odsouhlasit TPM. Kdy budou k dispozici čipové sady a procesory, které jsou k tomu potřebné, je ve hvězdách.

NGSCB PRO SOUKROMÉ UŽIVATELE: VIRY JSOU NEJLEPŠÍM ARGUMENTEM PRŮMYSLU

TCG nestanovuje, kdy si má TPM najít cestu do počítačů. Nabídka se bude zprvu omezovat na firemní oblast, protože tato technika je zajímavá především pro administrátory a firemní sítě. Ti mají oprávněné důvody chránit své počítače před nedovolenými přístupy. Prostor nechráněný NGSCB by byl přitom pro administrátory bezvýznamný.

Soukromí uživatelé se nemohou pro jistěný režim příliš nadchnout, protože by například nemohli spouštět vlastní programy. A před viry je přece chrání software. Navíc nechráněný režim nabízí i nadále prostředí x86 se všemi riziky. Soukromí uživatelé také

jen zřídka přijdou do styku s tak citlivými daty, aby potřebovali bezpečný Nexus – kromě on-line bankovníctví a on-line nákupů. Při on-line bankovníctví určité stačí systém čipových karet HBCI. Jako pouhá náhrada HBCI by byla technologie NGSCB trochu příliš.

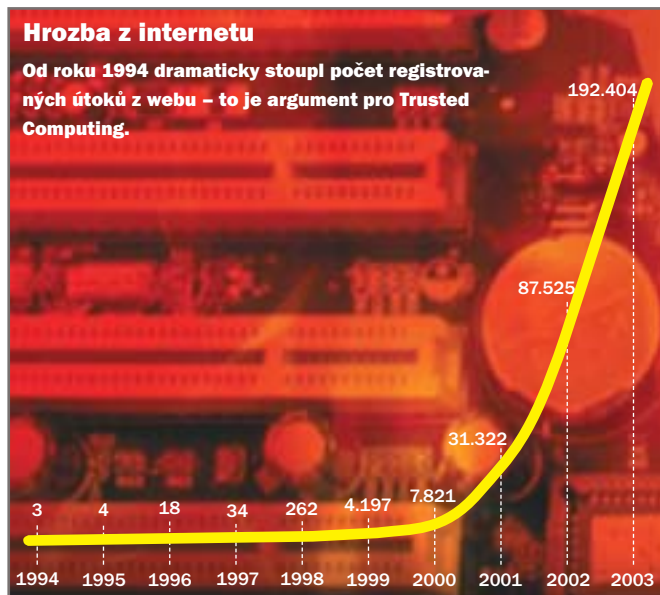
Pro tvůrce webového obsahu se naopak nabízí zajímavá možnost použití, protože

KONCEPT NGSCB BUDE PŘITAŽLIVÝ PŘEDEVŠÍM PRO FIREMNÍ OBLAST, SOUKROMÍ UŽIVATELE SE PRO NĚJ PŘÍLIŠ NENADCHNOU.

kromě certifikovaného softwaru se dá s TPM spojit i Digital Rights Management (viz rámeček str. 32). Při on-line koupi hudební skladby by se obchod například nejprve dotázal na hardwarový klíč uložený v TPM počítače kupujícího a zapsal by ho do prodávávaného souboru. Tím by bylo možno tuto hudební skladbu přehrávat jen na daném počítači.

I samotný Microsoft se může pomoci čipu Fritz efektivně chránit před piráty. Koncern vlastní více patentů na spojení operačního systému, Digital Rights Management a TPM. Nejpozději při instalaci updatu Windows staženého z internetu by mohl počítač zaslat do Redmondu údaje, jako je jméno a adresa uživatele.

Závěr: Trusted Computing slibuje hodně – žádné viry, žádné pirátské kopie, žádní hackeři. Za to je však nutné přenechat kontrolu nad svým vlastním počítačem velké firmě nebo kartelu. Ne, plány TCG jsou ještě nezralé a neprůhledné. Uživatel rozhodně musí být správcem svého klíče. Pak by ale zase byl koncept bezpečnosti absurdní – je to prostě dilema.

DRM: Totální kontrola

Hudební průmysl má problémy s tím, jak prodávat hudbu prostřednictvím internetu. Důvod: V případě, že se objeví pirátské kopie, musí být možné vysledovat, kdo danou skladbu kdy koupil. Potřebná technika již existuje: Digital Rights Management.

Carmine Caridi je herec. Není sice příliš známý, ale vždy sedí v 5803členné komisi pro udělení Oscarů. Tento devětašedesátiletý herec hrál v mafiánském eposu Kmotr II. Metody zlých chlapů na něm musely zanechat stopy, protože Caridi porušil pravidla Academy of Motion Picture Arts and Sciences: půjčil známému film kandidující na Oscara Po čem srdce touží, který dostal k nahlédnutí, a ten ho dal promptně na internet. Caridihho smůlou bylo, že film na jeho DVD byl opatřen digitálním vodoznakem, který ho v DivX kopii identifikoval jako majitele disku.

Tyto vodoznaky jsou nejmírnější formou Digital Rights Managementu (DRM) a jsou

„neviditelně“ nanášený pomocí steganografie do jednotlivých obrazových pixelů nebo zvukových frekvencí. Vodoznak může obsahovat kompletní soubor nebo pouze jednoduché údaje o kupujícím hudebního nebo filmového kusu. Bez této digitální správy práv se neobejde žádná hudební služba. Datové formáty jako Microsoft WMA nebo WMV toho však dovolují ještě více: zakódování, stanovení doby používání nebo počtu uživatelů. Všechny DRM metody mají ale jedno společné: na zákazníka se nepohlíží jako na poctivce, ale jako na potenciálního zloděje.

Německá internetová videotéka T-Online (T-Vision) například vydává licence, které vyprší již za 24 hodin. T-Online přitom používá Micro-

soft Windows Media Codec 9. Jeho integrovaný Windows Media Rights Management se stará o to, aby nebylo možné filmy po uplynutí 24hodinové lhůty přehrát, zejména tehdy, když už byly znovu uloženy. U live-streams, kterým se vysílají přes internet například koncerty, použí- ➔

SOFTWARE

BEZ VAŠICH ÚDAJŮ NIC NECHODÍ

S Office a Windows XP to začalo: Microsoft požadoval aktivaci softwaru přes internet. Jiní výrobci ho následovali – a jdou v jistém ohledu ještě dále: nutí kupující svých programů, aby se nechali zaregistrovat zadáním svého jména a adresy.

Nucená aktivace

- Microsoft Windows XP
- Microsoft Office XP
- Adobe Photoshop CS
- Cute FTP
- Digimap pro Palm
- Tomtom Navigator

Update jen po registraci

- Panda Antivirus Platinum
- Powerquest Partition Magic
- Powerquest Drive Image
- Microsoft Office XP

Hollywood:
Německý T-Online nabízí s T-Vision velkou on-line videotéku. Filmy jsou chráněny pomocí DRM.

PLACENÁ INZERCE

PENTAX for your precious moments

Optio S40

4-megapixely
3x optický zoom
4x digitál zoom

Detaily Optio S40 vás přesvědčí

PenTec spol.s r.o., Veleslavínská 19, 162 00 Praha 6
tel./fax : 220610753 / 235364664, www.pentax.cz

PENTAX

Vnucený přehrávač: Filmy, které jsou vysílány přes T-Vision, musí být přehrány pomocí Microsoft Media Playeru 9.

→ vá Microsoft Live DRM (viz rámeček na této straně). Výhoda pro prodejce: Obsah nemůže být zachycen předtím, než přijde k zákazníkovi. Nevýhoda pro uživatele: Soubory umí přehrávat jen Windows Media Player 9, alternativní přehrávače jsou mimo. U Media Playeru 9 je praktická jeho funkce zálohování, která jistí získané licence v případě pádu systému.

Jinou cestou, než jsou restriktivní metody DRM, je takzvaný Light Weight Digital Rights Management (LWDRM), kdy má být digitální obsah neomezeně použitelný, ale informace o kupujícím mají zamezit, aby byl soubor nabízen na výměnných burzách. Jestliže hudební portál informuje o tom, že soubory jsou opatřeny DRM, jen hlupák by tyto písně nabízel na výměnných burzách.

Některé downloadové služby ve světě již s LWDRM pracují:

Popfile (Německo): Ve vodoznaku souborů MP3 není jméno kupujícího – není to dovoleno z důvodů ochrany dat –, ale číslo transakce. Vodoznak je tak robustní, že může být přečten i po vypálení písně na CD. Popfile však prý nezastává žádnou tvrdou linii.

Weblisten.com (Španělsko): Tato platforma nabízí hudbu ve formátech WMA a MP3. Soubory MP3 jsou vydávány s vodoznakem, který obsahuje informace o kupujícím. Soubory WMA však přicházejí na PC podle vyjádření prodejců bez vodoznaků a DRM.

Restriktivněji postupují tito hudební prodejci:

Musicload (Německo): Služba se řídí přísnějšími pravidly. Skladby ve formátu WMA sice

smějí být přehrávány na PC libovolně často, ale vypáleny mohou být jen jednou až třikrát.

iTunes (USA): Nejpoblárnější platforma sází přirozeně na DRM a není přitom tak štedrá jako Popfile nebo Weblisten. AAC soubory smějí být přehrány na jednom až třech přehrávačích – buď na iPod, nebo na jiných počítačích – a jako audio CD mohou být vypáleny libovolně často. DRM obsahuje údaje o kupujícím, aby se znemožnilo nedovolené šíření. Vypadá to, že Apple našel zlatou střední cestu: hudební kusy s DRM lze sice pomocí iTunes softwaru přes síť přehrávat, ale ne zkopírovat. DRM navíc opatřuje hudební soubory klíčem, který se skládá ze sériového čísla pevného disku, z verze BIOS, názvu CPU a produktového čísla (Product-ID) Windows. Kdyby měl být soubor přehrán na jiném PC, zkouší tamější iTunes Player, zda se klíč hudebního souboru hodí k hardwaru.

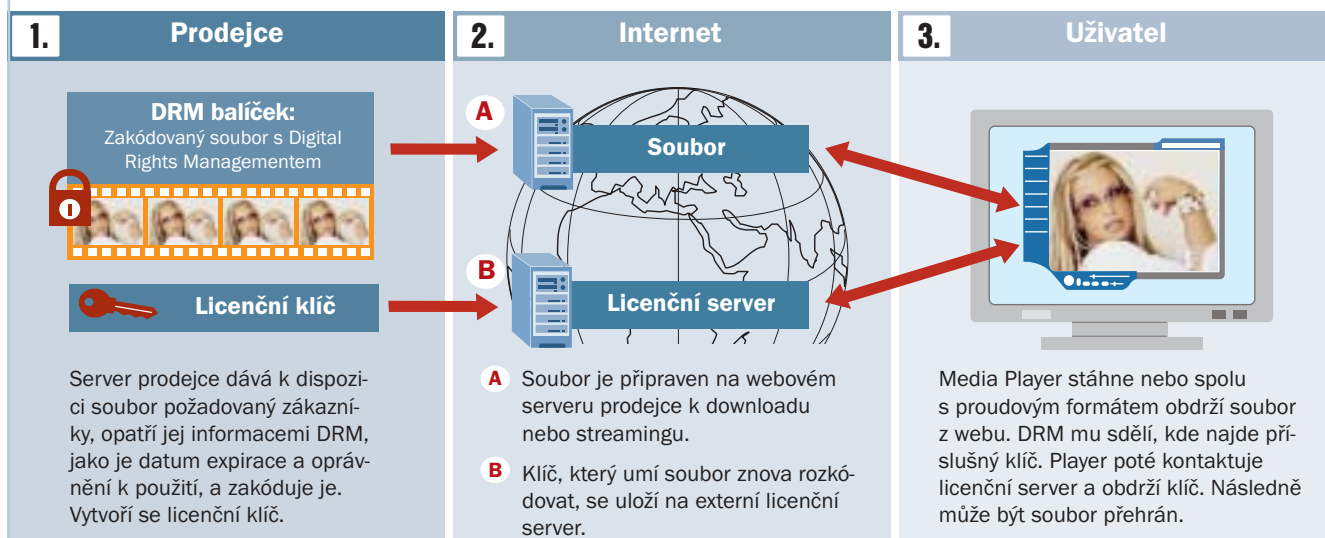
DRM není zajímavý jen pro oblast zábavy. I v běžném pracovním životě se může používat zadávání práv. Protože vedle hudby nebo videa mohou údaje DRM obsahovat například i e-mail. Obchodní e-mail tak může být určen jen určitému okruhu čtenářů. Zejména formulace „Tato zpráva se sama do 30 vteřin zničí“ již není s DRM žádnou vizí budoucnosti.

Závěr: Majitel práv by přirozeně měl chránit své zboží před pirátskými kopiemi. Není však únosné, aby byl on-line kupující již předem podezříván z pirátských úmyslů a zakoupený soubor by směl používat jen omezeně, zatímco ten, kdo si koupí CD, ho může kopírovat libovolně často.

DIGITAL RIGHTS MANAGEMENT

JAK FUNGUJE DRM U MICROSOFT MEDIA PLAYERU 9

Služby typu Video-on-Demand (např. německá videotéka T-Vision) vysílají pro zákazníky filmy přes internet. Aby se zabránilo nedovoleným kopiím, jsou videa opatřena Digital Rights Managementem. Výsledkem je, že po 24 hodinách jsou filmy nepoužitelné. Stejná metoda se dá použít také u live-streams v reálném čase.

RFID – čip pro všechny případy

Technika kontroly Radio Frequency Identification umožňuje, aby byly informace schovány v etiketách, v oblečení nebo pod kůží. Čipy jsou tenoučké a nepostřehnutelné. Ale kdo má přístup k datům?

„Máte zákaz vstupu na stadion“ – takto může skončit návštěva zápasu Mistrovství světa ve fotbale 2006 v Německu ještě před branami stadionu. Důvod: Lístky budou opatřeny RFID čipy. Organizátoři tak chtějí zamezit černému obchodu a falšování.

Hlavním zdrojem prodeje lístků má být internet, platit se bude kreditními kartami. Kdo si chce koupit lístek, musí se nejdříve zaregistrovat u Německého fotbalového svazu (DFB). Svaz nevyklučuje, že ihned porovná údaje s databází sportovních násilníků. Jaká data budou na čipu uložena, ještě není zcela jasné. Každopádně se na datový nosič vejde asi jeden kilobajt dat.

Příští MS ve fotbale je ještě vzdálené – RFID už ale ne. Obchodní řetězec Metro (u nás Makro) používá tuto techniku od roku 2003 ve svém „Future Store“ v Rheinbergu. Jiskřící cenovky tam slouží především k ochraně před krádežemi: když se RFID dostane za bezpečnostní uzávěru, spustí se alarm.

Technicky není RFID žádný velký vynález: čipy nepotřebují žádné vlastní zdroje energie – jsou aktivovány při čtení pomocí elektromag-

Kontrola: Při MS ve fotbale mají čipy RFID na vstupenkách zajišťovat bezpečnost. Budou obsahovat údaje o kupujícím a mají pomoci v boji proti překupníkům.

netického impulsu čtecího zařízení. V případě lístků na MS smí být vzdálenost od čtecího zařízení deset až dvanáct centimetrů, v případě jiného použití může být i větší.

Jak jednoduché je použití techniky RFID, tak velké jsou možnosti jejího zneužití. Když opouštíte obchod, tlačíte nákupní vozík přes elektronickou závoru, která pošle impuls do směru etiket. Čipy nahlásí cenu na pokladnu, částka se automaticky odečte z vašeho účtu. V pozadí se sbíhají všechny údaje do výpočetního střediska, jsou vyhodnocovány a je z nich sestaven profil kupujícího. Ve spojení s vašimi osobními daty by bylo vaše nákupní chování otevřenou knihou. Teoreticky je to možné, v praxi je to však ještě příliš drahé. Bude trvat ještě 10 až 15 let, než k tomu dojde. Důvod: Čipy RFID se nedají ze všeho stejně přecíst, protože sklenice

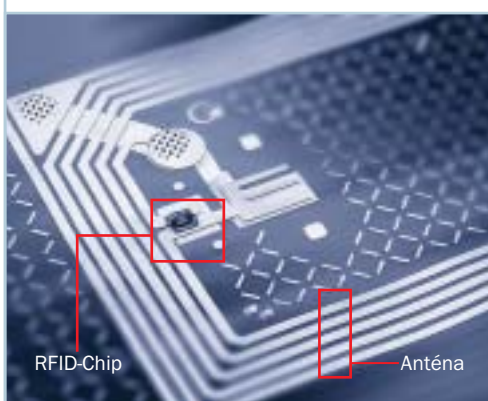
se zeleninou, sáčky s mlékem a mražené zboží různě odrážejí paprsky čtecího zařízení. Kromě toho zatím nemá smysl vybavit jogurt za 10 korun čipem za 12 korun. Čím více čipů se však bude vyrábět, tím budou levnější.

Ochránci dat v EU sledují vývoj ostrážitým pohledem.

Závěr: Vše je na zákonodárcích. Ti by se měli postarat o to, aby nikdo nezacházel hanebně s nashromážděnými daty. Informace vztahující se k osobám nemají na čipech co hledat. Pro obaly s RFID by měla platit obecná označovací povinnost. Etikety musí být zničeny, jakmile zákazník opustí obchod. Kdo je extrémně nedůvěřivý, může jít ještě dále: před prvním oblečením může vložit své nové džinsy do mikrovlnné trouby – její paprsky totiž čipy RFID zničí.

JAK FUNGUJE RFID

CHYTRÉ ETIKETY NA OBALECH

Napájení a informace pomocí rádia:

Když se čipy RFID dostanou do dosahu čtecího zařízení, přenášejí své informace (až 64 Kb) pomocí rádiových vln (do vzdálenosti přibližně pěti metrů). Potřebnou energii si vezmou pomocí antény z elektromagnetického pole, které je vytvořeno čtecím zařízením. Protože čipy tímto způsobem pracují bez baterie, hodí se jako cenovky.

1. Dotaz

Čtecí zařízení vyšle elektromagnetický aktivační impuls na etiku s čipem RFID.

2. Odpověď

Etiketa (čip RFID) využije energii aktivačního impulsu, aby poslala svá data ke čtecímu zařízení.

3. Zpracování

Čtecí zařízení pošle data dále na počítač. Ten data nakonec vyhodnotí.

Pilní sběratelé dat

Windows XP jsou pověstné svým zjišťováním zákaznických dat. Ale cenná data se sbírají nejen skrytě. Systémy Rabatt sázejí na dobrovolnou spolupráci svých zákazníků.

„Dobrý den, pane Nováku,“ zdraví on-line knižní obchod. Ale jak ví, že na webové stránce právě surfuje pan Novák, a ne paní Novotná? Je to docela jednoduché: po první objednávce uloží obchod jméno do cookie na zákaznickově počítači. Když se zákazník dostane na první stranu on-line obchodu, dotáže se obchodník cookies a tak zjistí, s kým má tu čest.

Webový prohlížeč od Microsoftu se navíc doposud vůbec nesnažil tuto praxi znemožnit. Alespoň že Internet Explorer 6 má konečně Cookie Management, pomocí kterého se dají tyto malé soubory lépe řídit a mazat.

Ale prohlížeč vypouští informace do webu jen přes cookies. V menu *Internet Options* nabízí IE možnost zobrazit příbuzné linky na webové stránky. Získáte tak sice více informací o jednom tématu, ale potřebujete k tomu aktivní plug-in firmy Alexa

(dceřiná firma Amazon.com). Tento plug-in vás vede k příbuzným stránkám – a vytváří tak profil vašeho chování při hledání na internetu. Ale to ještě není všechno. Se zavedením Windows XP propojil Microsoft operační systém s webem tak, že často není jasné, kdy jsou kam posílány informace.

Ne nadarmo patří nástroj XP Antispy k povinnému vybavení každého počítače s Windows XP. Obávané „infiltrační“ funkce se dají tímto nástrojem vypnout. Do toho jsou zahrnuty i neškodné funkce, jako je nastavování hodin, ale také závadné, jako je chybová zpráva, při které se Microsoftu rovněž pošle vyobrazení pracovní paměti.

Největší zdímačkou dat je však Media Player. Posílá seznamy přehrávání a použité kódeky ven na web. Kontaktuje rovněž Redmond,

jakmile se do mechaniky vloží audio CD. Nerozhoduje, co si přehrávačem nastavíte, nejprve se vytvoří spojení. Laici mají často dojem, že software v režimu off-line vůbec nefunguje. Dalším fíglem Microsoftu pro získání informací jsou smart tagy. Ty jsou sice velmi užitečné, mohou dát po kliknutí pravým tlačítkem vysvětlení k určitému pojmu, kliknutí na jedno slovo vás však dovede do on-line encyklopedie Encarta Microsoftu – a opět jdou všechny informace do Redmondu. Je sice nepravděpodobné, že by koncern skutečně vyhodnocoval údaje od milionů zákazníků, ale uměl by to a vy na to nejste upozorněni.

Microsoft pravděpodobně sestavuje profily, ale obchody na internetu od toho nejsou daleko, a to včetně takových obrů, jako je Amazon.

Není žádný důvod pochybovat o dodržování práv Amazonem. Přesto přináší používání osobních služeb rizika, jak ukazuje případ z října 2003. Mladá Němka chtěla cestovat za svým snoubencem do USA. Po přeletu do Atlanty byla zadržena. Na dotaz po důvodu dostala překvapující odpověď: úředník na hranicích zjistil u Amazon.com, že prý má zálibu v „podezřelé literatuře“. Podle tiskové mluvčí Amazon Deutschland šlo skutečně o nahlédnutí do seznamu přání té paní. Do toho však může volně nahlížet kdokoliv. Proto se vyplatí i při obyčejném brouzdání na internetu hodně přemýšlet.

Závěr: Kdo dá souhlas ke sběru vlastních dat, je si sám vinen. Přesto musí být jasné, kdo data dostane; a vždy musí být možnost zrušení. V USA sestavují reklamní firmy profily a bombardují potenciální zákazníky dopisy, telefonáty nebo e-maily. Ve srovnání s tím žijeme v Česku (a i v celé EU) na ostrově blaženosti – zatím. ■ ■ ■ Stefan Reinke

Profil: Kdo již nakupoval na Amazonu, bude při přihlášení poznán a dostane osobní nabídky.

inzerce

Ploché displeje s technologií LCOS

LCOS – velký obraz za málo peněz

Doposud téměř nevyužívaná displejová technologie Liquid Crystal on Silicon (LCOS) umožní výrobu cenově výhodných televizních obrazovek velkých formátů – pokud však budou vyřešeny výrobní problémy.

Liquid Crystal on Silicon (kapalné krystaly na křemíkovém čipu; zkráceně LCOS) – tak se nazývá produkt nejnovějšího vývoje v oblasti projekční techniky. Zvláštní půvab této technologie tkví v tom, že umožňuje výrobu televizních obrazovek velkých formátů, které nabízejí vynikající kvalitu zobrazení a které lze vyrábět s nízkými náklady. Stále více výrobců pracuje na přístrojích zralých pro sériovou výrobu; na trh by tak ještě letos měly přijít televizory s diagonálou obrazovky

140 centimetrů – a to za cenu pod 2000 USD. Srovnatelné plazmové televize stojí dobrý trojnásobek.

TECHNOLOGIE LCOS A JEJÍ ZÁLUDNOSTI

Ve vývojové praxi se technologie LCOS ukázala jako velmi těžko zvládnutelná. V čem je problém? Princip konstrukce panelu LCOS není vlastně nijak komplikovaný. Polarizované světlo protíná tři vrstvy: nejprve skleněnou desku, potom průhlednou, elektricky vodivou vrstvu z oxidu zinku a india a nakonec vrstvu tekutých krystalů. V dalším kroku se světlo odráží na ploše z lesknoucích se hliníkových elektrod a ještě jednou prochází třemi vrstvami v opačném pořadí (viz grafika). Každá elektroda přitom odpovídá jednotlivému bodu obrazu. Ovládání jasnosti probíhá elektronicky: podle daného napětí mezi vrstvou z oxidu zinku a india a vrstvou zrcadlových elektrod se vytvoří polarizační úroveň světla tak, že může polarizátorem projít jen část světla. Při otočení o 90 stupňů zůstane odpovídající bod obrazu úplně tmavý.

Výzva technickému zpracování spočívá jen v tom, vyrábět čipy se stále stejně vysokou precizností, protože již sebemenší změny mechanických rozměrů ovlivňují kvalitu obrazu. Kdo zvládne tyto těžkosti, bude odměněn velmi silnou technologií LCOS: sotva viditelnou mřížkou pixelů,

Čip s vysokým rozlišením: Aktuálně vyráběné LCOS displeje dokáží úplné rozlišení HDTV – 1920 x 1080 obrazových bodů.

jako i vysokou jasností a věrností barev. Jelikož se regulační elektronika nachází za zrcadlovou vrstvou, dá se k projekci využít téměř celá aktivní plocha obrazu displeje LCOS. U LCD panelu, kterým musí světlo úplně procházet, zhoršuje řídicí elektronika využití světla. Navíc je vytvoření obrazu u LCOS rychlejší, např. Philips udává reakční dobu asi 0,8 ms.

Protože výroba panelů LCOS je založena na bázi tradiční křemíkové technologie, může být prováděna i na výrobních linkách výrobců čipů, jako je např. Intel. Paul Otellini z Intelu proto oznámil, že při metodě výroby displejů LCOS platí „Moorův zákon“, ➔

Prototyp od Philipsu: Zpětný projekční televizor LCOS Cineos

55PL977S s úhlopříčkou 55" (cca 135 cm) má hloubku 17,4" (cca 45 cm).

→ podle kterého se výkon jednoho čipu v průměru každých 18 měsíců zdvojnásobuje. Úžasné vyhlídky pro displeje LCOS – jejich kvalita bude rychle vzrůstat, ceny budou klesat.

NEJLEPŠÍ CESTA K PERFEKTNÍMU OBRAZU

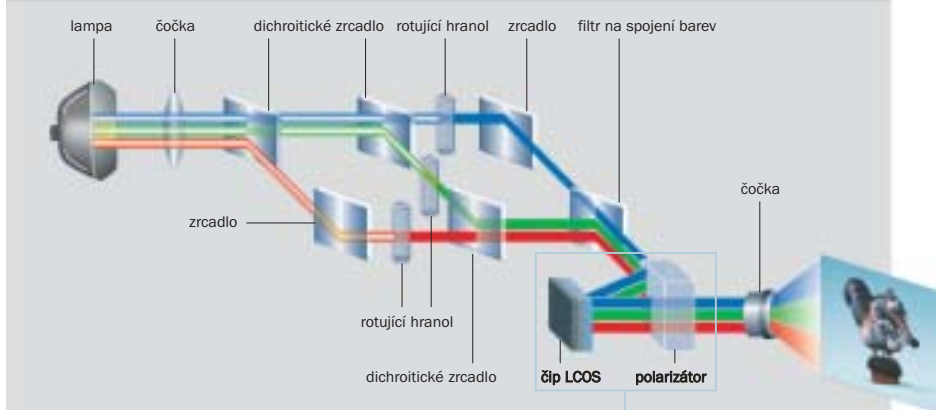
Aby byl z výhodného panelu i výhodný televizor, musí být celá konstrukce provedena ekonomicky. Jedním z prvních, ale také nejdražších řešení výroby projekčního obrazu je použití tří panelů LCOS, které jsou ozařovány projekční lampou odděleně. Pro rozdělení světla na červenou, zelenou a modrou barvu tu nejsou žádná malá dichroitická zrcadla, která rozdělují světlo přes rozdílné vlnové délky. Takové zrcadlo například nechá projít červenou a zelenou barvu, odráží však modrou.

Výhodnější a již z oblasti projektorů DLP známou možností je zobrazovat barvy sekvenčně: kolečko s barevným filtrem se permanentně otáčí a nechá procházet vždy jednu ze tří základních barev. Nevýhodou je to, že více než polovina vytvořeného světla se ztratí jako odpadní teplo. Kromě toho se může objevovat barevné chvění.

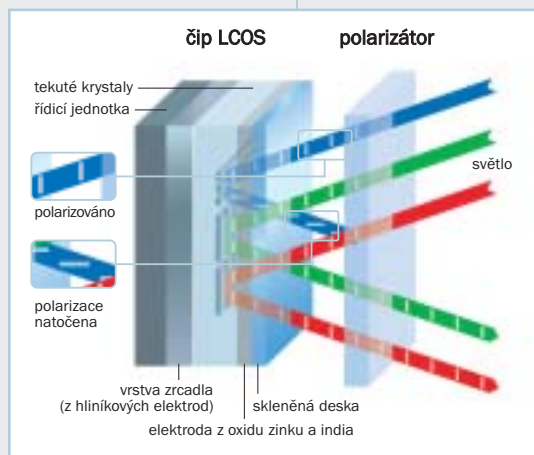
Philips nazývá svůj vlastní vývoj Scrolling Colour Mode. Ten má povolit současné zobrazení všech barev jen s jedním panelem LCOS (viz grafika), což by výrobu značně zlevnilo. Jednotlivé horizontální proužky, které měří asi třetinu výšky obrazu, jsou při Scrolling Colour Mode osvětlovány modrou, zelenou nebo červenou barvou. Takto vzniklé barevné proužky se pohybují (skrolují) přes obraz odshora dolů; řízení průběhu probíhá pomocí rotujících hranolů. Čip LCOS je nakonec odpovědný za přenos obrazové informace na jednotlivé barevné

KAPALNÉ KRYSY NA KŘEMÍKOVÉM ČIPU

DETAIL PROJEKTORU A ČIPU

Zrcadlo selektující barvy a rotující hranoly rozkládají světelný paprsek projekční lampy do tří barevných proužků (červeného, zeleného, modrého), které procházejí přes promítací plátno odshora dolů. Obrazové informace jsou přenášeny čipem LCOS: podle stávajícího napětí otáčejí tekuté krystaly polarizované světlo, které se odráží od zrcadlové vrstvy. Čím silněji je vytočena polarizace, tím tmavší je obrazový pixel – v extrémním případě je černý.

proužky. Teprve lidské oko si složí rychle se pohybující proužky do hotového obrazu.

LCOS A OBRAZOVKA BUDOUČNOSTI

Od letošního roku patří i Intel oficiálně k těm výrobcům, kteří podporují LCOS. Na Consumer Electronics Show (CES) v lednu v Las

Vegas polovodičový obr oznámil, že začíná s hromadnou výrobou panelů LCOS. Již v druhé polovině roku 2004 mají být dostupné zpětné projekční televizory velkých formátů s technikou Intel – za ceny pod 2000 USD. 55palcový televizor Cineos 55PL9873, který představil Philips na mezinárodní výstavě v Berlíně v roce 2003, má zpočátku stát kolem 5000 eur. Výrobce má však již připravenou výrobu dalších televizních přístrojů s technologií LCOS.

Pokud se podaří vyřešit problémy s výrobou, má technologie LCOS na základě svých technologických výhod dobré šance, aby se prosadila spíše než LCD a DLP. Zatím má však DLP ještě nos nahoru. Zpětné projekční televizory velkých formátů jsou již nyní k dostání především v USA. LCD zpětné projektorů se na trhu etablovaly už také.

Nezávisle na tom, která technologie se prosadí, získaly plazmové a LCD ploché obrazovky velkých formátů silnou konkurenci. U úhlopříček od 45 palců mohou přístroje LCOS trumfovat neporazitelným poměrem ceny a výkonu. Spotřebitelé se tedy mohou těšit na stále výhodnější velkoplošné obrazovky. ■ ■ ■ Dominik Grau

LCD, DLP A LCOS

TECHNOLOGIE ZPĚTNÝCH PROJEKČÍ VE SROVNÁNÍ

LCD (LIQUID CRYSTAL DISPLAY)

Dříve než je světlo sestaveno do hotového obrazu, prochází, rozdělené na červenou, zelenou a modrou barvu, třemi monochromatickými, elektricky řízenými LCD panely.

Výhody: Žádné chvění barvy, výhodná výroba, žádné mechanické součástky.

Nevýhody: Malý rozsah kontrastu, omezená jasnost, zřetelná mřížka pixelů.

DLP (DIGITAL LIGHT PROCESSING)

U jednočipového DLP projektoru vstoupí světlo na rychle se otáčející kolečko barevného filtru a pak je odráženo čipem s až jedním milionem malých pohyblivých zrcátek. Jasnost pixelu je přitom určována

délkou překlápění jednotlivých zrcadel.

Výhody: Vysoká jasnost a věrnost barev, ostrý kontrast, malý tvar.

Nevýhody: Barevné chvění, relativně drahá výroba, mechanické součásti.

LCOS (LIQUID CRYSTAL ON SILICON)

Technologie LCOS kombinuje zrcadlový efekt techniky DLP s elektrickým řízením projektorů LCD.

Výhody: Jednoduše ovladatelné stupně šedé a vyladění barev, žádná mřížka pixelů, rychlá tvorba obrazu; díky použití stávajících výrobních linek je možná výroba s příznivými náklady.

Nevýhody: Při výrobě je nutná zvláště vysoká preciznost.

ROZLIŠENÍ A FORMÁTY - DIGITÁLNÍ SE SETKÁVÁ S ANALOGOVÝM

TFT monitory mají pevnou digitální matici čtvercových obrazových bodů. U 17palcových monitorů je to zpravidla 1280 sloupců krát 1024 řádků. (SXGA, poměr stran 5 : 4). Jiná rozlišení umí TFT displej zobrazit buď pomocí škálování, nebo pomocí interpolace. Při škálování zůstává obraz ostrý, ale s černými okraji na vnější straně. Při interpolaci se nízké rozlišení rozloží na celý obraz. Tím utrpí ostrost obrazu, protože displej si při pokřiveném zvětšení musí pomoci různě světlými pixely. Tato neostrost je postřehnutelná

jen při statických obrazech, u filmů nemá větší váhu.

TV obraz PAL: Klasický analogový televizní obraz používá 576 řádků při poměru stran 4 : 3. Počet sloupců není při analogovém TV obrazu pevně stanoven, je určován přes videofrekvenci. Při 4,5 MHz je možné rozlišit dobrých 500 obrazových bodů na řádek. Když 17palcová obrazovka zvětší svůj obraz na svých 1024 řádků, získá tak na šířku 1365 pixelů. Proto je vlevo i vpravo oříznuto po 42 sloupcích.

DVD videoformát 16 : 9 Širokoúhlé filmy jsou zaznamenávány na DVD ve formátu 16 : 9. 576 řádků je tedy správně zobrazeno s 1024 sloupci. Z toho vznikne při 1280 sloupcích přesně 720 řádků, což odpovídá normě HDTV. Při poměru 5 : 4 jsou proto vidět nahoře a dole černé pruhy po 152 řádcích. Panely WXGA, které kvůli kompatibilitě s PC obrazem mají poměr stran 15 : 9 (1280 × 768 bodů), ale přesto se chovají jako 16 : 9, zobrazují nahoře a dole jen minimální černé pruhy po 24 řádcích.

Test: Deset 17palcových TFT monitorů s TV tunerem

Excel i Terminator

Tabulkový kalkulátor, nebo drsná T-X? Nejen u počítačových monitorů, ale i u televizorů se stále více derou dopředu ploché obrazovky. Chip vám ukáže, které TFT monitory s TV tunerem zahrají kladnou roli v obou těchto světech.

Sobotní večer. Pracovní stůl plný práce a na „jedničce“ začíná sportovní přenos. Tento problém je naštěstí řešitelný: pouhým stisknutím tlačítka se z tabulkového kalkulátoru přenesete přímo na stadion. S TFT monitory schopnými TV režimu to není žádný problém – u většiny přístrojů můžete navíc díky funkci obraz v obraze sledovat

obojí zároveň. To potěší i filmové fanoušky ve stísněných bytových poměrech, protože pro sledování TV a práci na PC potřebují jen jednu obrazovku.

Každopádně ne všechny přístroje jsou již optimálně vybaveny pro každý způsob použití. Chip vybral deset aktuálních 17palcových obrazovek a testoval jejich schopnosti

při práci s počítačem i při přehrávání televizních programů. Dva účastníci testu se kvůli svému poměru stran vymykají z rámce: přístroje Dell a Philips mají rozlišení WXGA (1280 × 768 obrazových bodů). Pro TV vysílání a filmy je to přednost, protože nemusí být na stranách ořezáván obraz a u širokoúhlých filmů jsou viditelné jen →

Prodloužená ruka: Malá, plochá, velká, masivní... – dálková ovládní dodávají všichni výrobci. I když jsou navržena nejrůzněji, nastavení obrazovky je pomocí nich mnohdy lehčí než prostřednictvím tlačítek na monitoru.

→ minimální černé pruhy, při použití s PC však nabízejí uživateli výšku obrazu jen 15palcového monitoru.

Ať si koupíte TFT monitor, nebo LCD televizor, v obou případech jsou do nich zpravidla zabudovány panely TN+film. Jsou levné a mají většinou rychlé doby odezvy – pod 20 milisekund, takže u pohybujících se obrazů nejsou vidět žádné šmouhy. Ve srovnání s nyní používanými displeji MVA nebo IPS však nabízejí také menší úhel pohledu. Jejich náskok v rychlosti se také zmenšil, jak dokazuje vítěz našeho testu: jako jediný má panel IPS, který dovoluje nejširší úhel pohledu, a přesto je s 18 milisekundami hbitý.

Kromě běžných metod testování monitoru museli kandidáti podstoupit také speciální zkoušku TV a video schopností. Detailní údaje k tomu najdete ve sloupci Tak testuje Chip na str. 44. Důležitým bodem je přitom vstupní citlivost tuneru. Udává, jak nízká smějí být hladina signálu, aby tuner zobrazil televizní obraz ještě čistě a bez šumů. Teoreticky by na každé zásuvce pro anténu měla být hladina minimálně 60 dBμV, ale u starších zařízení to není zaručeno. Dlouhé kabely antén také snižují hladinu – dvojitý odstíněný koaxiální kabel asi o 0,17 dBμV na jeden metr.

TV tuner samozřejmě není zadarmo. Takto vybavené ploché obrazovky jsou o 3000 až

6000 Kč dražší. Zda není lepší za stejné peníze vložit do počítače TV kartu, rozebíráme na str. 43 na příkladu televizoru WIN TV PVR 350 od firmy Hauppauge. Tam také zjistíte, zda explicitní televizor LCD nabízí více výhod. Nyní si přečtete, jak dopadli jednotliví účastníci v testu Chipu.

Dell W1700: Vítěz našeho testu s displejem 16 : 9 a s rozlišením WXGA jasně klade důraz na funkčnost TV. Více informací o jeho kvalitách se dozvíte této straně. Problém je, že ho český Dell zatím na náš trh nedodává.

Samsung SyncMaster 173MP: Tento Korejec byl modelem Dell poražen jen těsně. →

VÍTĚZ TESTU

CELKOVÉ HODNOCENÍ: ■ ■ ■ ■ ■

POMĚR CENA/VÝKON: uspokojivý

CENA: cca 25 000 Kč s DPH

INFORMACE: www.dell.cz

W1700 nabízí všechna rozhraní, která jsou k připojení externích videopřístrojů potřebná.

- + VELMI JASNÝ OBRAZ
- + ŠIROKÝ ÚHEL POHLEDU
- + NEPATRNÝ POSUN BAREV
- + ROZSÁHLÉ PŘÍSLUŠENSTVÍ
- VÝŠKA OBRAZU JEN JAKO U 15PALCOVÉHO MODELU

DELL W1700

Perfektní bačkorové kino

Dell je televizní hvězdou testu: TFT displej dovoluje široký úhel pohledu s nepatrným barevným posunem a jeho TV tuner je velmi citlivý.

Displej od Dellu dokazuje, že IPS panely nemusí být pomalé: dobu odezvy jsme naměřili 18 milisekund. Při rychlých pohyblivých scénách nejsou vidět žádné šmouhy. Maximální kontrast 343 : 1 sice není vysoký, displej však přesvědčí nejširším úhlem pohledu v testu. I při sledování šikmo od kraje zůstává obraz ještě jasný, zřetelný a bez barevného zkreslení. Dell také nabízí nejjasnější obraz z testovaného pole – 402 cd/m², což je ku prospěchu především televiznímu vysílání.

Se svým panelem 16 : 9 WXGA (1280 × 768 pixelů) je W1700 tak široký jako 17palcový monitor, výšku má však jen jako 15palcový monitor. Pro aktuální grafické karty není rozlišení žádným problémem, u starších byste se měli poohlédnout po updatu ovladače. Za tato omezení PC provozu vás monitor

odškodní svými televizními kvalitami: jeho tuner vykazuje nejlepší vstupní citlivost. Teprve když klesne anténní hladina pod 44 dBμV, obraz šumí. Hrané filmy v širokoúhlém formátu zobrazuje bez ztrát barev. Při normálním TV obraze 4 : 3 ale musíme zvolit buď černé okraje na stranách, nebo – pomocí funkce zoom – ztrátu obrazu na okraji. Dell ukazuje videotext a pomocí funkce obraz v obraze může být televizní obraz začleněn do počítačové obrazovky. Jeho deinterlacing (eliminace prokládání) u videi z externích DVD přehrávačů je velmi dobrý. V rychlých scénách neruší chvění, nejsou rozřepené hrany. Vedle analogového a digitálního PC vstupu nabízí monitor všechna běžná videorozhraní. Dodávány jsou i potřebné kabely.

→ Jeho panel TN+film je sice o dvě milisekundy rychlejší, neposkytuje však takovou širší úhel pohledu jako vítěz testu. U Samsungu jsme naměřili nejvyšší poměr kontrastu – 594 : 1, který potvrzuje také brilantní obraz. Po Dellu a spolu s Benqem má displej nejširší úhel pohledu (viz grafiky na str. 46).

Integrovaný TV tuner má s 53 dB μ V akceptovatelnou vstupní citlivost. Odhlédneme-li od skutečnosti, že obrazovka 5 : 4 ořízne okraje na stranách TV obrazu 4 : 3 o pár pixelů, poskytuje velmi dobrý televizní obraz. Při vysílání hraných filmů širokoúhlého formátu přepne přístroj správně na 16 : 9. Pro externí videopřístroje nabízí jeden kompozitní a jeden S-Video vstup. Obraz z externího přehrávače DVD zobrazuje čistě a v akčních sekvencích jsou viditelné jen malé rušivé elementy.

Kdo chce, může prostřednictvím Samsungu poslouchat i rádio. Bez adaptéru se hodí k jeho výstupu pro rádiovou anténu jen dodávaná přenosná anténa. Reprodukty produkují přes všechny výšky přesvědčivý prostorový zvuk virtual-dolby-surround.

Philips 17PF9945: V oddělení PC budete tento monitor hledat marně, protože Philips ho distribuuje jen prostřednictvím TV oddělení. Přesto je to se svým analogovým vstupem D-Sub plnohodnotný PC monitor. Až na menší omezení, kvůli rozlišení WXGA, je obraz (1280 × 768) stejně široký jako

Viditelná: Velká tlačítka ulehčují u Samsungu obsluhu.

u 17palcového monitoru, výšku však má jen jako u 15palcového monitoru.

Panel TN+film je silně kontrastní (496 : 1), jasný (401 cd/m²) a má dostatečně rychlou reakci (19 ms). Celkově dovoluje obrazovka široký úhel pohledu bez velkých úbytků kontrastu. Obraz však má ve vodorovném směru asi od 45 stupňů žlutý nádech.

V TV kvalitě drží Philips dobře krok – vstupní citlivost tuneru je s 55 dB μ V ještě akceptovatelná. K připojení externích video-

Externí: U modelu Benq je TV tuner oddělný, což ulehčuje kabelové připojení.

přístrojů nabízí monitor všechna rozhraní od videa přes komponenty až po SCART s RGB signálem. Video zobrazuje i v pohyblivých scénách bez rušivých elementů. Jako jediný přístroj má Philips normovaný anténní vstup pro příjem rádia. Reprodukty umístěné na stranách produkují silný stereozvuk.

Benq FP791: Tento monitor je vybaven volitelným externím tunerem, který udělá z počítačového monitoru televizor. Je to náš cenový tip. Více se o něm dočtete na této straně. →

CENOVÝ TIP

CELKOVÉ HODNOCENÍ: ■ ■ ■ ■ ■

POMĚR CENA/VÝKON: velmi dobrý

CENA: 22 429 Kč s DPH

INFORMACE: www.benq.cz

Hlavoam: OSD tlačítka prozrazují své funkce jen symboly a jsou těžko rozpoznatelná.

+ VYSOKÝ KONTRAST

+ STABILNÍ ÚHEL POGLEDU

+ CITLIVÝ TUNER

– NEMÁ OBRAZ 16 : 9

– NEMÁ VIDEOTEXT

BENQ FP791

Jednoduchý televizor

FP791 má extrémně rychlý a slušný obraz. Jeho externí tuner ovšem nepodporuje videotext a displej nezvládá škálování 16 : 9.

S naměřenými 13 milisekundami drží panel TN+film rychlostní rekord v testovacím poli. I při zohlednění určitého sériového rozptýlení je to právě ten monitor, který chtějí mít hráči. Jeho maximální kontrastní poměr je dobrých 488 : 1. Obrazovka umožňuje široký úhel pohledu: vodorovně klesá kontrast o polovinu teprve po 30 stupních a svisle asi po 25 stupních. Pod 10 : 1 klesne kontrast teprve tehdy, když se díváme na obrazovku téměř ze strany. Stabilita barev přesvědčuje méně – již nad 45 stupňů ze svislého pohledu je zřetelný červený nádech.

Reprodukty integrované dole v čelním rámu nejsou veliké, překvapují však svým silným zvukem, který pro normální televizní hlas stačí. Externí TV tuner patří

s 44 dB μ V k těm citlivějším v testovacím poli. Omezuje se však na zobrazování normálního obrazu 4 : 3. Funkce, které vlastně patří ke standardu, např. videotext nebo škálování 16 : 9, u něj budete hledat marně. DVD byste proto měli raději přehrát přes PC, aby mohl softwarový přehrávač převzít správné škálování a deinterlacing. Sensorová tlačítka na přední straně nedávají žádná hlášení: protože OSD reaguje trochu lenivě, je pro nastavení třeba trpělivost.

Nahoře v předním rámu je mechanika pro paměťové karty SmartMedia, MMS, SD card a CompactFlash. Obrazy proto mohou být prohlíženy přímo na monitoru v jednoduché diashow. Tato funkce se však nedá srovnávat s možností přehrání přes PC.

ROZHRANÍ PRO EXTERNÍ VIDEO- A AUDIOPŘÍSTROJE

Barevná rozmanitost:
V tomto ohledu dobře vybavený monitor Yakumo TV43 názorně ukazuje, jaké jsou vstupy a výstupy – kromě klasického PC i připojení pro audio- i videopřístroje.

Výstup: Obrazové a zvukové signály tuneru pro externí nahrávací přístroje. Popis viz dole u video-vstupu.

Vstup: Přes žlutou zdířku se přenáší úplný videosignál jako souhrn jasu, barvy a synchronních impulzů. Je vedena pod označením Video, Composite nebo FBAS. Obě spodní zdířky (zde červená a bílá) přenášejí stereo-zvuk.

Vstup pro komponenty: Často označován jako Y-U-V, Y-Cb-Cr nebo Y-Pb-Pr. Y (zelená) přenáší jas, Pb (modrá) barevný diferenční signál červeno-zelený a Pr (červená) diference modrá-žlutá. Je to nejlepší metoda, jak přenášet analogové video-signály, a je podobná lidskému vnímání barev.

Audio: Připojení stereo-zvuku k S-Video a vstupu komponent.

S-Video: Označováno často také S-VHS nebo Y/C. Po video – komponente nejlepší analogový druh přenosu. Na jednom kanále je signál jasu a synchronizace, na druhém informace o barvě.

SCART: Připojení podle evropské AV normy. Jako nejmenší společný standard přenáší kompozitní nebo S-Video signál pro videorekordéry. Některé nabízejí i RGB pro připojení digitálního satelitního přijímače. Zde pomůže nahlédnutí do technických údajů.

Dosažitelné:
Philips má vstupy pro video velmi dobře přístupné.

→ **ViewSonic VG700b:** Tento monitor dodává obraz s velmi vysokým poměrem kontrastu – 538 : 1. Jeho maximální jas je naopak s 271 cd/m² trochu matný. Displej nabízí při širokém úhlu dobrý poměr kontrastu, teprve úplně na okrajích klesá pod 10 : 1. S reakční dobou 35 milisekund je to nejpomalejší displej v testovaném poli. Při normálním PC provozu to neruší, ale hráči by měli dát od tohoto TFT displeje ruce pryč.

Externí TV tuner nabízí jako jeden z mála také vstup pro komponenty. Škoda jen, že z toho nevytěží více: u obou DVD titulů můžete v pohyblivých scénách vidět zřetelné „duchy“. V TV obraze jsou při detailním pohledu viditelné roztrhané řádky a efekty tažení – za to je odpovědná pomalá doba odezvy. Velmi praktický je „multi náhled“, který ukazuje zároveň v malých oknech obsah nových kanálů.

Iiyama ProLite E430T: O kvalitě obrazu displeje není možné pochybovat. Kontrast, jas a věrnost barev jsou dobré, také naměřená rychlost reakce 18 milisekund je v pořádku. Jako televizor však Iiyama uspokojí jen skromné zákazníky – má sice videotext a funkci obraz v obraze, ale chybí škálování 16 : 9, nastavení obrazu se lépe provádí přes dálkové ovládání, špatně rozpoznatelné jsou matně šedé popisy tlačítek na stříbrném podkladě.

Hyundai ImageQuest L17T: Displej je s naměřeným časem reakce 16 milisekund opravdu rychlý. Ukazuje velmi vysoký kontrast (566 : 1), není ale se svým maximálním jasnem 212 cd/m² nejjasnější. Kontrast se zato při šikmém úhlu pohledu ze začátku mění jen málo. Teprve nad 62 stupňů klesne pod 10 : 1.

V noze integrovaný TV tuner potřebuje pro čistý obraz vysokou vstupní hladinu – 56 dB μ V, při nižší se přes obrazovku objevuje horizontální rušení. Funkcí, jako je škálování 16 : 9, videotext nebo obraz v obraze, se model L17T zřekl.

Yakumo TV43: Dříve než připojíte tento TFT monitor k počítači, měla by být přepnuta frekvence střídání obrazů na grafické kartě na 60 Hz. Jinak TV43 odmítne službu s rušivým sdělením „Out of range“, i když by měl podle technických údajů snášet frekvenci až do 75 Hz. Jinak je kvalita obrazu akceptovatelná: vysoký kontrast, průměrný jas, stejně takový úhel pohledu a rychlá reakční doba 18 milisekund. Integrovaný TV tuner však vyžaduje silnou anténní hladinu, protože už při 59dB μ V padá první sníh.

World of Vision 170 TO 01 W: V kvalitě obrazu je tento monitor poslední v tabulce. Jeho maximální kontrast je nízký – 322 : 1, jas průměrný – 261 cd/m². Při úhlu pohledu již od 20 stupňů ve vodorovném směru a 15 stupňů ve svislém směru klesá kontrast o polovinu. Vstupní citlivost integrovaného TV tuneru (52 dB μ V) je v akceptovatelné oblasti.

ADI MicroScan i700: Externí, v noze schovaný TV tuner má nejlepší vstupní citlivost – 43dB μ V. S touto hodnotou je možný televizní příjem i s pokojovou anténou. Půvabný monitor však toho nemůže mnoho nabídnout: kvalita obrazu je průměrná, doba odezvy 31 milisekund je pomalá. Příkladně TV funkce, jako je škálování 16 : 9, videotext nebo obraz v obraze, byste u něj hledali marně. ■ ■ ■

ALTERNATIVY K TFT MONITORU S TV TUNEREM

PŘEDNOSTI A NEVÝHODY TV KARTY A LCD TELEVIZORU

TV karta

Pro příklad jsme otestovali televizní kartu Win TV PVR 350 od firmy Hauppauge. Byla certifikovaná jako první TV karta pro Windows Media Center Edition a je zasunuta ve většině aktuálních PC Media Center. Její devítibitová videočipová sada od firmy Philips dodává v současnosti nejlepší televizní obraz. Její vstup je velmi citlivý – 47 dB μ V, škálování 16 : 9 a obraz v obraze nejsou pro ni tématem, to zařizuje dodávaný software, pomocí kterého mohou být i televizní vysílání okamžitě nahrávána a komprimována do MPEG2 – pokud stačí kapacita pevného disku. TV karta by byla perfektní volbou, kdyby k tomu nebylo zapotřebí PC, který se nejprve musí spustit, pak hlučí, a navíc spotřebovává proud.

Závěr: Nabízí více televizních funkcí než přístroje samotné, ale televize funguje jen při zapnutém PC.

Cena s DPH: cca 5000 Kč

Info: www.hauppauge.de

LCD televizor

Jako zástupce třídy přístrojů LCD bez vstupu PC jsme testovali Sharp LC20C2E. Cenu je na horní hranici našeho testovaného pole, jeho výhodou je hlavně 20palcová úhlopříčka (51 cm) a extrémně světlý obraz. Jeho maximální kontrastní poměr 367 : 1 je naopak průměrný, stejně jako citlivost vstupu tuneru, která je 49 dB μ V. Zvuk z velkých reproduktorů zní velmi silně. Při přehrávání DVD však panel nabízí špatný deinterlacing s chvěním a duchy. Protože chybí škálování 16 : 9, jsou širokoúhlé formáty při zobrazování roztáhnuté.

Závěr: I když jde o LCD televizor, neznamená to, že takovýto přístroj splňuje všechna TV očekávání.

Cena s DPH: cca 30 000 Kč

Info: sharp-world.com

PLACENÁ INZERCE

**BAREVNÁ
TISKÁRNA A3++
PRO NÁROČNÉ
PROFESIONÁLY**

BAREVNÝ TISK
30 STR. A4/MIN

ČERNOBÍLÝ TISK
37 STR. A4/MIN

ROZLIŠENÍ DPI
1200 x 1200

MODEL
C9500hdn
185.000,-
CENA BEZ DPH

Barevná tiskárna pro střední a velké skupiny uživatelů s max. formátem tisku A3++ (328 x 1200 mm). Paměť (stand./max.) 320/1024 MB. Standardně: pevný disk 10 GB, duplexní jednotka a síťová karta. Možnost barevného kopírování se skenerem S900. Záruka: 2 roky servisu u zákazníka.

NAVŠTIVTE WWW.OKI.CZ NEBO NÁM MŮŽETE ZAVOLAT: 224 890 157

OKI SYSTEMS (CZECH AND SLOVAK), S. R. O., POBŘEŽNÍ 3, 186 00 PRAHA 8

OKI

Umění u TFT: Zajímavě řešený televizní tuner u monitoru ATI

ZÁVĚR

Musíte se rozhodnout, co je na prvním místě vašeho zájmu – televizní obraz, nebo práce s PC? V prvním případě je náš vítěz testu Dell W1700 správná volba. Díky jeho panelu WXGA ve formátu 16 : 9 vám neunikne žádná obrazová informace. Přesvědčuje kvalitou obrazu a nabízí všechny funkce, které musí mít moderní televizor. Obraz je ovšem vysoký jen jako u 15palcového monitoru.

Pokud má prioritu práce na pracovním stole, radím vám Samsung SyncMaster 173 MP, který se umístil na druhém místě. Pro mě je to nejlepší kompromis mezi PC monitorem a TV přístrojem, i když kvůli svému formátu 5 : 4 ořezává u televizního obrazu pár pixelů. Pro ty, kteří mají málo peněz, doporučujeme náš cenový tip – Benq FP791 s externím TV tunerem. Musíte u něj sice zapomenout na standardní funkce, jako je videotext, obraz v obraze nebo škálování 16 : 9, ale jako jednoduchý televizor se vždy hodí. A integrovaná mechanika pro paměťové karty je opravdu praktická. ■

Martin Jager, redaktor Chipu

VÁŠ VÍTEŽ...

... nemusí být nutně ten náš! Zvažte sami podle svých osobních kritérií a vyberte si optimální přístroj pro splnění svých požadavků.

TAK TESTUJE CHIP TFT MONITORY S TV TUNEREM

Protřepat, nemíchat: Testovací inženýr Martin Jager zachází s TFT stejně jemně jako se svým martinem.

Pro naše testy je směrodatná TFT norma ISO 13406-2. Kromě v ní stanovených kritérií ovlivňují hodnocení monitorů vlastní postupy měření v testovacích střediscích Chipu.

Kvalita obrazu

Stěžejní části měření TFT displejů probíhají na námi vyvinutém otočném a vyklápěcím stole, pomocí kterého můžeme ploché obrazovky otočit do jakékoliv polohy. Pro měření obrazu používáme bezdotykově pracující měřicí přístroj jasu a barvy CA 110 od Minolty.

Kontrast závisí na úhlu pohledu a věrnost barev: V mezích mechanických hranic pohyblivého stolu vyklápíme a otáčíme displej v pětistupňových krocích. CA110 měří ve středu otáčení panelu v každé poloze intenzitu světla a koordinaci barev u černého a bílého testovaného obrazu. Počítají se oblasti úhlu pohledu až k poloviční hodnotě maximálního kontrastu, jakož i k poměru kontrastu 50 : 1 a 10 : 1. Věrnost barev hodnotíme na základě rozptylu koordinace barev.

Rozložení jasu a barev: U bílého testovaného obrazu měříme na devíti bodech intenzitu světla, jakož i barevné koordinátory panelu. Hodnoceny jsou maximální kontrast (jas bílého obrazu k jasům černého obrazu), maximální jas a rozdíly barev a intenzity světla.

Doba odezvy: Pomocí fotodiody a osciloskopu zjišťujeme rychlost, s kterou jsou přepínány řádky displeje z černé na bílou a zase zpět na černou.

TV funkce

Zde zjišťujeme vhodnost monitoru jako televizního přístroje: měříme citlivost vstupu tuneru – čím nižší je hodnota, tím lépe. Kromě toho zjišťujeme hraniční rozlišení

tuneru a videovstupů. Kvalitu obrazu u DVD videa určujeme pomocí speciálních testovacích DVD videodisků. Rovněž hodnotíme televizní funkce, jako je videotext, obraz v obraze, škálování 16 : 9.

Ergonomie

Důležitá je pro nás jasně strukturovaná nabídka OSD (on-screen-display) s málo úrovněmi. Parametry obrazu se musí dít změnit rychle a snadno. Tlačítka a konektory musí být dobře dosažitelné a pochopitelné. Displej musí být snadno manipulovatelný, ale na druhé straně stabilní v jedné zvolené pozici.

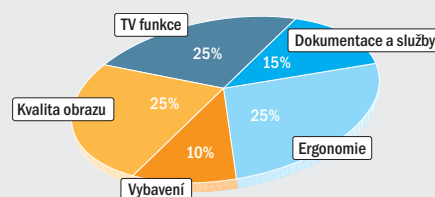
Dokumentace a servis

Klademe důraz na tištěný manuál s grafikami a všemi technickými údaji. U servisu se hodnotí délka záruky, servis na místě a ve středisku, výhodná je horká linka. Ovladače a technické informace musí být na internetu.

Vybavení

Interní síťový adaptér je praktičtější než externí. Spotřeba proudu se počítá za provozu, v klidovém stavu, jakož i při vypnutí. Body se dostávají za USB integrovaný rozbočovač, přídatné vstupy videa, reproduktory a otočný displej velkého formátu. Hodnocení monitorů ovlivňují i dodávané řídicí programy a profily barev, řídicí software a testovací obrázky.

Tak hodnotí Chip

inzerce

CHIP tip
květen 2004
vítěz testů

CHIP tip
květen 2004
cenový tip

PRODUKT	Dell W1700	Samsung SyncMaster 173MP	Philips 17PF9945	Benq FP791	ViewSonic VG700b
CENA s DPH [Kč]	cca 25 000	25 876	cca 29 000	22 429	cca 22 000
INTERNET (WWW)	Dell.cz	samsung.libra.cz	philips.cz	benq.cz	atcomp.cz
CELKOVÉ HODNOCENÍ	89	86	81	78	75
KVALITA OBRAZU (25 %)	92	87	82	98	78
TV FUNKCE (25 %)	100	92	92	65	60
ERGONOMIE (25 %)	74	81	63	65	72
SERVIS A DOKUMENTACE (15 %)	93	87	87	80	87
VÝBAVENÍ (10 %)	81	84	89	92	96
CENA / VÝKON	uspokojivý	dobrý	uspokojivý	velmi dobrý	uspokojivý
ZÁVĚR	Formát a kvalita obrazu dělají z Dellu nejlepší televizor.	S formátem 5 : 4 klade důraz na zobrazení PC, aniž by zanedbával TV funkce.	Prodává se jako televizor LCD, ale má vstup D-Sub a je to kvalitní PC monitor.	Má razantní displej, šetří však na TV funkcích, jako je obraz v obraze nebo škálování 16 : 9.	Jeho externí tuner nabízí i vstup komponent, jinak dobrý průměr.
TECHNICKÉ ÚDAJE					
ÚHLOPŘÍČKA / POMĚR STRAN	17 palců / 16 : 9	17 palců / 5 : 4	17 palců / 16 : 9	17 palců / 5 : 4	17 palců / 5 : 4
ROZLIŠENÍ	1280 × 768 (WXGA)	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 768 (WXGA)	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 1024 (SXGA)
TECHNOLOGIE DISPLEJE	IPS	TN+film	TN+film	TN+film	TN+film
ROZMĚRY (Š × V × H)	55 × 37 × 22 cm	51 × 37 × 16 cm	52 × 30 × 7 cm	45 × 44 × 19 cm	41 × 43 × 19 cm
HMOTNOST	7 kg	6 kg	7 kg	7,5 kg	5,2 kg
NAPÁJEČ / VESA-MOUNT	Externí / •	Interní / •	Externí / •	Interní / •	Externí / •
FREKVENCE OBRAZU	56 až 75 Hz	56 až 75 Hz	55 až 75 Hz	56 až 76 Hz	50 až 75 Hz
VIDEOVSTUPY VČ. TV TUNERU	D-Sub, DVI-D, Video, S-Video, YCbCr, SCART	D-Sub, DVI-D, Video, S-Video, SCART	D-Sub, Video, S-Video, YCbCr, SCART	D-Sub, DVI-D, Video, S-Video,	D-Sub, Video, S-Video, YCbCr, SCART
TV TUNER	interní	interní	interní	externí	externí
TV FUNKCE	formát 16 : 9, obraz v obraze, videotext	rádio, škálování 16 : 9, obraz v obraze, videotext	rádio, škálování 16 : 9, obraz v obraze, videotext	žádné	16 : 9, obraz v obraze
NAMĚŘENÉ HODNOTY					
MAXIMÁLNÍ KONTRAST	343 : 1	594 : 1	496 : 1	488 : 1	538 : 1
MAXIMÁLNÍ JAS	402 cd/m ²	340 cd/m ²	401 cd/m ²	385 cd/m ²	271 cd/m ²
DOBA ODEZVY	18 ms	16 ms	19 ms	13 ms	35 ms
VSTUPNÍ CITLIVOST TUNERU	44 dBμV	53 dBμV	55 dBμV	44 dBμV	49 dBμV
Hraniční rozlišení nejlepšího videovstupu	5,5 MHz	6 MHz	5 MHz	5,5 MHz	4,5 MHz
KONTRAST ZÁVISLÝ NA ÚHLU POHLEDU.					
DIAGRAMY UKAZUJÍ KONTRASTNÍ POMĚRY PŘI RŮZNÝCH ÚHLECH POHLEDU. ČIM VĚTŠÍ JSOU SVĚTLÉ PLOCHY, TÍM LÉPE. Od 200 : 1 JE KONTRAST ZŘETELNĚ SLABŠÍ, POD 10 : 1 PŘESKAKUJE.					

PRODUKT	Iiyama ProLite E430T	Hyundai ImageQuest L17T	Yakumo TV43	World of Vision 170 TO 01 W	ADI MicroScan i700
CENA s DPH [Kč]	21 827	20 168	cca 17 000	18 000	18 900 + TV tuner
INTERNET (WWW)	iiyamacz.cz	atcomp.cz	elko.cz	world-of-vision.de	adi.cz
CELKOVÉ HODNOCENÍ	74	70	69	66	65
KVALITA OBRAZU (25 %)	80	81	82	63	70
TV FUNKCE (25 %)	60	52	50	58	46
ERGONOMIE (25 %)	74	67	67	67	67
SERVIS A DOKUMENTACE (15 %)	93	87	93	93	93
VYBAVENÍ (10 %)	68	70	56	56	56
CENA / VÝKON	dobrý	dobrý	dobrý	dobrý	uspokojivý
ZÁVĚR	Dobré hodnoty obrazu, ale jako TV přístroj jen průměr.	Vysoký kontrast, malá jasnost a žádné TV funkce navíc.	Jako PC monitor dobrý průměr, jako TV přístroj nedoporučujeme.	Průměrný PC monitor. TV sice bez obrazu 16 : 9, ale aspoň s videotextem.	Charakteristický design. Bohužel nelze doporučit ani jako monitor, ani jako televizor.
TECHNICKÉ ÚDAJE					
ÚHLOPŘÍČKA / POMĚR STRAN	17 palců / 5 : 4	17 palců / 5 : 4	17 palců / 5 : 4	17 palců / 5 : 4	17 palců / 5 : 4
ROZLIŠENÍ	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 1024 (SXGA)	1280 × 1024 (SXGA)
TECHNOLOGIE DISPLEJE	IPS	TN+film	TN+film	TN+film	TN+film
ROZMĚRY (Š × V × H)	37 × 38 × 19 cm	37 × 40 × 19 cm	42 × 43 × 14 cm	42 × 43 × 19 cm	37 × 40 × 16 cm
HMOTNOST	4,1 kg	4,6 kg	7 kg	4,9 kg	4,5kg
NAPÁJECÍ / VESA-MOUNT	Externí / •	Interní / •	Externí / •	Interní / •	Externí / -
FREKVENCE OBRAZU	55 až 75 Hz	56 až 75 Hz	56 až 75 Hz	56 až 75 Hz	56 až 75 Hz
VIDEOVSTUPY VČ. TV TUNERU	D-Sub, Video, S-Video	D-Sub, Video, S-Video, SCART	D-Sub, Video, S-Video, YCbCr, SCART	D-Sub, Video, S-video, Scart	D-Sub, Video, S-video
TV TUNER	interní	interní	interní	interní	externí
TV FUNKCE	obraz v obraze, videotext	žádné	obraz v obraze, videotext	videotext	žádné
NAMĚŘENÉ HODNOTY					
MAXIMÁLNÍ KONTRAST	474 : 1	566 : 1	520 : 1	322 : 1	432 : 1
MAXIMÁLNÍ JAS	337 cd/m ²	212 cd/m ²	258 cd/m ²	261 cd/m ²	299 cd/m ²
DOBA ODEZVY	18 ms	16 ms	18 ms	28 ms	31 ms
VSTUPNÍ CITLIVOST TUNERU	53 dBμV	56 dBμV	59 dBμV	52 dBμV	43 dBμV
Hraniční rozlišení nejlepšího videovstupu	4,5 MHz	4,5 MHz	5 MHz	4,5 MHz	5 MHz
KONTRAST ZÁVISLÝ NA ÚHLU POHLEDU.					
DIAGRAMY UKAZUJÍ KONTRASTNÍ POMĚRY PŘÍ RŮZNÝCH ÚHLECH POHLEDU. ČIM VĚTŠÍ JSOU SVĚTLÉ PLOCHY, TÍM LÉPE. Od 200 : 1 JE KONTRAST ZŘETELNĚ SLABŠÍ, POD 10 : 1 PŘESKAKUJE.					

0 až 10:1
 až 50:1
 až 150:1
 až 200:1
 až 250:1
 až 300:1
 až 350:1
 až 400:1
 až 450:1
 až 500:1

Test devatenácti procesorů pro osobní počítače

Ten správný mozek

Pracujete s videem? Vytváříte soubory MP3? Zabýváte se seriózní prací? Nebo vám jde hlavně o „frejmy“ při hraní her? Pak možná nevíte, který procesor vám pomůže a bude pro vás ten pravý, a kdy se naopak vyplatí investovat do grafické karty. Právě proto jsme se podívali na zoubek současným cenově dostupným procesorům firem AMD a Intel a porovnali je.

Nabídka procesorů je hodně široká a orientace v nich poměrně obtížná. Kdo tuto oblast sleduje jen částečně, možná mu označení sestávající z čísel, písmen, frekvencí a plusů mnoho neřekne – nakonec není ani divu. Pokusíme se udělat vám v tom trochu jasněji, ale hlavně jsme pro-

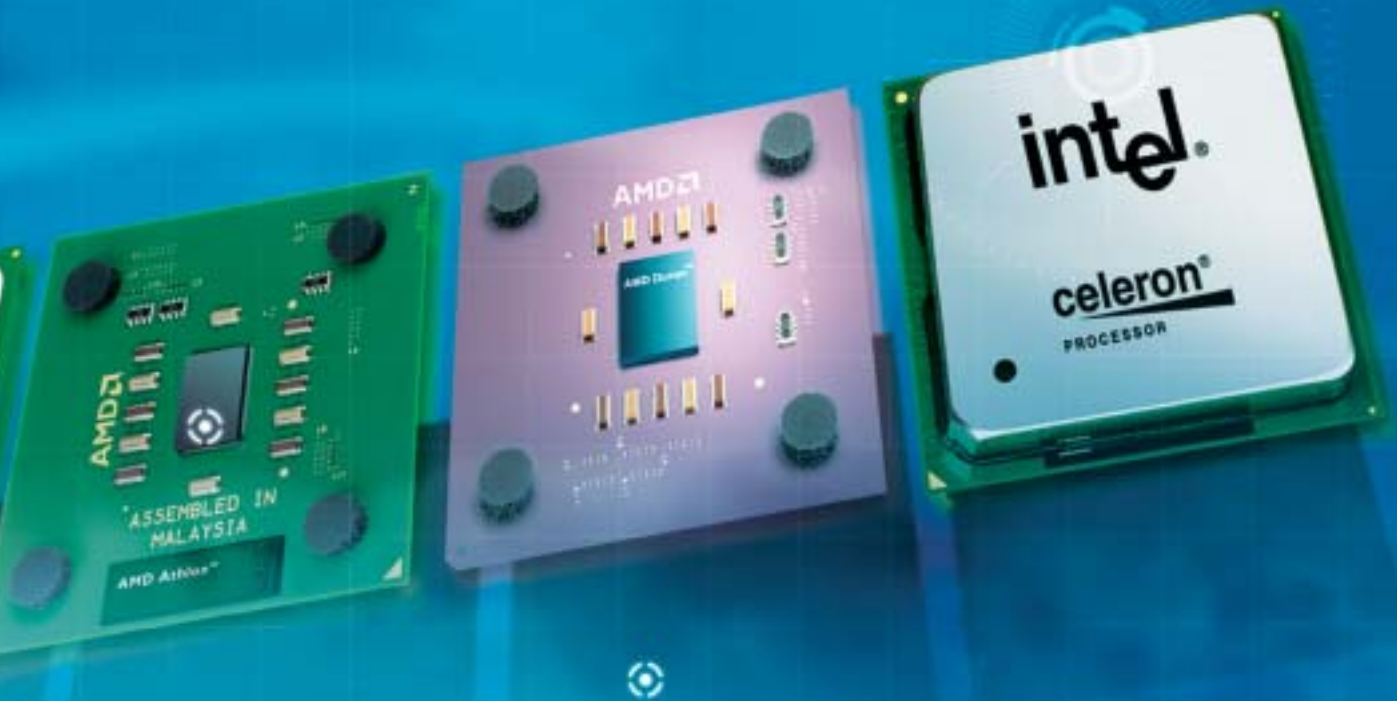
cesory otestovali, abychom vám pomohli vybrat ten pravý.

Tentokrát nás nezajímaly žhavé novinky a vysoké frekvence, ale v podstatě běžné, cenově dostupné procesory, ze kterých můžete vybírat. Novinky jsou sice zajímavé, ale většinou předražené, a tak běžní uživate-

lé dávají přednost modelům s nižší frekvencí a s cenou maximálně do 5000 Kč.

ATHLONY A DURONY

Začneme s nabídkou firmy AMD. Ta pro osobní počítače v současné době nabízí procesory Duron, Athlon XP a Athlon 64 (Athlony 64 FX jsme do testu z cenových i dalších důvodů nezařadili). Durony a Athlony XP používají stejnou patici (Socket A), a tedy i stejné základní desky, kterých je skutečně dostatek, navíc jsou cenově dostupné. ➔

→ Zakoupíte je už za cenu cca 1600 Kč s DPH. Samozřejmě záleží na vybavení.

Procesory Duron jsou levnější, mají menší vyrovnávací paměť druhé úrovně a označují se frekvencí, na které pracují – tedy například AMD Duron 1600 MHz. S Athlony XP je to o něco složitější. Jsou určeny pro výkonnější počítače a neoznačují se svojí frekvencí, ale „ratingem“, tedy jakýmsi ohodnocením výkonu, a to pro snadnější porovnání s výkonem konkurenčních procesorů. Při nižší frekvenci jsou totiž díky své architektuře schopny poskytnout vyšší výkon než procesory Pentium 4 firmy Intel. Procesor AMD Athlon XP 2600+ by měl tedy výkonnostně zhruba odpovídat procesoru Pentium 4 2,6 GHz, i když ve skutečnosti pracuje na frekvenci 1917 MHz.

V ceníku najdete i další odlišení procesorů Athlon XP – liší se totiž „jádro“ (tedy technologicky) a například i velikostí vyrovnávací paměti druhé úrovně. Tzv. „Bartony“

mají 512KB vyrovnávací paměť druhé úrovně (L2 cache), „Thoroughbreds“ a novější „Thorntony“ pouze 256KB.

AMD ovšem proti procesorům Pentium 4 staví i své nové 64bitové procesory Athlon 64, opět označené ne podle frekvence, ale podle výkonu. Tyto procesory potřebují jinou patici, a tedy i jiné základní desky, které jsou zatím o něco dražší (stojí od cca 2800 Kč s DPH). Celkově už je však tato cena i cena procesorů přijatelná. 64bitový systém Windows XP sice zatím není k dispozici, ale i pod 32bitovým systémem si tyto procesory vedou velmi dobře.

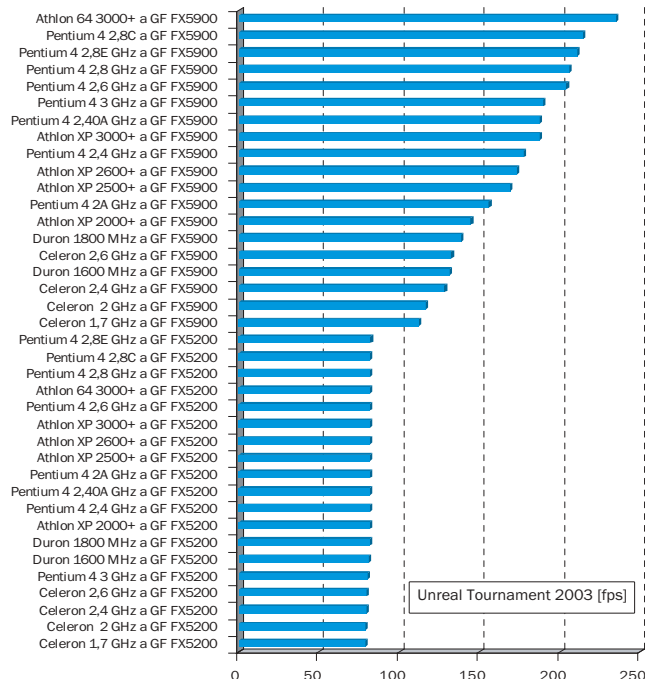
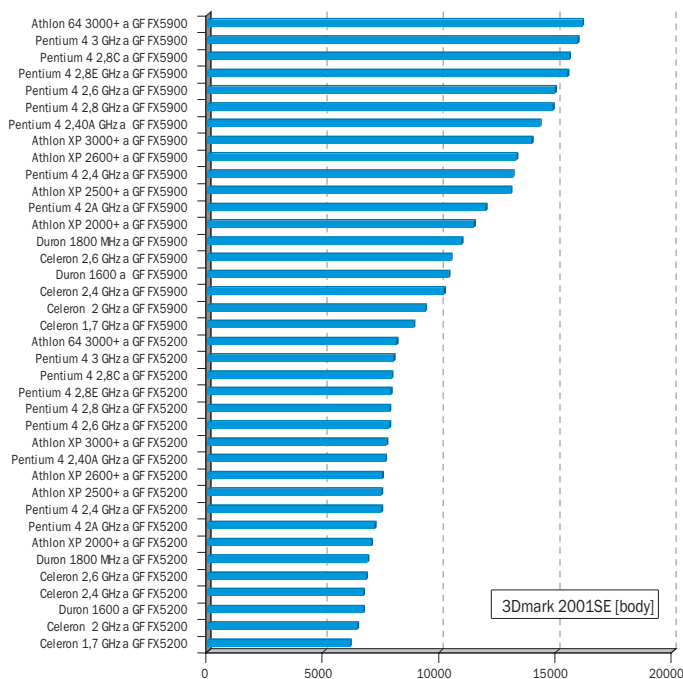
PENTIA A CELERONY

Intel dodává pro osobní počítače levnější a méně výkonné procesory Celeron (mají menší, tedy 128KB vyrovnávací paměť druhé úrovně) a výkonnější a dražší procesory Pentium 4. Výhodou je, že všechny používají stejnou patici (Socket 478, popřípadě

označovanou jako 478 pin nebo s478pin). Cena základních desek s touto paticí je velmi rozdílná a začíná na 1800 Kč s DPH, ale podle vybavení a typu čipové sady může být i mnohem vyšší.

Procesory Pentium 4 se kromě frekvence, na které pracují, liší i dalšími vlastnostmi, jako je velikost vyrovnávací paměti (256, 512 nebo 1024 KB) a rychlost sběrnice FSB (Front Side Bus), na které pracují (100, 133 nebo 200 MHz v režimu quad speed, tedy 400, 533 nebo 800 MHz). Pro jejich odlišení se tedy kromě frekvence uvádí i písmeno.

Například písmeno B odlišuje pracovní frekvenci FSB. U procesoru Pentium 4 2,4 GHz najdete písmeno B v případě, když využívá 533MHz FSB (na rozdíl od procesoru Pentium 4 2,4 GHz pracujícího s 400MHz FSB). Pentium 4 C zase označuje procesor pracující na 800MHz FSB sběrnici a podporující HyperThreading. Písmeno E pak označuje procesory „Prescott“ s 1MB vyrovnávací

Více bodů a „frejmů“ vám zajistí grafická karta. Rychlejší procesor pomůže jen výkonné grafické kartě.

→ paměť druhé úrovně a písmenem A se označují „Prescotty“ s 533MHz FSB bez podpory HT.

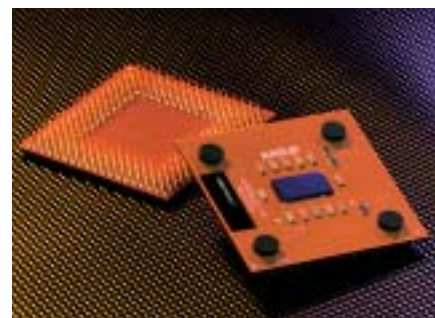
K tomu se můžete v cenících setkat ještě s označením „Prescott“ (procesory vyráběné 90nanometrovou technologií, které mají 1MB vyrovnávací paměť, HT (označuje procesory podporující technologii HyperThreading, tedy jakousi simulaci práce dvou procesorů v jednom – přesněji tato technologie umožňuje současné zpracovávání dvou vláken neboli částí programu na jediném procesoru), SSE a SSE2 (označuje podporu nových instrukcí procesorů) a L2 (označení vyrovnávací paměti druhé úrovně).

V ceníku procesorů ještě také narazíte na označení BOX, a to jak u procesorů AMD,

tak u procesorů Intel. „Boxované“ procesory dostanete v krabičce společně s chladičem, který je pro ně určen. Zaplatíte tedy o něco více a získáte více či méně kvalitní chladič procesoru. Zkušenější uživatelé si asi zvolí vhodnější chladič (tišší apod.), méně zkušeným to může přijít vhod, protože dostanou chladič, který zakoupený procesor spolehlivě ochladí, a nebudou muset vybírat jiný.

MEGAHERTZY V PROVOZU

Pro test procesorů AMD Duron a Athlon XP jsme použili základní desku s čipovou sadou nVidia nForce2 Ultra 400 a pro test procesoru Athlon 64 desku s čipovou sadou VIA K8T800. Procesory Intel Celeron a Pentium

Procesory AMD Athlon XP nabízí dobrý poměr cena/výkon.

4 našly své místo v základní desce se sadou Intel 875P (i když pro Celeron je to zbytečně výkonná sada).

Další komponenty byly ve všech případech stejné – 300W zdroj, dva 256MB paměťové moduly DDR400 SDRAM, pevný disk Seagate Barracuda SATA V 120 GB s rozhraním Serial ATA a grafická karta.

Grafický výkon je hodně závislý právě na grafické kartě, kterých je však v nabídce skutečně hodně. My jsme pro naše testy vybrali dvě – jednu levnější a méně výkonnou kartu s čipem nVidia GF FX5200 (stojí od cca 2200 Kč s DPH) a jednu výkonnou kartu s čipem GF FX5900 (její cena je od cca 8000 Kč s DPH výše). Mohli jsme tak zhodnotit, jak se na grafickém výkonu podílí procesor a jak grafický čip. Testy probíhaly v prostředí systému Windows XP Professional.

Sestavy s testovanými procesory prováděly jak nízkourovňové testy – výpočty v pevné (Dhrystone) a pohyblivé řádové čárce →

64bitový procesor AMD Athlon 64 se už svou cenou dostal na takovou úroveň, že o něm mohou uvažovat běžní uživatelé.

→ (Whetstones), rychlost přístupu do paměti –, tak testy aplikační a grafické (herní i syntetické). V jednom testu měly sestavy za úkol převést WAV soubor do formátu MP3 v programu Lame 3.93.1, další test spočíval v převedení video VOB souboru do AVI souboru s kompresí DivX 5.05.

Jako hlavní aplikační test jsme použili SYSmark 2004 firmy Bapco, při kterém se na počítač instaluje sada aplikací (Adobe After Effects 5.5, Photoshop 7.01, Premiere 6.5, Discreet 3DS max 5.1, Macromedia Dreamweaver MX, Flash MX, MS Windows Media Encoder 9 Series, Network Associates McAfee VirusScan 7.0 a WinZip Computing WinZip 8.1), které se pak (a to i souběžně) používají při simulované tvorbě 2D a 3D grafiky a webových stránek. Test běží přes hodinu, počítač při něm dostane řádně zabrat a rychlost se prověří po všech stránkách.

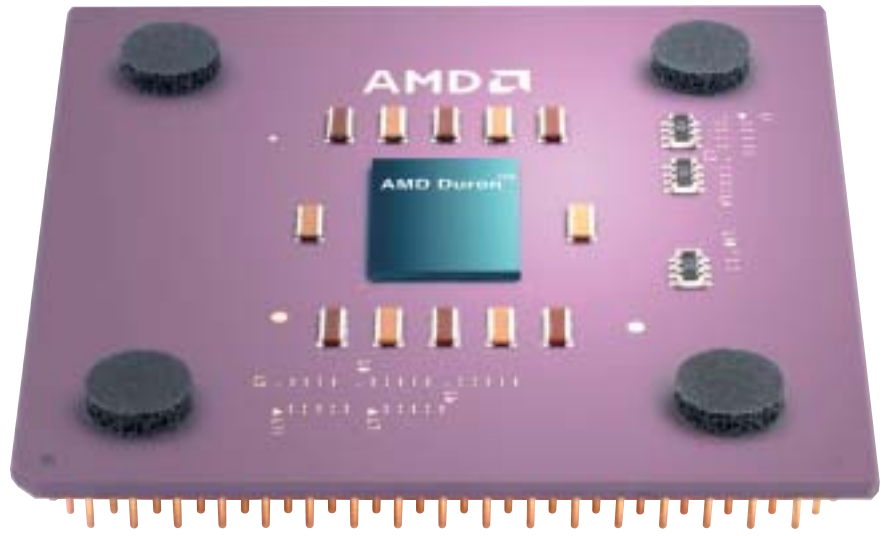
Pro měření grafického výkonu jsme použili syntetické testy 3Dmark 2001SE, 3Dmark 2003 a Code Creatures a herní testy Quake 3 Arena, Unreal Tournament 2003 a Aquamark 3. Všechny tyto testy běžely v rozlišení 1024 × 768 bodů. Výsled-

ných čísel jsme tedy získali skutečně hodně a zde uvádíme jen některá.

NA CÍLOVÉ PÁSCE

Pro běžnou práci současné procesory více než dostačují – s trochou nadsázky lze říct, že tak rychle, aby to procesor

nestíhal, ve Wordu, v Excelu nebo v účetnictví prostě psát nebudete. Ovšem pokud pracujete s grafickými programy, používáte filtry ve Photoshopu nebo vytváříte animace v 3D Studiu MAX, tam už může být výkon procesoru dost znát a s rychlejším ušetříte čas a tím i peníze →

Procesory AMD Duron trochu zaostávají ve výkonu, ale jejich cena je mimořádně nízká.

PLACENÁ INZERCE

Spolehlivost a výkon, to jsou hlavní atributy ADSL modemů CellPipe 22A-BX a CellPipe 22A-FX, společnosti Lucent Technologies.

Lucent Technologies
Bell Labs Innovations

CELLPipe
DSL modem

Nadzvukovou rychlostí k internetu

Tyto modemy poskytují cenově dostupné řešení připojení počítačů či počítačových sítí na vysokorychlostní linky ADSL. Jsou určeny jak pro analogové telefonní linky, tak i pro linky euroISDN BRI. Modemy CellPipe jsou ideálním řešením pro firmy a domácí zákazníky, požadující výkonné zařízení, které podporuje širokou škálu datových, obrazových a hlasových služeb prostřednictvím sítě Internet. Modemy CellPipe podporují také celou škálu video aplikací jako například video distribuci, digitální televizní vysílání, placené video (pay-per-view) a video na vyžádání (video-on-demand).

**Úspěšně
otestováno v síti
ČESKÉHO TELECOMU**

Podrobné informace nalezete na našich webových stránkách <http://www.lucent.cz/>.

PROCESOR	Duron 1600 MHz	Duron 1800 MHz	Athlon XP 2000+	Athlon XP 2500+	Athlon XP 2600+	Athlon XP 3000+	Athlon 64 3000+	Celeron 1,7 GHz	Celeron 2 GHz
FREKVENCE	1600 MHz	1800 MHz	1667 MHz	1833 MHz	1917 MHz	2166 MHz	2000 MHz	1700 MHz	2000 MHz
FREKVENCE FSB	266 MHz	266 MHz	266 MHz	333 MHz	333 MHz	333 MHz	200 MHz	400 MHz	400 MHz
L2 CACHE	64 KB	64 KB	256 KB	512 KB	512 KB	512 KB	512 KB	128 KB	128 KB
POSKYTL	www.foxpc.cz	www.proca.cz	www.foxpc.cz	www.foxpc.cz	www.foxpc.cz	www.foxpc.cz	www.foxpc.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz
ORIENTAČNÍ CENA	1 250 Kč	1 350 Kč	2 097 Kč	2 885 Kč	3 000 Kč	7 025 Kč	8 000 Kč	2 024 Kč	2 312 Kč
VÝSLEDKY TESTŮ									
NÍZKOUROVNŮVÉ TESTY									
DHRYSTONES	2759312	3110416	2890192	3179672	3323536	3756472	3635536	1760608	2045592
WHETSTONES	13772	15498	14352	15868	16574	18767	17902	10269	12953
PAMĚŤ [BODY]	406000	415950	472500	555150	559700	594050	848200	714250	727300
APLIKAČNÍ TESTY									
PŘEVOD WAV – MP3 [m:s]	0:59	0:56	0:52	0:47	0:44	0:43	0:40	1:11	1:01
PŘEVOD DO DivX [m:s]	3:16	2:59	3:10	2:52	2:45	2:31	2:11	3:09	2:45
SYSMARK 2004 [BODY]	107	119	116	133	137	154	177	78	95

→ a nervy. Pro hráče je pak výkon samozřejmě hlavním požadavkem.

V náročném souhrnném aplikačním testu Sysmark 2004 si podle očekávání velmi dobře vedly procesory Pentium 4 s frekvencí 2,6 GHz a výše. Soupeřem jim byly jen procesory Athlon XP 3000+ a Athlon 64 3000+, které se také dostaly nad 150 bodů. Podle očekávání se v této disciplíně neosvědčily procesory Celeron. Durony jsou na tom vzhledem k ceně o něco lépe. Pentia 4 s vyšší frekvencí jsou tedy tou správnou volbou pro náročného uživatele – pokud však chcete ušetřit, dobrý výkon a zajímavou cenu má verze 2,4A a také Athlon XP 2500+ nebo 2600+.

Kdo často převádí „cédéčka“ do „empétrejek“, opět ho rychlostí potěší procesory Pentium 4 s frekvencí 2,8 nebo 3 GHz a Athlon 64 3000+. Durony a Celerony jsou výrazně pomalejší, zaostal například i Athlon 2000+.

DivX je jasně doménou procesorů firmy Intel – solidní výsledky totiž podávají i Celerony 2,4 a 2,6 GHz. Durony

a kupodivu i Athlony XP v této oblasti značně zaostávají a neprosadil se ani jinak výkonný procesor Athlon 64 3000+. Kdo tedy ripuje DVD, tomu se Pentium 4 vyplatí.

Výsledky nízkourovňových testů Dhrystones (výkon ve výpočtech s celými čísly) a Whetstones (výkon ve výpočtech s reálnými čísly) uvádíme spíše pro zajímavost. Potvrzují, že frekvence není vše. Procesory AMD (a to i Durony) vykazují výrazně lepší výsledky při výpočtech s celými čísly. Důležitější jsou však samozřejmě výsledky v reálných aplikacích.

FPS – PROCESOR, NEBO GRAFICKÁ KARTA?

Nakonec jsme si nechali výsledky grafických testů, které jsme prováděli jak s méně výkonnou kartou GF FX5200, tak s výkonnou grafickou kartou GF FX5900. Výsledky ukazují, že v případě her už většinou není procesor tím slabým článkem, a pokud máte slabší grafickou kartu, lepším procesorem

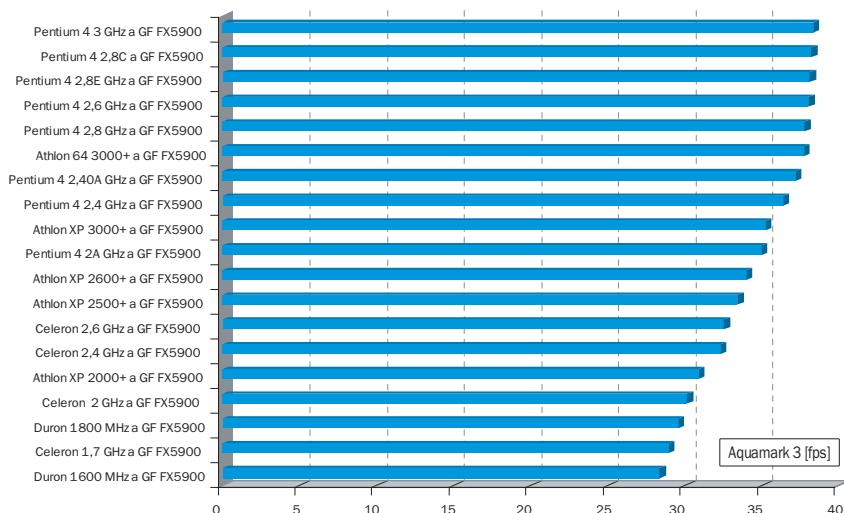
Intel Celeron – nižší výkon, ale levné řešení pro příznivce procesorů firmy Intel.

více „frejmů“ (tedy fps) nenahoníte. Ani s 3GHz procesorem Pentium 4 ne získáte tolik bodů ani „frejmů“ jako s jakýmkoli jiným testovaným procesorem, pokud ho podpoříte výkonnou grafickou kartou, která se o grafiku postará za něj.

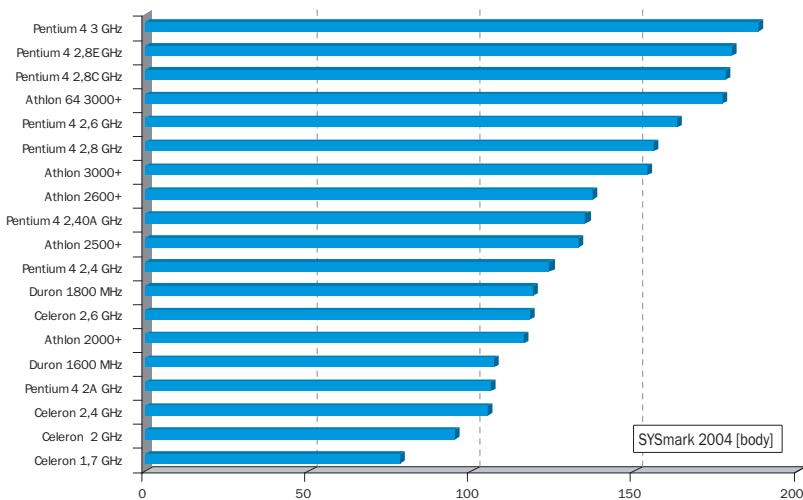
Investice pouze do procesoru tedy v tomto případě není na místě – výkonnější procesor má smysl jen s výkonnější grafickou kartou. Tam už totiž rozdíly najdete – zatímco s kartou GF FX5200 jsou rozdíly v bodech a FPS jen velmi malé, s výkonnější grafikou se již projevují mnohem více a nejlepší kombinací je samozřejmě výkonný procesor i grafická karta.

Evidentní je to u novějších programů a her (Aquamark 3, 3Dmark 2003), méně znát je to u starších programů (Quake 3), kde je vliv procesoru vyšší, protože hry neumí vlastnosti karet využít. U herního testu Aquamark jsou výsledky testů se slabší kartou FX5200 prakticky stejné – brzdou je jednoznačně grafická karta, a podobně je tomu u hry Unreal Tournament 2003.

Pořadí procesorů se u jednotlivých testů liší. V 3Dmarku, Aquamarku a v Quake 3 Areně se dopředu dostaly procesory Intel. Lépe se umístil jen 64bitový Athlon, který se s 3GHz Pentiem 4 střídá na první příčce. V progra-

Celeron 2,4 GHz	Celeron 2,6 GHz	Pentium 4 2A GHz	Pentium 4 2,4 GHz	Pentium 4 2,40A GHz	Pentium 4 2,6 GHz	Pentium 4 2,8 GHz	Pentium 4 2,8 GHz	Pentium 4 2,8 GHz	Pentium 4 2,8E GHz	Pentium 4 3 GHz
2400 MHz	2600 MHz	2000 MHz	2400 MHz	2400 MHz	2600 MHz	2800 MHz	2800 MHz	2800 MHz	2800 MHz	3000 MHz
400 MHz	400 MHz	400 MHz	400 MHz	533 MHz	800 MHz	800 MHz	533 MHz	800 MHz	800 MHz	800 MHz
128 KB	128 KB	512 KB	512 KB	1024 KB	512 KB	512 KB	512 KB	512 KB	1024 KB	512 KB
www.kmczech.cz	www.proca.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz	www.kmczech.cz
2 508 Kč	3 206 Kč	4 298 Kč	4 656 Kč	4 656 Kč	6 300 Kč	6 554 Kč	6 018 Kč	6 554 Kč	7 987 Kč	
2435216	2673472	2059832	2440820	2407208	2692968	2949768	2889720	3330376	3163968	
15560	16899	12451	14450	13651	22037	23464	18264	24045	25595	
732050	735800	892600	905150	1608250	1141550	1350600	992000	2013600	1358850	
0:51	0:48	0:58	0:48	0:55	0:44	0:41	0:41	0:47	0:39	
2:21	2:12	2:41	2:19	2:07	1:54	1:47	1:57	1:42	1:40	
105	118	106	124	135	163	178	156	180	188	

Při seriózní práci vám ušetří čas procesory Pentium 4 s frekvencí 2,6 GHz a více. Konkuruji jim jen procesory AMD Athlon XP 3000+ a Athlon 64 3000+.

→ mech Code Creature a Unreal Tournament se procesory AMD umístily o něco lépe.

JAK TO BUDE DÁL

Procesory AMD Athlon XP se nám vzhledem k výsledkům testů zdají trochu nadhodnocené, a jejich rating by tedy mohl být nižší. Ovšem z hlediska poměru cena/výkon jsou na tom i tak velice dobře. Athlon 64 je naopak možná mírně podhodnocen a podává ve většině testů opravdu dobré výsledky.

Procesor Celeron jistě stačí pro kancelářské počítače a je levným řešením pro toho, kdo dává přednost produktům firmy Intel. Pentium 4 pak nabízí solidní, i když o něco dražší výkon a jistotu. Najdou se však i cenově zajímavé modely, jako Pentium 4 2,4A GHz. Celkově se nám z pohledu cena/výkon zdají zajímavé procesory AMD Athlon XP 2600+ a již uvedený procesor Intel Pentium 4 2,4A. Vývoj ale jde rychle dopředu a frekvence i ceny se mění velmi rychle.

Jak AMD, tak Intel samozřejmě neustále pracují na dalších produktech. AMD bude upřednostňovat procesory Athlon 64 (a novou patiči 939) a Athlony XP a především Durony ustoupí do pozadí, takže pokud zvolíte platformu Socket A, upgrade už patrně nebude možný. AMD také připravuje přechod na 90nanometrový výrobní postup.

Intel kromě novinek plánuje i zajímavý krok – chce označovat procesory číselně, ne tedy podle frekvence. Podle Intelu budou v první fázi tato čísla zahrnovat některé z následujících klíčových parametrů: takt procesoru, velikost vyrovnávací paměti, rychlost FSB sběrnice a typ základní architektury. Procesory budou patrně značeny podobně, jako jsou značeny modely aut značky BMW. V „trojkové“ řadě tak budou procesory Celeron, v „pětkové“ procesory Pentium 4 a v nejvyšší, sedmičkové řadě procesory Pentium 4 Extreme Edition. Uvidíme, zda to orientaci v procesorech zjednoduší, nebo naopak ještě více zpřehlední.

Co se týká technických změn, Intel se chystá na novou patiči Socket 775 (LGA 775), se kterou by měla přijít i nová sběrnice PCI Express (nahradí sběrnici PCI a AGP), paměti DDR2 a samozřejmě i nová čipová sada 915/925X. Frekvence Prescottu poroste rychle až ke čtyřem gigahertzům. Pak se také chystají procesory s kódovými jmény Dothan a Tejas. Máme se tedy zase na co těšit. ■ ■ ■ Pavel Trousil

Procesor Pentium 4 nabízí při vyšších frekvencích výborný výkon. Jeho doménou je například převod do DivX.

Test deseti osmírychlostních DVD vypalovaček

Osmělte se na osmou rychlost

V září loňského roku uvedl Plextor na trh osmírychlostní vypalovačku. Od té doby se zdánlivě nic zásadního nedělo, nyní však již rychlou DVD vypalovačku nabízí téměř každý výrobce. Podívejte se spolu s námi na rozdíly v jejich kvalitě.

Nové generace mechanik bývají v obecném podezření, že přicházejí na trh s nezralým firmwarem. V rozsáhlém srovnávacím testu všech dostupných 8x DVD vypalovaček Chip přirozeně přezkoušel také pravdivost tohoto tvrzení. Již předem tedy můžeme prozradit, že výrobci udělali něco proti své špatné pověsti.

Na zkušební stůl v testovacím centru Chipu se dostalo deset mechanik. Dvě

z nich, vypalovačky od firem MSI a Sony, jsou sice konstrukčně stejné, liší se však vybavením. I ostatní výrobci nabízejí mechanicky stejné modely – bez rozdílů, které by měly nějakou váhu. Na tyto takzvané OEM mechaniky odkazujeme v jednotlivých hodnoceních našich kandidátů. Odkaz na jeden referenční design však v testu chybí: Ricoh dodal svoji 8x mechaniku až po skončení testu.

KOMPATIBILITA MÉDIÍ: DOBRÝ NOSIČ, DOBRÁ ZNAČKA

Nový test kompatibility médií pro DVD vypalovačky (rámeček nahoře vpravo) odhaluje u mechanik slabiny v oblasti designu a firmwaru. Hlavní požadavek na vypalovačku zní: S dobrým prázdným médiem musí být možné dosáhnout dobrých výsledků. Při testování jsme měli k dispozici aktuální média nejdůležitějších výrobců – v současnosti to jsou Verbatim, Sony, Taiyo Yuden, Ricoh, jakož i prodejce Memorex s médii od Ricoh/Ritek a CMC Magnetics. Každá duální mechanika musela popsat →

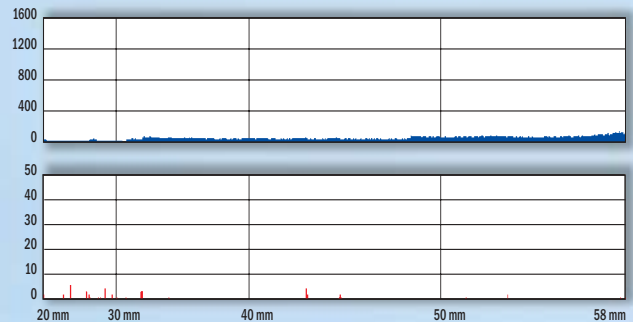
ANALÝZA CHYB MECHANIKY: ZKUŠEBNÍ CHOD MÉDIA VERBATIM DVD+R 8X

Během záznamu dat na DVD nosič dochází k chybám. Dvoustupňová korektura chyb tyto chyby rozpozná a opraví.

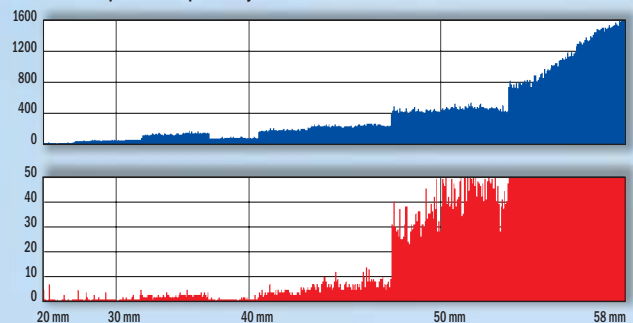
V prvním stupni jde o Parity Inner Failures (PI), které jsou většinou opravitelné, pokud jich není více než 280 v 8 datových blocích (sum8).

Ve druhém stupni jsou čteny a opravovány Parity Outer Failures (PO), které od 4 selhání na datový blok nebo 32 selhání v 8 blocích vedou zpravidla k chybě čtení. Počet rozpoznávaných chyb umožňuje – ve srovnání s nosiči z jiných vypalovaček – hodnocení kompatibility média, tedy schopnosti vypalovačky zacházet s různými médii.

Příklad dobré kompatibility: Pioneer DVR-106

Příklad špatné kompatibility: Mitsumi DW-7872E

→ šest médií (+R/+RW/-R/-RW), která jsme pak pro srovnání přečetli a poměřili pomocí LiteOn vypalovačky a freewarového nástroje „K's CD/DVD Probe“ (zkráceně K-test). Abychom se ujistili, že pomocí nosičů testujeme vypalovačku, a ne naopak, vypalovali jsme nové nosiče tak dlouho, až jsme získali jistý výsledek.

CHIP PROVÁDÍ K-TEST: SPRÁVEDLIVÝ PRAKTICKÝ TEST PRO VŠECHNY

K-test využívá zvláštní vlastnosti optické mechaniky výrobce LiteOn. Každá optická mechanika obdrží při čtení detailní informace o kvalitě vypáleného média, ale jenom mechanika od firmy LiteOn (jakož i konstrukčně stejné modely, např. od firem TEAC, Waitec nebo Speer Data) tyto informace dále prozradí přes rozhraní. V testovacím centru jsme proto použili DVD vypalovačku Action 8/1 od firmy Waitec.

Jiné zkoušky prováděné pomocí průmyslové metody potvrdily kvalitu našeho měřicího prostředí. Naše praktické chybové hodnoty jsou však obecně vyšší než v kalibrovaném měřicím prostředí průmyslu, kde mají spíše teoretickou povahu. Pokud budete chtít sami použít K-test, budete k tomu potřebovat také DVD identifikátor. Freewarový program totiž může nosiče a jejich původ (především kód média) lépe identifikovat. Oba

nástroje, K-test i DVD identifikátor, najdete na CD v rubrice Servis.

Při tomto testu jsme se vystříhali i starých známých „problémů“: při testu CD již nepoužíváme různobarevné nosiče, protože barva již nepůsobí na kvalitu média. Pro vyhodnocení rychlosti vypálení DVD používáme čas nejrychleji vypáleného média z testu kompatibility médií. Dodatečné bodové ohodnocení za krabicové balení jednotek není již tak vysoké, protože mnoho čtenářů stejně kupuje jen OEM verze – tedy levnější verze bez obalu a většinou i bez příslušenství.

SPOLEČNÉ RYSY: CO UMĚJÍ VŠECHNY DVD VYPALOVAČKY

Všechny DVD vypalovačky v testu mají rozhraní ATAPI IDE. Protože při osminásobné rychlosti vypalování musí být přenosová rychlost minimálně 11 MB za sekundu, podporují všechny jednotky režim UDMA 2. Devět mechanik má vestavěnou 2MB vyrovnávací paměť, což je vzhledem k daným rychlostem přenosu jen minimální rezerva. U těchto vypalovaček mohou drobná narušení, jako je start spořiče obrazovky, vyvolat podtečení vyrovnávací paměti. →

NA CO JE TŘEBA DÁT POZOR

8X DVD VYPALOVAČKY VYŽADUJÍ MODERNÍ POČÍTAČE

Výrobci DVD vypalovaček z opatrnosti uvádějí minimální požadavky na systém – měli byste je rozhodně brát vážně.

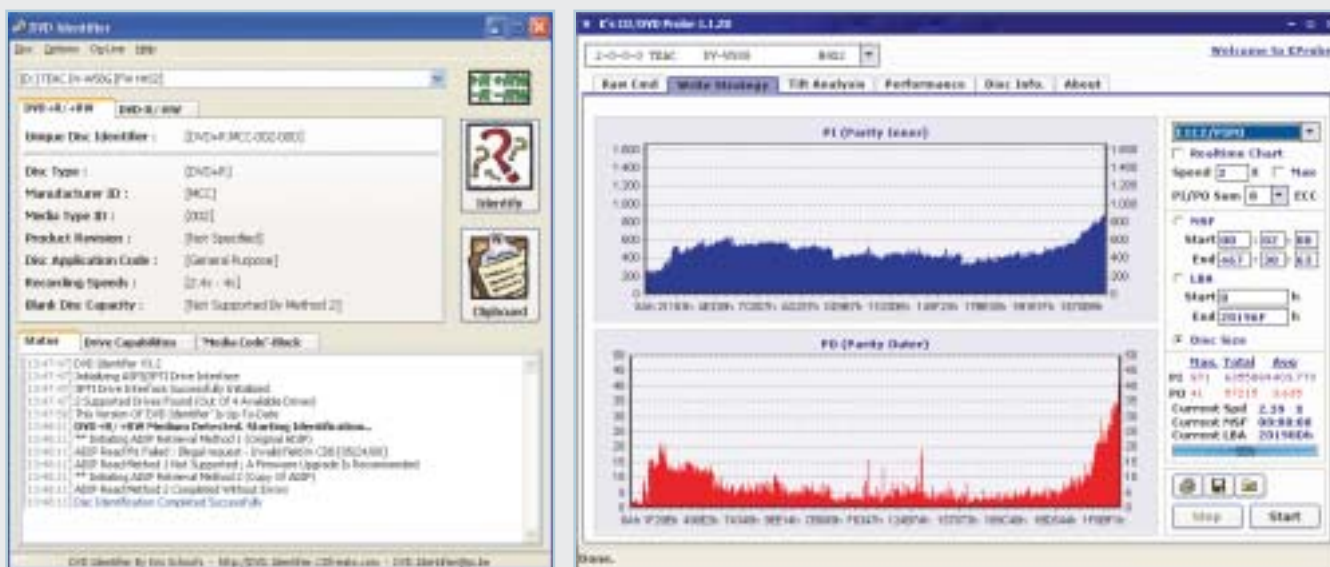
1. Bezchybné vypalování nejvýše 4x je ještě možné při připojení vypalovačky k UDMA-2 (max. 33 MB/s). Tento protokol podporují všechny PC s procesorem Athlon nebo minimálně Pentium II. Při 8x již nesmí být pevný disk na stejném kanálu (kabelu) IDE.

2. Přímá kopie DVD funguje hladce maximálně do 4x. Při 8x zapisuje vypalovačka největší část nosiče konstantní rychlostí;

mechaniky DVD-ROM ale čtou nejprve velmi pomalu a teprve postupem k vnějšímu okraji disku se čtení zrychluje. Proto se tyto dva režimy neslučují.

3. Neměli byste podcenit zatížení procesoru a požadavky na paměťové rozhraní. Na testovacím systému s procesorem Pentium III (866 MHz), paměti SDRAM a 7200 otáčkami pevného disku vyšlo osmírychlostní vypalování tak akorát. Trhnutí myši již vedlo k vyprázdnění vyrovnávací paměti, což by mohlo později způsobit chybu při čtení.

NÁSTROJE PRO PROFESIONÁLNÍ VYPALOVAČE

DVD Identifier vám s každou vypalovačkou prozradí detaily o nosiči, K's CD/DVD Probe analyzuje chyby zapsaného DVD.

➔ To sice již nevede ke krachu vypalování, ale podepíše se to na kvalitě záznamu a době vypalování. Jde to ale také jinak – vypalovačka Philips má vyrovnávací paměť o kapacitě 8 MB.

Žádná vypalovačka není „regionfree“, pro některé však existují neoficiální firmwarové verze, aby mechaniky uměly např. přehrát americké DVD. U vypalovaček LiteOn, jakož i u vítěze testu, tedy u mechaniky firmy TEAC, deaktivuje free-

warový program LtnRPC přezkoušení kódu země. U ostatních mechanik se nabízí jen „měkké“ řešení, aby bylo možné i po dovolených pěti změnách kódu země přeskakovat mezi regiony. Tímto směrem vykročil například program DVD Region Free (cca 40 USD; www.dvdidle.com).

Všechny mechaniky umějí pomocí přesného proudu („Accurate Stream“) ripovat audio data. Čtou potom nižší rychlostí, ale bez

chyb. Kromě toho nabízejí všechny mechaniky kromě Pioneeru svá audiodata na digitálním výstupu (S/PDIF).

OBAVY KONTRA VÝSLEDKY: 8X FUNGUJE NAPROSTO SPOLEHLIVĚ!

Byli jsme překvapeni. Téměř všechny DVD vypalovačky v testu dokáží s kvalitními nosiči přesvědčit i při osminásobné rychlosti vypalování. Podrobnosti týkající se použitých nosičů a výsledků čtete nahoře. ➔

VÍTEŽ TESTU

CELKOVÉ HODNOCENÍ: ■ ■ ■ ■ ■ ■

POMĚR CENA/VÝKON: **dobrý**

CENA: 4069 Kč

INFORMACE: www.teac.de

TEAC DV-W58GK

DVD vypalovačka TEAC umí – až na DVD-RAM – všechno. Mechanika imponuje v každém ohledu solidními výkony. V otázce kompatibility médií sklízí TEAC DV-W58GK pochvalu, protože dobře zachází s každým nosičem a má stále dobré výsledky. Lehká preference se ukázala pro média minus. Rychlosti vypalování nejsou nejvyšší, pro vypalovačku 8x však zcela přiměřené. Model TEAC je zvláště vhodný pro Mini PC, protože jednoduše pracuje velmi tiše (1,9 sonu), jednak je zhruba o 3 centimetry kratší než modely konkurence. Rychlá a efektivní oprava chyby při čtení z CD celkový dobrý obraz podtrhuje. Bonus pro zvědavce, šetřily a hračky: S nástrojem „CD/DVD K-Probe“ se dá poměřit kvalita vypálených nosičů CD a DVD. Tak si můžete pro svou vypalovačku bezpečně najít vhodné, ale levné nosiče.

CENOVÝ TIP

CELKOVÉ HODNOCENÍ: ■ ■ ■ ■ ■ ■

POMĚR CENA/VÝKON: **velmi dobrý**

CENA: cca 3300 Kč

INFORMACE: www.nu-global.com

NU TECH DDW-081

Mechanika Nu Tech DDW-081 se na trhu objevila vlastně jako čistá vypalovačka plus – jako taková však odvádí skutečně dobrou práci. Mechanika je tichá, a je dokonce i rychlejší než vypalovačka Philips, i když je nasazena na její čipovou sadu. Navíc dává Nu Tech k dispozici update firmwaru, který z plus vypalovačky vykouzlí duální vypalovačku. Při vypalování médií minus se však objevuje chyba: ve spojení s DVD-R nosiči jednotka „ztluhne“ při zapisování Lead-Out – na konci disku. Popsané nosiče však byly po opětovném startu počítače absolutně bezchybné. U nosičů RW minus to naštěstí projde i bez restartu. Při vypalování plusových médií nesvedla vypalovačka bohužel nic s nosičem 8x Ricoh – a to je důvod, proč se umístila jako desátá.

Přesto – kdo se vyhýbá médiím Ricoh a „minusové“ disky potřebuje jen zřídka, získá v mechanice Nu Tech dobrou, cenově výhodnou DVD vypalovačku.

TEST KOMPATIBILITY MÉDIÍ: NE KAŽDÁ VYPALOVAČKA ZVLÁDÁ STEJNĚ DOBRĚ KAŽDÉ MÉDIUM

Pro test kompatibility médií nám vzorky aktuálních nosičů poskytli nejdůležitější výrobci nebo prodejci.

Od Memorexu byla k dispozici pouze čtyřrychlostní (4x) „minusová“ média – disky **Memorex** pocházejí od CMC Magnetics a se svou vyvážeností představují solidní střední třídu.

Média plus byla vyrobena firmou **Ritek** pomocí know-how od Ricohu. Poskytovala (podle očekávání) při 4x velmi dobré výsledky, a to i když je zapisovala vypalovačka Plextor nebo MSI (resp. konstrukčně stejná mechanika od Sony) s rychlostí 8x.

Neobvykle rychle je firma **Verbatim**: zde již byly „plusové“ 8x nosiče v době testování běžně k dostání. Jenom vypalovačky od firem LG a Philips uměly vymámit z nosiče Verbatim bezchybný výsledek, všechny

ostatní vytvářely v nejlepším případě průměr. Navíc jsme zkoušeli 4x RW média od Verbatimu – plus i minus – a ta excelovala téměř v každé vypalovačce.

Společnost **Sony** nám poslala první média 8x minus. Jak mechanika Pioneer, tak vypalovačka NEC s nimi podaly prvotřídní výsledky. U osmi z deseti vypalovaček byl předmětem diskuse u „minusových“ médií jen čtyřrychlostní zápis a právě zde nabídly nosiče Sony velmi dobrý základ.

Nosičům 8x plus **Ricoh** chybělo naopak trochu štěstí: vypalovačka Nu-Tech si na nosiči vylámala zuby; ale ani vypalovačky TEAC, Mitsumi a Pioneer nedosáhly optimálních výsledků. Opravdu dobrého výsledku s nimi dosáhl jen Philips, který tím doložil, že toto médium nebylo zásadně špatné.

Firma **Taiyo Yuden** nás zásobila úplným sortimentem, bohužel jsme média dostali den po skončení testu, takže jsme pomocí nich mohli mechaniky jen dodatečně a omezeně otestovat. Tato média se u nás prodávají pod značkou TDK a ve srovnání s jinými médii jsou tyto nosiče velmi dobré a spolehlivé.

Médium DVD-R Sony určené pro osmírychlostní zápis

→ TEAC DV-W58GK

Vše o vítězi testu a jeho vynikajících kvalitách čtete na straně 56.

Konstrukčně stejná mechanika:

- LiteOn LDW-811a;
- Waitec Action 8/1;
- Speer Data LDR 8442.

Pioneer DVR-A07

Pro nejrychlejší vypalovačku z testovaného pole bylo popsání média zjevně jen malým rozčvičením. Osmírychlostní média běžela většinou nádherně a obdarovala Pioneer – navzdory vysoké rychlosti – prvotřídním výsledkem v oblasti kompatibility médií. Na druhou stranu korekce chyb CD je nejpomalejší z testovaného pole, i když stále ještě akceptovatelná, a mechanika nepatří se svou hlučností 3 sony k nejnižším. Jako mechanika pro profesionální použití je Pioneer první volbou.

LG GSA-4081B

Tuto mechaniku od LG nelze označit jako osmírychlostní vypalovačku, protože ani jeden nosič nebyl použitelný pro rychlost 8x. Nosiče vypálené čtyřrychlostně byly bez chyb a bez závad. Jako čtecí zařízení DVD je model LG vynikající: čte i zapisuje také média DVD-RAM – navíc vysokou rychlostí. Hlučnost 3,1 sonu je poněkud vysoká.

NEC ND-2500A

Po populárním předchůdci, modelu ND-1300A, jsme vypalovačku ND-2500A od firmy NEC očekávali s velkým napětím – a neklamala nás. Září díky nejlepší kompatibilitě médií, je však také druhou nejrychlejš-

ší vypalovačkou v testovaném poli – a to i přesto, že se v režimu plus rozbíhá relativně pomalu: pod 9:29 minut to jednoduše nedokáže (většina osmírychlostních vypalovaček to stihne za 8 minut). Jako čtecí mechanika funguje model NEC bez výtky, i když hlasitě: 4 sony je hodně.

Mitsumi DW-7872TE

Vypalovačka od firmy Mitsumi má jednu vzácnou vlastnost – zvládá mnohem lépe média minus než zástupce skupiny plus R. Naproti tomu média plus RW zvládla suverénně. Celkově jsou výkony vyvážené a také hlučnost 2,5 sonu je přijatelná. Konstrukčně stejná mechanika:

- BTC DRW 1008IM (dodává Libra za 3490 Kč).

Plextor PX-708A

Dříve nejlepší jednotka již nepatří mezi nejrychlejší a i z hlediska vybavení již byla překonána. V jedné disciplíně je však Plextor stále na vedoucí pozici: zvládá každý nosič, média plus vypaluje téměř vždy za zhruba 8 minut. Hodně bodů však tento model ztrácí kvůli hlučnosti – 3,5 sonu v kombinaci se zpomalením na 2,4x při DVD čtení.

MSI MS-8408 DR8A

Model firmy MSI vůbec není špatný, odhlédneme-li od ne zcela optimální kompatibility médií a od silné hlučnosti (5 sonů). Na straně pozitiv je HD vypalování (HD-Burn). Pomocí něj se dá vypálit až 1,4 GB dat na jeden CD. Bohužel takový CD pak neumí číst žádná jiná mechanika a využití tak zůstává omezené.

Konstrukčně stejná mechanika:

- Optorite DW-081.

Sony DRU-530A

Firma Sony jako první odstoupila od výroby vlastních DVD vypalovaček. Tato mechanika pochází ze stejného zdroje jako mechanika MSI, odlišuje se však v jednom bodě – firma Sony vypnula funkci HD vypalování. Výkony jsou jinak identické s výkony vypalovačky MSI. Mechanika je trochu tišší – zřejmě z důvodů konstrukce masivní přední desky.

Philips DVDRW824K

Vypalovačka Philips nevypaluje nosiče minus, zato výsledky s médii plus jsou bez výjimky prvotřídní – a to se všemi, která jsme použili. Velmi potěšitelná je nízká hlučnost: 1,6 sonu je rekord v testu. Pozoruhodné je rovněž velké a tím pádem snadno dosažitelné tlačítko pro vysouvání – z toho by si měli vzít příklad všichni ostatní výrobci. Konstrukčně stejná mechanika:

- Benq DW-800A.

Nu Tech DDW-081

Vše, co musíte vědět o této cenově výhodné vypalovačce plus médií se dvěma Achillovými patami, se dočtete na straně 56. →

CHIP tip
 květen 2004 vítěz testu

VÝROBCE	Teac	Pioneer	LG	NEC	Mitsumi
Typ	DV-W58GK	DVR-A07	GSA-4081B	ND-2500A	DW-7872TE
ORIENTAČNÍ CENA S DPH [Kč]	4069	4566	3583	3693	3490
CELKOVÉ HODNOCENÍ	93	91	90	90	89
VYPALOVÁNÍ DVD (20 %)	88	100	83	96	84
ČTENÍ DVD (20 %)	93	94	100	93	87
KOMPATIBILITA MÉDIÍ (20 %)	97	97	99	100	96
VYPALOVÁNÍ/ČTENÍ CD (20 %)	98	83	75	80	99
VYBAVENÍ (15 %)	88	85	100	90	76
HLUČNOST PŘI PŘEHRÁVÁNÍ (5 %)	100	75	72	50	80
POMĚR CENA/VÝKON	dobrý	dobrý	dobrý	uspokojivý	dobrý
ZÁVĚR	TEAC je tichá a mnohostranná jednotka bez slabín.	Pioneer je v současnosti nejrychlejší DVD vypalovačka.	Vynikající čtecí mechanika vypaluje nyní jen 4x.	Velmi dobrý přístroj, ale příliš hlučný.	Mitsumi vlastně vypaluje raději CD než DVD.
TECHNICKÉ ÚDAJE					
DVD+R/+RW/-R/-RW(X NÁS.)	8/4/4/2	8/4/8/4	8/4/4/2	8/4/8/4	8/4/4/2
DVD RAM ZÁPIS/ČTENÍ (X NÁS.)	-/-	-/2x	3x/3x	-/-	-/-
CD-R/RW/ROM DVD (X NÁS.)	40/24/40/12	24/24/40/16	24/16/32/12	32/16/40/12	40/24/40/12
VERZE FIRMWARU	VH452	V1.05	VA028	V1.06	V0054
DVD+R/RW ZÁPIS (MIN:S)	8:32/14:14	8:37/14:24	14:39/14:15	9:29/13:52	10:35/14:14
DVD-R/RW ZÁPIS (MIN:S)	15:02/29:42	8:18/14:51	14:50/29:34	9:32/14:27	14:43/29:03
HLUK PŘI ZÁPISU (SON/DB)	1,9/43,8	3,0/39,8	3,1/39,0	4,0/43,4	2,5/37,1

→ ZÁVĚR

Všechny na stupně vítězů: devět z deseti mechanik se usadilo na devíti bodech stupnice – to je těsné testované pole. Nová generace DVD vypalovaček tedy nabízí vyspělé mechaniky se srovnatelnými výkony. Vítězství v testu si odnáší mechanika TEAC DV-W58GK – a tím přirozeně

i konstrukčně stejné mechaniky od firmy LiteOn. Zde byla zkrátka odvedena vynikající práce. Žádná z ostatních vypalovaček však není „poražená“ – i cenový tip od firmy Nu Tech na místě desátém je dobrá vypalovačka. Jenom totální výpadek s médiem Ricoh pokazil této mechanice lepší umístění.

Ještě pár slov k jednotkám firem Pioneer a NEC: dodaly jednotky, který vypalují bez odsouhlasené specifikace 8x minus (tedy pro osmirychostrní média DVD-R i DVD-RW). Každopádně je Pioneer v režimu DVD minus považován za hnací sílu, teprve za ním následují většinou s větším odstupem ostatní výrobci. ■ ■ ■ Georg Renelt

TAK TESTUJE CHIP DVD VYPALOVAČKY: POČÍTÁ SE RYCHLOST A KOMPATIBILITA

Chip hodnotí DVD vypalovačky v šesti kategoriích a jednotlivá hodnocení jsou pak podle různé váhy shrnuta do hodnocení celkového.

Vypalování DVD

Součástí tohoto hodnocení je nejlepší z časů potřebných pro zápis na nosiče různých značek, a to od každého typu. Tratí zde vypalovačky, které zapisují jen na média plus nebo minus.

Čtení DVD

Střední přenosové rychlosti, jakož i přístupové doby při čtení z DVD-ROM, Video DVD a vypálených nosičů poskytují údaje pro hodnocení čtení.

Kompatibilita médií

V této disciplíně zkoušíme, jak dobře umí vypalovačka zacházet s aktuálními 8x nosi-

či. Základem jsou průměrné chybové hodnoty naměřené freewarovým programem K's CD/DVD Probe. Každá vypalovačka musí popsat minimálně šest médií, včetně dvou nosičů RW.

Vypalování/čtení CD

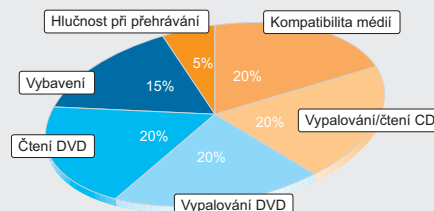
CD-R v dohledné době rozhodně nezmizí, proto navíc testujeme rychlost při vypalování datových a audio CD. Kromě toho zkusíme rychlost čtení z datového a audio CD, přístupové doby a schopnost opravy chyb. DVD vypalovačka je nakonec také často používána jako čtecí mechanika.

Vybavení

Čím více DVD formátů a čím rychleji umí mechanika vypálit, tím více bodů. Odměněn je však také typ a možnosti příloženého softwaru.

Hlučnost při přehrávání

V rezonančním boxu měříme hlasitost při přehrávání Video DVD. Mechaniky přitom nejsou vestavěny do krytu, proto jsou naměřené hodnoty ve srovnání s praxí o něco vyšší. Mechaniky s hlučností pod 2 sony jsou po zabudování sotva slyšitelné, při 3 a 4 sonech přehluší mechaniky tichý PC. Při 6 sonech přestává legrace – hodnocení nula bodů.

VÝROBCE	Plextor	MSI	Sony	Philips	Nu Tech
Typ	Plexwriter PX-708A	MS-8408 DR8A	DRU-530A	DVDRW824K	DDW-081
ORIENTAČNÍ CENA S DPH [Kč]	6187	4087	4821	4090	3300
CELKOVÉ HODNOCENÍ	88	87	87	85	79
VYPALOVÁNÍ DVD (20 %)	89	85	85	71	82
ČTENÍ DVD (20 %)	71	84	84	90	73
KOMPATIBILITA MÉDIÍ (20 %)	100	94	93	100	77
VYPALOVÁNÍ/ČTENÍ CD (20 %)	99	99	99	92	75
VYBAVENÍ (15 %)	90	90	89	64	85
HLUČNOST PŘI PŘEHRÁVÁNÍ (5 %)	62	25	35	100	100
POMĚR CENA/VÝKON	dostačující	dobry	dostačující	dobry	velmi dobry
ZÁVĚR	V kompatibilitě médií je na špici.	Nijak špatná mechanika, ale příliš hlučná.	Za nabízený výkon je vypalovačka příliš drahá.	Philips má jen jednu slabinu – nevypaluje nosiče minus.	Cenový tip je tichá a dobrá vypalovačka plusových médií.
TECHNICKÉ ÚDAJE					
DVD+R/+RW/-R/-RW(X NÁS.)	8/4/4/2	8/4/4/2	8/4/4/2	8/4/0/04	8/4/4/2
DVD RAM ZÁPIS/ČTENÍ (X NÁS.)	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
CD-R/RW/ROM DVD (X NÁS.)	40/24/40/12	40/24/40/12	40/24/40/12	24/10/40/12	40/10/40/12
VERZE FIRMWARU	V1.04	V1.0h	V1.0b	VP1.2	VB361
DVD+R/RW ZÁPIS (MIN:S)	8:02/14:08	10:04/14:08	10:18/14:08	8:16/14:27	7:55/14:02
DVD-R/RW ZÁPIS (MIN:S)	14:52/29:34	14:48/29:29	14:48/29:29	-/-	40:00/29:13
HLUK PŘI ZÁPISU (SON/DB)	3,5/41,5	5,0/44,8	4,6/46,1	1,6/35,2	1,7/34,7

PLACENÁ INZERCE

Uved'te učení v život.

Procesor Intel® Pentium® 4 s HT technologií, poskytuje výkon, který umožní studentům být efektivnější.

BRAVE BlueLine H 965

cena 18.550 Kč bez DPH

Výkonná počítačová sestava určená pro náročné aplikace splňující veškeré uživatelské požadavky kladené na moderní PC sestavu.

- procesor Intel® Pentium® 4 2.80 GHz s HT technologií
- Microsoft® Windows® XP Home
- paměť 256MB DDR, (400 MHz)
- VGA NVIDIA GeForce 4, MX440, 128MB, TVout
- HDD Western Digital 80GB, 7200 ot.
- mechanika CDRW+DVD SONY CRX300, 48x24x48x + 16x DVD
- FDD 1.44MB
- ATX Midi Tower
- klávesnice a myš

Studující může využít počítač pro psaní zpráv, prohledávání webových stránek, nebo dokonce k prohlížení fotografií a modelů vědeckých systémů na internetu. S použitím e-mailu mohou komunikovat s jinými studenty nebo učiteli po celém světě. S počítačem BRAVE BlueLine, založeným na procesoru Intel® Pentium® 4 s HT technologií, mohou být školní povinnosti ulehčeny. Zaujměte si tento počítač a usnadněte učení vašim dětem již dnes.

BRAVE

www.brave.cz

Intel Inside, Intel Inside logo, Intel Centrino, Intel Centrino logo, Celeron, Intel Xeon, Intel SpeedStep, Itanium, Pentium, and Pentium III Xeon jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejich poboček ve Spojených státech a ostatních zemích.

20palcové LCD monitory

Více prostoru

Dvacetipalcové LCD monitory s rozlišením 1600 × 1200 bodů (UXGA) nabízejí konkrétně téměř 2,5krát větší zobrazovací plochu než patnáctipalcová elcéděčka s rozlišením 1024 × 768 (XGA). Velké monitory mají také standardně lepší obrazové parametry a bohatší výbavu.

Tentokrát jsme se podívali na tři LCD monitory: testovanou skupinu tvořily modely HP L2035 (36 466 Kč s DPH), iiyama ProLite H540S-B (55 376 Kč s DPH) a Sony SDM-S204 (45 018 Kč s DPH). Všechny mají zobrazovací displej o velikosti přesahující 20 palců, ale každý z nich zaujme jinou skupinu uživatelů, protože jejich výbava je dosti odlišná. Monitory HP L2035 a Sony SDM-S204 nabízejí zobrazovací plochu o úhlopříčce 20,1 palce, model iiyama ProLite H540S-B obraz vykresluje na displeji s úhlopříčkou 21,3 palce. Monitory HP a iiyama mají displeje otočné na výšku, iiyama nabízí rozhraní USB a je vybavena dvojicí malých reproduktorů a monitor HP je připraven pro připojení videa – v jeho výbavě najdete videovstupy S-Video a kompozitní video a také možnost zobrazení obrazu v obraze (PIP).

Standardní součástí výbavy jsou u těchto monitorů alespoň dva vstupy pro přívod

obrazových dat z počítače (Sony má dokonce tři vstupy), digitální rozhraní DVI a v balení nechybí ani DVI kabel. Všechny monitory mají velké zorné úhly pohledu (podle údajů výrobců 170 stupňů v horizontálním i ve vertikálním směru), velmi dobré kontrastní poměry a rozsah jasu. Výborné jsou také doby odezvy displejů, které nepřesahují 25 ms, a lze je tedy bez problémů používat i pro zobrazování rychlých akcí – her i filmů. Monitor Sony, který jsme měli k dispozici v šedém provedení, splňuje normu TCO 03; model HP, jenž je vyveden v kombinaci černé a šedé barvy, a do černého hávu oděná iiyama splňují normu TCO 99. Ani u jednoho testovaného monitoru jsme nenášli jediný vadný pixel, při koupi monitoru si však raději nechte monitor předvést, abyste nenarazili na kus, který vadné bodíky má. Záruka na všechny monitory je 3 roky.

HP L2035

Na monitor HP L2035 jsme byli velmi zvědaví, protože je k dostání za velice lákavou cenu 36 466 Kč s DPH a již podle výpisu jeho výbavy a parametrů je zřejmé, že má veškeré předpoklady, aby u uživatelů uspěl. Posuďte sami: displej je otočný na výšku, doba odezvy

20,1" LCD displej HP L2035

je skvělých 16 ms, jas je 250 cd/m², kontrastní poměr činí 400 : 1, zorné úhly jsou 170 stupňů a kromě dvou vstupů pro přívod obrazových dat z počítače (D-Sub a DVI-D) naleznete v zadní části monitoru dva vstupy pro video – S-Video a kompozitní video. Pro přepínání mezi množstvím vstupů slouží vyhrazené tlačítko. Velmi dobrou možností je u tohoto monitoru také funkce zobrazení obrazu v obraze. V menu můžete nastavit velikost i pozici tohoto okénka.

Pro monitor, který je otočný na výšku, je velmi důležité, aby zorné úhly byly rovnoměrně rozvrženy do všech směrů – u některých levnějších otočných monitorů je např. menší úhel směrem dolů, takže při otočení na výšku

se kvalita obrazu rychle zhoršuje při pohledu zleva. S tímto však oba otočné monitory v testu (HP a iiyama) problémy nemají. K přeskupení obrazu a ikon na pracovní ploše při otáčení displeje využijete program Pivot Software.

Ke kvalitě obrazu lze mít jen těžko výhrady. Se zobrazením všech testovacích obrázků si tento 20,1palcový monitor poradil na výbornou, líbilo se nám také, že při rozlišení 1600 × 1200 bodů můžete na rozdíl od dalších monitorů v testu zvolit i frekvenci 75 Hz. Obraz je samozřejmě stabilní i při 60 Hz, ale např. při přechodu z jiného monitoru se vám nestane, že monitor při tomto nastavení zůstane bez obrazu. Jak jsme se již zmínili, obraz je díky velkým úhlům pohledu kvalitní i při pohledu

	HP L2035	iiyama ProLite H540S-B	Sony SDM-S204
CENA s DPH	36 466 Kč	55 376 Kč	45 018 Kč
POSKYTL	Hewlett-Packard	iiyama Czech	Sony Czech
WWW ADRESA	www.hp.cz	www.iiyama-cz.cz	www.sony.cz/monitory
ÚHLOPŘÍČKA DISPLEJE	20,1" (51 cm)	21,3" (54 cm)	20,1" (51 cm)
NATIVNÍ ROZLIŠENÍ	1600 × 1200	1600 × 1200	1600 × 1200
VELIKOST PIXELU	0,255 × 0,255 mm	0,27 × 0,27 mm	0,255 × 0,255 mm
JAS	250 cd/m ²	280 cd/m ²	250 cd/m ²
KONTRAST	400 : 1	500 : 1	500 : 1
DOBA ODEZVY	16 ms	20 ms	25 ms
ÚHLY POHLEDU VE VERTIKÁLNÍM/HORIZONTÁLNÍM SMĚRU	170°/170°	170°/170°	170°/170°
OBRAZOVÉ VSTUPY	D-Sub, DVI-D	2× DVI-I	2× D-Sub, DVI-D
VIDEOVSTUPY	S-Video, kompozitní video	Ne	Ne
ROZHRANÍ USB	Ne	Ano (4 porty, 1 hub)	Ne
DISPLEJ OTOČNÝ NA VÝŠKU	Ano	Ano	Ne
PROGRAM PRO OTOČENÍ OBRAZU	Pivot Software	Pivot Software	Ne
REPRODUKTORY	Ne	Ano (2× 1 W)	Ne
NAPÁJECÍ ZDROJ	interní	interní	interní
NORMA TCO	TCO 99	TCO 99	TCO 03
ROZMĚRY	441 × 452 × 210 mm	466 × 415 × 241 mm	441 × 447 × 234 mm
HMOTNOST	9,2 kg	10 kg	7,6 kg
ZÁRUKA	3 roky	3 roky	3 roky

z úhlu, a to i v případě otočení monitoru na výšku. Uvítali jsme i řešení podstavce, které na rozdíl od monitoru iiyama umožňuje výškové nastavení displeje. Když k uvedeným faktům připočteme velmi dobrou cenu, stává se monitor HP L2035 novým právoplatným držitelem ocenění Chip tip.

iiyama ProLite H540S-B

Také monitor iiyama ProLite H540S-B je otočný na výšku a také v tomto případě se o softwarové přetvoření obrazu spolehlivě postará program Pivot Software. K otestování jsme měli k dispozici monitor v černé barvě, který právě kvůli barvě na rozdíl od světlého provedení s TCO 03 vyhovuje starší normě TCO 99. Displej o úhlopříčce 21,3 palce pracuje v nativním rozlišení 1600 × 1200 obrazových bodů a má výborný kontrast a jas. Monitory iiyama jsou velmi dobře známé svou kvalitou, ta je však vyvážena vyšší cenou – testovaný monitor stojí 55 376 Kč.

Pro připojení k počítači má monitor připraveny dva vstupy DVI-I. Připojení k počítači s analogovým výstupem se realizuje pomocí dodávaného kabelu s koncovkou D-Sub. Od obou dalších monitorů v tomto testu se model ProLite H540S-B odlišuje integrovaným rozhraním USB – nabízí jeden USB hub a čtyři USB porty – a také dvěma malými reproduktory o výkonu 1 W, které jsou sklopné za spodní okraj.

Co se týká obrazových kvalit, nemáme k tomuto monitoru nejmenších výhrad. Obraz je výborný, má jas 280 cd/m², kontrastní poměr 500 : 1 a dobu odezvy 20 ms. Zorné úhly jsou 170 stupňů v obou směrech a jsou symetricky rozděleny po 85 stupních do všech stran.

Menší výhrady lze mít k tomu, že podstavec neumožňuje výškové nastavení displeje, a také

k tomu, že v pozici displeje na výšku ční do prostoru kabely připojené k monitoru.

Sony SDM-S204

Neotočné 20,1palcové LCD monitory zastupuje v tomto testu model Sony SDM-S204, který pořídíte za 45 018 Kč. K dispozici jsme měli monitor šedé barvy, která není na překážku udělení certifikace TCO 03. Série S je u Sony směřována pro použití v kanceláři a tomu také odpovídá vybava – ta neobsahuje vstupy pro připojení zdrojů videa, reproduktory ani rozhraní USB. Zato byl kladen důraz na elegantní vzhled – nebylo například opomenuto zakrytování kabelů v zadní části monitoru.

Pro přívod obrazových dat z počítače jsou zde dokonce tři vstupy: dva jsou analogové D-Sub a jeden digitální DVD-D. V balení jsou stejně jako v předchozích případech dva kabely. Při prvním zapojování monitoru neopomeňte

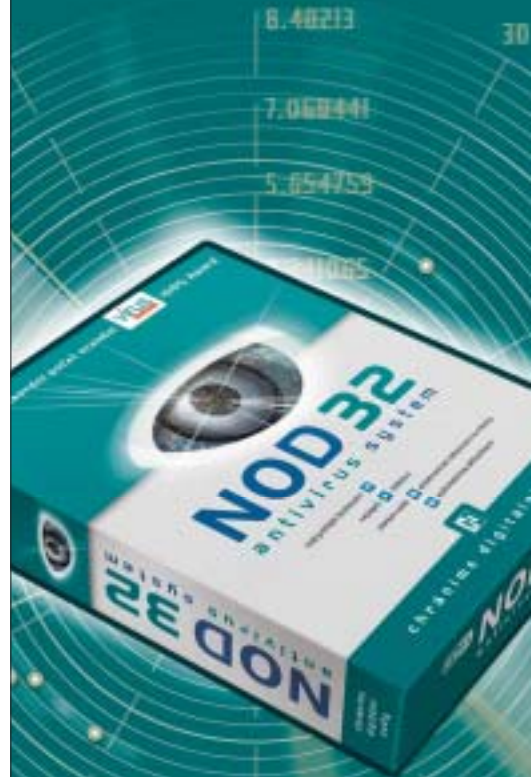

20,1" LCD monitor Sony SDM-S204

zapnout vypínač, který je skryt za pravým okrajem obruby displeje. Ovládací tlačítka jsou umístěna v pravém okraji displeje.

Tento monitor s udávaným jasnem 250 cd/m² a kontrastním poměrem 500 : 1 má dobu odezvy 25 ms. Úhly pohledu jsou v horizontálním i ve vertikálním směru 170°, při pohledu ze zdola je zorný úhel trochu menší, ale jelikož tento displej není otočný na výšku, nehraje tento fakt nijak důležitou roli. Ve směru ze stran a seshora je zorný úhel výborný. Obraz má výborný jas, který lze v závislosti na světelných podmínkách měnit pomocí přednastavených režimů. K tomu slouží tlačítko Eco, které nabízí režimy high, middle a low a také jedno uživatelské nastavení user. Při této volbě se v OSD menu zpřístupní položky pro nastavení jasu, kontrastu a intenzity podsvícení displeje. Sony SDM-S204 je kvalitní monitor, ale ve srovnání s monitorem HP L2035, který má bohatší vybavu a displej otočný na výšku, je jeho cena vysoká. ■ ■ ■
Martin Semrád

Jenom jeden antivirus na světě...

NOVINKA: Remote Administrator Console

...za více jak 5 let v testech VB neminul ani jeden „In The Wild“ virus!

Žádný jiný antivirus se tomuto výsledku ani nepřiblížil.

Nejlepší je jen jeden. Proč přemýšlet o jiném?

www.nod32.cz

21,3" LCD monitor iiyama ProLite H540S-B

IBM ThinkPad R50p

Elegantní výkon

V dnešní době již výkon notebooků dostačuje i pro většinu náročných aplikací. Stále je však skupina uživatelů, kteří mají nadstandardní požadavky. Jednou z možností, jak jim vyhovět, je notebook s desktopovým procesorem, kde ani 3 GHz a technologie Hyper Threading nejsou problémem. V případě těchto notebooků je však téměř nutné počítat s tím, že veškerá mobilita a rozumná výdrž na baterie vezmou za své. Jednu z alternativ nabízí společnost IBM v podání notebooku IBM ThinkPad R50p.

Notebook ThinkPad R50p je stejně jako všechny notebooky IBM vyveden v černé barvě a s rozměry 332 × 269 × 40 mm a hmotností 3,2 kg je to pořádný „macek“. Důvodem velikosti je výbava, zejména pak 15" TFT displej s rozlišením 1600 × 1200 (UXGA) pixelů.

IBM THINKPAD R50P – TJ223CF

Vysoce výkonný notebook.

Procesor Intel Pentium M 1700 MHz/400 MHz, L2 cache 1MB

Paměť 512 MB DDR SDRAM, max. 2048 MB

Čipová sada Intel 855PM

Pevný disk 60 GB, 7200 ot./min., Hitachi Travelstar 7K60 (HTS726060M9AT00)

Optická mechanika Toshiba SD-R6112, DVD 2×

Grafická karta ATI Mobility FIRE GL T2, 128 MB DDR VRAM

Displej TFT IBM ThinkPad IPS, 1600 × 1200 bodů

Síťová karta Intel PRO/Wireless LAN 2100 3B Mini PCI Adapter, Intel PRO/1000 MT Mobile Connection

Modem Agere Systems AC97

Porty 2× USB 2.0, FIR, S-VIDEO, VGA, LPT, 2× PCMCIA cardbus II/1× typ III, Ethernet, modem, Line-In, Line-Out, 1× Dock/Portreplikátor, integrovaný mikrofon

Rozměry 332 × 269 × 37 mm

Hmotnost 3200 g

Operační systém Windows XP Professional

Výrobce/poskytl IBM

Cena s DPH 105 957 Kč

Záruka 3 roky

Za svou výbavu se ThinkPad opravdu stydět nemusí. Srdce notebooku – procesor Pentium M – tepe na frekvenci 1,7 GHz, jedná se tedy o zatím nejvýkonnější variantu tohoto procesoru. Operační paměti je v základu 512 MB, což je pro náročnější práci s Microsoft Windows XP Professional vhodná hodnota. Srdce profesionála pracujícího s grafikou, videem či 3D aplikacemi jistě zaplesá nad grafickou kartou ATI Mobility FireGL T2 128 MB DDR (podpora OpenGL), která umožňuje práci s náročnými grafickými aplikacemi. Karta je pro tyto aplikace certifikována (např. XSI 3.X, 3D Studio MAX 5.x a 6.X, Maya 5), tudíž nehrozí problémy s nekompatibilitou. Pro většinu těchto profesionálních aplikací je možné definovat bližší nastavení.

Výkon grafiky je na poměry notebooků skutečně výborný, o čemž se můžete přesvědčit v tabulce výkonových testů. Stejně tak procesor podává velmi dobré výkony vzhledem ke svému taktu. Pentium M přináší zřejmě výhody mobilního procesoru – delší výdrž na baterie. Notebook vydržel na baterie pracovat bez jedné minuty čtyři a půl hodiny, což je pěkný výsledek. S přídatnou baterií by pak měl vydržet až sedm hodin. Kromě výkonného procesoru nás překvapil i pevný disk, který také podával velmi dobré výsledky. Plotny disku se točily rychlostí 7200 ot./min.

Jedním z oborů, kde by se ThinkPad R50p mohl dobře uplatnit, je zpracování videa.

K tomu jistě přispěje i dvourychlostní DVD zapisovací

mechanika. Bohužel například pro tento obor chybí významný port – FireWire, takže nezbyvá než sáhnout po řešení ve formě karty PC Card. Dva porty USB 2.0 jsou menší náhradou a nutno dodat, že větší počet by se také hodil. IBM se však konceptu počtu dvou USB portů zatím drží. Pochvalu zaslouží gigabitový Ethernet, integrované Bluetooth a Wi-Fi (802.11b). Najdete zde i S-Video, VGA a RJ-11 (modem).

Notebook je vybaven technologií ThinkVantage, která zajišťuje pohodlnou práci a ochranu dat. Do této technologie spadá například ochrana disku, která sleduje stav notebooku a při „podezřelém“ pohybu zastaví plotny disku a zaparkuje hlavičky. Nechybí také řada softwaru pro diagnostiku a případnou nápravu (např. IBM Rapid Restore Ultra 4.0). Novinkou je možnost „proskenovat“ počítač proti virové infekci již na bázi speciálního „operačního systému“, který je dostupný po stisku tlačítka Access IBM po restartu počítače. Dokonce se lze i připojit k internetu a stáhnout aktuální virovou databázi. Mezi další zajímavosti (u IBM typické) patří lampička ve víku notebooku,

umožňující práci i ve tmě – nově má oranžové světlo.

Velký displej, rychlý procesor, grafická karta stejně jako pevný disk dělají z notebooku ThinkPad optimální volbu pro náročného uživatele, kterým nevdá trochu větší rozměry a hmotnost. Notebook je určen pro profesionály, kteří jeho potenciál plně využijí a kteří si také mohou dovolit nezanedbatelnou investici.

■ ■ ■ Adam Nosek

NOTEBOOK	IBM ThinkPad R50p
NÍZKOUROVŇOVÉ TESTY	
DISK [KB/s, ms]	30737,1
DALŠÍ TESTY	
QUAKE 3 ARENA (1024 × 768, 16 B)[FPS]	144,9
PŘEVOD WAV-MP3 [m:s]	0:45
PŘEVOD DO DIVX [m:s]	2:23
3DMARK 2001SE (1024 × 768, 32 B)	8868
3MARK2003 (1024 × 768)	2525
AQUA 2.3 [FPS]	47,8
AQUA 3.0 [FPS]	19,988
UNREAL 2003 [FPS]	120,28 / 66,60
VÝDRŽ NA AKUMULÁTOVY [H:M]	4:29

HP Compaq nx5000

Dostupné Centrino

Technologie Centrino firmy Intel (mobilní řešení, které zahrnuje procesor, čipovou sadu a bezdrátovou síťovou kartu) se zpočátku objevovala spíše u hi-end modelů. Nyní je tato technologie již celkem dostupná a najdete ji i v některých cenově zajímavých modelech. Jedním z nich je i nový notebook HP Compaq nx5000.

Zmíněné vlastnosti notebooku poznáte právě podle loga Centrino. Použitý procesor Pentium M měl v tomto případě frekvenci 1600 MHz. Velikost paměti 512 MB je dostatečná, stejně jako kapacita disku – 60 GB. Grafiku obstarává pouze čipová sada – její výkon je rozumný, ale náročnějším uživatelům stačit nebude. Výstup se zobrazuje na 15" TFT displeji s rozlišením tradičních 1024 × 768 bodů.

To je k základnímu technickému vybavení vše – pojďme k designu a k umístění dalších komponent.

Notebook má černou barvu, detaily jsou stříbrné (rám klávesnice a touchpadu, zámek klávesnice, klouby víka) – design je tedy konzervativní, ale povedený. Hmotnost i tloušťka jsou nízké. Na čele počítače jsou umístěny slušně hrající reproduktory a praktické je, že jsou u nich umístěna i tlačítka pro regulaci hlasitosti a tlačítko pro rychlé vypnutí zvuku (červené, tedy dobře viditelné, což oceníte, když vám notebook začne „křičet“ v nevhodnou dobu). Na rohu notebooku je umístěn infračervený port. To je celkem šikovné místo, protože například mobilní telefon pak může být umístěn jak před notebookem, tak po jeho boku a stále je v dosahu tohoto portu.

Na pravé straně je akumulátor (Li-Ion, kapacita 4400 mAh), slot pro karty PC Card, slot pro karty SD a konektor pro připojení telefonní šňůry k modemu. Nalevo je optická mechanika a výměnný pevný disk, který je zajištěn šroubkem. Optická mechanika je také výměnná (je v šachtě MultiBay), takže si můžete vybrat jiné zařízení (disketovou mechaniku, druhou baterii, druhý disk) nebo můžete stávající mechaniku nahradit tzv. Weight Saverem (kusem plastu, který odlehčuje notebook). Vzadu jsou porty (překvapivě i sériový a paralelní). USB porty jsou však jen dva, a to těsně u sebe, což není zcela ideální.

HP COMPAQ NX5000

Výkonný notebook s technologií Centrino.

Procesor Intel Pentium M 1600 MHz, 1 MB L2 cache, 400 MHz FSB

Čipová sada Intel 855GM

Paměť 512 MB DDR SDRAM, max. 1024 MB

Grafická karta Intel 855GM (Intel Extreme Graphics II), 32 MB paměti

Displej TFT, 15", 1024 × 768 bodů

Pevný disk Hitachi/IBM Travelstar 5K80, 60 GB, 5400 ot./min.

Optická mechanika DVD+R/RW HL-DT-ST GCA-4040N

Modem Agere Systems AC '97

Síťová karta Droadcom 440x 10/100, Intel PRO/Wireless LAN 2100

Porty 2x USB 2.0, FIR, PP, SP, IEEE-1394, VGA, S-Video, slot pro karty PC Card a SD, rozšiřující stanice

Operační systém Windows XP Professional

Rozměry 4,12 × 27,23 × 32,75 cm

Výrobce/poskytl Hewlett-Packard

Cena s DPH 60 976 Kč

KLADY A ZÁPORY

- + výkon a mobilita
- + klávesnice
- + - výdrž na baterie
- malý touchpad
- USB porty

NOTEBOOK	HP Compaq nx5000
VÝKONNOSTNÍ TESTY	
CELKOVÝ APLIKAČNÍ VÝKON SYSMARK 2004	115
APLIKACE PRO TVORBU INTERNETOVÉHO OBSAHU	126
KANCELÁŘSKÉ APLIKACE	105
NÍZKÓUROVŇOVÉ TESTY	
DHRYSTONES	2804136
WHETSTONES	13243
PAMĚŤ	960850
DISK [KB/s, ms]	24959 / 20,6
DALŠÍ TESTY	
QUAKE 3 ARENA (1024 × 768, 16 B) [FPS]	44,9
PŘEVOD WAV-MP3 [M:S]	0:47
PŘEVOD DO DIVX [M:S]	2:33
3DMARK 2001SE (1024 × 768, 32 B)	1919
UNREAL [FPS]	15,79 / 10,37
HMOTNOST [g]	2820
VÝDRŽ NA AKUMULÁTORY [H:M]	3:33

Pokud například do jednoho připojíte myš, USB Flash disk se do druhého už nevejde.

Klávesnice je skutečně povedená. Enter je velký, funkční klávesa je až druhá v dolní řadě a vpravo nahoře jsou řídicí klávesy (Ins, Del, PgUp apod.), které jsou rozmístěny tak, jak je to obvyklé na běžné klávesnici, takže psaní je pohodlné. Aplikační tlačítka, v poslední době tak oblíbená, v tomto případě chybí – nad klávesnicí je jen tlačítko, které aktivuje bezdrátovou síťovou kartu, „zamykací“ tlačítko a tlačítko pro přepnutí do režimu

prezentace (nastaví požadované rozlišení a schéma napájení). Touchpad je umístěn pod klávesnicí, je poměrně malý a není u něho rolovací tlačítko. Kromě operačního systému se s notebookem dodávají programy Norton Antivirus 2003, interVideo WinDVD Creator 2 a Sonic RecordNow.

Přestože je notebook velmi dobře vybaven (15" displej, DVD „vypalovačka“), jeho hmotnost je necelé 3 kg, což je příjemné. Délka provozu na baterie mohla být u „Centrino notebooku“ lepší, ale obecně tři a půl hodiny není špatný

výsledek. Výkon je výborný – v aplikačním testu SysMark 2004 se notebook dostal nad 100 bodů, což je dobré. Přestože pro disk je uvedena hodnota 5400 ot./min., jeho výsledky v testu se příliš neliší od výsledků disků se 4200 ot./min. Ale to je k výkonu asi jediná výtka. Testovaný model patří k těm lépe vybaveným. Verze s procesorem o nižší frekvenci, s menší pamětí, menším diskem a jinou optickou mechanikou stojí i méně než 40 000 Kč bez DPH, přesto i tato verze se může pyšnit zajímavými vlastnostmi a skvělým designem. ■ ■ ■ Pavel Trousil

Trust 782AV Power video

Devatero řemesel, desátá bída

V nadpisu použité lidové rčení nám vlastně půvabným způsobem sděluje, že kdo dělá příliš mnoho věcí, zpravidla nedělá žádnou z nich pořádně. To se v elektronickém světě vztahuje i na různá multimediální zařízení, herní mobily, hodinky s vodotryskem a další

takové všeuměly. Do této kategorie kandiduje i přístroj 782AV Power video firmy Trust, který slučuje digitální videokameru, fotoaparát, diktafon a MP3 přehrávač. Byli jsme proto pochopitelně zvědaví, jak si v těchto na pohled neslučitelných úlohách povede.

Nevelký přístroj vyvedený v kombinaci stříbrného plastu a kovu vypadá jako miniaturní videokamera; na levém boku má totiž odklápecí panel s LCD displejem, a jako videokameru je ho dokonce nutné i držet.

Přístroj je po zapnutí velmi rychle připraven k záznamu videa, což je jeho základní poslání. Na nepříliš kvalitním čtyřicentimetrovém barevném LCD hledáčku je možné sledovat dění před objektivem, spoušť, která opakovaným stiskem zapíná a vypíná záznam, je umístěna nahoře, přesně naproti ukazováčku ruky, která přístroj drží. Kromě spouště výrobce na horní stranu př-

stroje umístil i kolébkový ovladač až čtyřnásobného digitálního transfokátoru (zoomu).

Nahrávání videosekvencí je možné v jednom ze tří rozlišení. To přímo ovlivní kvalitu, ale i plynulost přehrávaného videa. Maximální rozlišení videa je 640 × 480 bodů, nicméně v něm je vidět zřetelné trhání obrazu, takže se hodí maximálně pro statické scény. Dobrý kompromis kvality a plynulosti obrazu představuje střední, asi nejpoužívanější nastavení. Nejnižší rozlišení nalezne uplatnění v hodně dynamických scénách, například při snímání sportu. Obraz má v tomto případě rozlišení 320 × 240 bodů, ale plynulost záznamu odpovídá běžné videokameře nebo televiznímu signálu.

Kamerka kromě videa pořizuje i zvukový záznam. Ten je pouze monofonní, na druhou stranu poměrně citlivý mikrofon dobře zachytí například i běžný hovor v místnosti.

Hlavní skupina ovládacích prvků se objeví po odklopení displeje, kde se odkryje devět tlačítek pro nastavení přístroje a procházení pořizovaných záznamů a hlavně důležitá tlačítka pro prohlížení nahrávek a pro volbu pracovního režimu přístroje. Stiskem tlačítka „Func“ postupně vybíráme mezi nahráváním videa, fotografováním, režimem diktafonu a přehráváním MP3

TRUST 782AV POWER VIDEO

Multimediální kamera a přehrávač v jednom.

Rozlišení snímače 1600 × 1200 bodů

Rozlišení videa 640 × 480, 352 × 288, 320 × 240 bodů

Formát videa ASF komprese Mpeg-4

Rozlišení fotografií 2304 × 1728 (s přepočítáním), 1600 × 1200, 640 × 480 bodů

Paměťové médium karta MMC nebo SD

Komunikační rozhraní USB 1.1

Rozměry 88 × 32 × 62 mm

Výrobce Trust

Poskytl AT Computers

Cena s DPH 5500 Kč

souborů, pro přepnutí záznamu a reprodukce pak slouží pod ním umístěné tlačítko.

Kromě nahrávání videosekvencí je druhou základní funkcí přístroje fotografování. Použitý CMOS snímač má totiž pracovní rozlišení 2 miliony bodů a dokáže tak reprodukovat statické snímky se základním rozlišením 1600 × 1200 bodů. S kvalitou fotografií jsme však oproti videu byli spokojeni znatelně méně, přístroj totiž postrádá blesk a je velmi citlivý na dobré osvětlení scény – většina snímků nesla citelný rudý nádech. U statických fotografií je také kritická ostrost obrazu, která je kvůli pevnému zaostření objektivu nižší, a ani možnost přepnout na režim makro není příliš platná. Barevné odchylky jsou i v režimu fotoaparátu dosti patrné a jen částečně je lze odstranit ručním uzamčením vhodných expozičních parametrů pomocí tlačítka.

Jestliže stiskneme tlačítko „Func“ ještě jednou, přístroj začne pracovat jako diktafon. Každý stisk spouště pak spustí nebo zastaví záznam dalšího zvukového souboru. I v tomto režimu osvědčil mikrofon přístroje svou dobrou kvalitou.

Další na řadě je režim přehrávače MP3. Seznam skladeb je vypsán na displeji, šipky prochází mezi skladbami a tlačítko

„Play/Enter“ pak spustí přehrávání. Jako hudební přehrávač si přístroj bohužel vede asi nejhůře, i s kvalitními sluchátky je reprodukce silně nepřírozená, hudba zní ploše a basy i výšky jsou zřetelně zkreslené. Přehrávání hudby tak balancuje na hranici použitelnosti.

Veškeré pořízené záznamy i hudbu k poslechu přístroj ukládá na MMC nebo SD paměťovou kartu, v dodávce s přístrojem nalezneme MMC kartu o kapacitě 32 MB. S počítačem přístroj komunikuje po připojení USB kabelu, jehož konektor spolu s televizním a sluchátkovým výstupem nalezneme pod krytkou na zadní straně, hned nad prostorem pro baterii. Po připojení lze s pamětí pracovat jako s výměnným diskem nebo je možné přístroj přepnout do režimu webové kamery pro videokonference.

Jak je vidět, přístroj Trust 782AV dokáže opravdu mnoho, kromě videa jsme však s kvalitou výstupů spokojeni nebyli. Fotografie mají z hlediska kvality do standardu dvou-megapixelových přístrojů daleko a nepovedlo se bohužel ani další lákadlo, přehrávání MP3 souborů. Spolu s poněkud neohrabaným umístěním tlačítek vedle displeje tak musíme při použití kamery překonat ne jeden kompromis. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

PLACENÁ INZERCE

● ● ● ●

SILNÝ BAREVNÝ
ČTYŘVÁLEC
S NÍZKOU
SPOTŘEBOU

BAREVNÝ TISK
12 STR./MIN

ČERNOBÍLÝ TISK
20 STR./MIN

MODEL C5100n
24.990,-
CENA BEZ DPH

Barevná tiskárna s vynikajícím poměrem cena/výkon, určená pro malé a střední skupiny uživatelů.
Rozlišení 600 x 1200 dpi, max. měsíční zatížení 50 000 stran, standardně síťová karta.

NAVŠTIVTE WWW.OKI.CZ NEBO NÁM MŮŽETE ZAVOLAT: 224 890 157
OKI SYSTEMS (CZECH AND SLOVAK), S. R. O., POBŘEŽNÍ 3, 186 00 PRAHA 8

Discobolos Archiv

Server s chapadlem

S produkci brněnské firmy CoNet, s. r. o., především se servery, které firma vyvíjí, jsme se již na stránkách Chipu několikrát setkali. Modely systému Discobolos, o kterých jsme psali, byly určeny pro nasazení v roli souborového serveru, sdílené diskové kapacity. Jak však již označení napovídá, Discobolos Archiv je určen spíše k archivaci, k trvalému bezpečnému uložení souborů. K tomuto úkolu poměrně originálním způsobem využívá standardní DVD-RW mechaniku.

Základem serveru je dobře známá modrá skříň s vpředu umístěnou vypalovací jednotkou, před kterou je doplněna rozměrná mechanika obsluhující až čtyři zásobníky CD nebo DVD disků. Kapacita zálohování tak není omezena použitým médiem, Discobolos si v průběhu zálohování nabírá další disky podle potřeby. Nejde však pouze o automatickou vypalovačku; řídicí program současně udržuje databázi zálohovaných souborů

a jejich verzí, která je přístupná přímo na serveru i se průběžně umísťuje na každý vypálený disk. Přímou z webového rozhraní, které slouží ke kompletní správě serveru, pak můžeme zálohy procházet. Ke stejnému účelu lze využít i libovolný vlastní software, neboť databáze záloh je na serveru přes SQL rozhraní libovolně přístupná.

Zálohování je třeba vysvětlit podrobněji. K dispozici je totiž hned několik způsobů, jak zálohování provést. Kromě plné zálohy vybraných zdrojů je totiž možná i diferenciatní a inkrementální záloha, tedy zálohování rozdílů oproti plné záloze nebo postupné zálohování změn. Server je vybaven vnitřním diskovým polem (až dva IDE hard disky libovolné kapacity), které slouží jako vyrovnávací paměť pro vypalování, ale lze jej využít i jako cíl dílčích záloh a vypalovat méně často, jen „velké zálohy“. Systém umožňuje zálohovat lokální i sdílené adresáře z nejrůznějších síťových prostředí;

spolu s programováním automatických úloh tak představuje flexibilní zálohovací zařízení.

Důležitým modulem, o kterém zatím nepadla zmínka, je upravená inkoustová tiskárna, která je umístěna na vrcholu sestavy a která vypálený disk ihned potiskne pro snazší orientaci v jeho obsahu. K tomu je samozřejmě třeba vypalovat na médium s příslušnou povrchovou úpravou. Jelikož server Discobolos umí vypálit i uložené ISO obrazy disků, lze jej snadno využít i jako malosériovou kopírovací stanici, třeba na výrobu reklamních CD s firemním potiskem.

Siemens SX1

Ve dvou řadách

Siemens SX1 patří do skupiny smartphonů, u kterých výrobce vsadil na operační systém Symbian. Již na první pohled tento telefon zaujme netradičně řešenou klávesnicí. Alfanumerická část je na pravé a levé straně telefonu, zbytek tlačítek je již na obvyklém místě. Dvě funkční tlačítka jsou na pravém boku a umožňují přístup k diktafonu

a k foťáčku. Řešení alfanumerických kláves je skutečně zajímavé a nápadité, tuto designérskou libůstku však budete hodně dlouho proklínat: při psaní je nutné používat obě ruce. Přechod od normálního telefonu k SX1 se nebojím označit jako „brutální“. Psaní jednou rukou sice možné je, ale není zrovna ergonomické. Abyste si zvykli na zcela jiný způsob uspořádání, budete potřebovat dost času. Nutno však přiznat, že pokud budete pilně „cvičit“, lze pak na SX1 psát velmi rychle.

Joystick jakožto ovládací prvek má pro vás také drobné překvapení. Oproti většině ostatních totiž nemá žádné hrany či zdrsňený povrch. Způsob ovládání tak odpovídá jakémusi klouzání. Nejdříve jsem to chtěl označit za chybu, ale po několika dnech jsem přivykl. Přesto by povrchová úprava byla k dobru. Ostatní tlačítka jsou normální. Ocenil jsem klávesu Shift (nese stejný symbol jako na klávesnici počítače), která například umožňuje označit více SMS/MMS/e-mailových zpráv a vymazat je najednou. Vyhnete se tedy martyrii mazání každé zprávy zvlášť, jak to občas u telefonů bývá.

Nad klávesnicí je velký barevný displej (176 × 220 bodů, 65 tisíc barev). Možnosti telefonu jsou prakticky totožné s většinou „Symbian telefonů“. Podrobnější detaily najdete v tabulce. Za zmínku stojí přehrávač hudby MP3, rádio, kamera a digitální foťáček. Hudbu stejně jako rádio můžete poslouchat dvojím způsobem – prostřednictvím reproduktoru telefonu nebo pomocí hands-free sady, kterou najdete v základním balení. K poslechu rádia každopádně musí být headset připojen (je i anténou); bohužel stejně jako u většiny jiných smartphonů nelze k telefonu připojit lepší sluchátka, a tak je poslech možný jen s headsetem.

Fotáček ukládá fotografie ve formátu JPEG, video pak ve formátu 3GP, který podporují všechny smartphony založené na systému Symbian. V případě, že byste chtěli tento formát přehrát na počítači, lze využít např. program Quick Time 6.1. Jak u fotografie, tak i u videa můžete volit kvalitu záznamu a také obojí poslat zprávou MMS. Data lze ukládat

S tiskárnou jsme v průběhu testu měli určité technické problémy, neboť vkládání médií do jejího podavače je velmi citlivé na přesné uložení tiskárny a sebemenší pohyb sestavy vede k chybám při podávání médií. To by mohlo v případě použití více disků ohrozit průběh

DISCOBOLOS ARCHIV

Server pro zálohování dat.

Výrobce/poskytl CoNet

Síťové rozhraní Ethernet 100 Mb (volitelně Gb Ethernet)

Síťový protokol TCP/IP, IPX, AppleTalk

Klientské stanice DOS, Windows, Apple, Unix

Disková kapacita 1 nebo 2 IDE disky

Záložní zařízení libovolná DVD vypalovací mechanika

Kapacita médií cca 330 disků CD-R(W) nebo DVD-R(W)

Rozměry 370 × 420 × 610 mm

Testovaná konfigurace podavač disků (2 × 2), řídicí modul, vypalovací mechanika, tiskárna, síťový software

Cena testované konfigurace s DPH 269 500 Kč

automatických záloh. Proto je jak při volbě umístění Archivu, tak při jeho obsluze třeba dbát na citlivou manipulaci.

Pro rozšíření sestavy je možné do serveru zvolit vypalovací mechaniku, konfiguraci jednoho či dvou pevných disků, v případě nároků na vyšší síťový provoz lze server doplnit o gigabitovou ethernetovou síťovou kartu. V činnosti pak mohou být obě rozhraní současně.

Koncepce serveru Discobolos Archiv je zajímavá, spojuje snadné vytváření záloh s tím, že standardní média i způsob záznamu dovolují jejich obnovu i s použitím optické mechaniky libovolného počítače. S tím však souvisí známé nevýhody – média nejsou dokonalá (takže je třeba disky vypalovat s verifikací zápisu) a s rostoucím počtem disků roste riziko mechanické chyby, ať již při zálohování, nebo při manipulaci.

Discobolos Archiv je bezpochyby užitečné zařízení. Jako u všech zařízení i u něj však platí, že podle zamýšleného způsobu nasazení je nutné dobře zvážit, zda se investice vyplatí. Mechanika pro výměnu médií je samotná poměrně nákladná, proto je časté vypalování vícediskových záloh podmínkou pro její smysluplné využití. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

do paměti telefonu (4 MB) nebo na paměťovou kartu MMC s maximální kapacitou 128 MB. Hudbu v MP3 lze na kartu v telefonu dostat pomocí Siemens Data Suite, ale přenos je poměrně zdlouhavý, a tak doporučujeme

SIEMENS SX1

Netradičně řešený smartphone.

Displej TFT, 65 tisíc barev, 176 × 220 bodů

Operační systém Symbian 6.1 (Series 60)

Interní paměť 4 MB

Paměťové karty až 128 MB SD/MMC

IrDA/Bluetooth/Wi-Fi/GSM ano/ano/ne/ano (900/1800/1900 MHz), GPRS 4+2 Class 10

Baterie Li-Ion

Další funkce MMS, diktafon, fotáček/kamerka, rádio, MP3, video, Java, e-mail (POP3, IMAP4), hlasité hands-free, WAP

Ostatní vybava datový kabel, hands-free

Rozměry 109 × 56 × 19 mm

Hmotnost 116 g

SAR (na 10 g hmoty) 0,52 W/kg

Výrobce Siemens

Záruka 2 roky

Cena s DPH 16 990 Kč

u větších objemů dat využít čtečku paměťových karet.

Spojení telefonu s počítačem je realizovatelné pomocí datového kabelu (USB), IrDA a Bluetooth. Infračervený port je lehce na stranu, takže je vhodné telefon ke kontaktnímu IrDA portu poněkud natočit. K internetu či k WAP se připojíte pomocí GPRS 4+2 Class 10.

Telefonní seznam odpovídá Symbianu. Samozřejmě je vícepoložkový, ke kontaktu lze uložit obrázek. Kontakty je možné řadit do skupin, lze jim přiřazovat například zvonění či je možné celé skupině poslat zprávu SMS, MMS nebo e-mail. Pro organizaci času přijdou vhod hodiny místní i světové, budík a organizér. Položka organizéru v menu obsahuje kalendář, „úkolovník“ (tasks), poznámky, kalkulačku, diktafon, konvertor měn a část „Today“. Poslední jmenovaná součást informuje o dějích zadaných v kalendáři.

Siemens SX1 představuje netradičně řešený mobilní telefon, postavený na systému Symbian. Výhodou jsou jeho multimediální schopnosti a například organizace času a kontaktů, příjemné jsou i jeho menší rozměry, které umožnila netradičně řešená klávesnice. Tato designerská libůstka však nebude každému po chuti, a tak je telefon SX1 vhodný spíše pro techničtější zaměřené mladé lidi než pro konzervativní usedlíky. ■ ■ ■ Adam Nosek

... když se mi daří

COOLPIX 2200 COOLPIX 3200

..... jednoduchá digitální zábava
2Mpx/3Mpx • 3x optický zoom • interní paměť 14,5 MB • paměťové SD karty • motivové programy pro snadnou a přesnou fotografii • podpora pro panoramatické snímání • 5 barevných režimů (mj. černobílý, sépie, modrotisk) • BSS - automatický výběr nejlepšího snímku • makro od 4cm • dobíjecí NiMH baterie (až 350 snímků) a nabíječka v balení

COOLPIX 3700

..... vypadá dobře, pracuje chytře
3Mpx • 3x optický zoom • kovové tělo • motivové programy • časosběrné snímání • zvukové poznámky • rychlý start • zvuková aktivace spouště • přímý tisk z fotoaparátu • paměťové karty SD

COOLPIX 8700

..... pro vaši inspiraci, oživení, stimulaci
8Mpx • 8x zoom (35-280mm) • elektronický hledáček • 12 motivových programů • rychlý a přesný AF s pomocným AF reflektorem • přirozené barvy, vysoká míra detailů a jemné přechody • histogram v reálném čase • časosběrné snímání • vysoká kapacita baterií (210 snímků)

D70

..... profesionální kvalita obrazu dostupná každému
digitální zrcadlovka • obrazový snímač formátu Nikon DX s 6,1 mil. bodů • odolné tělo • 5ti bodový dynamický AF • sériové snímání rychlostí 3 snímky/s • zabudovaný výkonný i-TTL blesk a kompatibilita s kreativním zábleskovým systémem • přesné vyvážení bílé • precizní měření • objektivy Nikkor • dodáván i v satech s objektivy

..... Cena těla: 34.990 Kč

Aktuální ceny na

www.nikon.cz

Prezentační centrum Nikon: Longin Business Centrum, Na Rybníčku 5, 120 00 Praha 2, tel.: 296 368 555

Konica Minolta DiIMAGE A2

Jak se patří digiták

S fotoaparáty vyšší třídy se nám v poslední době roztrhl příslovečný pytel. Další hráčem na tomto poli, a troufám si říci, že ne bez šancí, je Konica Minolta, která do této prestižní kategorie přichází s osmimegapixelovým fotoaparátem DiIMAGE A2.

Přístroj s vnějšími tvary klasické zrcadlovky je plně digitální, to znamená, že kromě 1,8" LCD přehledového displeje na zadní stěně má stejným způsobem řešení i hledáček. Ten je jedním z výrazných prvků kamery – miniaturní 11-milimetrový TFT LCD displej má efektivní rozlišení 922 000 pixelů a při fotografování je díky jeho kvalitnímu obrazu možný dobrý odhad snímku. Pro dynamické fotografování lze jeho rozlišení snížit na polovinu, obnovovací frekvence pak stoupne na 60 snímků za sekundu.

Hledáček a zadní LCD displej lze přepínat ručně nebo pomocí senzoru automaticky, což je asi nejužitečnější režim. Oba dva prvky pak

lze v rozsahu 90° vyklápat. Pro snímání za horších světelných podmínek se náhled na displeji automaticky přepíná do citlivějšího černobílého režimu.

Objektiv, nejdůležitější část fotoaparátu, není výměnný, a musí proto sám pokrývat plný rozsah ohniskové vzdálenosti v ekvivalentu pro kinofilm 28 až 200 mm. Jestliže jsou i tyto hodnoty pro někoho nedostatečné, může si pomoci nastavnými předsádkovými čočkami. Ohnisková vzdálenost je plynule proměnlivá s ručním řízením prostřednictvím otáčení kroužku na objektivu, kde jsou dokonce vytištěny i značky ohniskové vzdálenosti jako na klasické zrcadlovce. Na boku objektivu nalezneme i přepínač makrorežimu, který lze zapnout v obou mezích ohniskových vzdáleností objektivu. Jeho efektivní vzdálenost je v obou případech cca 25 až 60 cm. Na čele objektivu nalezneme závit pro upevnění již zmíněných volitelných předsádkových čoček nebo filtrů. U paty objektivu je pak umístěn druhý otočný kroužek, tentokrát určený pro ruční ostření. To je sice již prováděno servomotorem (ne mechanicky), ale má dosti citlivý krok, a proto je práce s ním mechanickému přístroji velmi podobná, byť poněkud pomalejší.

Za dobře vyřešenou optikou nalezneme prokládaný CCD snímač s efektivním rozlišením 8 milionů pixelů. Maximální pracovní rozlišení je 3264 × 2448 bodů, případně 3264 × 2716 bodů v kinofilmovém režimu 3 : 2. S CCD snímačem je vázána zajímavá funkce optického stabilizátoru, který vůči pevné optice posouvá snímačem a eliminuje tak mírné otřesy kamery při fotografování se středně dlouhými časy závěrky. Toto schéma je oproti jiným přístrojům obrácené, nicméně při časech až do 1/8 sekundy funguje spolehlivě.

Ovládání fotoaparátu nezapře svůj původ v digitálních fotoaparátech, je v něm však cítit jasná optimalizace pro ruční ovládání přístroje. Většinu funkcí, především všechny důležité, lze nastavit jedním stiskem tlačítka, maximálně v kombinaci s jedním ze dvou otočných voličů. Lze tak rychle nastavit citlivost (ekvivalent 64 až 800 ISO), kompenzaci expozice, režim měření scény, ale také barevné vyvážení, sytost. Samozřejmostí je i vyvážení bílé barvy, u kterého se zastavíme. Kromě přednastavených režimů je totiž k dispozici tlačítka, která po stisknutí změní, uloží do jedné ze tří pamětí

a ihned nastaví hodnotu bílé barvy ve středu scény. Toto velmi rychlé nastavení je hlavně při focení za umělého osvětlení nedocenitelné.

Podobně promyšlenými funkcemi je vybaveno i ostření přístroje. Kromě tradičního ostření na střed scény totiž lze „zaměřovač“ posunout v rámci hledáčku kamkoli a přístroj pak změní vzdálenost i hodnoty expozice přesně z toho místa, bez nutnosti měnit kompozici záběru. Malý posuvný přepínač pak volí režim ostření mezi automatickým, plně ručním a tzv. 3D sledováním objektu. V tomto režimu lze podobně volit výchozí místo ostření, zaměřovač ale pak po namáčknutí spouště sleduje pohyblivý objekt a průběžně ostří do místa, kde se bude objekt nacházet po domáčknutí spouště. To s určitým omezením rychlosti funguje, i když se objekt pohybuje směrem od nebo k fotografovi. Příjemná, hlavně pro makrofotografii, je také možnost po automatickém zaostření ručně vzdálenost korigovat otočným kroužkem, čemuž napomůže i trojnásobné zvětšení obrazu v hledáčku. Kreativní fotograf si s možností DiIMAGE A2 opravdu přijde na své.

Pro studiové nasazení slouží i práce s barevnými profily, zabudovaná přímo do přístroje, včetně sRGB a Adobe RGB režimů pro následné zpracování. Ve studiu se také využije program DiIMAGE Capture, který spolu s rychlým USB 2.0 propojením slouží k přímému řízení fotoaparátu z PC. Pro přesné nastavení

Většinu funkcí lze nastavit jedním stiskem tlačítka, maximálně v kombinaci s jedním ze dvou otočných voličů.

MINOLTA DIMAGE A2

Digitální fotoaparát.

Rozlišení snímače 8,3 milionu bodů, efektivně 8 milionů bodů

Velikost snímků max. 3264 × 2448 bodů, video až 544 × 408 bodů

Ohnisková vzdálenost F = 7,2 – 50,8 mm (28 – 200 mm ekvivalent 35mm filmu)

Clonové číslo f/2,8 až f/3,5

Závěrka 1/4000 s až 30 s

Zoom sedmínásobný optický, dvojnásobný digitální

Ostření 50 cm až nekonečno, 13 cm – až nekonečno v makrorežimu

Automatické ostření za objektivem (TTL)

LCD hledáček 11 mm, TFT LCD, 922 000 bodů

LCD displej 1,8" TFT LCD, 118 000 bodů

Formát souborů JPEG, TIF, RAW, videosekvence Motion JPEG MOV, hlasové poznámky WAV

Paměťové médium karta CompactFlash nebo disk IBM Microdrive (v dodávce 16 MB)

Příslušenství Li-Ion akumulátor, nabíječka, sluneční clona, USB kabel, A/V kabel, řemínek

Rozměry 117 × 85 × 114 mm

Hmotnost 565 g bez baterie a paměťové karty

Výrobce/poskytl Konica Minolta

Cena s DPH 39 990 Kč

vení korekcí nebo hromadné pořizování velkého množství snímků je to užitečná funkce.

Jelikož fotoaparát kromě populárních formátů TIFF a JPG (nabízí tři stupně komprese) ukládá snímky i ve formátu RAW, je součástí příslušenství také program DiMAGE Viewer, který slouží k jejich zpracování.

Fotoaparát má díky vyrovnávací paměti, do které se vejdou tři snímky v plném rozlišení, dobrou reakční dobu jak při běžném, tak i při sériovém pořizování snímků. Odezva spouště – velká slabina digitálních fotoaparátů – je v případě DiMAGE A2 velmi dobrá a i rychlost automatického ostření je při alespoň trochu příznivých světelných podmínkách velmi pěkná. Pro reportážní účely proto lze fotoaparát zásluhou jeho funkcí a rychlosti bezpečně doporučit.

Se vzhledem pořízených snímků bude snad každý spokojen. Kresba optiky je kvalitní i v mezích režimech, lehká barevná aberace při krajích širokoúhlého záběru je u objektivu podobných parametrů naprosto běžná. Elektronika fotoaparátu zachází s pořízenými snímky citlivě, nenalezeme v nich tedy žádné výrazné artefakty elektronického zpracování. Nastavení věrných barev snímku s použitím LCD displeje i hledáčku je vždy problematické, ukládání snímků do formátu

Hledáček i přehledový displej fotoaparátu lze podle potřeby naklápět.

RAW to naštěstí řeší, takže ani po této stránce nemusíme mít k přístroji připomínky.

Podtrženo a sečteno, Konica Minolta DiMAGE A2 je velmi podařený přístroj pro fotografy, kteří již pár stovek snímků nafotili a dovedou ocenit krea-

tivní možnosti. Za jeho cenu by sice mnozí požadovali výměnné objektivy, ale i bez nich odvede kamera dobré služby, určitě lepší než s levným plastovým objektivem, který není se zbytkem fotoaparátu sladěn. ■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

PLACENÁ INZERCE

PŘEDSTAVUJI O 70 MINUT VÍCE PRODUKTIVITY NA ZAMĚSTNANCE ZA DEN

JSEM BEZDRÁTOVÁ SÍŤ CISCO. DOKÁŽU ZAJISTIT
PŘIPOJENÍ ZAMĚSTNANCŮ K DŮLEŽITÝM DATŮM,
AŤ UŽ JSOU KDEKOLI. A SAMOZŘEJMĚ BEZPEČNĚ.
UŠETŘÍTE ČAS. UŠETŘÍTE PENÍZE. JE TO VÝKONNÉ.

JSEM VÍCE NEŽ JEN DVOUPÁSMOVÝ PŘÍSTUPOVÝ BOD
WI-FI CISCO 1200 SERIES.

CISCO SYSTEMS

THIS IS THE POWER OF THE NETWORK. NOW.

www.cisco.cz

Mobile DataSafe II

Zcestovalá palírna

Stím, jak roste rozlišení a kvalita snímků, které je běžný digitální fotoaparát schopný vyprodukovat, rostou i nároky na jejich ukládání. I když ceny paměťových karet stále klesají a již teď jsou velmi příjemné, pro dlouhodobé fotografování (třeba na dovolené) jejich kapacita stále nedostačuje. Pro podobné situace nabízí firma Hama přístroj, který obsah paměťových karet zálohuje na levné a pohodlné pracovní médium – CD-R nebo CD-RW disk.

Zařízení Mobile DataSafe II, které jsme měli zapůjčeno k otestování, vypadá a pracuje přesně podle daného účelu – je to do jednoho těla integrovaná CD vypalovací jednotka a kombinovaná čtečka paměťových karet. Pro snazší mobilní použití má zařízení pokud možno kompaktní tvary a možnost připojit dodávaný lithiový akumulátor, takže se dá vypalovačka použít i v terénu, bez elektrické sítě.

Použití je jednoduché. Zpředu se vysouvá zásuvka vyjímatelné notebookové vypalovací jednotky (Teac DW-224E combo), kam se vloží prázdné médium, a do jedné ze štěrbin nad ní poté zasuneme paměťovou kartu. Po načtení obsahu obou pak stačí opakovaným stiskem tlačítka potvrdit zálohování a obsah karty je překopírován na CD disk. Ať už se

USB, video i zvukové konektory jsou soustředěny na pravém boku.

jedná o CD-R, nebo o -RW médium, vždy je přidána nová session, která obsahuje očíslovaný adresář s kompletním obsahem paměťové karty. Přenesou se všechny soubory, tedy nejen snímky a videosekvence. Bohužel nejsou zachována dlouhá jména přírodních datových souborů. U těch dojde ke zkrácení na jejich dosové ekvivalenty ve formátu 8+3 znaky. Je třeba dát pozor na soubory s atributem „skrytý“, který některé fotoaparáty při organizaci snímků nastavují. Takové soubory jednoduše nenalezne a na CD nezalohuje.

Jak je z popisu patrné, zálohování paměťové karty není žádná věda, přístroj toho však umí daleko víc. Nalezneme na něm totiž rychlé USB 2.0 rozhraní, jehož pomocí lze zařízení připojit k počítači a využívat jej jako kombinovanou combo CD-RW + DVD-ROM mechaniku a čtečku paměťových karet. Všechny sloty paměťových karet se ohláš jako jeden výměnný disk. Pracovat tedy lze jen s jedním typem karet současně.

Ani připojením k počítači výčet funkcí nekonečí. Na horní ploše zařízení jsou totiž ovládací tlačítka s displejem a na boku video a audio výstupy, které dohromady umožní přehrávat obsah paměťových karet nebo vloženého disku na televizoru. K tomu účelu se používá přiložený kompozitní nebo S-Video kabel.

K jednotce náleží i infračervený dálkový ovladač, jehož prostřednictvím je prohlížení fotografií a MPEG videí ovládáno přes jednoduché grafické menu na obrazovce. Vložený Audio CD přístroj dovoluje přehrát přímo, disk se skládkami MP3 zpracuje automaticky pouze tehdy, neobsahuje-li žádné podadresáře. V jejich případě je třeba ovládat přehrávání disku ručně, pomocí televizoru.

Jelikož použitá vypalovací jednotka je kombinovaná s DVD-ROM jednotkou, je nasnadě i přehrávání filmových DVD. V takovém případě se musíme spokojit pouze se stereozvukovým výstupem, jinak pomocí základních funkcí dálkového ovladače pracuje jako jakýkoli jiný DVD přehrávač na cesty a funkce zpravidla postačí.

Zálohování plně paměťové karty s kapacitou 256 MB trvá typicky pár sekund přes 16 minut, což zhruba odpovídá dvourychlostnímu zápisu. To není nijak mnoho, zvláště proto, že paměťové karty zvládají přenosovou rychlost daleko vyšší. Jelikož v průběhu vypalování by se s přístrojem rozhodně nemělo hýbat, bude jeho použití omezeno na nějakou základnu (třeba

v hotelovém pokoji) a do terénu jej kvůli potřebné době vypalování i rozměrům bude nosit asi málokdo. To je ve srovnání s obdobnými přístroji na bázi pevného disku velká nevýhoda.

Hama Mobile DataSafe II slouží jako přenosná multimediální centrála, tedy jako filmový, obrázkový i hudební přehrávač. Pro zálohování fotografií přímo v terénu toto zařízení příliš vhodné není, jeho hlavní doménou je domácí zálohování s použitím levných CD-R médií. Doplnkově však zastane také roli zábavního zařízení na dovolenou, byť za ne zcela zanedbatelnou cenu.

■ ■ ■ Miroslav Stoklasa

MOBILE DATASAFE II

Zařízení pro zálohování paměťových karet.

Podpora formátů CompactFlash I/II, SmartMedia, SD card, MMC, MemoryStick, MS PRO, xD picture card

Záložní médium CD-R nebo CD-RW disk

Zvukové funkce poslech Audio CD a MP3

Obrazové funkce přehrávání MPEG-1, DVD video a prohlížení fotografií

Datové funkce USB čtečka karet, kombinovaná CD-RW a DVD-ROM mechanika

Ovládání tlačítka + dvouřádkový LCD displej, dálkové ovládání

Výstupy kompozitní video, S-Video, stereozvuk

Datový konektor hi-speed USB 2.0 pro spojení s počítačem

Napájení adaptér 9 V, Li-Ion akumulátor 7,4 V 2200 mAh

Příslušenství 2× videokabel, USB kabel, napájecí zdroj

Software Nero Burning Rom 5.5, ovladač pro Windows 9x

Rozměry 138 × 33 × 170 mm (s akumulátorem 138 × 33 × 199 mm)

Hmotnost jednotka 592 g, akumulátor 128 g

Výrobce/poskytl Hama

Cena s DPH 12 900 Kč

ALBATRON PX875P Pro

Základ i pro Prescott

TYP PRODUKTU základní deska

PLATFORMA Socket 478

ČIPOVÁ SADA Intel 875P/ICH5

PODPOROVANÉ PAMĚTI 4× DDR 266/333/400 Dual Channel

SLOTY 1× AGP, 5× PCI

PORTY 2× USB 2.0, 2× IDE, 2x SATA, S/PDIF, LAN, PP, 2× SP

VÝROBCE/POSKYTL Albatron Technology

DODÁVÁ eXtraPoint, All electronics

CENA S DPH 4000 Kč

HODNOCENÍ ■ ■ ■ ■ ■ □

Úspěšná čipová sada i875P, doplněná čipem ICH5, už rozhodně není žádnou novinkou, přesto je stále asi nejlepším řešením pro procesory Pentium 4. Tato sada je použita v základní desce PX875P Pro firmy Albatron. Její výhodou je to, že podporuje nové procesory Prescott a rychlou systémovou sběrnici FSB 800 MHz. Rychlost FSB je možné zvednout dokonce až na 1200 MHz, což se může hodit jak při přetaktování, tak při případném upgradu počítače.

Deska má pět PCI slotů a čtyři paměťové sloty, nechybí samozřejmě zvuková karta (podpora šesti kanálů) a síťová karta (3Com 100 Mb/s). Připojit se mohou zařízení IDE i Serial ATA.

Maximální kapacita paměti je 4 GB. Podporován je režim Dual Channel pro rychlejší přístup do paměti. Frekvence paměti může být až 400 MHz, ale je zavyslá na frekvenci FSB – pokud je frekvence FSB pouze 400 MHz, může mít paměť frekvenci jen 266 MHz. AGP sběrnice pracuje na rychlosti 8×.

BIOS základní desky umožňuje výborné nastavení frekvence (po 1 MHz), napětí a dalších vlastností. Vše se nastavuje bez propojek nebo přepínačů. V krabici najdete USB panel, kabely a CD s ovladači.

Deska nabízí výkon i výborné možnosti nastavení. ■ ■ ■ Pavel Trousil

CANYON VGA nVIDIA GeForce FX5700

Střední grafika

TYP PRODUKTU grafická karta

GPU nVidia GeForce FX5700, 425 MHz

VELIKOST PAMĚTI 128 MB DDR SDRAM, 550 MHz

PAMĚŤOVÁ SBĚRNICE 128 b

MAX. ROZLIŠENÍ 2048 × 1536 bodů/85 Hz

VÝROBCE Canyon (www.canyon-tech.com)

POSKYTL Asbis (www.asbis.cz)

CENA S DPH 6010 Kč

HODNOCENÍ ■ ■ ■ ■ ■ □

Firma nVidia dodává grafické čipy mnoha typů. Pro běžně prodávané grafické karty s dobrým výkonem a přijatelnou cenou je určen čip FX5700, který ve své kartě využívá firma Canyon. Karta disponuje 128 MB DDR paměti a je vybavena konektory D-Sub, DVI a S-Video, a umožňuje tedy digitální připojení (jak k LCD monitoru, tak k projektoru nebo k televizoru).

Jádro grafického čipu pracuje na frekvenci 425 MHz a paměť využívá 128bitovou sběrnici. O chlazení se starají dva aktivní chladiče. Dodatečné napájení karta nevyžaduje. V dodávce je videokabel a redukce S-Video – video a samozřejmě CD s ovladači.

Výkon grafické karty je slušný, ale problém je v tom, že čipu FX5700 nyní konkuruje čip FX5900XT, který je sice o něco dražší, nabízí však podporu nových technologií (Intellisample, UltraShadow Technology, CineFX 2.0) a přece jen vyšší výkon, a to především při použití vyššího rozlišení. Karty na něm založené přitom nejsou o mnoho dražší (v případě karty Canyon je rozdíl asi 2000 Kč).

Kdo ožele podporu nových technologií (karta Canyon FX5700 DirectX 9 podporuje) a chce přece jen ušetřit, může si přesto tuto kartu vybrat. Firma Canyon samozřejmě dodává i karty založené na dalších čipech a její nabídka je poměrně široká, protože využívá i GPU konkurenční firmy ATI. ■ ■ ■ Pavel Trousil

BLUETOOTH USB MOBILE CENTRE - 100M

Náhradní zub

TYP PRODUKTU Bluetooth adaptér

ROZHRANÍ USB

STANDARD Bluetooth verze 1.1

PODPOROVANÉ TŘÍDY BLUETOOTH Bluetooth Class 1 (až do 100 metrů), Bluetooth Class 2 (až do 10 metrů)

ROZMĚRY 80 × 27 × 9 mm

HMOTNOST 12 g

VÝROBCE i-Tec

POSKYTL ComDis

ZÁRUKA 2 roky

CENA S DPH 1690 Kč

HODNOCENÍ ■ ■ ■ ■ ■ □

USB Bluetooth modul umožňuje rychlé a nenáročné přidání Bluetooth do počítače. Komunikace je možná mezi dvěma až sedmi zařízeními. Připojit lze samozřejmě další osobní počítač, PDA, tiskárnu, fax či jiná zařízení, která podporují Bluetooth. Adaptér přímo podporuje profily a služby pro přenos souborů mezi počítačem, PDA a mobilním telefonem. Dále podporuje zasílání faxů, vytáčený přístup k internetu (dial-up), přístup k sítím LAN a funkci sériového portu, která je nutná například pro synchronizaci. USB adaptér podporuje Bluetooth verze 1.1 a je kompatibilní jak s Bluetooth Class 2, tak i s Bluetooth Class 1. O činnosti zařízení informuje dioda. K adaptéru je zdarma přiložen program mobile PhoneTools v2.0, který umožňuje práci s SMS zprávami a e-mailem, faxovat a také synchronizovat. Oproti starší verzi, která se na stránkách Chipu již také objevila, přináší vylepšení kalendáře, automatické nastavení GPRS připojení podle typu GSM operátora. Multimedia centrum slouží pro správu melodií, log a obrázků. Software podporuje telefony Nokia 6310/6310i/3650/7650/3660/6600/6820, Ericsson T68/T39m/R520m, Sony Ericsson T68i/T610/T616/T630/Z600, Sony Ericsson P800/P900 (pouze pro GPRS a e-mail), Siemens S55, SX1, Philips Visio 820/825/826 a Motorola T270/T280i.

■ ■ ■ Adam Nosek

Tuning počítačů, testy hardwaru a ovladače

Počítačový tuning na internetu

Zatímco pro fanoušky autotuningů existují speciální časopisy, příznivci přetaktování a ladění počítačů jsou tištěnými periodiky často opomíjeni, a tedy odkázáni na internetové stránky podobně zaměřených nadšenců.

Internetových serverů, které kromě aktuálních novinek za světa počítačů či internetu a testů hardwaru a softwaru nabízejí právě i návody na různé úpravy počítačů, je celá dlouhá řada. My se nejprve podíváme na české profesionálně vedené internetové magazíny (tzv. webziny), dále na stránky o tuningu, tvořené zejména samotnými čtenáři, navštívíme několik zahraničních odkazů a skončíme u serverů, které nabízejí přímý download nebo odkazy na ovladače, BIOS a firmwary.

POČÍTAČOVÉ WEBZINY

Na českém internetu najdete mnoho WWW stránek o počítačích, ovšem pouze několik je jich tvořeno profesionálním redakčním týmem, který aktualizuje obsah webu každý den. Z internetových webzinů si vybereme čtyři adresy, na kterých mimo jiné najdete i zajímavé návody na úpravy a zvyšování výkonu hardwaru nebo diskusní fóra se zaměřením na počítačový tuning.

PCTUNING

Velmi známý web na adrese www.pctuning.cz si svoje hlavní poslání dal přímo do názvu. Nicméně i umění uživatelé, kteří vstupují do počítače pouze prostřednictvím klávesnice či myši, a nikoliv pomocí šroubováku a kleští, si přijdou na své.

Největší prostor je věnován hardwarovým novinkám, recenzím a srovnávacím testům. V softwarové sekci jednoznačně dominují ovladače, firmwary a verze BIOS, objevují se zde ovšem i různé utility na ladění hardwaru a diagnostické programy.

Budete-li sledovat články na Pctuningu delší dobu, zjistíte, že redaktoři se věnují zejména grafickým kartám a základním deskám, často se zde ovšem objevují i recenze počítačových skříní, monitorů a displejů.

Návody na úpravy počítačů nejčastěji poskytují samotní čtenáři; velice zajímavé jsou například články o vodním chlazení procesorů a grafických karet nebo postupy, jak ztížit počítač.

Stránky Pctuningu mají pěkný design, rychle se načítají a i množství reklamy se drží v přijatelných mezích. Velkou výtku si však zaslouží chybějící vyhledávač.

CDR

Rovněž stránky na adrese www.cdr.cz jsou internetové veřejnosti jistě důvěrně známé. Na rozdíl od předchozího webziny je server CDR mnohem více specializován, a to na problematiku vypalování CD a DVD. Sháníte-li jakékoliv informace ohledně vypalovacích

mechanik a potřebného softwaru nebo zvážujete-li upgrade firmwaru ve své vypalovačce, neměli byste server CDR opominout.

Na titulní straně nechýbí přehled aktuálních novinek z počítačového a internetového světa, v recenzích si můžete počíst o nejnovejších modelech vypalovacích mechanik, navíc si můžete vyhledat informace o CD a DVD médiích v obsáhlé databázi médií. Recenzovány ovšem nejsou pouze vypalovačky, ale například i tiskárny na potisk médií nebo zajímavý vypalovací software. Pro čtenáře jsou připraveny zajímavé články o historii, technologii a postupech vypalování, registrovaní uživatelé si mohou některé prvky stránek upravit podle své potřeby.

Stejně jako na předchozích stránkách i zde mohou čtenáři vkládat ke článkům komentáře a debatovat v diskusním fóru.

Design stránek je možná poněkud strohý, nedá se mu ovšem upřít vysoká přehlednost a nízký podíl reklamy.

ŽIVĚ.CZ

Server Živě.cz (www.zive.cz) nejen informuje a radí v oblasti hardwaru, softwaru a sítí, ale dozvíte se zde i to, podle čeho vybírat digitální fotoaparát nebo domácí kino. Autory příspěvků jsou z velké části sami čtenáři.

Články jsou rozděleny do řady kategorií, určených běžným uživatelům, byznysmenům, programátorům atd. K dispozici je rovněž anglický slovník počítačových výrazů nebo systém RSS pro sledování aktuálních článků.

ZMĚŘTE SI VÝKON POČÍTAČE

Kromě vzhledu upraveného počítače, jehož hodnocení je zcela subjektivní, je třeba změřit navýšení výkonu způsobené přetaktováním procesoru, paměti, grafické karty atd. K tomuto účelu slouží řada benchmarkových aplikací, jako například Sandra (www.sisoftware.net), PC Mark, 3D Mark (www.futuremark.com) a další. Věřte, že i ostatní fanoušky tuningu zajímají vámi dosažené výsledky, a proto se nezapomeňte pochlubit fotografiemi a screenshoty na stránkách, ze kterých jste čerpali inspiraci.

Vodní chlazení podle čtenáře Pctuningu

Na CDR najdete návody na upgrade firmwaru řady vypalovacích mechanik.

Diskusní fórum na Živě je plné otázek a odpovědí ohledně úprav PC.

→ Testovány jsou zajímavé kusy hardwaru, poměrně bohatá je i nabídka užitečných programů se stručným popisem a možností přímého stažení.

Zcela unikátní je sekce nazvaná *Poradna*, ve které můžete s ostatními uživateli diskutovat o problémech nejen z počítačové oblasti. Právě diskusní fórum je podle mě nejužitečnější částí webu, na které nezkušený uživatel najde odpovědi na tisíce nejrůznějších otázek.

SVĚT HARDWARE

Posledním z navštívených webzínů na českém internetu je Svět hardware na adrese www.svethardware.cz. Server je doslova nabitý testy a informacemi o čipových sadách, procesorech, grafických kartách a multimediálních zařízeních. Velmi zajímavé jsou rozsáhlé testy různých typů hardwaru, například disků, grafických karet atd. Obsah je velmi přehledně členěn podle výrobců, pro nalezení článků o přetaktování doporučuji

použít vyhledávač. Začátky tuningu usnadní čtenářům zejména seriál o přetaktování, případně i testy nárůstu výkonu přetaktovaných grafických karet u některých recenzí.

Stránky Světa hardwaru mají povedený design, který však trochu ruší velký podíl reklamy.

TAKTUJEME A LADÍME

První čtyři adresy, o kterých jsem se zmínil, patřily skutečně seriózním, profesionálně →

PLACENÁ INZERCE

CHRAŇTE SVŮJ POČÍTAČ

symantec.

Symantec GmbH (ČR & SR), Office Park Nové Butovice – budova A, Bucharova 2, 150 00 Praha 5
e-mail: prague@symantec.com • www.symantec.cz

Symantec a logo Symantec jsou obchodní známky registrované v USA, Norton AntiVirus je obchodní známka společnosti Symantec Corporation. © 2002 Symantec Corporation. Všechna práva vyhrazena.

Norton Internet Security™ 2004 (česká verze)

- Máte problémy s ochranou vašeho počítače?
- Používáte několik produktů k zajištění kompletní bezpečnosti a přesto máte problémy?
- Trápí vás stahování nechtěných reklam?
- Obtěžují vás nevyžádané maily?

Máme pro vás řešení:

Norton Internet Security™ 2004 (česká verze) rozšiřuje standardní vlastnosti AntiVirus o další neméně důležité bezpečnostní funkce:

- **AntiVirus**
- **AntiSpam**
- **Personal Firewall a Detekce narušení**
- **Ochrana vašeho soukromí a vašich dětí**
- **Snadná instalace a aktualizace LiveUpdate™*)**

*) Při koupi Norton Internet Security 2004 CZ získáte aktualizace po dobu dvanácti měsíců zdarma, pro následné aktualizace je k dispozici roční předplatné.

AntiVirus+

symantec.

Seriál o přetaktování na Svět hardware.

Jak odemknout násobič procesorů AMD, se dozvíte na Pretaktovani.cz.

→ vedeným a pravidelně aktualizovaným internetovým magazínům. Následující stránky obsahují rovněž velké množství užitečných informací, nicméně jejich obsah je aktualizován pouze příležitostně, z velké části pak samotnými čtenáři – nadšenými ladiči a tvůrci extravagantních počítačových skříní.

PREAKTOVANI.CZ

Jestliže zamýšlíte podívat se svému počítači pod kapotu a najít tam nějaké to procento výkonu navíc, případně toužíte obléci hardware do slušivého kabátku a hledáte inspiraci, navštivte stránky na adrese www.pretaktovani.cz.

Obsah serveru není aktualizován každý den, spíše několikrát do týdne, zajímavých článků zde ovšem najdete vždy dostatek. Redakce testuje zejména procesory, grafické karty, základní desky a pro tuning zcela nepostradatelné chladiče. Čtenáři se pak rádi pochlubí výsledky přetaktování procesorů a řemeslnou zručností při úpravách počítačových skříní. Upravených krytů je v galerii

SLOVNÍČEK POJMŮ

Benchmark – speciální aplikace pro zjišťování výkonu počítače nebo jednotlivých komponent.

BIOS – Basic Input/Output System – nezbytné programové vybavení základní desky počítače, obsahuje instrukce pro zavedení operačního systému, ovládá vstupně-výstupní operace pro komunikaci počítače s uživatelem. V BIOS je možné nakonfigurovat základní parametry systému.

Case modding – úprava vzhledu počítačové skříně.

Driver – ovladač, program, který slouží ke konfiguraci a ovládání hardwarového zařízení.

Firmware – obdoba BIOS, základní řídicí program hardwaru, například pro optické mechaniky.

Overclocking – zvýšení pracovní frekvence procesoru nebo grafického čipu.

opravdu hodně, často včetně podrobného popisu provedených úprav.

Na webu samozřejmě nechybí obligátní download ovladačů a diskusní fórum, asi byste zde ovšem nehledali poměrně slušnou databázi filmových titulků.

Pretaktovani.cz je vcelku povedený web, který potěší odpůrce šedivých počítačových krabic.

TECHBOX

Internetový technický časopis TechBox (www.techbox.cz) sice není tak často aktualizován jako předchozí servery, i tak v něm ovšem najdete řadu zajímavých informací.

Recenzí nového hardwaru není mnoho, daleko užitečnější jsou však návody na přetaktování a optimalizaci systému stejně jako výukové lekce programování, jazyka SQL nebo tvorby filmů na DVD. Celkové články o ladění výkonu poslouží spíše uživatelům starších systémů, kterým pomohou vyždímat z počítače maximum.

Stránky TechBoxu mají příjemnou grafiku a velmi rychle se načítají i při pomalém připojení. Závažným nedostatkem tedy zůstává jen nepravidelná aktualizace obsahu.

CZECH OVERCLOCK PAGE

Ani stránky na adrese www.overclocking.cz nejsou příliš často aktualizovány. Za návštěvu ovšem dozajista stojí, což platí zejména pro uživatele starších procesorů a grafických karet, kteří se nebojí ze svého procesoru vymáčet desítky až stovky megahertzů navíc.

Články o přetaktování a úpravách počítačů přispívají většinou čtenáři, redaktori pak testují grafické karty nebo chladiče.

Stránky lze doporučit zejména vlastníkům starších procesorů Celeron, Athlon a Duron, proslulých svou snadnou přetaktovatelností.

PREAKTOVANIE.SK

Mnohonásobně více stránek o ladění počítačů najdeme pochopitelně na zahraničních

serverech. Začneme u našich východních sousedů, na adrese www.pretaktovanie.sk.

Server Pretaktovanie.sk je plný zajímavých článků o drobnějších i náročných úpravách počítačů, není však aktualizován každý den. Máte-li v plánu upgrade počítače, přetaktování procesoru nebo úpravu case, najdete na slovenských stránkách jistě mnoho užitečných informací.

DALŠÍ ZAHRAŇIČNÍ STRÁNKY

Není-li pro vás problém číst články v německém či anglickém jazyce, otevírají se vám prakticky neomezené zdroje informací potřebných pro přetaktování a další úpravy počítačů. Německé stránky jako **Tweaking-Base** (www.tweakingbase.com), **Overclocker-kingdom** (www.oc-kingdom.de), **Crazy-mods** (www.crazy-mods.de), **ModdingCrew** (www.moddingcrew.net) nebo **Modding-FAQ** (www.modding-faq.de) vás přesvědčí, že Němci nejsou pouze zruční ladiči automobilů VW Golf.

Základním rozcestníkem pro anglicky mluvící tunery je server **Overclockers.com** (www.overclockers.com). Je však nutné podotknout, že některé návody na opravy a úpravy hardwaru byste měli vyzkoušet až ve chvíli, kdy jste si opravdu stoprocentně jisti tím, co se chystáte udělat, jelikož s velkou pravděpodobností hrozí, že se váš disk, základní deska nebo jiný kus hardwaru definitivně odeberou do věčných lovišť.

Z dalších adres jmenujme ještě alespoň www.hardocp.com, www.overclockers.com.au nebo velmi známý server Tom's Hardware Guide (www.tomshardware.com). Jistě není třeba připomínat, že na uvedených stránkách najdete odkazy na další desítky, či spíše stovky webů s podobnou tematikou.

NENÍ TUNINGU BEZ OVLADAČŮ

Dříve než se pustíte do úprav svého počítače pro maximální výkon, ujistěte se, že používáte nejnovější ovladače, firmwary a BIOS →

TechBox vám poradí se stavbou vodního chlazení.

Některé návody ze serveru Overclockers.com byste asi zkusit neměli.

→ pro svůj hardware. Sehnat ovladače pro novější zařízení není v naprosté většině případů žádný velký problém – stačí pouze navštívit stránky výrobce, případně některý z výše uvedených webzínů.

Ta pravá detektivní práce začíná ve chvíli, kdy sháníte ovladače pro obstarožní grafickou či zvukovou kartu, modem, síťovou kartu, čipset, tiskárnu či skener, ať už z důvodu přechodu na novější operační systém, nebo prostě jen proto, že jste ztratili instalační CD nebo disketu.

Naštěstí existuje řada serverů, které se na vyhledávání a download ovladačů všeho druhu specializují. Jedním z nich je například český sever na adrese www.motherboard.cz. Ten sice kvůli značnému množství bannerů se spoře oděnými dívkami nepůsobí příliš důvěryhodně, nicméně zde najdete odkazy na ovladače pro zařízení od dlouhé řady více či méně známých výrobců.

Z řady dalších adres bych uvedl například ovladace.iqcomputers.cz, www.driverzone.com, www.pcdrivers.com nebo www.driverguide.com.

LADÍME S ROZVAHOU

Dříve než vezmete do ruky pilku a kladivo, měli byste zvážit, zda na zamýšlenou úpravu vaše schopnosti stačí. To, co na několika fotkách vypadá velmi jednoduše, může se snadno zvrtnout v totální destrukci; rozhodně pak nepočítejte s uplatněním záruky u poškozeného zařízení.

Pokud ovšem patříte k těm odvážným, kterým štěstí přeje, nabízí se vám mnoho příležitostí, jak si upravit počítač podle vlastních představ. ■ ■ ■ Radek Kubeš

PLACENÁ INZERCE

NYNÍ UŽ BEZ HRANIC A BEZ DRÁTŮ !

WIRELESS USB MODUL K ZÁKLADNÍM DESKÁM FIC

Zkuste se připojit bez hranic, omezení a se silným zázemím základních desek FIC. K vybraným modelům desek FIC nyní získáte WLAN USB modul pro bezdrátové připojení za speciální cenu 399 Kč. Vyzkoušejte výkon a stabilitu desek FIC a připojte jednoduše a rychle váš notebook či PC k síti nebo internetu.

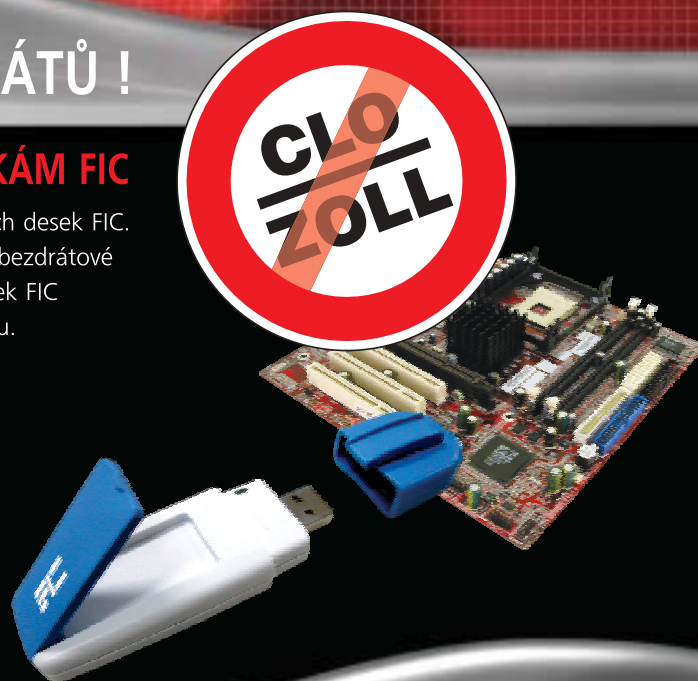
FIC doporučuje:

základní deska FIC P4-875P MAX

- Socket 478 ■ FSB 400/533/800 MHz ■ Ultra ATA/100 ■ Integrovaná zvuková karta
- Serial ATA ■ RAID řadič ■ IEEE1394 ■ Integrovaná LAN ■ USB 2.0

Wireless USB modul

- USB 1.1 ■ 2400 - 2483.5MHz ■ DSSS ■ Dosah uvnitř budovy až 80 m, vně budovy až 300 m ■ Výkonná externí anténa ■ Podpora WEP; 64 nebo 128 bitový šifrovací klíč
- Snadná a rychlá instalace Plug & Play ■ Podpora peer-to-peer komunikace

Vybrané modely desek FIC a další informace na: www.fic.cz www.libra.cz www.proca.cz

FIC a FIC logo jsou registrované obchodní známky společnosti First International Computer, Inc. Použité názvy společností a produktů mohou být ochrannými nebo obchodními značkami příslušných vlastníků. Technické specifikace výrobků mohou být měněny. Akce platí do vyprodání zásob. Cena uvedena bez DPH.

Cestovní kanceláře na internetu

Na dovolenou přes internet

Bliží se doba prázdnin a vy možná přemýšlíte, ve kterém cizím kraji utratit za týden své dva měsíční platy. Zapomeňte na obcházení cestovních kanceláří: kam byste chodili, celý svět přijde za vámi! Stačí se jen připojit k internetu.

DO SVĚTA PŘES WEB

Cestovní kanceláře sice internet objevily poměrně brzy (ve druhé polovině devadesátých let), ale dlouho se omezovaly na pouhé statické prezentace, které vypadaly jako barevnější obdoba telefonního seznamu. Kromě telefonních čísel a adres poboček zbývalo místo jen na obrázek palmy nebo mořské pláže. Postupem doby však

provozovatelé cestovek poznali, že existuje řada cestovatelů, kteří si na webu koupí nejen kapesního průvodce, ale jsou schopni takto zakoupit i zájezd v hodnotě několika desítek tisíc korun.

Dnes je situace v porovnání s minulými lety lepší v tom, že více lidí zajímají cestovatelské portály, nabídky cestovních kanceláří, možnosti on-line rezervací

a také řada doplňkových služeb – informace o počasí, kurzech, dopravní situaci apod. Cestovní kanceláře tak na web přeusouvají stále větší množství informací, což možná nelibě nesou propuštěné pracovnice, které v minulosti za přepážkami zdlouhavě popisovaly blahodárné účinky teplého proudění na Baltu. Zbylí pracovníci progresivních cestovních kanceláří, nešetřících na vývoji svých webových stránek, tak dnes již jen sbírají on-line přihlášky, kterými zákazníci projevují svůj zájem o zakoupení zájezdu. →

→ PRODEJ ZÁJEZDŮ PŘES INTERNET

Situace přece jen není tak růžová, jak se zdá, protože málo platně, s internetem si stále rozumí především mladší generace, která však zase nemá takovou potřebu kupovat rodinné dovolené u moře. Zejména prodejci pobytových zájezdů se leckdy setkávají s nedůvěrou potenciálních zákazníků, kteří se sice již odvážili koupit si v internetovém obchodě knihu, ale na koupi zájezdu si zatím netroufají. „Minusem je také slabší uživatelská zručnost řady klientů,“ dodává Zdeněk Marek z CK Alexandria.

Ostatně srovnání nákupu v internetovém knihkupectví s pořízením zájezdu přes internet není zcela vhodné. Ani nejlepší rezervační a objednávkový systém vám totiž neumožní nákup zájezdu bez toho, aniž byste museli použít jiného média než internet. Zákon o cestovním ruchu vyžaduje k prodeji zájezdu smlouvu s originálním podpisem, a tak máte smůlu i v případě, že náhodou disponujete elektronickým podpisem. Smlouvu prostě musíte podepsat v pobočce nebo ji svěřit České poště.

Při prodeji zájezdů přes internet je také důležitý prodejní systém, kterým cestovní kanceláře disponují. Pokud internetové stránky cestovní kanceláře dokáží nabídnout informace o aktuálním stavu obsazenosti zájezdů, on-line rezervaci, výpočet ceny a formulář pro objednání zájezdu, ušetří si práci a starosti nejen zákazník, ale také cestovní kancelář, kterým vhodný internetový systém prodeje zájezdů šetří pracovní sílu, čas a omezuje chybovost. Díky tomu například mohla CK Nykar snížit provizi při papírovém prodeji na 8 % a při prodeji přes internet ji zvýšit na 12 %.

CESTOVNÍ KANCELÁŘE KONTRA CESTOVNÍ AGENTURY

Nemáte-li vztah ke konkrétní cestovní kanceláři, zkuste štěstí na webech cestovních agentur, které prodávají zájezdy cestovních kanceláří. V připravených formulářích stačí definovat požadavky na typ dovolené (pobytová, poznávací, last moment), zvolit místo a datum odjezdu a příslušné nástroje během několika málo okamžiků naleznou konkrétní zájezd. Příklady těchto webů budí **Zájezdy.cz** (www.zajezdy.cz), **Moje dovolena** (www.mojedovolena.cz) nebo **Centrála zájezdů** (www.centralazajezdu.cz).

Podobně jako mají k cestovním agenturám předprodávajícím zájezdy různý vztah klienti, liší se i názory zástupců samotných cestovk. Mnohé agentury mají totiž

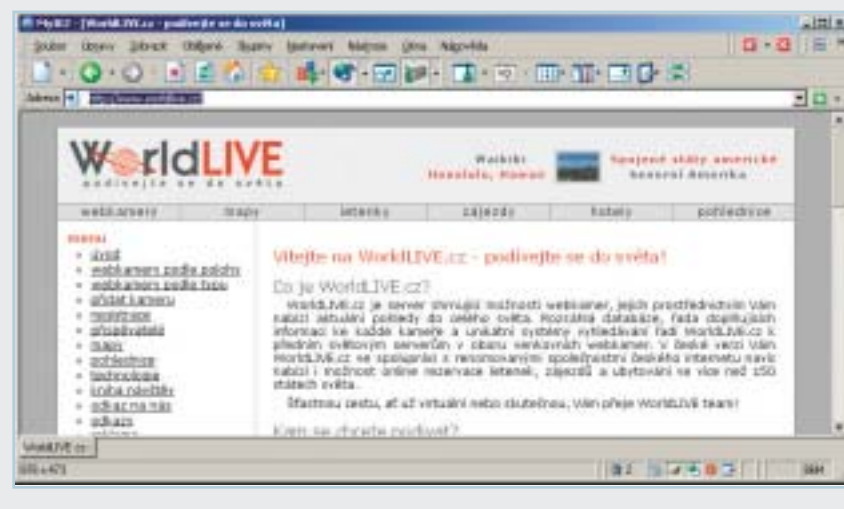
OKNO DO SVĚTA

WORLDLIVE (www.worldlive.cz)

Díky internetu se lze do vybraných částí celého světa podívat i skrze oko webové kamery. Jednu z nejrozsáhlejších databází venkovních webových kamer najdete na webu WorldLIVE, kde jsou umístěny odkazy na téměř 2000 kamer. Zajímavý nástroj najdete v sekci Mapy. Čeká zde na vás mapa světa, s barevným vyznačením míst, kde jsou umístěny webové kamery. Postupným klikáním se pak dostáváte na podrobnější mapu. Pod každou mapou je navíc textový výpis

webových kamer, které se v zobrazené oblasti nacházejí.

V nedávné době byla na web umístěna i nabídka on-line rezervace cestovních služeb. V budoucnu by se provozovatelé webu WorldLIVE chtěli zaměřit především na Jižní Ameriku, Afriku a Asii, tedy na kontinenty, které zatím nejsou v databázi webu příliš zastoupeny. Tento stav je však částečně způsoben tím, že webové kamery jsou mnohem více rozšířeny v ekonomicky rozvinutější části světa.

problém se zavedením leckdy složité nabídky cestovní kanceláře do vlastního internetového systému. „Na našem trhu je více než šedesát aktivních a celkem schopných cestovních agentur a u všech máme zveřejněnou kompletní nabídku.

je současný stav Michal Šindelář z cestovní kanceláře Nomád.

Například cestovní kancelář Vítkovice Tours disponuje prodejní sítí čítající více než tisícovku autorizovaných prodejců, z nichž mnozí provozují svá vlastní centra on-line

Na webu tohoto ministerstva si můžete ověřit, zda je vybraná CK pojištěna.

Mnoho našich potenciálních klientů si ji tak prohlédne na webu některé agentury, ale skutečností je to, že zájezdy opravdu prodává jen několik nejsilnějších,“ popisuje

prodeje. Těmto společnostem zmíněná cestovní kancelář na požádání poskytuje údaje o svých zájezdech – tj. fotografie, popisy, termíny, ceny atd. –, které si cestov- →

→ ní agentury zapracují do svých webových stránek. Nedůvěřivý k agenturám, které neuvádějí jméno cestovní kanceláře pořádkující zájezd, je majitel CK Marco Polo Jan Papež. Agentury tím podle jeho názoru dokonce porušují zákon.

JAK NEPŘIJÍT O PENÍZE

Není problém si prostřednictvím internetu koupit zájezd, zajistit ubytování, dopravu nebo najít nejlevnější last minute zájezd do vytoužené destinace. Vždy je však dobré prověřit, zda je nabízený zájezd pojištěný, zda prodávající nebo zprostředkující firma má odpovídající koncesi, aby vaše peníze neskončily v kapse podvodníka.

Podle zákona č. 159/1999 Sb. je každá cestovní kancelář povinna sjednat pojištění, z něhož vyplývá klientům, kteří si u ní zakoupili zájezd, právo na pojistné plnění, pokud se cestovní kancelář dostane do úpadku. Každou sezonu zkrachuje řada

cestovních kanceláří, což se obejde bez patřičné publicity, pokud byla cestovní kancelář řádně pojištěna. Zůstanou-li po zkrachované společnosti daleko od domova bezprizorní klienti, začne v médiích debata o pojištění cestovních kanceláří.

Starost o cestovní ruch má v popisu práce **Ministerstvo pro místní rozvoj** (www.mmr.cz), na jehož stránkách najdete mimo jiné i seznam pojištěných cestovních kanceláří (k poslednímu březnu bylo pojištěno 682 CK). O serióznosti cestovní kanceláře může napovědět také její (ne)členství v některé z oborových asociací. Pokud je cestovní kancelář členem některé z nich, jistě se tím sama na svých stránkách pochlubí, přesto se ale v duchu hesla „Důvěřuj, ale prověřuj“ podívejte na web **Asociace českých cestovních kanceláří a agentur** (www.accka.cz) či na stránky **Asociace cestovních kanceláří ČR** (www.ackcr.cz).

Cestu za získáním dalších důležitých údajů o konkrétní cestovce odstartujte na webu aplikace **ARES** (www.info.mfcr.cz/ares/ares_fr.html). Do příslušného formuláře stačí zadat obchodní jméno vybrané společnosti a po jejím nalezení si již jen vybrat, zda chcete získat informace z obchodního rejstříku, z registru ekonomických subjektů, z registru živnostenského podnikání atd.

ČEDOK |

(WWW.CEDOK.CZ)

Nejstarší tuzemská kancelář funguje již od roku 1920, v České republice provozuje desítky vlastních kanceláří a několik jich najdete i v zahraničí. Kromě tuzemských rekreací pořádá Čedok zahraniční zájezdy do zhruba padesáti zemí pěti kontinentů.

Web Čedoku byl spuštěn v roce 1997, a to zejména za účelem statické prezentace katalogů zájezdů. Od té doby prošly stránky několika výraznými grafickými změnami, přičemž k poslední výrazné změně podoby stránek došlo asi před rokem a půl. Tištěné katalogy zájezdů rozšiřuje na webu obrazová databáze hotelů Hotelinfo (ikonka kamery v nabídce zájezdů značí, že k danému středisku je k dispozici kromě základního popisu i obrazová dokumentace).

Internetové stránky cestovní kanceláře Čedok umožňují rezervaci zájezdů on-line. K dovolené „za hranicemi všedních dnů“ vás může dovést podrobný vyhledávací formulář, ve kterém své přání zhmotníte zadáním typu zájezdu (rodíče s dětmi, sportovní dovolená, all inclusive apod.), země, termínu a ceny. Rozhodnete-li se vybraný zájezd zakoupit, neheďte příslušný odkaz hned na stránce s popisem zájezdu, ale soustřeďte se na hledání nenápadného odkazu Termíny a ceny, napsaného světle modrým písmem na tmavě modrém pozadí.

Pokud vše dobře dopadne, rezervační systém vám přidělí číslo rezervace a poté →

NEJLEPŠÍ WEB

SOPKA.CZ (www.sopka.cz)

Sopka vznikla počátkem loňského roku s cílem poskytovat co nejvíce komplexních informací týkajících se cestování. Kromě prodeje zájezdů přes internet od mnoha cestovních kanceláří (u každého zájezdu je uvedeno jméno CK pořádkující zájezd) se autoři serveru snaží poskytovat také informace o jednotlivých zemích, vízech, on-line nákupu letenek, pronájmu aut, on-line rezervaci ubytování v České a Slovenské republice a v dalších evropských státech. Velice užitečný je přehledný seznam cestovních kanceláří a cestovních agentur a seznam pojištěných cestovních kanceláří. Kontaktní údaje najdete u každé cestovní kanceláře, u některých pak

najdete i seznam zemí, do kterých vybraná cestovní kancelář pořádá zájezdy, nebo výpis cestovních agentur, které zájezdy dané CK prodávají.

Pro provozovatele webu je z hlediska zpracování nejnáročnější sekce Info o zemích, za kterou by se nemusel stydět žádný atlas světa. Kromě základních údajů o zhruba dvacítce zemí (další by měly rychle přibývat) je zde připraveno mnoho dalších zajímavých informací (kdy je nejlepší tam jet, kde je tam možné se ubytovat, na co si tam dávat pozor apod.). Velice užitečnou možností v této sekci je odkaz na seznam cestovních kanceláří, které do vybrané země pořádají zájezdy.

→ budete vyzváni k potvrzení rezervace na zelené lince, a to do dvaceti minut. Operátorka následně dokončí rezervaci s tím, že budete buď nasměrováni na nejbližší pobočku Čedoku, nebo se vše bude řešit korespondenční cestou. Prostřednictvím internetu prodává naše nejstarší cestovní kancelář zhruba pět až deset procent zájezdů.

FISCHER |

(WWW.FISCHER.CZ)

Cestovní kancelář Fischer působí v České republice od roku 1990 a nabízí nejširší možnosti zájezdů k moři (42 dovolenkových destinací v 500 hotelích po celém světě). Webové stránky této cestovní kanceláře patří k nejnavštěvovanějším webům CK, neboť je v hlavní sezoně navštíví více než 6000 unikátních návštěvníků denně.

Fischer provozuje svůj web od roku 1995 a od té doby se nabídka obsahu stránek prakticky nezměnila. Již tehdy jste zde mohli najít kompletní elektronické podoby všech katalogů (katalogy jsou také k dispozici ke stažení ve formátu PDF),

nabídky last moment zájezdů, často vyhledávaná byla také možnost nahlížet on-line na kapacity letadel a hotelů. Kromě toho nabízejí stránky CK Fischer přehled všech poboček a provizních prodejců. Nechybějí ani užitečné informace o destinaci, pobytových oblastech, klimatu a o základní nabídce výletů, podmínky pro cestující, všeobecné informace apod.

Přestože webová prezentace CK Fischer je na internetu již poměrně dlouhou dobu, není dosud možné zájezd on-line rezervovat (vybraný zájezd je alespoň možné bezplatně objednat na zelené lince). V sou-

časné době se proto pracuje na nové generaci rezervačního systému, který je založen na technologiích intranet/internet. Po jeho dokončení bude rezervační systém otevřen jak pro provizní prodejce, tak i pro koncového zákazníka.

VÍTKOVICE TOURS |

(WWW.CKVT.CZ)

Cestovní kancelář Vítkovice Tours je největším českým touroperátorem specializujícím se na Chorvatsko a Černou Horu. Na trhu cestovního ruchu se pohybuje již 13 let. Provoz její webové prezentace na adrese www.ckvt.cz (nebo také www.vitkovice-tours.cz) byl zahájen na přelomu let 1995 a 1996. Do roku 2002 byla prezentace realizována pomocí statických stránek bez možnosti on-line nákupu, pouze s možností e-mailových dotazů na oddělení rezervací.

Dnes tvoří obsah stránek komplexní informační a prodejní servis, zahrnující podrobné textové a obrazové informace o cílových destinacích, letoviscích, ubytovacích zařízeních, autobusové a letecké přepravě do →

PLACENÁ INZERCE

Bud'te flexibilní!

Spojte různé standardy - pomocí rodiny bezdrátových zařízení AirPlusG+ od firmy D-Link

GET INTO THE FLOW

DI-624+

- 54Mbitový bezdrátový vysokorychlostní přístup na internet
- až 22Mbit s produkty AirPlus (IEEE 802.11b+), 11Mbit s IEEE 802.11b
- integrovaný 4portový přepínač Fast Ethernet
- 64/128/256-bitové WEP šifrování dat, WPA, 802.1x
- firewall - ochrana pomocí NAT, VPN, filtrování MAC, filtrování URL, blokování domén, časového rozvrhu přístupu, DMZ

Wireless by D-Link. Rychlost + kompatibilita = flexibilita! To je jednoduchá rovnice u rodiny produktů AirPlusG+ od firmy D-Link. Zařízení pracují dle certifikovaného standardu 802.11g a dosahují tak maximální rychlosti přenosu dat 54Mbit/s. Díky této rychlosti lze v nejkratší možné době přenášet velké množství dat. Produkty AirPlusG+ jsou kromě toho o krok vpřed i co se integrace týče: existuje zde nejen plná kompatibilita se standardem 802.11b, ale též se zařízeními, která komunikují s maximální přenosovou rychlostí 22Mbit/s. Umožňuje to integrovaná čipová sada Texas Instruments. Get into the flow!

Kromě bezdrátové brány DI-624+ a přístupového bodu DWL-2000AP+ Vám nabízíme také vhodné adaptérové karty pro PC (DWL-G520+) a laptop (DWL-G650+).

D-Link Česká republika, Tel +420 221 852 058, Fax +420 221 852 099

→ Chorvatska a Černé Hory, objednávkový modul a velké množství doplňujících informací (tipy na výlety, praktické informace pro turisty apod.).

Katalog zájezdů je dosti obsáhlý (více než 280 hotelů, 500 apartmánů, rodinných chat a stanů), a tak by podle našeho názoru mělo být vyhledávání více promyšlené. Například úplně zbytečně musíte v průběhu vyhledávacího procesu dvakrát zadávat typ dopravy (autobusem, vlastní). Pokud si tedy konečně vyberete, systém vám na základě zadání věku účastníků zájezdu vypočítá cenu. Posledním krokem je vyplnění a odeslání objednávkového formuláře.

Elektronickou poštou poté obdržíte potvrzení rezervace a návrh cestovní smlouvy, který doplníte a zašlete zpět. Po uhrazení zálohy obdržíte e-mailem závazné potvrzení cestovní smlouvy a budete vyzváni k zaplacení doplatku. Po vyřízení platby obdržíte klasickou poštou ubytovací poukaz. Tímto způsobem loni vyjelo s CK Vítkovice Tours k Jadranu zhruba pět tisíc osob.

MARCO POLO | (WWW.MARCO-POLO.CZ)

Cestovní kancelář Marco Polo International je specialistou na zájezdy do exotických oblastí, na služby pro individuální turisty, na firemní akce a na motivační zájezdy. Na trhu působí od roku 1990 a po celou dobu existence velmi důrazně dbá na kvalitu. Díky tomu má více než 75 % klientů, kteří s ní cestují pravidelně a stále více pokládají cestovní kancelář spíše za konzultanta a producenta svých cest.

Zpočátku byl přístup této cestovní kanceláře k internetu velmi skeptický. Protože však služeb kanceláře Marco Polo využívá především klientela ze střední a vyšší příjmové skupiny, kde počítač a přístup k internetu je naprostou samozřejmostí, změnilo se i vnímání internetové prezentace, která až donedávna nebyla příliš reprezentativní. Web prakticky

nebyl ničím jiným než statickými stránkami s vysokou informační hodnotou o exotických zemích, ale tím byly možnosti webu prakticky vyčerpány.

Ve chvíli, kdy čtete tento článek, by však již měly být spuštěny nové stránky, které kromě přehlednější podoby přinášejí i zajímavou novinku v podobě možnosti sestavení vlastního poznávacího zájezdu. Pro tyto účely by měly být v každé zemi připraveny jakési „kamínky“. Chcete jet do Brazílie? Jeden kamínek budou třeba tři dny v Rio de Janeiru, další kamínek bude představovat například čtyřdenní pobyt v Amazonii, další kamínek vodopády Iguacu apod. U každého kamínku budou veškeré informace o daném úseku včetně ceny letenek za přelety atd.

NOMÁD | (WWW.NOMAD.CZ)

Cestovní kancelář Nomád nabízí poznávací, expediční, turistické, cykloturistické a pobytové zájezdy do více než šedesáti zemí světa. Cestovní kancelář vznikla v roce 1993 a mimo jiné uspořádala akci Dobyetí severního pólu, dovezla své klienty k poznání Etiopie a Libye nebo zorganizovala expedici autobusem do Indie a zpět. V posledních letech se kancelář specializuje na pořádání zájezdů na zakázku pro pracovní, zájmové či jiné kolektivy.

Webová prezentace CK Nomád se na internetu objevila již v roce 1995, a to byla doba, kdy objednávkový formulář působil exoticky i na stránkách cestovní kanceláře,

kteřá exotické zájezdy pořádá. I na současné podobě stránek je vidět, že internet je pro tuto cestovní kancelář velmi důležitým nástrojem komunikace se zákazníky.

Kromě nabídky zájezdů tvoří nemalou část obsahu doplňkové informace a rady cestovatelům – znalostní soutěže, cestopisy a fotografie ze zájezdů, a především specialita webu, tzv. Virtuální zájezdy. Jde o fotografie s komentáři, které jsou seřazeny tak, že dohromady tvoří trasu zájezdu s nejzajímavějšími místy na trase. Celé to vypadá asi tak, jako když návštěvě ukazujete fotky z dovolené.

Samozřejmostí je možnost stáhnout si katalog v elektronické verzi, pro složitější expediční zájezdy jsou nepostradatelné informace o očkování nebo o vízových požadavcích. Perličkou jsou informace o klientech na zájezdu, díky čemuž se jejich rodinní příslušníci, přátelé nebo známí mohou dozvědět, zda jsou všichni účastníci zájezdu v pořádku a jak se jim daří.

Přes internet se dosud prodalo 420 zájezdů CK Nomád, a to buď na vlastních webových stránkách, nebo pomocí souhrnných odkazů na webech soustřeďujících nabídku cestovních kanceláří z celé republiky. Zájezd si ze stránek CK Nomád objednáte e-mailem nebo prostřednictvím formuláře na webových stránkách. Každý dostane e-mailem do několika hodin potvrzení o provedené rezervaci.

ALEXANDRIA | (WWW.ALEXANDRIA.CZ)

Cestovní kancelář Alexandria vznikla v roce 1993 se základní orientací na pořádání zájezdů do Bulharska. Postupně se stala největším tuzemským touroperátorem zaměřeným na tuto destinaci. Specializuje se na charterové lety do Burgasu a Varny z Prahy, Brna a Ostravy. Postupně se její specializace rozšířila i na jiné státy, a to na Krétu, Tunisko, Egypt nebo Sardinii (v charterových letech), a dále pak na dopravu osobní a autobusovou do Itálie a Chorvatska.

Webová prezentace cestovní kanceláře funguje od roku 1998 a internetový prodej zájezdů byl zahájen o tři roky později. V současné době web nabízí prodej zájezdů, rezervaci kapacit, fotografie hotelů nebo podrobné údaje o jednotlivých letoviscích. Lákavě vypadá odkaz Počasí v destinacích. Bohužel zde však nenajdete informace o aktuálním počasí, ale pouze strohou tabulku průměrných teplot vzduchu a vody v letních měsících.

K výběru zájezdu vedou dvě cesty. První začíná odkazem Destinace a vede přes →

→ výběr destinace ze seznamu letovisek. Pokud se raději orientujete podle mapy, bude pro vás schůdnější cesta druhá, na kterou se nasměrujete kliknutím na název státu na titulní stránce webu. Pak už si stačí vybrat vhodné místo přímo z mapy.

Na konci stránky každého letoviska je formulář rezervace, která platí čtyři dny. Pokud již máte rezervaci anebo si chcete zájezd přímo objednat a tím rezervaci nepotřebujete, kliknete na odkaz Objednávka (proč je tak nenápadný?), umístěný pod formulářem rezervace. Objednávku vyplníte buď v textovém editoru a pošlete ji e-mailem, nebo si ji

vytisknete (možno i z PDF) a zašlete faxem nebo klasickou poštou.

CK S.E.N. | (WWW.CKSEN.CZ)

„Snová“ cestovní kancelář nabízí již třináctou sezónu poznávací exotické zájezdy po celém světě, v rámci Evropy pak cykloturistiku, vysokohorskou turistiku, rafting a vodáckou turistiku. V Holandsku, Francii a Velké Británii nabízí CK možnost pronájmu obytné jachty, v Chorvatsku a Řecku námořní plachetnice s českým kapitánem. Mezi speciality patří pobyt na majácích v Chorvatsku, letošní novinkou je pronájem pokoje ve skotském hradu z 15. století.

Na webu můžete získat základní informace k jednotlivým zájezdům a aktivitám (podle tištěného nabídkového katalogu pro celou sezónu), vše je zde doplněno řadou fotografií a článků. Počet zájezdů nabízených prostřednictvím internetu se pohybuje kolem stovky, průměrný počet obdržených přihlášek je mezi třemi až pěti denně. CK S.E.N. v současné době nespolečuje s žádnou internetovou cestovní agenturou.

Objednat zájezd on-line si můžete přímo na webu CK S.E.N. Zapomeňte ale na vyhledávací formulář, ke konkrétnímu zájezdu se musíte proklikat. Vzhledem k relativně malému množství nabízených zájezdů to však naštěstí netrvá moc dlou-

ho. Méně pozornému návštěvníkovi ještě hrozí, že přehlédne odkaz Objednat, který není příliš zvýrazněn. Bystrému cestovateli by ale nemělo činit potíže ani vyplnění údajů ve formuláři, na základě kterého mu pracovníci cestovní kanceláře přihlášku potvrdí a zašlou na uvedenou korespondenční adresu.

PLACENÁ INZERCE

Uved'te učení v život.

Processor Intel® Pentium® 4 s HT technologií, poskytuje výkon, který umožní studentům být efektivnější.

BRAVE BlueLine H 955

cena 27.890 Kč bez DPH

Počítačová sestava s nejvýkonnějším desktopovým procesorem Intel® Pentium® 4 3.20 GHz využívající převratnou technologii Hyper-Threading.

- procesor Intel® Pentium® 4 3.20 GHz s technologií HT
- Microsoft® Windows® XP Home
- paměť 512 MB DDR, (400 MHz)
- VGA nVidia GF FX5700, 128MB DDR, TVout,
- HDD Western Digital 120GB Serial ATA, 8MB, 7200 ot.
- mechanika DVD-R-RW Teac DV-W58G
- FDD 1.44MB
- ATX Midi Tower

Studující může využít počítač pro psaní zpráv, prohledávání webových stránek, nebo dokonce k prohlížení fotografií a modelů vědeckých systémů na internetu. S použitím e-mailu mohou komunikovat s jinými studenty nebo učiteli po celém světě. S počítačem BRAVE BlueLine, založeným na procesoru Intel® Pentium® 4 s HT technologií, mohou být školní povinnosti ulehčeny. Zaujte si tento počítač a usnadněte učení vašim dětem již dnes.

www.brave.cz

Intel Inside, Intel Inside logo, Intel Centrino, Intel Centrino logo, Celeron, Intel Xeon, Intel SpeedStep, Itanium, Pentium, and Pentium III Xeon jsou ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami Intel Corporation nebo jejich poboček ve Spojených státech a ostatních zemích.

→ ADVENTURA |

(WWW.ADVENTURA.CZ)

Adventura je jednou z největších a nejstarších outdoorových cestovních kanceláří na českém trhu. První cesty byly dokonce organizovány již za minulého režimu, ale oficiální vznik se datuje do roku 1990. První zájezdy vedly do blízkého okolí naší republiky, ale již od roku 1992 klienti Adventury vyrážejí i za hranice Evropy. V současnosti byste v katalogu napočítali 82 zemí, do nichž směřuje alespoň jeden zájezd (pro srovnání – Air France létá do 84 zemí světa).

Vlastní web měla Adventura již v roce 1996. Z jednoduché prezentace, kde se cestovní kancelář pouze představovala, se stala prezentace provázaná přímo s intranetem firmy. Vnitřní systém také slouží ke každoroční přípravě podkladů pro katalog a zároveň je zdrojem dat pro webovou prezentaci. Stránky dnes uživatelům nabízejí nejen nepřeborné množství informací o zájezdech, ale také elektronickou podobu všech článků a cestopisných reportáží, které vychází nejen v tištěné podobě, ale právě také ve formě on-line časopisu vydávaného od roku 1995.

Adventurní kuriozitou je fotogalerie z cest, která se začala vytvářet hned na samotném začátku existence webu. V současnosti obsahuje kolem 6500 fotografií z celého světa, které jsou k dispozici v mnoha různých rozlišeních. Plně v provozu je také poradna, ve které se zaregistrovaní klienti mohou zeptat na různé detaily k jednotlivým zájezdům či pokládat dotazy týkající se například potřebného vybavení.

Vyhledávání zájezdu je komfortní, nabídku můžete filtrovat podle několika kritérií (země, zaměření, náročnost, doprava apod.). Místo v zájezdu si lze rezervovat telefonicky, dopisem, faxem, e-mailem nebo vyplněním formuláře v internetovém katalogu (je nutná předchozí registrace). Vyplněnou cestovní smlouvu (ve formátu DOC) nezbyvá než donést do kanceláře osobně nebo poslat poštou.

SPORT-S |

(WWW.SPORT-S.CZ)

Cestovní kancelář Sport-S, která letos vstupuje do své 15. sezony, se zaměřuje především na akce sportovního charakteru. Konkrétně je v nabídce lyžování v Alpách, raftingové zájezdy (ČR, Slovensko, Rakousko, Norsko, Itálie, Švýcarsko), vodácké víkendy a vícedenní putování, cyklistické zájezdy a in-line skating, poznávací zájezdy (USA, Aljaška, Yukon, Peru, Bolívie, Mexiko) a další sportovní programy v Česku (rafting, kánoe, MTB, lukostřelba, lezení a lanovka, vodní a akční hry, paragliding, týmové a motivační hry).

První pokusy o webovou prezentaci učinila CK Sport-S v roce 1997. Dnes zde najdete kompletní nabídku zájezdů, pobytů i programů jak pro Čechy, tak pro zahraniční klienty přijíždějící do České republiky, včetně popisu ubytování, programu, ceníku nebo fotogalerie. Do budoucna by měla být rozšířena informační stránka, která bude informovat nejen o zemích, ale také o činnostech cestovní kanceláře.

Zájezd je možné objednat přímo na webu CK Sport-S, jenž však vychází vstříc především stálým zákazníkům, kteří se nenechají překvapit tím, že hned při vstupu jsou přímo dotázáni, o jaký druh zájezdu mají zájem (lyžování, Česko, Evropa, Amerika). Při opakované návštěvě zjistíte, že to není špatný nápad, neboť vám ušetří čas. V každém případě je však na dalších stránkách k dispozici komplexní vyhledávací formulář.

Další překvapení čeká na nové zákazníky v procesu objednávání zájezdu, neboť ne každému dojde, že k objednávkám vede kliknutí na cenu zájezdu, i když je to velmi šikovná věc (jednoznačně tím rozhodnete například o termínu zájezdu a způsobu stravování). Objednávka (je nutná předchozí registrace) dorazí do oddělení prodeje, což je podnět pro operátora, který s vámi zahájí komunikaci. V současné době je ve vývoji rezervační systém, který umožní přímé objednávání na základě míst poskytnutých k prodeji.

NYKAR |

(WWW.NYKAR.CZ)

Cestovní kancelář Nykar vznikla v roce 1994 jako specializovaný touroperátor na ostrov Cres v Chorvatsku. Od počátku bylo hlavní strategií cestovní kanceláře zaměření na jedno pobytové místo, ve kterém bylo cílem zajistit maximální zájem pro klienty kanceláře a netříštit síly na mnoha pobytových místech s možnou průměrnou kvalitou.

Na webu se CK Nykar objevila v roce 1998, náznak objednávky zájezdu přes internet byl k vidění v roce 2000 a první verze on-line rezervačního systému byla spuštěna o dva roky později. V té době se na webových stránkách cestovní kanceláře objevily záběry z webové kamery umístěné na ostrově Cres. Loni bylo zdokonaleno sledování teplot moře a vzduchu a web byl doplněn o automatický překlad chorvatských předpovědí počasí do češtiny.

Možná právě díky specializaci na jedno místo si prezentace CK Nykar vysloužila →

PLACENÁ INZERCE

ATTO
ATTO Technology, Inc.
Zastoupení pro ČR:
Mediaport Pro
Hradešinská 67, Praha 10
tel: 271 735 610
e-mail: info@mediaport.cz
www.mediaport.cz

Expert na rychlý přenos dat a jejich archivaci

SCSI řadiče • Fibre Channel řadiče • Fibre Channel huby • FC/SCSI bridge

Celerity:
nová řada špičkových FC řadičů

www.attotech.com

→ v našem hodnocení jedničku za vyčerpávající informace o možnostech trávení dovolené, které zahrnují popis ubytování, náměty na výlety do okolí, možnosti stravování nebo způsoby sportovního využití.

Výběr ubytování zahájíte pohledem na letecký snímek oblasti s vyznačením několika soukromých vil, kde můžete složit hlavu. Kliknutím na číslo domu se dostanete na stránku s podrobným popisem penzionu a odkazem na výpočet ceny zájezdu (cena

je vypočtena na základě zadaných údajů týkajících se termínu zájezdu, počtu osob, způsobu dopravy apod.). Zároveň zde vidíte aktuální obsazenost.

V případě zájmu si vytvoříte nezávaznou rezervaci na 24 hodin s garancí absolutní blokace. Tu pak můžete nechat propadnout, nebo z ní vyplněním doplňkových údajů uděláte závaznou objednávku. Po zpracování dostanete cestovní smlouvu poštou. CK Nykar dnes klasickým způsobem v kamenné pobočce prodá polovinu zájezdů, přičemž druhá polovina je prodána díky internetu.

SUNNY DAYS |

(WWW.SUNNYDAYS.CZ)

Cestovní kancelář Sunny Days působí na trhu osmou sezónu a specializuje se na letecké zájezdy do Tuniska, Turecka, Maroka, Egypta a na ostrovy Džerba, Kréta, Kypr, Rhodos a Mallorca. První internetová prezentace Sunny Days byla spuštěna

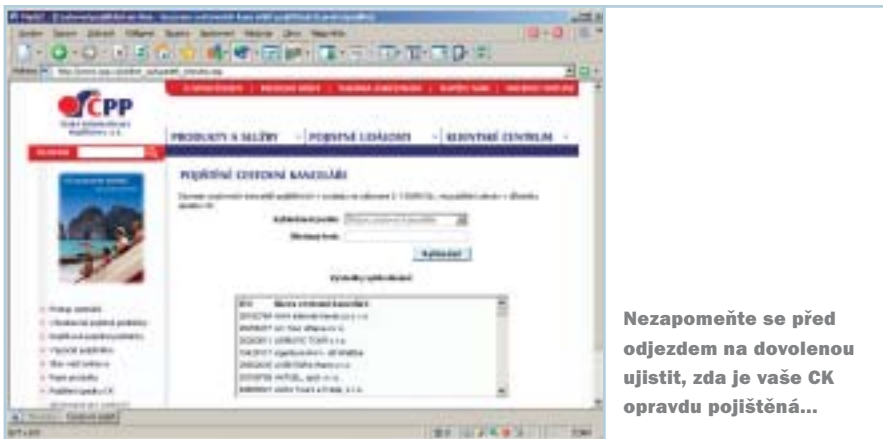
v roce 1998 a v současné době zde kancelář prezentuje stejnou nabídku jako v papírovém katalogu.

Fotografie a popisy se shodují s katalogem, což je dobře v případě důležitých informací, ale zájemci o obrázky spoře oblečených slečen si na internetu jistě najdou jiná místa, než je prezentace cestovní kanceláře, kde tyto ilustrativní fotografie nemají žádnou vypovídací hodnotu.

System objednávání zájezdů přes internet není v případě této cestovní kanceláře příliš přívětivý. Podle svého přání si nejprve vyberete destinaci a hotel. Z popisu hotelu se k objednání dostanete buď díky odkazu Objednávka v záhlaví stránky, nebo kliknutím na požadovaný termín konání zájezdu. Je nepochopitelné, že pokud využijete druhou možnost, budete v jednom z následných kroků objednávky znovu vyzváni k zadání termínu.

Zarážející je také to, že ani po odeslání objednávky se nedozvíte cenu vybraného zájezdu. Do dvou pracovních dnů po odeslání však budete informováni o obsazení vybraného ubytování v daném termínu, o způsobu platby a o podrobnostech konání zájezdu. →

Nezapomenejte se před odjezdem na dovolenou ujistit, zda je vaše CK opravdu pojištěná...

PLACENÁ INZERCE

Zájezdy.cz

*Nejlepší nabídka zájezdů
a last moment na internetu*

www.zajejzdy.cz

Virtuální turistika

Cestování prstem po internetu

Není-li vaší vysněnou dovolenou pospávání na pláži, ale dobrodružné poznávací zájezdy, bez internetu se prakticky neobejdete. Kromě mnoha oficiálních cestovatelských informací nabízí webová pavučina zkušenosti a zážitky amatérských cestovatelů.

INTERNETOVÉ ATLASY

Zatímco ještě před několika lety jste informace o zahraničních zemích a publicistické články o cestování museli hledat výhradně na zahraničních serverech, dnes najdete virtuální atlas světa také na mnoha tuzemských webech. Žádný z nich však nenabízí na jednom místě kompletní informace, a proto se vyplatí postupně navštívit více internetových atlasů.

Podrobné údaje o jednotlivých zemích světa, doplněné o aktuální kurzy místní měny vůči české koruně a o informace o počasí, poskytuje web **Bedeckr** (www.bedeckr.cz). K dispozici jsou dokonce i melodie a text státní hymny. Spíše praktičtějšího rázu jsou informace o jednotlivých zemích světa na webu **Bongo Bongo** (www.bongobongo.cz).

Tiscali Cestování (cestovani.tiscali.cz) nabízí vedle cestopisů také atlas světa, kde u každé země najdete kromě základních informací například vzhled bankovky, aktuální ceny letenek nebo dopravní informace (povolené rychlosti, poplatky, telefonní čísla apod.). Pokud očekáváte kvalitní atlas na portálu **Atlas.cz**, budete lehce zklamáni. Příloha **Cestování** (cestovani.atlas.cz) má však jiné přednosti – například prodej letenek nebo autobusových jízdenek.

Zpravodajský server iDNES připravuje vlastní cestovatelskou přílohu **Cestování** (cestovani.idnes.cz), kterou aktuálně obměňuje. Zatímco loni byly hitem speciály Řecko, Bulharsko nebo Chorvatsko, letos byl nově zařazen speciál Portugalsko, který bude jistě velmi často využíván fanoušky mířícími povzbudit náš fotbalový tým na evropský šampionát.

Maďarsko.cz (www.madarsko.cz), **Itálie-online.cz** (www.italie-online.cz) nebo **Španělsko.info** (www.spanelsko.info) objevíte řadu užitečných informací o vybrané lokalitě – turistické průvodce, popis místní kuchyně nebo třeba aktuální počasí.

CESTOPISY NA WEBU

Plánujete-li exotičtější expedici než cestu letadlem na Kanárské ostrovy, budou se vám hodit zkušenosti cestovatelů, kteří již podobnou výpravu podnikli a neváhali se o své zážitky podělit na webu. Jedny z nej-

Fakta a důležité informace o většině turisticky zajímavých zemí – i tak by se dal charakterizovat tento web.

Obrovské množství údajů o nejoblíbenější destinaci našich turistů najdete na webech **Chorvatsko** (www.chorvatsko-on-line.cz) a **Jaderské moře** (www.chorvatsko.cz). Ani cestovatelé mířící do jiných oblíbených evropských letovisk nemusí smutnit. Na stránkách **iBulharsko** (www.ibulharsko.cz),

lepších stránek svého druhu jsou **eCesty** (www.ecesty.cz), kde najdete všechny podstatné informace soustředěny do rubriky Rádce cestovatele.

Spoustu cestopisů doplněných o mnoho zdařilých fotografií nabízí tvůrci webu **Fotocesty** (www.fotocesty.cz), kde je největší prostor věnován již třetí rok trvající expedici po Austrálii, ale své zde najdou i cestovatelé chystající se navštívit Čínu, Indii, Írán, Kambodžu, Nepál, Pákistán nebo Thajsko.

Pokud byste chtěli po návratu z cest také publikovat své zážitky, ale tvorba internetových stránek je pro vás náročnější než rafting na Zambezi, měli byste vědět o serveru **Cestomaniak** (www.cestomaniak.cz), nabízejícím prostor pro webové stránky s fotografiemi a deníčkem. Domluvíte-li se s provozovatelem tohoto serveru ještě před startem vaší expedice, budete moci své zážitky posílat přímo z cesty.

■ ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

Cestomaniak by měl být startovní stránkou především pro cestovatele do exotičtějších zemí.

inzerce

Jak si předávat soubory

Deset mega přes půl světa

Ani v době internetu není předávání souborů zrovna jednoduchou záležitostí. My vám ukážeme, na jaká úskalí můžete narazit a jaká jsou řešení nejčastějších problémů. Představíme vám také jednu zajímavou internetovou službu, která vám může při transportu souborů pomoci.

Představte si situaci, kdy chcete předat jinému uživateli určitý soubor o velikosti přesahující 10 MB. První možností je vypálit tento soubor na CD a ten uživateli přímo předat. Toto řešení však předpokládá, že máte přístup k vypalovačce a že se se známým v nejbližší době uvidíte osobně (a budete tak mít možnost mu nosič předat). Co však dělat v případě, kdy osoba, které chcete soubor předat, bydlí v jiném městě, případně na druhé straně zeměkoule?

ŘEŠENÍ PRVNÍ: E-MAIL

Na první pohled žádný problém – od čeho máme elektronickou poštu? Přidat přílohu ke zprávě umí přece každé malé dítě. Ale i toto řešení může skrývat mnohé potíže. Málokdo totiž disponuje schránkou s takovou kapacitou, která umožňuje přijímání e-mailových zpráv s přílohou větší než pár megabajtů. Ten, kdo vlastní e-mailový účet pouze na tzv. freemailovém serveru, je pak omezen dvojnásobně: jednak je omezena celková velikost schránky (většinou to bývá kolem 10 MB), málokdy velikost schránky přesáhne 30 MB), jednak je stanovena maximální velikost jedné e-mailové zprávy, což rozhodně nebyvají desítky megabajtů. Pokud byste přesto chtěli soubor druhému uživateli poslat, museli byste ho rozkouskovat a poslat po částech. Postup by navíc musel být synchronizován s příjemcem, který by musel ve své schránce neustále „umazávat“ zprávy, aby se mu tam všechny

zprávy s přílohou „vešly“. I v případě, že váš známý používá lepší e-mailovou schránku (například v práci) s dostatečnou velikostí, nezapomeňte, že ze zaslání „velkoobjemových e-mailů“ určitě nebude mít radost poštovní server ani administrátor.

ŘEŠENÍ DRUHÉ: FTP

Zkušený internetový brouzdač si určitě vzpomene na FTP (File Transfer Protocol), který má přepravu souborů přímo v názvu a v „popisu práce“. Není přece nic jednoduššího než soubory pro druhého uživatele (třeba tisícovky kilometrů vzdáleného) uploadovat na určitý server FTP a poté sdělit uživateli (např. e-mailem) patřičné přístupové jméno a heslo. Je pak už jen na příjemci, kdy si soubor stáhne...

Ale i toto „snadné řešení“ má své zadrhale. Přístup k serveru FTP (např. firemnímu) a možnost umísťovat zde své vlastní soubory (pro soukromé účely) má málokdo. A anonymních FTP serverů také mnoho nenajdete. Navíc je to i softwarový problém – ačkoliv ke stahování souborů ze serveru FTP lze použít i Internet Explorer, pro pohodovější práci se soubory je lepší využít FTP klienta, což nemusí být pro každého optimální řešení.

ŘEŠENÍ TŘETÍ: SOUBOR NA FREEWEBU

Další možnost, kterou jsou „freeweby“, je vhodná především pro pokročilé „internetové uživatele“. Pokud si totiž někde pronajmete místo pro své internetové stránky, můžete na toto místo přesunout soubory určené pro jiného uživatele. To lze provést dvěma různými způsoby. První možností je umístit na stránky odkaz, na který stačí příjemci kliknout, a poté si již může soubor uložit na svůj disk. V tomto případě má však ke stažení souboru přístup prakticky kdokoliv, kdo na tuto stránku narazí. Druhou možností je umístit soubor na webhostingový server, sdělit druhému uživateli přihlašovací jméno a heslo k vašemu kontu a nechat jej, aby si soubor jednoduše vyzvedl. Toto řešení však také není příliš pružné. Pokud si totiž

k tomuto účelu zřídíte účet na tzv. freehostingovém serveru (prostor je zde poskytován zdarma), musíte odsouhlasit, že účet nebudete využívat právě k těmto účelům – tedy k odkládání souborů.

Velikost poskytovaného prostoru také nebývá příliš oslnivá – většinou se jedná řádově o několik megabajtů. Navíc je třeba

Pokud se toužíte pochlubit fotografiemi, můžete je uložit na adrese www.album.cz.

založit si účet na webhostingovém serveru, soubor nahrát, sdělit druhému uživateli adresu, jméno, heslo... Opět spousta dalších úkonů, které tuto činnost komplikují.

ŘEŠENÍ ČTVRTÉ: P2P SÍŤ

Tzv. P2P (čili peer to peer) sítě jsme vám na stránkách našeho časopisu již několikrát představovali. Jedná se o síť, ve které si registrovaní uživatelé prostřednictvím specializovaných programů (Kazaa, Gnutella, Direct Connect atd.) vyměňují různé soubory. Tyto sítě jsou známé hlavně kvůli porušování autorských zákonů, protože slouží především k výměně hudebních souborů ve formátu MP3. Avšak síť P2P nemusí sloužit pouze k výměně nelegálních souborů. Lze je totiž použít k výměně jakýchkoliv jiných souborů, jež umístíte do adresáře, který prostřednictvím programu sdílíte s ostatními uživateli sítě. Pokud byste chtěli soubor předat svému známému tímto způsobem, je nutné se nejprve se známým domluvit a sdělit mu, kterou síť používáte (který program si tedy má instalovat). Dále je třeba druhého uživatele navigovat, aby se mu podařilo váš soubor na síti najít. I toto řešení je tedy časově náročné, a především vyžaduje zkušenějšího uživatele. →

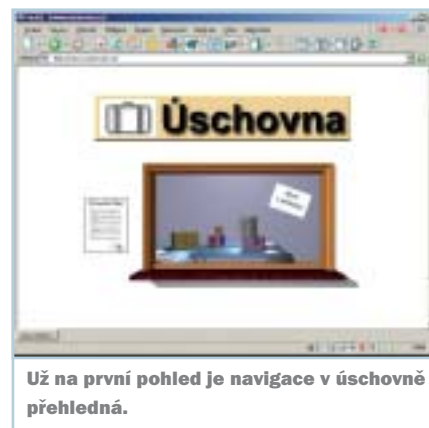
S FTP manažerem rychle a snadno přesunete i větší balík dat.

→ ŘEŠENÍ PÁTÉ: INTERNETOVÉ ÚSCHOVNY

Konečně se tedy dostáváme k nejelegantnějšímu řešení, jak posílat soubory přes internet, k internetovým úschovněm. Ty fungují na podobném principu jako úschovny „kamené“, které využíváte třeba na nádraží. Pouze do nich neodkládáte svá zavazadla, ale soubory. Po delším pátrání jsme na českém internetu našli pouze jednu plně funkční službu, a to na adrese www.uschovna.cz. Pojďme se podívat, co nabízí.

Jak již bylo řečeno, tato úschovna funguje na stejném principu jako úschovna klasická. Po kliknutí na tlačítko Příjem stačí vyplnit několik kolonek, z nichž nejdůležitější je e-mailová adresa toho, komu soubor posíláte. Z informací o sobě vyplňujete pouze svůj e-mail a jméno. Správnost těchto informací však nikdo nekontroluje, a tak je celá procedura s výjimkou zápisu logů zcela anonymní. Poté opět velmi jednoduchým způsobem připojíte soubory, které chcete druhému uživateli předat. Na jeden pokus můžete

připojit maximálně šest souborů, každý o maximální velikosti 10 MB. K souboru lze připojit ještě krátkou zprávu a tím pro vás starost o předání souboru končí. Není třeba nikomu psát nebo dávat najevo nějaké heslo apod., protože o vše se postará systém sám. Na e-mailovou adresu vašeho známého je totiž vzápětí odeslána zpráva s oznámením, že v internetové úschovně byl uložen soubor na jeho jméno, a dále informace, jak si tento soubor může vyzvednout. To lze opravdu velmi jednoduše. Stačí totiž kliknout na odkaz a soubor se uloží na stanoveném místě. Nemusíte se také bát, že pokud by si váš známý soubor nevyzvedl okamžitě, soubor by byl smazán. Na vyzvednutí souboru má každý k dispozici 14 dnů, což je poměrně dostatečná doba. Služba funguje spolehlivě, nenechte se zmást ani tím, že oznámení o uložení zásilky není doručeno okamžitě po uložení souboru. Neoficiálně vám můžeme dokonce prozradit, že na stránky lze (velmi krátkodobě) umístit skutečně velké objemy dat (až do výše stovek megabajtů), avšak toto uložení není nijak garantováno.

svůj účet na serveru Yahoo a zaregistrovat se. Při registraci je pouze nutné uvést platnou e-mailovou adresu. Poté získáte přístup k úschovně, do které vložíte velmi jednoduše potřebné soubory. Ty poté můžete ještě organizovat – vytvářet složky a soubory do nich přesouvat. Pokud budete chtít soubory sdílet s jinými uživateli, stačí jim odeslat ze stránek úschovny jednoduše e-mailovou zprávu, která obsahuje odkaz. Na ten stačí kliknout a druhý uživatel má okamžitě přístup ke stažení souborů uložených v úschovně. Vedle úschovny jakýchkoliv souborů získáte také možnost vytvořit si na serveru vlastní fotoalbum. Další šikovnou úschovnu dat najdete na adrese <http://www.sharemation.com>. Pokud se zaregistrujete, získáte možnost nahrát do úschovny libovolné množství souborů (limit velikosti souboru je 5 MB). Rozhraní aplikace je velmi pěkné a přehledné – podobá se programu pro správu souborů. Opět máte možnost soubory různě organizovat, vytvářet složky, stahovat soubory nebo je umísťovat do úschovny jedním kliknutím atd. ■ ■ ■
Michaela Kadlecová, autor@chip.cz

ÚSCHOVA FOTOGRAFIÍ

Chcete-li druhému uživateli předat soubory s fotografiemi a nevíte jak, máme pro vás optimální řešení. Na internetu si totiž můžete vytvořit vlastní fotoalbum. Stránek, které takovou službu nabízejí, dnes existuje mnoho: pěkné fotoalbum si lze vytvořit např. na stránkách společnosti Olympus (www.olympus.cz) nebo na portálu Quick (<http://foto.quick.cz>). Toto fotoalbum může být veřejně přístupné, nebo může být přístup k němu chráněn heslem.

ÚSCHOVNY V ZAHRAŇIČÍ

Stránek s podobnými možnostmi najdete v zahraničí hned několik. Bohužel většina z těchto úschoven funguje jako normální komerční služba, která je zpoplatněna. My jsme pro vás vybrali několik zahraničních úschoven, za jejichž používání nezaplatíte ani dolar. Bezplatnou úschovnu souborů provozuje také server Yahoo. Na adrese <http://briefcase.yahoo.com> najdete internetovou úschovnu, do které si můžete najednou odložit až 30 MB dat. Stačí si pouze vytvořit

PLACENÁ INZERCE

берегись! революция
(POZOR! REVOLUCE)
V ZÁLOHOVÁNÍ A OCHRANĚ DAT
www.discobolos.net
Komplexní nabídka diskových polí a archivačních zařízení
Ceny již od 26 900 Kč (kompletní ceník na webu!)
Pronájem diskového pole 0.5 TB vč. pojištění dat za 4900 Kč/měsíc

Automobilové www stránky

Internet na čtyřech kolech

Na internetu se již dávno neprodávají jen knihy a hudební nosiče. Na jiném místě časopisu se dočtete o prodeji zahraničních zájezdů, a v tomto článku se dokonce dozvíte, kde na internetu koupíte automobil. Dříve než však vyrazíte na silnici, projedte se po informační dálnici. Na trase totiž najdete mnoho motoristických informací.

ZPRAVODAJSKÉ SERVERY

Stejně jako mnoho dalších oborových webů iDNES, také speciál **Auto iDNES** (auto.idnes.cz) na jednom místě soustřeďuje monotematicky zaměřené informace a služby. A také zde hraje prim zpravodajství. Kromě toho tu najdete informace o novinkách na

trhu s automobily, odlehčené informace v rubrice Čím jezdí slavní, redakční testy nových vozů, informace z motoristického sportu a ze světa formule 1. Nechybí ani servis pro motoristy – autokatalog, dopravní informace, přehled nejnižších cen benzínů... Poslední novinou je pak speciál věnovaný ojetinám.

Kromě původních článků a testů aut čerpají provozovatelé webu informace i z deníku MF DNES, dopravní zpravodajství je připravováno ve spolupráci se společností ABA a on-line prodej nových vozů v součinnosti s plzeňskou firmou Automodul. V lednu navštívilo web Auto iDNES téměř 150 000 unikátních uživatelů a podle údajů poskytnutých tiskovou mluvčí portálu iDNES Renatou Fiedlerovou tvoří muži 83 % z celkového množství návštěvníků.

Internetový speciál Idenes nabídne víc než jeho papírový bratr...

Tiscali potěší i ty, kdo nechtějí nový vůz – najdete tu totiž i autobazar...

→ V polovině února letošního roku vznikl spojením již existujících internetových stránek o automobilech Centrum.cz Auto a Centrum.cz Autobazar (a jejich dalším doplněním o nové rubriky a sekce) zbrusu nový automobilový web **Automix.cz** (www.automix.cz). Díky spojení dvou výše uvedených webů došlo k propojení kvalitního obsahového webu s množstvím praktických informací a zajímavostí ze světa aut s databází 176 autobazarů (10 000 aut), servisů, prodejců aut, technických i cenových parametrů více než několika tisíců modelů vozů a více než 250 testů nových automobilů.

Autoři nového webu slibují, že kromě pravidelných novinek ze světa aut budou přinášet až tři nové testy týdně. Velký důraz je zde kladen také na praktické rady motoristům, které jsou čtenářům k dispozici v sekci Rádce. Pravidelně připravovány budou také speciální přílohy (např. Autosalony, Zimní pneumatiky a další) a on-line rozhovory s osobnostmi českého automobilového průmyslu. Na obsahu se podílejí kromě redaktorů webu i odborníci z poradenské společnosti **IBS Expert** (www.ibs-expert.cz).

Motoristický obsah poskytuje také portál Tiscali, který nabídku svého speciálu **Auto Moto** (auto.tiscali.cz) rozdělil do dvou základních částí. V první z nich najdete obsah klasického zpravodajského motoristického titulu – aktuality, články, popisy nových vozů, fotogalerii nebo speciální obsah k aktuálním tématům (jako jsou např. mezinárodní autosalony, Rallye Dakar, formule 1 apod.).

Druhou část webu tvoří rozsáhlý katalog aut a motocyklů, který nejen nabízí podrobné infor-

mace o jednotlivých autech a motorkách, ale který navíc umožňuje jejich vzájemné porovnání. Oba katalogy zobrazují detailní technická data, fotogalerie a popisy všech prodávaných modelů. Katalog patří mezi největší na českém trhu, neboť obsahuje informace o 126 značkách (2134 modelů aut a motocyklů).

Pokud bychom měli z obsahu webu Auto Moto upozornit na některé další části, pak nelze nezmínit podařený speciál ze závodu Rallye Dakar 2004 s exkluzivními informacemi přímo z trati od Tomáše Tomečka, jehož je Tiscali partnerem. Druhým tipem, který již směřuje k letním měsícům, je nová sekce nazvaná Autem do zahraničí, připravovaná ve spolupráci s Ústředním automobilklubem (ÚAMK). Díky této službě se dozvíte vše, co potřebujete znát před cestou vozidlem za hranice.

Pojďme však od portálových speciálů k čístoprevným automobilovým webzinům. Za špičku v oboru lze považovat web **Auto.cz** (www.auto.cz), o němž se zmiňujeme na jiném místě článku. Na záda mu dýchá internetový časopis **AutoRevue.cz** (www.autorevue.cz), který vznikl přerodem z malého projektu RSautorevue.cz v roce 2001. Po jisté době byla změněna koncepce magazínu z deníku na týdeník (plus krátké zprávy každý den) a částečně i jeho vzhled. Začátkem roku 2004 pak došlo k výraznější změně vzhledu, rychlejšímu načítání a změně koncepce znovu na klasický deník. Za pozornost stojí velmi rozsáhlé testy aut, doplněné o multimediální prvky (zvuky motoru, videosekvence z testovacích jízd apod.). V přípravě je podrobný katalog automobilů na českém trhu. →

NÁZOR AUTOMOBILOVÉHO FANOUŠKA

Internet je rájem i pro každého milovníka „vůně spálené nafty a benzínu“. Lze na něm totiž nalézt téměř vše – automobilovými tapingy na plochu počínaje a profesionálními testy sportovních vozů konče. S tím souvisí i různorodé zaměření jednotlivých WWW stránek – zatímco pro běžného automobilového nadšence může být určitý web zajímavý, náročnější fanďa nad ním jen „ohrne nos“. Dle mého názoru je podobným případem web www.auto.cz. Chcete-li se dozvědět základní informace o automobilech nebo pokud chcete na jednom místě nalézt i informace z oblasti autosportu (F1 i rallye), je server www.auto.cz dobrou volbou. Pokud však patříte mezi „zkušenější“, víte toho o autech více a pokud vás zajímají především testy běžných vozů, bude vaše hledání na internetu obtížnější. Největší pokrok směrem k náročnějším

čtenářům zaznamenal v poslední době server www.autorevue.cz. Oproti ostatním autowebům nabízí především důležitou „interaktivitu“. Pod každým článkem totiž najdete diskusi, ve které se častokrát dozvíte zajímavé informace související s daným textem. Naprostým unikátem je však přístup autorů. Nejen že častokrát odpovídají na otázky z diskusí, ale mnohdy i vytvářejí články „na přání čtenářů“. Jako příklad lze uvést sérii článků o novém VW Golf. V diskusi se začaly objevovat hádky, zda je, či není tento vůz ve srovnání s konkurencí drahý. Za několik dnů se na webu objevil článek nabízející srovnání golfu s nejbližší konkurencí. Určitě by se našlo něco, co bychom mohli serveru vytknout, ale pro zkušenějšího automobilistu je to momentálně na internetu nejlepší volba...

PLACENÁ INZERCE

ODHALTE JEJICH SCHOPNOSTI A OBJEVTE TY SVOJE.

DIGITÁLNÍ VIDEOKAMERY CANON

MV700 / MV700i

- ▶ MiniDV systém
- ▶ 18× optický zoom se stabilizací
- ▶ Oboustranné asférické čočky
- ▶ Elegantní design, malé rozměry
- ▶ Nastavitelný mód 16:9
- ▶ 18 druhů digitálních efektů
- ▶ Výkonný obrazový procesor DIGIC DV

MV700i

MV750i

MV730i / MV750i

- ▶ MiniDV systém
- ▶ 20×/22× optický zoom se stabilizací
- ▶ Oboustranné asférické čočky
- ▶ Nastavitelný mód 16:9
- ▶ Super noční mód - snímá i při nulovém osvětlení (MV750i)
- ▶ Ukládání statických snímků na SD kartu
- ▶ USB rozhraní pro stahování fotografií
- ▶ Přímý tisk: PictBridge, Direct Print

MVX150i

MVX100i / MVX150i

- ▶ MiniDV systém
- ▶ 16× optický zoom se stabilizací
- ▶ Rozlišení 1,3 Mpx - kvalitní fotografie
- ▶ Velký, přehledný LCD panel 3,5" (MVX150i)
- ▶ Super noční mód - snímá i při nulovém osvětlení (MVX150i)
- ▶ Ukládání statických snímků na SD kartu
- ▶ Přímý tisk: PictBridge, Direct Print

MV6iMC

MV6iMC

- ▶ Ultrakompaktní kamera, MiniDV systém
- ▶ 10× optický zoom se stabilizací
- ▶ Super noční mód - snímá i při nulovém osvětlení
- ▶ Nastavitelný mód 16:9
- ▶ Funguje jako AD převodník mezi analogovou videokamerou a PC
- ▶ Hmotnost: pouze 380 g

MVX3i

MVX3i

- ▶ MiniDV systém
- ▶ Rozlišení CCD 2,2 Mpx
- ▶ 10× optický zoom s optickým stabilizátorem
- ▶ Digitální fotoaparát 1632 × 1224 pixelů
- ▶ Vestavěný blesk
- ▶ Nastavitelný mód 16:9
- ▶ Super noční mód - snímá i při nulovém osvětlení
- ▶ Ukládání snímků na SD a MMC kartu
- ▶ Přímý tisk: PictBridge, Direct Print

MVX10i

MVX10i

- ▶ MiniDV systém
- ▶ Rozlišení CCD 2,2 Mpx
- ▶ 10× optický zoom se stabilizátorem
- ▶ Digitální fotoaparát 1632 × 1224 pixelů
- ▶ Vestavěný ultratenký blesk
- ▶ Kovové tělo z ušlechtilé slitiny
- ▶ Super noční mód - snímá i při nulovém osvětlení
- ▶ Ukládání snímků na SD a MMC kartu
- ▶ Přímý tisk: PictBridge, Direct Print

Další informace získáte na www.canon.cz

you can
Canon

→ KUPTE SI AUTO PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU

Zatímco portály Centrum nebo Tiscali se ve

svých automobilových speciálech snaží také o redakční činnost, spočívající v tvorbě původních článků, portály Atlas a Seznam

využívají své automobilové přílohy především jako prodejní kanály.

Web **Atlas Auto** (auto.atlas.cz) funguje téměř dva roky a soustřeďuje se na jediný cíl, kterým je prodej aut. Koncem března jste zde mohli najít nabídku zhruba 30 000 vozů. Unikátní je leasingová kalkulačka konkrétního vozu u zhruba poloviny ze všech nabízených ojetých vozů (přesněji u těch, které jsou nabízeny ve spolupráci s GE Capital Leasing). Nejenže tak snadno zjistíte, o jakou částku budete měsíčně chudší při zvolené akontaci, ale navíc si můžete snadno vyhledat auto podle žádané měsíční splátky.

Nejnověji byla spuštěna sekce Mimořádně cenově výhodné vozy. Jejím obsahem je nabídka zlevněných aut připravených

Autorevue prošlo za pár let bouřlivým vývojem a výsledek je více než dobrý...

NEJLEPŠÍ OBCHOD

WWW.AUTOMODUL.COM Automodul.com

Systém Automodul.com funguje již více než dva roky a za mediální podpory společnosti Mafra automobily nejen prezentuje, ale také s nimi obchoduje. Najdete zde nabídku především nových, předváděcích a krátkodobě jetých automobilů všech značek. K dispozici je zhruba 1300 nových vozů a stejné množství aut ojetých.

Auta můžete vybírat buď z aktuální nabídky, nebo si pomocí několika nastavení (značka, typ, cena) odfiltrujete automobily podle svých požadavků. Velmi využívaná je funkce Auto Sestavit, kde máte možnost vybrat si značku vozidla a specifikovat nad-

standardní výbavu a způsob financování nebo pojištění. Po odeslání poptávky zpracuje správce systému individuální nabídku.

Obchodní systém Automodul.com dosáhl v roce 2003 plánovaného objemu zprostředkovaných (prodaných) nových automobilů ve výši 1 % z celkového počtu prodaných nových vozů v České republice. Provozovatelé systému by se rádi přiblížili k zahraničním statistikám, kde koupí auta touto cestou využije až 15 % z celkového počtu zákazníků. V roce 2002 systém před koupí automobilu použilo 1600 zákazníků a v roce 2003 jich byly již více než dvě tisícovky.

NEJLEPŠÍ WEB

WWW.AUTO.CZ Auto.cz

Jeden z nejstarších tuzemských automobilových serverů vznikl již v roce 1997 a dodnes si drží pozici nejnavštěvovanějšího automobilového magazínu. Až donedávna byla jeho největší slabinou nepřehledná grafická podoba, a proto je dobře, že se v polovině letošního března web konečně objevil v novém kabátě. Obsah serveru Auto.cz je skutečně velmi rozsáhlý, a je možné jej tedy považovat za portál zastřešující několik specializovaných automobilových webů se samostatnou adresou.

Na adrese news.auto.cz najdete denní zpravodajství, magazín na

adrese magazin.auto.cz přináší týdně jeden až dva podrobné autotesty (v současné době jsou v databázi asi čtyři stovky testů), kromě toho zde stojí za pozornost také například databáze crashtestů se zhruba pěti stovkami videozáznamů. V příloze Formule 1 s adresou formule1.auto.cz je publikováno několik článků denně, přílohu věnovanou rallye najdete na adrese wrc.auto.cz. Velmi frekventovaná jsou i diskusní fóra cafe.auto.cz. Tým tvůrců webu Auto.cz tvoří sedm stálých zaměstnanců a na obsahu se dále podílí dvanáct externích dopisovatelů.

Návštěva tohoto webu by měla být povinná před každým nákupem automobilu ...

PLACENÁ INZERCE

→ k okamžitému odběru (odpadá tak čekací lhůta na dodání automobilu). Tyto vozy jsou zadávány přímo samotnými prodejci, takže návštěvník se v případě zájmu obrací rovnou na ně a celý proces se tím urychluje.

Začátkem března letošního roku byla oficiálně spuštěna služba **Sauto** (www.sauto.cz), navazující na web Seznam Auto. Hlavní část webu Sauto tvoří rozsáhlá databáze nabídek automobilů z celé České republiky, pocházející od partnerů serveru, tedy prodejců nových i ojetých automobilů. Databáze je přístupná jak návštěvníkům serveru Sauto, tak i rubriky AutoMoto zpravodajského webu Novinky.cz a zavedeného motoristického serveru Auto.cz.

Co najde na webu Sauto zájemce o koupi auta? Především možnost okamžitého vyhledávání: stačí kliknout na požadovanou značku, cenové rozpětí nebo typ vozu a hned je k dispozici přehled odpovídajících vozů i s detailními informacemi, které si zájemce může seřadit podle ceny, roku výroby, najetých kilometrů apod. Další možností je podrobné vyhledávání – zde je možné zvolit přesné parametry a výbavu požadovaného vozu.

Pokud najdete několik zajímavých nabídek, můžete si je uložit do schránky, ve které je možné vozy jednoduše porovnávat. Celý obsah schránky si také můžete vytisknout. Při-

pravena je i služba rozesílající elektronickou poštou zprávy s aktuální nabídkou vozů podle zadaných parametrů. Do databáze mohou své nabídky vkládat jak prodejci nových a ojetých vozů, tak i soukromé osoby.

Zatímco koupě nového auta prostřednictvím internetu nemusí být vždy spojena s nutností vidět auto nejdříve na vlastní oči, v případě nákupu ojetiny si těžko někdo koupí auto bez toho, aniž by ho předtím viděl. Přesto však i v tomto případě internet pomůže, neboť své stránky mají na webu mnohé autobazary a vyhledávat ojetý vůz lze i prostřednictvím specializovaných služeb.

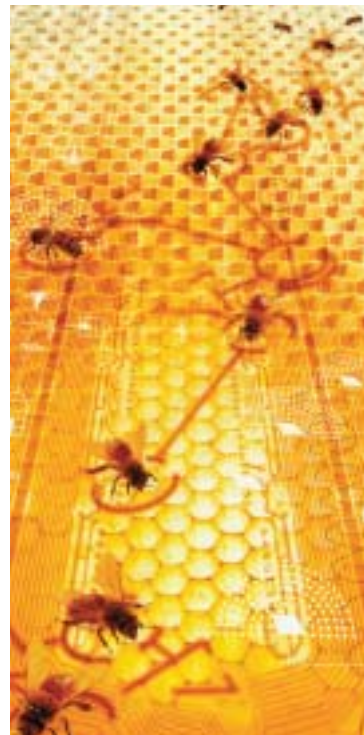
Kupříkladu do systému **Vyzkoušeno.cz** (www.vyzkoušeno.cz) je zapojeno téměř 200 obchodních zástupců společnosti Škoda Auto, kteří nabízejí více než 2600 ojetých vozů. Pojem „vyzkoušeno“ znamená, že vozidlo u obchodníka prošlo profesionální prohlídkou a byly odstraněny nebezpečné závady a vady, které by mohly bránit řádnému užívání vozidla. Vyhledávat v databázi webu Vyzkoušeno.cz lze několika způsoby – k dispozici je rychlé a podrobné vyhledávání a hledáním lze i pověřit tzv. agenta, který v zadaných časových intervalech pravidelně prohledává všechna vozidla v nabídce ojetých vozů podle zadaných kritérií a výsledky hledání odesílá na zadanou e-mailovou adresu nebo mobilní telefon.

→

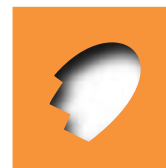

Hledáte ojeté vozy ze spolehlivějších zdrojů? Zkuste se podívat sem...

Dokonalý systém byl vytvořen již dávno. Naším cílem je dodat jej k vám.

ANECT a. s. je významným dodavatelem informačních a komunikačních systémů a aplikací se zaměřením na konvergentní sítě, jejich služby a bezpečnost. Jako systémový integrátor působí zejména v segmentech veřejné správy, komerčních a finančních institucí a telekomunikačních operátorů. Poskytuje profesionální služby od konzultací a auditů přes návrh řešení, řízení projektů, vývoj aplikací, dohled a správu sítí až po outsourcing.

ANECT
To, co nás spojuje

www.anect.com

VOGEL online

Nová
NOVÁ
služba
čtenářům:
**denní
krátké
zprávy
z IT**

registrujte se na
WWW.CHIP.CZ/ESERVIS

CHIP

e-mail

VOGELBURDA
COMMUNICATIONS

Motožurnál nenabízí jen „klasické“ informace o automobilech...

→ Příkladem webu konkrétního autobazaru budíž stránky **AAA Auto.cz** (www.aaaauto.cz), umožňující vyhledávat v nabídce 2500 automobilů. Na webu autobazaru najdete také celou řadu informací spojených s výkupem i prodejem vozu (včetně potřebných formulářů), informace o možnostech financování, recenze většiny dostupných značek a modelů, plakáty atraktivních automobilů na plochu monitoru, databáze levného benzínu a policejních radarů.

ROZHLASOVÉ SPECIÁLY

Během jízdy získávají automobilisté informace především z rádia. Proto mají mnohé rozhlasové stanice vlastní redaktoři zabývající se motorismem. Nejposlouchanějším motoristickým rozhlasovým pořadem je Motožurnál, který vysílá každý den po 13. hodině Český rozhlas 1 – Radiožurnál. Internetovým odrazem tohoto pořadu je stejnojmenný web **Motožurnál** (motozurnal.centrum.cz), který funguje od roku 2001 a do dnešního dne zde bylo uveřejněno bezmála 2500 článků, přičemž jen za poslední rok jich bylo více než 1500.

Posluchači a čtenáři mají možnost se díky těmto článkům zorientovat především v právních otázkách a předpisech a web Motožurnálu poskytuje také užitečné rady týkající se péče o auto nebo jeho nákupu. Každý den přináší stránky rozhlasového pořadu odpovědi na dotazy posluchačů

a čtenářů. „Velmi často se setkáváme s tím, že díky našim článkům se lidé umějí daleko lépe orientovat například při silničních kontrolách, protože právě zvyšování nedostatečného právního povědomí našich řidičů je naším cílem,“ doplňuje redaktor Motožurnálu Petr Jansa.

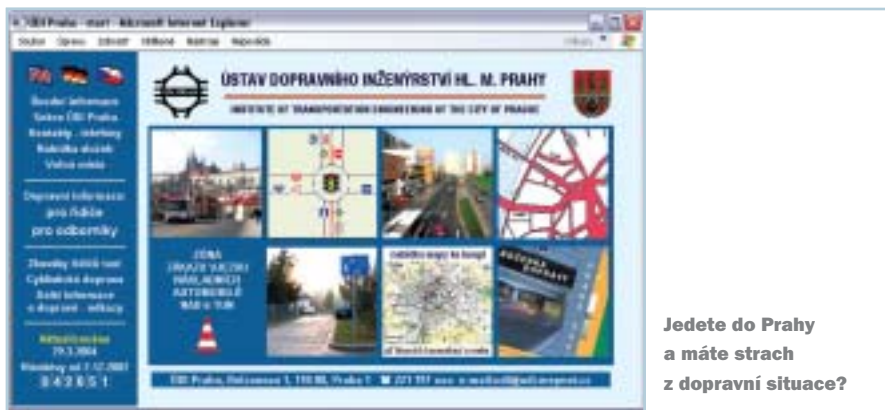
V roce 2003 zaznamenal „rozhlasový“ web největší úspěch při představení studie Škoda Roomster na frankfurtském autosalonu, kdy se projevilo ideální spojení rozhlasového vysílání a internetových stránek. Rádio je nejrychlejším médiem a to autory webu nutí k též co nejrychlejší aktualizaci stránek při nejnámějších motoristických událostech. Obdobná situace se opakovala při slavnostním představení druhé generace Škody Octavia. Právě tyto události posluchače a čtenáře přitahují nejvíce a návštěvnost stránek je díky provázání s rozhlasovým vysíláním při takovýchto akcích více než pětinašobně vyšší.

Ve stejném roce jako web Motožurnálu vznikl jako internetová podoba pořadu Autoimpulsy, vysílaného na Radiu Impuls, web **Auto Impuls** (auto.impuls.cz). Zpočátku byly stránky zaměřeny převážně na obecný motorismus, postupem doby se však redakce začala více zaměřovat i na sportovní motorismus (v současné době je největší prioritou česká a světová rallye).

Z obecného motorismu se autoři webu Auto Impuls soustřeďují na prezentaci novi- →

Když hledáte aktuální dopravní informace, nemusíte nutně zapínat rádio...

Jedete do Prahy
a máte strach
z dopravní situace?

→ nek v automobilovém průmyslu, denní rubriku Levný benzin (zdroj ABA) a zajímavosti a rady pro motoristy. Pozornost je věnována také týdenní rubrice Ptejte se pojišťovny. O pravidelnou aktualizaci webu se starají tři redaktori, kteří čerpají mimo jiné z tiskových zpráv jednotlivých automobilových společností nebo ze zpravodajství ČTK.

INFORMACE PRO MOTORISTY

Výběr a nákup auta jsou teprve začátkem. To hlavní dobrodružství přijde v okamžiku, kdy vyrazíte do silničního provozu. Důvodem vzniku webu **Ústředního automotoklubu**

(www.uamk.cz) bylo poskytovat informace o asistenčních službách pro řidiče v nouzi. Kromě toho zde najdete například informace o cenách dálničních známek, benzinu, mýtného na evropských silnicích, informace o trajektech, o možnostech ubytování nebo o odlišnostech v dopravních předpisech jiných zemí.

Informace týkající se bezpečnosti silničního provozu jsou jedním z témat webu **Autoklubu České republiky** (www.autoklub.cz), který zveřejňuje odpovědi na dotazy motoristů související s provozem na pozemních komunikacích, informace o vybavení motoro-

vých vozidel nebo zákony týkající se motoristů. Pro poskytování služeb motoristům založil Autoklub ČR v roce 1994 společnost **Autoklub Bohemia Assistance** (www.aba.cz), na jejichž stránkách jsou mimo jiné uveřejňovány i dopravní informace.

Dopravní informace najdete také na webu **Jedeme** (www.jedeme.cz), který je aktuálním zrcadlem vnitřního informačního systému Dopravní informační a tiskové agentury. Tato agentura poskytuje dopravní zpravodajství pro Českou televizi, Český rozhlas, server České noviny nebo mobilního operátora T-Mobile.

Pro motorizované obyvatele Prahy a pro projíždějící řidiče publikuje **Ústav dopravního inženýrství Praha** (www.udl-praha.cz) na svých stránkách informace týkající se dlouhodobého stavu dopravy (záказы vjezdu, zóny pro parkování, záchytná parkoviště atd.) a především aktuálních změn v organizaci dopravy (uzavírky, nouzová doprava při povodni apod.). Zdrojem informací je převážně vlastní činnost ústavu (např. dopravní průzkumy) a důležité údaje jsou získávány i od Magistrátu hl. m. Prahy, Policie ČR a dalších institucí.

■ ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

PLACENÁ INZERCE

Complex Taipei 2004 JUN 5-9

K8X800 Pro II "Pablo Solma" Computer Magazine Feb 2004, Czech

PX865PE Pro II

Intel® 865PE + ICH5R chipsets

- Supports Intel® Pentium® 4 Processors (Northwood / Prescott)
- Socket 478 with FSB 800 / 1200* MHz
- Supports Dual Channel DDR400+ Memory
- Built-in VIA Envy 24PT with 8-Channel Audio support
- Built-in Intel® 1Gbit Ethernet LAN
- Supports ATA100 / ATA133 / Serial ATA HDDs
- Promises ATA RAID 0, 1 and Intel® Serial ATA RAID 0
- Supports Hyper-Threading Technology
- Features Performance Enhancement Mode (PEM)

(Overclock)

FSB 1333 MHz | 8-Channel Audio | SATA RAID | IEEE 1394

K8X800 Pro II

VIA K8T800 + 8237 chipsets

- Provides a System Bus of 1600 MHz
- Built-in VIA Envy 24PT with 8-Channel Audio support
- Built-in 3Com / Realtek® 1Gbit Ethernet LAN
- Supports Serial ATA RAID 0, 1
- Supports 8xUSB 2.0, 2xIEEE 1394, SPDIF In-Out

System Bus 1600 MHz | 8-Channel Audio | IEEE 1394

FX5900XT / XTV

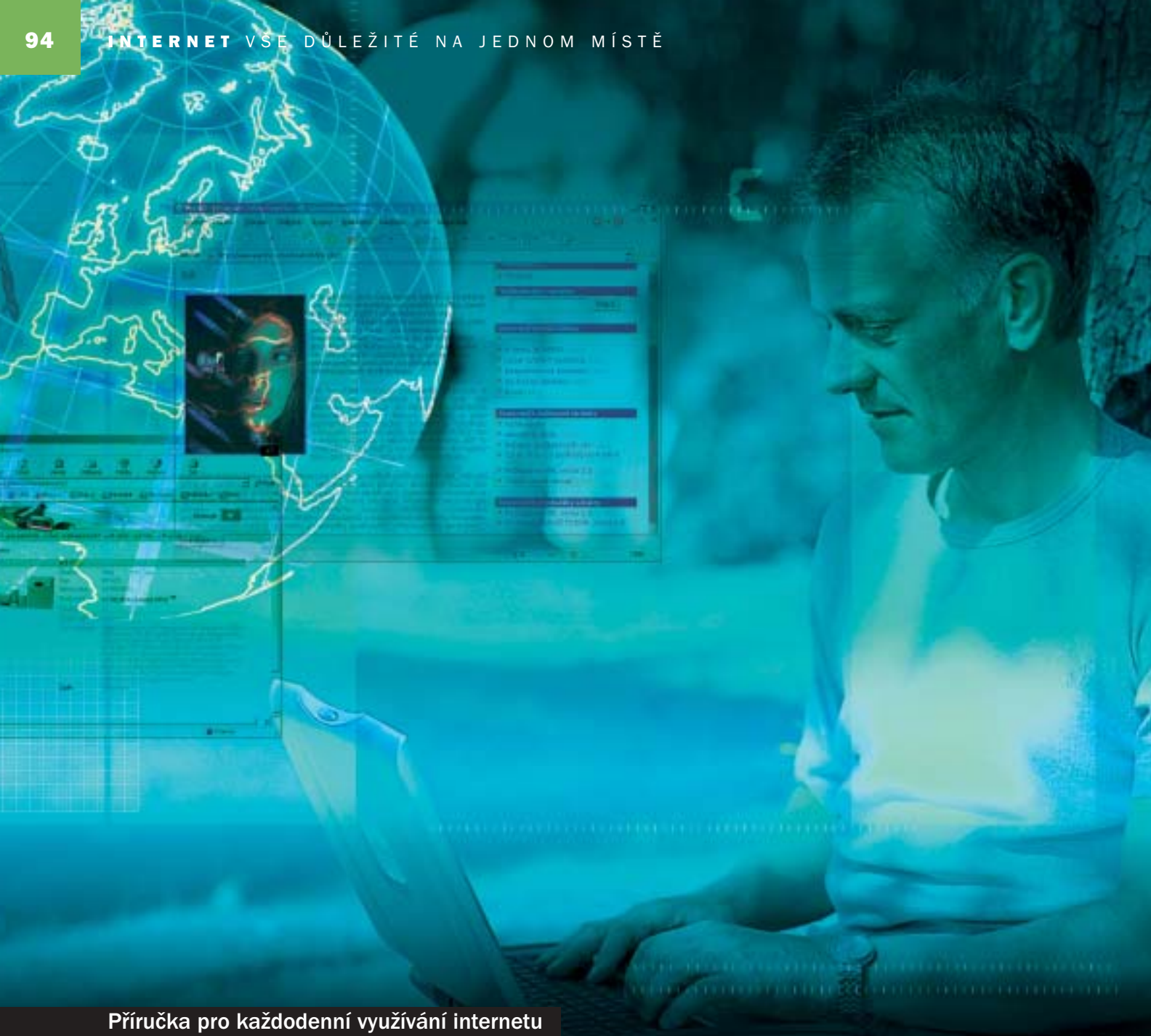
- NVIDIA® GeForce™ FX5900XT GPU (256MB)
- Ultrafast 256-bit, 128 MB, 700 MHz (max 2.4ns) DDR Memory
- AGP EX with D-Sub, TV-Out, DVI, VIVO (video) ports
- Microtech™ Direct™ 3.0 & OpenGL™ 1.4 optimizations and support

ATI Radeon™ | NVIDIA GeForce™ | AGP EX | DVI | TV-Out | VIVO

Distributors: All Electronics, All Electronics s.r.o., eXtraPoint s.r.o., Albatron

All Electronics: Tel: +257-323-030, www.all-electronics.cz

eXtraPoint s.r.o.: Tel: +225-578-250, www.extrapoint.cz

Příručka pro každodenní využívání internetu

Přežijte s internetem

Pro většinu z nás je internet jen zajímavým doplňkem běžného života a i zkušení počítačová odborníci se filmům typu Síť jen posmívají. Realita je však jiná. I mezi námi žijí lidé, kteří již několik let neviděli denní světlo a spoluobčany znají jen z digitálních fotografií a internetového TV vysílání. Pro ně je internet pomocníkem, který jim umožňuje žít s technikou dál od lidí. Podařilo se nám najít deník jednoho z těchto vyvrhelů lidské společnosti a ve zkrácené podobě vám ho nabízíme. Kromě tohoto deníku najdete v článku i tipy a rady, které vám pomohou v případě, že byste se chtěli vydat na podobnou cestu, na cestu lemovanou zavařenými modemy a přetíženými síťovými kartami. Upozorňujeme, že zmiňované tipy jsou často nebezpečné a jejich napodobování může vést až ke zranění. Dál proto čtete jen na vlastní riziko. ➔

Neviděli jste Sandru v síti? A chcete to napravit?
<http://www.earchiv.cz/a96/a604k800.php3>

PIZZAGATE

Při objednávání jídla mě znervózňovalo, že musím vyjít před dveře a komunikovat s tím individuem, co nepozná flash disk od zapalovače. Rozhodl jsem se, že ve dveřích vytvořím otvor pro komunikaci. Pro muže mých kvalit to bude hračka. Připravil jsem si potřebné nástroje a vyměřil na dřevěných dveřích otvor 35 × 4 cm (velikost krabice mé oblíbené pizzy). Zkušeným pohybem jsem nastartoval poloprofiakvrtačku (<http://www.jcbshop.cz/vrtacky/>) a začal vrtat v rozích díry. Vrtačka poskakovala jako špatně nainstalovaná myš a rány se rozléhaly celým domem. Po půl hodině a dvou vyvrtaných dírách jsem si otřel zpcené čelo a rozhodl se pro menší odpočinek. Asi jsem si měl koupit lepší vrtačku...

Po deseti minutách odpočinku a dvouhodinovým studováním manuálu jsem vypnul přiklep a dvě zbylé díry vyvrtal za necelou minutu. Pak už jen stačilo pilou vyříznout otvor, kladivem zarovnat hrany a bylo hotovo. Příští pizza už půjde tudy...

→ Stál jsem sám uprostřed davu. Za dvou stran se ke mně velkou rychlostí blížily dodávky s velkými nápisy „Okna – Vilém Vrata“ a kvílení motorů potvrzovalo můj předpoklad, že „cíl“ nemusí být zadržen živý. Tričko s modrým tučňákem se mi začínalo lepit na záda. Ale rychlé vozy sloužily jen k odlákání mé pozornosti. Zatímco jsem si připravoval své linuxometry k beznadějně palbě na jedoucí cíle, chvílky mé nepozornosti beze zbytku využili tři muži ve žlutých overalech, kteří doposud předstírali práci za mnou. Dva se mě pokusili svázat koaxiálním kabelem (75 ohm) a třetí zaútočil tlustým svazkem smluv na zřízení telefonní stanice. První dva úderý jsem vykryl bezdrátovým pojítkem, ale třetí mě zasáhl přímo na kernel. To je konec, stačilo mi už jen problesknout hlavou...

Probudil jsem se zalitý potem. Okolo krku jsem měl omotaný svůj extra dlouhý kabel od klávesnice. Nejvyšší čas investovat do bezdrátových periférií.

Opatrně jsem se posadil a otřásl jsem se zimou. Sníst k večeři rodinné balení višňové zmrzliny (<http://www.roznova.cz/distribuce.asp?menid=44>) asi nebyl nejlepší nápad. Snad mě snídaně trochu zahřeje.

Z ledničky na mě smutně koukala kráva z nějakého kulatého výrobku (původně jsem ho pokládal za minipodložku pod myš) a očividně toužila po společnosti. Povzdychl jsem si, že jednou ty zásoby stejně dojít musely, a rozhodl jsem se, že půjdu na nákup (<http://www.multimarket.cz/>) ještě před snídaní. Objednal jsem si dva kartony piva, tři bochníky chleba a dvě šišky salámu. To by mělo na dnešek stačit.

Vtom jsem se zarazil – málem bych se vrhl do dalšího dne, aniž bych věděl, co mě čeká (Hvězdy nelžou, Bobo). Bohužel tentokrát byl můj horoskop (<http://horoskopy.quick.cz/>) víc než záhadný. Měl jsem jít do divadla a na operu, nebo si pustit oblíbenou desku. Protože o tom, co je divadlo, mlčí i encyklopedie (<http://www.britannica.com/>) a Operu nepotřebuju (používám Internet Explorer), šel jsem si pustit desku. Kdo neslyšel, jakou ránu udělá dřevotřísková deska 2 × 1 metr, padající z výšky 250 cm, ten o hodně přišel. Ale co by člověk neudělal pro to, aby vyhověl osudu...

Jedno je však nutné připsat té desce k dobru. Při té „dělavce“, která rozvíbrovala i moji sbírku aspiku, jsem si vzpomněl, že moje přítelkyně z Xchatu ([DŮLEŽITÉ ODKAZY](http://xchat.cent- →</p>
</div>
<div data-bbox=)

JÍDLO

Hlad je nejlepší kuchař a internet je nejlepší prodejna.

<http://www.multimarket.cz/> > Když chcete vařit doma, potřebujete suroviny.

<http://pizzawest.cz/> > Objednávejte přes internet nebo i přes WAP.

<http://www.laprimavera.cz/> > Po zhlédnutí obrázků dostane hlad každý...

<http://www.recepty.cz/> > Žádný učený z nebe nespadol a tady je toho na učení dost.

<http://www.delicatessen.cz/> > Recepty, víno a velkoobchod – co chtít víc?

<http://www.dodomu.cz/> > Od číny přes kuřata až po dorty – po Praze do jedné hodiny.

<http://www.foodtaxi.cz/> > Nechte si uvařit od taxikáře!

<http://www.pizza-doma.cz/> > I v Plzni mají pizzu až do domu...

<http://www.pizzagohome.cz/> > I přes šílené animace je to dobrý tip pro hladové!

PRÁCE

Bez práce nejsou koláče. A proč ji chodit hledat, když na internetu je jí spousta?

<http://prace.annonce.cz/> > Kdo by neznal Annonci? Tak proč si tam nenajít práci?

<http://www.jobs.cz/> > Jeden z nejstarších serverů s nabídkami práce.

<http://tipservis.inzernet.cz/> > Pro hledání ve středo- a severočeském regionu.

<http://www.cvonline.cz/> > Vložte svůj životopis a pak jen odmítejte miliony.

<http://www.jobpilot.cz/> > Vždycky se dá najít lepší místo...

<http://zamestnani.idnes.cz/> > Hledáte zaměstnání, nebo práci?

<http://www.prace.cz/> > Hledejte práci s týmem z večerníčku „A je to“.

POKEC

Čas od času si rád popovídá každý. A internet je k tomu jako stvořený.

<http://www.xko.cz/> > Pojd'te se pobavit!

<http://xchat.centrum.cz/> > Jeden z nejfrekventovanějších chatů.

<http://www.javachat.cz/> > Trochu jiný chat bez registrace...

<http://www.lide.cz/> > Chaty a diskusní fóra – každý si vybere.

<http://pokec.atlas.cz/> > Pokec na Atlasu – co víc dodat?

<http://chat.seznamka.cz/> > Když se chcete i seznámit, pak není co řešit...

ZAŘÍZENÍ

Čas od času se některý z těch elektrických nesmyslů rozbije. Tak proč si nekoupit nový?

<http://www.mall.cz/> > Větší obchodní centrum, kde najdete vše od ledničky po nábytek.

<http://www.obchodnidum.cz/> > Obchodák, který vám pomůže vybavit byt.

<http://www.cybex.cz/> > Počítače a vše, co s nimi souvisí.

<http://www.kvanto.cz/> > Hypermarket, jak má být.

DŮLEŽITÉ INFORMACE

S internetem víte všechno, jen vědět, kde to hledat...

<http://www.zlatestranky.cz/> > Zlaté stránky on-line.

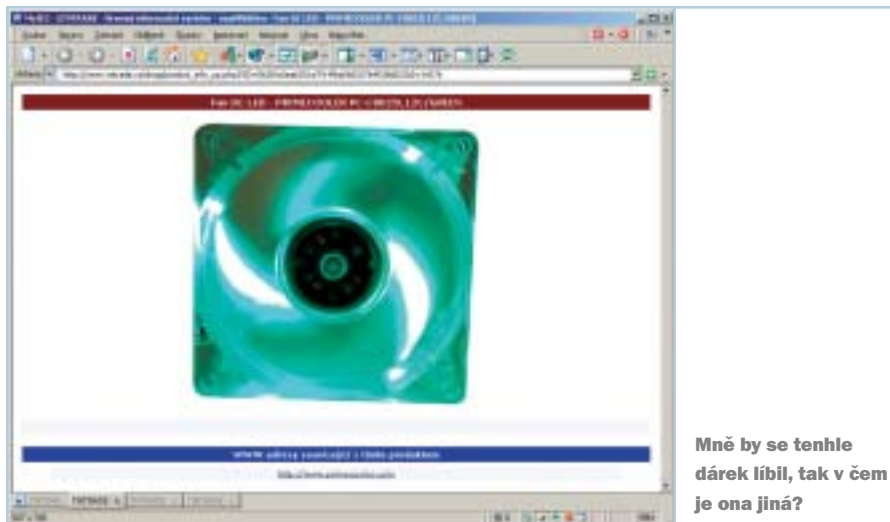
<http://www.britannica.com/> > On-line encyklopedie.

<http://phone.quick.cz/> > Telefonní seznam na internetu.

TELEVIZE

Tu bedýnku máme doma snad všichni. Internet vám poradí i v jejím případě.

<http://www.czech-tv.cz/> > WWW stránky České televize.

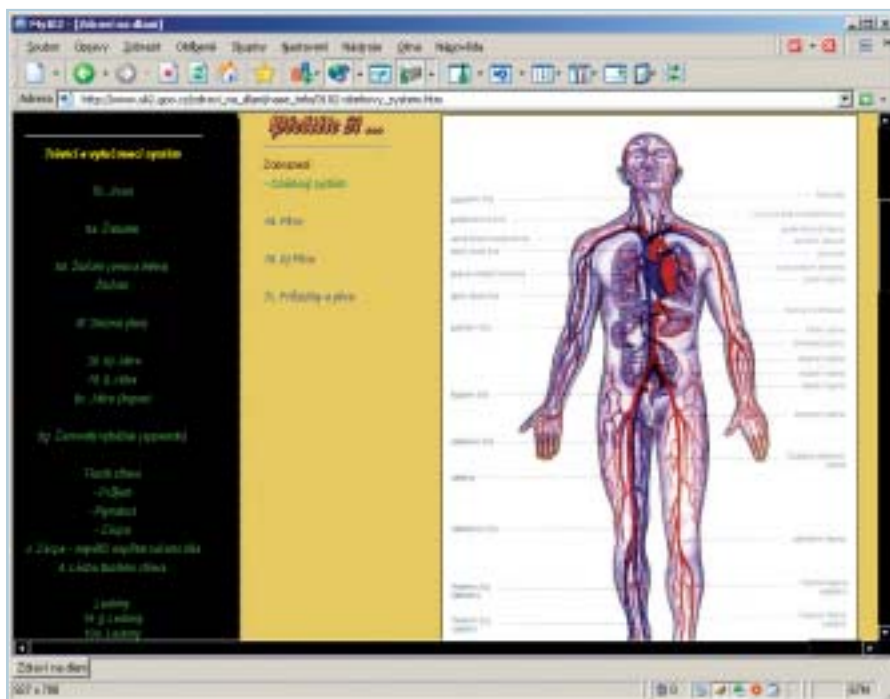

Mně by se tenhle dárek líbil, tak v čem je ona jiná?

rum.cz/) má dnes nějaké výročí... Když jsem pohledem do kalendáře (<http://crewzo.wz.cz/kalendar/index.htm>) zjistil, že to není svátek, usoudil jsem, že to musí být narozeniny. Měl bych jí asi poslat nějaký dárek. Ten chladič s barevným větráčkem (www.chladice.cz) minule nebyl asi nejlepší nápad, takže tentokrát na to půjdu od lesa. Známi mi radili, abych zvolil nějakou klasiku, takže tentokrát by to mohl být nějaký pěkný čip (<http://www.intel.com/>).

Po vydatné snídani jsem se rozhodl skoncovat se zahálčivým způsobem života. Tedy ne že bych nikdy nepracoval, ale přece jen placené surfování (<http://www.cashsurfers.com/>) nepatří mezi nejnáročnější činnosti. Na internetu najdete práce (www.prace.cz) dost, ale nějak jsem si nemohl vybrat – dobře placených zaměstná-

ní, při kterých by člověk nemusel opustit svůj počítač, bohužel není moc. Rozhodl jsem se tedy řídit se starým pravidlem „Co máš udělat dnes, odlož na pozítří a získáš den volna“ a šel jsem se podívat, jak to žije na „netu“ (<http://www.xko.cz/>). Na přítelkyni jsem sice nenarazil, ale zato mě známí zahrnuli spoustou rad, co jí koupit. Většina doporučovala nějaké „květiny“ (<http://www.kytice.unas.cz/>), ale když jsem se podíval, co tím myslí, a zjistil, že jde o nějaké nepovedené a nesymetrické napodobeniny mého fraktálního screensaveru, rozhodl jsem se rady ignorovat. Po třech hodinách chatování se mi udělalo mírně nevolno, což mě pochopitelně znervóznilo. Pořádně jsem se prohlédl v zrcadle a ve spolupráci s anatómií člověka (http://www.sk2.goo.cz/zdravi_na_dlani/na_se_telo/) jsem jako problém určil slinivku. →

Tak takhle to funguje, zbývá už jen najít lék.

CHCETE TO TAKÉ ZKUSIT?

Rozhodli jste se stát se internetovými poustevníky? Jste na omylu, pokud si myslíte, že je k tomu potřeba pouze připojení k internetu a odhodlání. Takový poustevník v Hrušovanech nad Jevišovkou zemře do týdne hladem, protože první dodávku pizzy přepadnou hladoví medvědi a druhá zabloudí v brdských lesích. Doporučujeme vám zvolit větší města, kde je přece jen větší pravděpodobnost přežití. Optimálním místem pro každého internetového poustevníka je v současné době Praha, situace se zlepšuje i v Brně a v Ostravě. Doporučujeme navíc nepodcenit finanční stránku. Optimální bankou pro internetové osamělce je eBanka, pokud však nechcete měnit svůj oblíbený ústav, nezapomeňte si alespoň aktivovat internetové bankovníctví.

→ Sice už nějaké zkušenosti mám, přesto mě zajímalo, jak se na tento problém dívá Doktorka (<http://www.doktorka.cz/>). Samozřejmě se to dalo čekat – po vyhledání výrazu „slinivka“ se objevila i mnou očekávaná hypoglykemie. Většina příznaků „přesně seděla“, takže jsem s obavami pokračoval ve čtení. Stálo to tam (<http://www.doktorka.cz/run/redsys/zdravi/rart.asp?id=1659>): Možné příčiny vzniku hypoglykemie jsou:

1. Nedostatečný příjem potravy, hladovění...

Neváhal jsem ani sekundu a objednal jsem si největší pizzu (<http://www.laprimavera.cz/>), jakou jsem na internetu našel, přidal několik lahví vína a pro jistotu ještě několik plechovek piva.

Po dobrém obědě jsem se rozhodl, že si namíchám nějaký koktejl (<http://www.koktejly.cz/>), čímž zmírím zatím nepříznivý dojem z dnešního dne. Vybral jsem si Golden Dream, ale zjistil jsem, že doma nemám ani Galliano, ani Cointreau, a dokonce ani pomerančový džus a smetanu. Protože tento postup očividně nikam nevedl, zkusil jsem najít koktejl ze surovin, které mám k dispozici. Po chvilce beznadějného hledání koktejlu z piva, vína a vody jsem to vzdal a „zlikvidoval“ zbylé pivo.

Ale jak říká klasik: „Dost bylo práce – nejvyšší čas se pobavit.“ Televizi jsem už nezapnul delší dobu, ale každopádně se podívám, co je v ní dnes zajímavého (<http://www.tvp.cz>). Komisař Rex mě nezaujal – nechápu, jak se může policista jmenovat jako nějaký pes...

Takže mě opět musí spasit internet. Výběr je opravdu bohatý (<http://www.radiotv.cz/>) a dlouho váhám, zda zvolit rádio, nebo televizi. Nakonec jsem se rozhodl pro něco lehčího (<http://www.materidouška.cz/Ukazka.asp?id=11>), abych zas neměl noční můry. Nakonec kam spěchat, vždyť zítra je taky den.

Na tomto místě deník končí, následuje jen několik ohořelých stránek. Dál jsme našli záznam velitele požární jednotky, který jako příčinu požáru určil přetížení zdroje v počítači a následný zkrat. Na základě těchto zkušeností vám tedy doporučujeme nečíst před spaním Materidoušku, pokud nemáte u počítače UPS, práškový hasicí přístroj (<http://www.profire.cz/>), nebo alespoň poblíž bytu hydrant.

■ ■ ■ Petr Kratochvíl,
petr.kratochvil@vogel.cz

<http://www.nova.cz/> > Na stránkách Novy najdete i bohatý archiv vysílání.

<http://www.prima-televize.cz/> > TV Prima má na webu také co nabídnout.

<http://www.cnn.com/> > Umíte anglicky a chcete vědět, co se děje venku?

<http://www.mtv.com/> > Zpívá celá rodina.

DÁRKY

Chcete nakupovat dárky a nevstávat přitom od počítače?

<http://www.bohemiaflowers.com/> > Univerzální dárek, který potěší každou ženu.

<http://www.parfemy.com/> > Cáká to, voní to a ceny jsou příznivé...

<http://www.luxus.cz/> > Luxusní dárek? Zaslouží si to?

<http://www.mamut.cz/> > Kdo si hraje, nezlobí!

<http://www.abckvetiny.cz/> > Když nevíte, co by..., zkuste koupit květinu.

ZÁBAVA

Nejsme žádní suchaři, tak proč to skrývat?

<http://www.jokes.cz/> > Vtipy, vtipy a vtipy...

<http://www.fudge.cz/> > Humor, obrázky, videa – stačí si vybrat.

<http://www.kompost.cz/> > Černý humor nejhrubšího zrna.

<http://rockerovo.misto.cz/> > Když máte chuť si zahrát a zazpívat.

PLACENÁ INZERCE

super ceny ISPsuper ceny antén **Pacific Wireless****D-com**[®]
www.d-com.cz**D-com ADSL router****D-com ADSL USB modem****D-com ADSL router Plus****hledáme distribútori**

Wireless LAN ADSL routers ADSL modems mass CPE

sales@data.cz, www.data.sk

Zahraniční IT zpravodajské servery

Novinky z první ruky

Přestože angličtina se pro stále větší počet uživatelů stává „druhým mateřským jazykem“ a hlad po aktuálních a nezkrácených informacích je také čím dál větší, kvalitní zahraniční servery z oblasti informačních technologií zůstávají pro mnoho čtenářů skryty.

Patříte-li mezi ty, kteří se nespokojují s kusými informacemi „ze třetí ruky“, patrně jste již někdy hledali zpravodajský zdroj, který by na rozdíl od českých IT serverů přinášel rozsáhlé a aktuální zprávy, přičemž nemyslíme aktuálnost v řádu dní, ale v řádu hodin či minut od vydání tiskového prohlášení. Za relativně krátký čas fungování serverů tohoto typu se jich stihla vyrojit celá řada.

Jejich zaměření se různí. Zatímco jeden se snaží přinášet souhrnné a nezaujaté informace o aktuálních událostech z oboru, jiný je zaměřen především na okamžité informování o nových verzích programů.

Důvodů nepoměrně horší kvality našich serverů oproti zahraničním je více. Jedním z nich může být i podstatně menší internetová populace. Ta nemůže podnítit soutěž stovek serverů s mnohem širším čtenářstvem, a tudíž výrazně vyššími prostředky na odměny pro kvalitní autory. Negativně působí na naši internetovou scénu také skutečnost, že rodnou řečí internetových příspěvů není jazyk, z něhož čerpají (tedy obvykle angličtina),

a tak často naše zpravodajství ovlivňují i špatné překlady. Svou roli hraje i průměrný věk lidí pracujících s internetem, který je u nás hluboko pod světovým normálem a který většinou znemožňuje na hojně navštěvovaných serverech rozvoj plodných diskusí.

THE REGISTER

Během svého několikaletého fungování se server The Register stal stěžejním zdrojem informací pro mnoho internetových médií. Spíše než koncovým čtenářům totiž slouží internetovým žurnalistům. To se vedle provedení webu, které je zaměřeno čistě na funkcionalitu a rychlost, odráží

i ve zpracování článků. V těch se totiž autoři většinou omezují pouze na věcné informace týkající se dané zprávy, takže nelze očekávat žádné vtipné komentáře, ale bohužel ani ucelenější témata zahrnující větší množství událostí.

Na serveru denně přibývá okolo desítky článků, které jsou řazeny přibližně do dvaceti kategorií (Software, Servers, Internet, Virus News, Business apod.). Pozitivním prvkem navigace je mimo jiné to, že zvolené kategorii se přizpůsobí barevné schéma webu. Za velký nedostatek však musíme označit absenci archivu článků. Vzhledem k časté aktualizaci totiž v některých kategoriích naleznete nanejvýš měsíc staré články.

THE REGISTER

[HTTP://WWW.THEREGISTER.CO.UK](http://www.theregister.co.uk)

- + množství článků
- + rychlost
- nepřívětivý vzhled

ZDNET

Přestože profil článků publikovaných na ZDNet se značně podobá serveru The Register (i když množství článků není tak velké), web působí o poznání lidštějším dojmem, a to i přes reklamu, která provádě-

→ zí takřka každou stránku. Reklama je totiž začleněna s přihlednutím k barevnému zpracování i obsahu webu, takže nenarušuje estetický dojem. S ohledem na ergonomii byla navržena i struktura, do níž se články třídí. Kromě standardních kategorií zde totiž fungují i podkategorie, a tak např. zprávy z kategorie Hardware lze dále rozčlenit do podkategorií Chips, Emerging Techs, Mobile, Servers a Storage.

ZDNET

[HTTP://NEWS.ZDNET.CO.UK](http://news.zdnet.co.uk)

- + zpracování, přehlednost
- + navigace
- velikost webu (grafika + reklama)

REUTERS

Kdo by dnes neznal Reuters, zdroj, od něhož čerpají informace snad všechna světová i místní média. Kromě tiskové kanceláře →

KDYŽ ANGLIČTINA NESTAČÍ

Pokud při čtení anglicky psaného článku začnete kvůli neznalosti některých klíčových slovíček, případně celých slovních spojení ztrácet souvislosti, existuje několik možností. Tradičním postupem, který volí většina uživatelů, je zavítat na překladový slovník některého z našich portálů. Výsledky, které slovníky nabízejí, však bývají nepřesné, zavádějící a hlavně jednoslovné. Přesto si některé uvedeme.

Jedním z nejpoužívanějších překladových slovníků na internetu je slovník portálu Centrum na adrese <http://slovníky.centrum.cz>. Jeho výhodou oproti ostatním slovníkům je ozvučení většiny slovíček, a to nejen anglických. Základní funkčnost se téměř shoduje s konkurencí. Po zadání překladu z anglického do českého jazyka je výsledkem stránka, kde se zobrazí větší množství českých ekvivalentů a také ustálená spojení, která daný výraz obsahují. K dalším známým slovníkům patří například <http://slovník.seznam.cz/> nebo <http://slovníky.atlas.cz/>.

Takovýmto rychlým překladem se sice patrně podaří jednorázově zjistit smysl pro daný kontext, ale lepší variantou pro zjištění

ní a zažití obecně platného významu slova bude použít výkladový slovník. Samozřejmě i zde existují slovníky analogové (rozumějte papírové), oproti těm v digitalizované podobě však vyhledávání zabere nepřiměřeně mnoho času, obsahují méně výrazů a poskytují pouze velmi zjednodušená vysvětlení.

Z on-line výkladových slovníků vám poskytne velmi bohaté možnosti například Merriam-Webster s adresou <http://www.m-w.com>. Kromě detailního vysvětlení významu slova vám nabídne i slova příbuzná, etymologický rozbor a u většiny i ozvučení, případně dokreslující ilustrace. Celkový počet výrazů: přes 220 000.

Uživatelsky nejprůběhovější a nejrychlejší, ovšem zároveň nejméně spolehlivou možností, jak se dostat k obsahu v mateřštině, je využít automatizovaného překladu textu, případně celé webové stránky. Tyto překlady v zásadě působí ryze strojovým dojmem bez jakéhokoliv jazykového citu, někdy však mohou k základnímu porozumění stačit. V zásadě lze tyto překladače rozdělit na dvě skupiny. První skupinu tvoří jednoúčelové české komerční produkty, sloužící k překladům textů či stránek z angličtiny do češtiny

a naopak. Obzvláště ve druhém případě přináší tyto překladače v rámci možností uspokojivé výsledky. K překladům totiž nepoužívají jen překlady jednotlivých slov, ale snaží se dbát i na správnou syntax a morfologii. Mezi tyto překladače patří například Eurotran nebo PC Translator, jejichž ceny se však pohybují minimálně v řádech tisíců, ke všemu musíte mít programy nainstalované a používat Internet Explorer, do nějž integrují plug-in. Druhou skupinu představují zahraniční servery, které nabízejí vzájemnou konverzi velkého množství jazyků. Jeden takový lze nalézt na adrese <http://intertran.tranexp.com/?type=url>. Tento překladač funguje jako firemní prezentace ostatních placených produktů, avšak kvalita překladů je zpravidla nedostačující; program totiž téměř pokaždé pouze překládá slovo od slova. Jednoznačnou výhodou je přenositelnost tohoto odkazu a možnost překladu kdekoli, na druhou stranu je občas třeba chvíli počkat, ne více než několik sekund, kvůli zaneprázdněnosti serveru – server totiž využívá k překladu v jeden okamžik i miliony uživatelů.

Vlevo překlad Eurotran, vpravo Intertran. Najdete 7 rozdílů?

→ však pod stejnou hlavičkou funguje i zpravodajský webový server. Mezi množstvím jiných nechybí ani skupina zpráv nazvaná Technology & Science, v níž se objevují aktuální informace čerpající většinou přímo z konferencí, projevů či tiskových prohlášení. Denně přibývá okolo deseti článků. Ty se zabývají hlavně ambiciózními plány a činy velkých firem nebo vědeckými výzkumy z oblasti IT.

Zpracování webu kopíruje celkovou profesionalitu Reuters; pouze reklama, kterou takovýto „informační magnát“ jistě nemá zapotřebí, může kazit celkový dojem. Kategorie Technology & Science je dále členěna na podkategorie Internet, Technology a Science, přičemž ve vědní oblasti jsou i články ne nutně související s informačními technologiemi. Díky tomu, že Reuters se z velké části zaměřuje na investory i makléře, najdete u mnoha článků současně ekonomickou prognózu, případně dokonce odkaz na situaci příslušné firmy na burze (ve veřejné investiční části Reuters).

REUTERS

[HTTP://WWW.REUTERS.COM/NEWSSCITECH.JHTML](http://www.reuters.com/newsscitech.jhtml)

- + exkluzivní informace
- + provázanost s ostatními tématy
- rozsáhlost článků

BBC

Podobně jako Reuters i proslulá britská BBC zpracovává velké množství exkluzivních zpráv. To se pochopitelně promítá i na strán-

kách BBC. V části Technology se pravidelně objevují neaktuálnější informace týkající se hardwaru, softwaru i internetu. Články zpravidla doprovází ilustrace, komentáře a odkazy na příbuzné články. Kromě provázanosti s ostatním zpravodajstvím je díky dlouholeté tradici BBC důležitou výhodou i absence jakékoli reklamy; redaktoři i internetové sekce BBC jsou placeni z kapes britských daňových poplatníků.

Vyznat se na titulní straně technologické části BBC nečiní díky řazení a zvyrazňování článků podle čtenářského zájmu problém. Horší situace však nastává, rozhodnete-li se najít nějaký článek staršího data. Chybí tu totiž jakýkoli seznam článků, a tak jedinou možností hledání článků je procházení „spřízněných článků“ nebo zadání vyhledávacího dotazu, kde však výsledkem mohou být i nesouvisející články.

BBC

[HTTP://NEWS.BBC.CO.UK/2/HI/TECHNOLOGY](http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology)

- + exkluzivní informace
- + profesionální zpracování
- navigace

BETANEWS

Jak již název tohoto serveru napovídá, jednou z oblastí jeho zájmu jsou beta verze různých programů. Kromě nich však server informuje i o finálních releasech, a dokonce přináší zpravodajství z oblasti internetu a velkých firem, zejména Microsoftu. Design webu rozhodně neoplyvá grafickými vymoženostmi, ale cílová skupina strohý vzhled spíše vítá. Nespornou výhodou jsou čtenářské diskuse, které snadno rozšíří obzory o zkušenosti ostatních uživatelů. Naproti tomu orientaci na webu znesnadňuje ne zcela logicky řešená navigace. Abyste se mohli probírat programy podle kategorií, musíte nejprve zabloudit na FileForum; kategorizace článků chybí zcela, ale stejně by ji asi nebylo možné využít, protože na webu přibývá denně přibližně jeden článek.

BETANEWS

[HTTP://WWW.BETANEWS.COM](http://www.betanews.com)

- + rychlost informování
- + čtenářské diskuse
- strohost vzhledu i obsahu

SOFTPEDIA

Softwarová encyklopedie, tak by se dal vyložit poměrně trefný název tohoto serveru. Na rozdíl od ostatních webů podobného zaměření plní tuto úlohu lépe než na výbornou. Kromě toho, že na serveru denně přibude okolo stovky nových programů, ohromí i skutečnost, že u každého z tisíců programů je přiložen alespoň jeden screenshot. Přirozeně nechybí ani obecné seznámení s funkcemi programu, novinky ve verzi, velikost instalačního souboru, přibližná doba stahování na vybraných typech internetových linek, případná cena, licence a nezbytné rozřazení do skupin a podskupin.

Uspořádání prvků na stránce se nijak nevyvíká ze standardu. V horní části však nalezneme rozdělení celého serveru do kategorií, kde kromě softwaru, na který se zaměřuje titulní stránka, potažmo celý web, nalezneme i kategorie Games, Drivers a News. V sekci Drivers se nachází aktuální ovladače na často používaný hardware a v sekci Games se dozvíte informace o vypuštění téměř každé nové hry. V tradiční oblasti novinek se pak dočtete o novinkách z internetového světa.

SOFTPEDIA

[HTTP://WWW.SOFTPEDIA.COM](http://www.softpedia.com)

- + množství souborů
- + rychlost informování
- důležité informace se ztrácí mezi balastem

PEGASOFT

[HTTP://WWW.SOFTREALM.COM](http://www.softrealm.com)

Podobně jako původně rumunský server Softpedia i český server Pegasoft, který nově funguje i na doméně softrealm.com, se začíná vymaňovat z čistě národního

→ působení. Ještě než byla do provozu uvedena anglická verze celého webu, měl web díky rychlosti přinášejících informací tisíce zahraničních „čtenářů“.

Portfolio působnosti tohoto serveru je relativně široké. Kromě informací o nových verzích programů se dočtete o vydání nových her, ovladačů, firmwarů, ale také o nových hardwarových produktech.

NEWS.GOOGLE

Vyhledávací engine webových stránek Google zná dnes snad každý. Ne každý ale ví, že vedle této standardní služby zaměřené na vyhledávání stránek a obrázků existuje i hledání článků z databáze více než

4500 informačních serverů. Podobně jako český vyhledávač článků jyxo.cz/clanky se i celosvětový vyhledávač News.Google dělí do několika (v tomto případě konkrétně sedmi) kategorií podle oblasti zájmu. Pro nás klíčová kategorie Sci/Tech sice informuje i o článcích, které nezapadají do oblasti internetu nebo obecně informačních technologií, přesto bychom těžko hledali větší soubor článků na toto téma.

Patrně si říkáte, jak se dá v takovém množství článků (mnoho stovek denně) vyznat. Google však při vývoji myslel úplně na vše, a tak algoritmus, který na oněch téměř pěti tisících serverech články vyhledává, rovněž sruží články informující o stej-

né události. V důsledku toho se může stát, že pro jednu událost si budete moci vybrat třeba z 800 serverů, které o ní informovaly.

Dychtíte-li po vždy zcela aktuálních informacích, pravidelným sledováním této sekce Googlu vám jistě žádná novinka neunikne.

NEWS.GOOGLE

[HTTP://NEWS.GOOGLE.COM/NEWS/EN/US/TECHNOLOGY.HTML](http://news.google.com/news/en/us/technology.html)

- + sjednocování
- + množství zdrojů
- zatím beta verze, občasné chyby

ZÁVĚR

Tento článek rozhodně není možné brát jako srovnání zmínovaných serverů. Jedná se totiž o servery s diametrálně odlišným zaměřením, a tak by srovnání ani nebylo možné. V článku je vždy především zdůrazněno zaměření serveru a jsou zmíněny jeho základní výhody a nedostatky. Finální volba už závisí na potřebách konkrétního čtenáře.

■ ■ ■ Zdeněk Schee, autor@chip.cz

PLACENÁ INZERCE

SOUŽITÍ S INKOUSTOVOU TISKÁRNOU

Se stále se zvyšujícím počtem a oblibou inkoustových tiskáren

se znovu a znovu objevuje situace, že dojde inkoust a následuje nerudová otázka, „kams ní“? Celou tiskárnu asi nebude nikdo vyházovat, ale tiskovou hlavu? Proč ne? Ruku na srdce, tu by už někdo vyhodit mohl a určitě se to i stává. Existuje ovšem jedno řešení, které je moderní, ekologické, ekonomické a především praktické. V okamžiku, kdy začíná dopisovat tisková hlava, lze snadno sáhnout pro připravenou plnicí soupravu, v bezpečí doma ji znovu naplnit a pokračovat v tisku. Všichni jsme již zažili, jak je nepříjemné odcházet od rozdělaného díla a začít zjišťovat možnosti, jak tisk znovu obnovit.

Možností, jak tiskárnu doplnit, se

na našem trhu objevuje několik, ale nepoužívanější a nejjednodušší je užití plnicích souprav CROCODILE. Prvenství na trhu dosahuje prvotřídní kvalitou inkoustu plně mísitelného s originálními inkousty a přehledně zpracovanými plnicími postupy, které jsou graficky znázorněny v příloženém návodu. Doplnění inkoustu usnadňují plnicí doplňky a velice praktické je i poradenství na webových stránkách www.inkrefill.cz.

Jak si založit vlastní weblog

Kdo nebloguje, jako by nebyl

Internet je úžasné médium, které každému vlastníkovu počítače a modemu dává nejen možnost čerpat z bezendné studnice informací, ale také příležitost podělit se s internetovou veřejností o své myšlenky a názory.

Klasickým způsobem prezentace na internetu samozřejmě stále zůstává osvědčená WWW stránka, velmi rychlý rozvoj ovšem zaznamenávají i internetové deníčky, nazývané weblogy (častěji jen blogy).

Na českém internetu denně přibývají nové blogy, zejména na serverech zaměřených právě na elektronické deníčky. Pokud byste si i vy chtěli zřídit internetový deníček, máte v současné době na výběr v podstatě ze tří možností.

Prvním, trochu složitějším, ovšem stále často využívaným postupem pro vytvoření blogu je registrace u některého z poskytovatelů webového prostoru (přehled webhostingů zdarma najdete v Chipu 11/03), vytvoření WWW stránky a její pravidelná aktualizace pomocí HTML editoru a FTP klienta.

Druhou možností, která opět vychází z předpokladu zřízení účtu u poskytovatele webhostingu, je použití speciální aplikace pro snadné vytvoření a aktualizaci deníčku. Nevýhodou blogu zřízeného na vlastních webových stránkách je zejména nutnost registrace stránky v internetových vyhledávacích, aby se k vašemu deníku snadno dostalo co nejvíce čtenářů, mimo to je třeba znát alespoň základy jazyka HTML.

Poslední, třetí možnost, jak si založit vlastní weblog, je registrace na některém z blogserverů, ať už u nás či v zahraničí. Výhodou publikování na specializovaném serveru je zejména možnost využití redakčního systému, jehož pomocí budete moci aktualizovat svůj deník z jakéhokoliv počítače připojeného k internetu. Zázemí v podobě známého blogserveru vám rovněž přinese početné čtenářské publikum, které by si jinak na vaše stránky jen těžko hledalo cestu. Za hlavní překážku a nevýhodu publikování na blogserverech je třeba označit skutečnost, že design deníku si zpravidla nemůžete upravit přesně podle svých požadavků, většinou se musíte spokojit s některou

z nabízených šablon, případně s drobnými úpravami designu pomocí CSS stylů. Na české a zahraniční blogservery se podíváme ze všeho nejdříve.

SERVERY PRO VŠECHNY BLOGGERY

Českých serverů pro uživatele chtivé deníčku je celá řada. Zaměříme se zejména na ty největší a nejnámější.

POOH.CZ

Jednou ze základních adres pro české bloggery a jejich čtenáře je nepochybně www.pooch.cz. „Prostý občasník originálního humoru“ nabízí útočiště vybraným autorům, kteří získají vlastní adresu a prostor pro svůj deníček. Vše, co musíte pro publi-

POOH.cz – jedna ze základních stránek českých bloggerů

kování na serveru POOH udělat, je poslat e-mail se základními údaji o sobě a svém zamýšleném blogu na adresu zakladatele serveru, internetové veřejnosti jistě důvěrně známého Daniela Dočekala. Pokud bude vaše žádost přijata, získáte přístup k redakčnímu systému, který vám kromě textů umožní vkládat i obrázky, bude sledovat návštěvnost vašeho blogu a čtenářům umožní reagovat na vaše články prostřednictvím komentářů.

POOH je plný různě zaměřených deníčků dlouhé řady autorů, sám zakladatel pak vydává svůj vlastní blog, ve kterém glosuje domácí i světové události.

V nabídce je mimo jiné i řada specializovaných blogů, například o filmech, webdesignu nebo o kultuře.

LIDÉ.CZ

Blogovat na serveru Lidé.cz (blog.lide.cz) může opravdu každý, stačí jen projít rychlou registrací a máte svůj vlastní blog. Server Lidé.cz patří pod křídla společnosti Seznam.cz, což pro vás znamená, že v rámci registrace můžete získat rovněž e-mailovou schránku a rovnou si zaregistrovat blog do katalogu portálu Seznam.

Práce s redakčním systémem na serveru Lidé.cz je velmi snadná.

Práce s redakčním systémem je velmi snadná, zvládne ji i úplný začátečník. Pokročilejší a kreativnější uživatelé si pak mohou do sytosti vyhrát s designem deníčku pomocí kaskádových stylů (CSS). Ke každému příspěvku mohou ostatní uživatelé vkládat komentáře, a pokud budete mít zájem, bude na vaši e-mailovou adresu zasílána statistika přístupů k vašemu blogu. Každý blog obsahuje rovněž vlastní fotogalerii, do které lze ovšem vložit pouze 1 MB fotografií či obrázků. Dříve než fotografie uvidí vaši čtenáři, je třeba, aby je schválil administrátor (pornografie není povolena).

Svůj blog můžete zařadit do některé z kategorií, případně jej nechat nezařazený. Na titulní straně jsou deníčky řazeny podle počtu příspěvků, abecedně nebo podle data založení.

BLOGUJE.CZ

V době přípravy tohoto článku obsahoval server [bloguje.cz](http://www.bloguje.cz) (www.bloguje.cz) více než →

→ 1500 deníčků. Chcete-li, aby mezi nimi byl i ten váš, stačí jen krátká registrace, kterou trochu zdržuje pouze povinná odpověď na zasláný e-mail.

Svůj blog na serveru Bloguje.cz můžete aktualizovat i pomocí SMS.

Redakční systém je velmi vydařený a snadno ovladatelný, rozlišuje rozhraní pro začátečníky a pokročilé uživatele, nabízí pro váš blog hned několik šablon a obsahuje bohatou nápovědu. Zcela unikátní službou je zadávání krátkých příspěvků pomocí SMS z mobilních telefonů.

Deníčky jsou v katalogu řazeny podle řady kritérií, nechybí ani vyhledávač.

BROUZEJ.CZ

Na serveru Broudej.cz (www.broudej.cz) je založení blogu dílem okamžiku, je třeba pouze zaregistrovat uživatelské

Právě dnes monitoruje mimo jiné i novinky na českých blogserverech.

WEBLOGOVÉ PORTÁLY

Pro přehled ve stále se rozšiřující komunitě bloggerů slouží specializované portály, na kterých si autoři registrují své blogy. Hlavním smyslem je pochopitelně snaha o zvýšení návštěvnosti vlastního blogu, čtenáři pídící se po konkrétních tématech pak jistě ocení možnost vyhledávání podle klíčových slov v deníčcích umístěných na různých serverech.

Na českém internetu najdeme takovýchto portálů hned několik, například na adre-

jméno a heslo, vyplnit název a stručný popis blogu.

Pro vkládání příspěvků slouží jednoduchý redakční systém MagdalenaRS, který pro formátování textu podporuje základní HTML tagy a umožňuje i vkládání obrázků.

Broudej.cz neobsahuje nijak závratné množství deníčků, což bude způsobeno pravděpodobně tím, že testovací a nesmyslné příspěvky jsou administrátorem odstraňovány.

Zatímco redakční systém pro tvorbu příspěvků je velmi vydařený, navigace webu by jistě snesla drobná vylepšení.

BOŽSKÝ BLOG

Toužíte-li po skutečně „nadpozemské“ doméně, založte si svůj blog na adrese www.buh.cz nebo www.bohyne.cz. Registrace je velmi rychlá, bez dalšího zdržování můžete začít psát své příspěvky.

Božskou doménu a propracovaný redakční systém hledejte na www.buh.cz.

Redakční systém je hodně podobný tomu na Lidé.cz, obsahuje základní funkce pro úpravy textu, podporuje HTML tagy a vkládání obrázků. Design blogu je možné upravovat pomocí CSS stylů.

Božský blog zatím obsahuje okolo dvou set deníčků, navigace je velmi přehledná a nechybí ani vyhledávač.

APLIKACE PRO TVORBU WEBLOGŮ

Jako první z programů na tvorbu weblogů si uvedeme webovou aplikaci, kterou si nemu-

sách blogportal.hlava.net, www.minimag.cz, www.kratce.cz, www.pravednes.cz, www.blogator.com.

Obsah všech zmíněných portálů je více či méně podobný, nikde nechybí vyhledávač a přehled aktuálních článků na sledovaných stránkách. Na většině portálů jsou rovněž k dispozici žebříčky nejnavštěvovanějších, nejnovějších či nejčastěji aktualizovaných blogů.

síte instalovat na svůj počítač, a přesto v ní můžete psát deník a záznamy přenášet pomocí FTP na váš server.

Pokud si budete chtít založit deník na již zmíněné adrese www.blogger.com, dostanete na výběr, zda má být váš deníček umístěn přímo na serveru Blogger, nebo zda chcete využít pouze nabízený redakční systém a příspěvky do blogu posílat pomocí FTP na svůj web.

V druhém případě je třeba vyplnit FTP adresu a název souboru s deníkem a v následujícím kroku pak vybrat grafickou předlohu deníku. Poté, co je deník vygenerován, se můžete rovnou pustit do psaní příspěvků a do jejich exportu na WWW server.

EASYBLOG

Rozhraní programu EasyBlog vypadá na první pohled dost komplikovaně. V případě, že si nebudete vědět rady, pomůže vám rozsáhlá nápověda na domovském webu aplikace, která vás krok za krokem provede nastavením FTP, založením blogu a tvorbou příspěvků. Nápověda i rozhraní →

POPISOVANÉ PROGRAMY

BLOGGER

- + webová aplikace, nepotřebuje instalaci
- při psaní příspěvku je třeba připojení k internetu

Info www.blogger.com

EASY BLOG 2.2.0.25

- + české rozhraní
- složitější nastavení

Info www.elka.cz/easyblog

Podmínky šíření freeware

Velikost distribučního souboru 0,5 MB

Operační systém Windows

BLOG 7.903

- + robustní WYSIWYG editor weblogů
- nedostatečná nápověda

Info www.farog.org

Podmínky šíření freeware

Velikost distribučního souboru 2,3 MB

Operační systém Windows

BLOGBUDDY 0.5

- + české rozhraní
- + snadné nastavení a obsluha
- pouze základní funkce

Info bloguje.bloguje.cz

Podmínky šíření freeware

Velikost distribučního souboru 0,3 MB

Operační systém Windows

Blog Search Engine vyhledává weblogy podle klíčových slov.

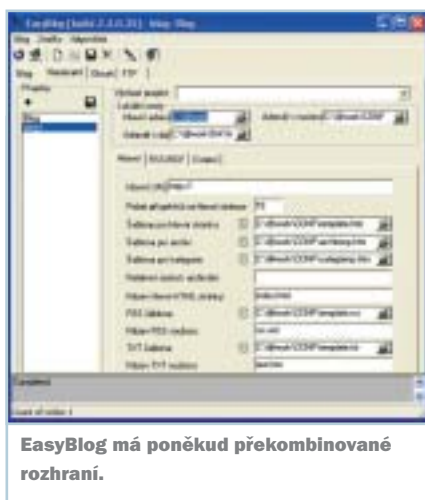
ZAHRAŇIČNÍ BLOGSERVERY

Systém registrace a správy blogů na zahraničních serverech je v podstatě stejný jako na českém internetu, nemá tedy smysl blíže se jím zabírat. Raději si uvedeme několik adres, na kterých si můžete přečíst deníčky (nejen) anglicky mluvících bloggerů, případně zde vystavit deníček svůj. Je trochu paradoxní, že na adrese www.blog.com na vás čeká jen hláška o přípravě stránek (na adrese

www.blog.cz nenajdete pro jistotu vůbec nic), daleko zajímavější jsou pak stránky www.blogger.com, www.beblog.com nebo www.livejournal.com, kde si můžete samozřejmě zdarma, vytvořit vlastní weblog. Pro hledání weblogů s konkrétním zaměřením je nanejvýš užitečný vyhledávač blogů na adresách www.daypop.com nebo www.blogsearchengine.com, případně portál s adresou portal.eatonweb.com.

→ aplikace jsou až na drobné výjimky k dispozici v českém jazyce.

Při psaní příspěvků samozřejmě není třeba připojení k internetu, připojit se musíte pouze v době synchronizace obsahu deníčku ve svém počítači a na WWW

EasyBlog má poněkud překombinované rozhraní.

serveru. V programu EasyBlog můžete spravovat hned několik weblogů najednou, k úpravám standardního designu blogu se vám budou hodit alespoň základní znalosti HTML.

Aplikace EasyBlog je k dispozici zcela zdarma, její ovládání je ovšem poněkud slo-

žitější než práce s redakčními systémy webových serverů.

BLOG

Robustní aplikace nazvaná jednoduše Blog připomíná ze všeho nejvíce WYSIWYG editor webových stránek. Začínajícímu uživateli zabere trochu času zorientovat se v řadě ikon a nabídek nastavení přístupu na server. Klasickou nápovědu bohužel nahrazuje pouze textový soubor.

Blog je robustní nástroj pro off-line psaní blogu.

Blog umí formátovat písmo vašich záznamů, vkládat obrázky, odkazy, seznamy či tabulky, a dokonce i zkontrolovat pravopis vašich anglicky psaných záznamů. V nabíd-

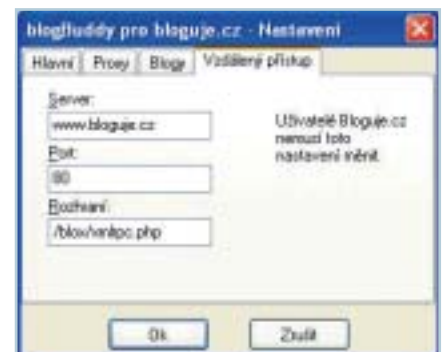
ce je hned několik předloh pro design vašeho deníku.

Stejně jako předchozí program můžete i Blog využívat zcela zdarma. Pokročilé funkce a detailní nastavení aplikace ocení spíše nároční a pokročilí uživatelé.

BLOGBUDDY

Na rozdíl od předchozích, pro někoho možná zbytečně příliš komplikovaných aplikací je blogBuddy velmi jednoduchá utilita pro off-line správu weblogu. Hodí se zejména pro ty uživatele, kteří se rozhodnou založit si svůj blog na serveru bloguje.cz. Administrátor serveru přeložil program do češtiny a přednastavil parametry potřebné k přístupu na server.

Aplikace blogBuddy nabízí pouze základní možnosti formátování textu, se kterými si vystačí jen méně nároční uživatelé.

Jestliže máte svůj blog na serveru bloguje.cz, nemusíte nastavení blogBuddy nijak měnit.

JAK ZAČÍT BLOGOVAT?

Patříte-li v oblasti vytváření webových stránek mezi naprosté začátečníky, bude pro vás asi nejvýhodnější registrace na některém z českých blogserverů. Redakční systémy na porovnaných serverech jsou přibližně na stejné úrovni, i začínající uživatel si snadno a rychle může založit vlastní blog a naplnit jej příspěvky.

Pokročilí uživatelé, kterým jazyk HTML a FTP přenosy nečiní žádný problém, by mohli vyzkoušet některou z aplikací pro off-line tvorbu weblogů, hlavně v případě, chtěli-li blog publikovat na vlastních WWW stránkách zaregistrovaných ve vyhledávačích.

Osobně bych doporučoval spíše využití služeb některého z blogserverů, zejména kvůli jednoduché aktualizaci deníčku bez nutnosti instalace a konfigurování softwaru pro off-line blogování a také kvůli snadné přístupnosti deníčku pro čtenáře.

■ ■ ■ Radek Kubeš

WWWorkshop

Kam kráčí webdesign?

VITALITA

WWW.VITALITA.CZ

Myšlenka vytvořit web Vitalita.cz vznikla v roce 1998, a protože v té době nebyl přístup k internetu ničím běžným, byly důvody vzniku tohoto webu spíše nekomerční. V současnosti zde však již najdete internetový obchod s produkty vyrobenými z přírodních surovin. Šíře sortimentu sahá od vitamínů přes prostředky pro dosažení štíhlé linie a populární diety na bázi krevních skupin až po regenerační prostředky nebo přírodní kosmetiku.

U jednotlivých produktů je přiložen popis včetně složení, dále doporučení, proti kterým neduhům výrobek pomůže, nebo odkazy na produkty s podobným účinkem. Zákazník může platit dobírkou, bankovním převodem, ale také platební kartou. Novinkou je možnost vkládat své postřehy či dotazy týkající se jednotlivých produktů, na které odpovídá zkušený lékař.

Provozovatelé webu nechali tvůrcům nově verze volné ruce, a to nejen v případě grafiky, ale také v oblasti technického provedení a funkcí, kterými obchod nyní disponuje (vyčerpávající popisy navzájem provázané množstvím odkazů, sledování stavu objednávky, možnost zvolit jinou adresu pro fakturaci a jinou pro odeslání, možnost stornovat objednávky apod.). Kód nového webu je vytvořen pomocí kaskádových stylů (tedy včetně rozvržení stránky, nepoužívá se tabulový layout), díky čemuž je zobrazování rychlejší, kód menší a především přístupnější.

ALFA ROMEO

WWW.ALFAROMEO.CZ

Vypráví se, že Henry Ford smekl klobouk, když poprvé uviděl Alfu Romeo, a že Enzo Ferrari toho dne, kdy se mu podařilo pokorit auta z rodiny hada, plakal jako dítě. Před čtyřmi lety oslavila značka Alfa Romeo devadesát let své existence a před několika týdny byla spuštěna její nová internetová prezentace. Požadavkem zákazníka bylo vytvoření internetové prezentace odpovídající korporátnímu designu značky a zajištění systému pravidelné aktualizace a rozvoje stránek.

Na webu automobilů se „sportovním srdcem“ se dozvíte vše o současnosti a historii jednotlivých modelů, prostudovat si můžete unikátní technická řešení a získáte informace o aktivitách Alfy Romeo v oblasti sportu. Na stránkách je také možno on-line objednat nová i ojetá auta a vyhledávat jednotlivé dealery. Zájemci si mohou rovněž objednat zaslání magazínu Alfa Romeo. Uživatelsky atraktivní je bezpochyby sekce Zábava, kde najdete televizní reklamy, šetřiče obrazovky, pozadí na plochu a SMS loga. V brzké době dojde i na možnost zaslání MMS zpráv.

Během několika měsíců bude též spuštěna aplikace Car Configurator, která umožní návštěvníkům stránek interaktivní formou vybírat a případně nakupovat vozy Alfa Romeo na míru. Podobná aplikace již dnes funguje na korporátních stránkách www.alfaromeo.it.

SUNDAYPHOTO FOTOBANKA

WWW.SUNDAYPHOTO.CZ

Internetová fotobanka SundayPhoto se na českém trhu odlišuje od konkurence výhradním zaměřením na poskytování profesionálních royalty-free fotografií. Označení royalty-free vyjadřuje základní výhodu těchto snímků, kterou je volné použití fotografií bez nutnosti opakovaného placení licenčních poplatků za užití.

Úkolem společnosti Symbio bylo provést kompletní redesign stránek včetně přebudování aplikačního pozadí. Cílem bylo dosáhnout vysoké použitelnosti (požadavek rychle a nekomplikovaně nalézt požadované fotografie) a zároveň přinést na český trh funkce dosud obvyklé pouze u největších zahraničních fotobank.

Nalezené snímky lze přehledně ukládat do „lightboxů“ (virtuální schránka s vybranými fotografiemi) nebo přímo do košíku, odkud je možné jediným tlačítkem provést jejich nákup. Za tímto účelem byly vyvinuty inteligentní funkce, které zjednodušují celý proces práce s fotobankou. Mezi tyto funkce patří například okamžitý nákup vybraného snímku, stažení celého lightboxu ve formátu ZIP na disk, interaktivní výpočet ceny licence a dodání apod.

V další fázi vývoje stránek se chystá zavedení možnosti on-line plateb, stahování náhledů snímků bez vodoznaku, hledání podobných snímků a mnoho dalších novinek.

■ ■ ■ Ladislav Bittner, autor@chip.cz

VITALITA

Zadavatel David Grudl

Tvůrce dgx.cz

Použité technologie HTML, CSS, PHP, MySQL, JavaScript

Realizace 12/03 - 02/04

ALFA ROMEO

Zadavatel Fiat ČR

Tvůrce OgilvyInteractive

Použité technologie Flash, HTML, PHP, MySQL, JavaScript, redakční WYSIWIG systém OgilvyEdit

Realizace 12/03 - 02/04

SUNDAYPHOTO FOTOBANKA

Zadavatel Press Services

Tvůrce Symbio Digital

Použité technologie PHP, MySQL, JavaScript, XHTML, CSS, OrangeGate (systém pro správu obsahu)

Realizace 09/03 - 03/04

BitTorrent

Nová síť p2p? Kdepak!

Sítě p2p jsou pro mnoho uživatelů internetu denním chlebem. Připomínat pojmy jako FastTrack, Napster či DirectConnect je v této souvislosti nošením dříví do lesa. Poslední dobou se však na poli distribuce warezu začíná čím dál více prosazovat ne zcela nový pojem – BitTorrent.

Označit protokol BitTorrent za další síť p2p by bylo asi příliš odvážné. Pojďme se však podívat, co nám může přinést a zda se přechod od konkurence vyplatí.

KDO ŠETŘÍ...

Když Brian Cohen začal protokol BT programovat, vůbec netušil, že se tento protokol postupně stane prostředkem pro sdílení ne nepodobné sítím p2p. Stejně jako v případě Direct Connectu měl totiž i BitTorrent sloužit k jiným účelům. První cíl směřoval ke snížení nákladů na distribuci velmi žádaných souborů po internetu. Nová verze Linuxu či demoverze dlouho očekávané hry přináší jejich producentům nejen zvýšené náklady na přenos dat (webhostingové firmy nebo provideři si nechávají platit za přenesená

data), ale i větší zátěž zdrojového serveru, nižší přenosové rychlosti a další problémy, které v případě velmi žádaných souborů mohou způsobit i pád zdrojového serveru.

Díky protokolu BitTorrent se všichni stahující stávají zároveň servery pro další zájemce, neboť již staženou část poskytují dalším ke stažení. To vede ke zvýšení rychlosti a čím větší je o soubor zájem, tím rychleji mohou všichni stahovat (přesně opačný efekt než u klasického přenosu přes HTTP či FTP).

P2P? ALE KDEPAK!

Protokol běží nad standardním HTTP, neexistuje žádná celistvá síť ani komplexní vyhledávání, a ke všemu ještě nenalezneme příliš mnoho warezu. Tyto podmínky, které za normálních okolností klasifikují více či méně

dobře fungující síť p2p, odsouvají BitTorrent z pole p2p. Díky jeho přednostem jej však i warezová scéna pomalu, ale jistě objevuje. Jak ale vše vlastně funguje?

TÉMĚŘ DOKONALÝ PŘENOS

Protokol BitTorrent je určen pro rychlou a levnou distribuci souborů po internetu. Každý stahující počítač se zároveň stává serverem a ke stažení nabízí ostatním tu část souboru, kterou má již staženou. Proto zde platí přímá úměra o počtu stahujících a rychlosti stahování, neboť čím více lidí stahuje, tím více lidí soubor sdílí a tím více zdrojů zároveň poskytuje možnost stahovat.

Pokud distributor nějakého většího souboru předpokládá, že o soubor bude velký zájem, který způsobí dopravní kolaps na cestě z jeho serveru (HTTP či FTP), může se s důvěrou obrátit na BitTorrent. K distribuci stačí vytvořit pomocí speciálního nástroje soubor s příponou *.torrent*, který poté umístí někam na web a zaregistruje v tzv. trackeru. Pak již čeká, až soubor někdo bude požadovat a stáhne si jej. První kopie se pochopitelně stahuje přímo z počítače distributora, další zájemci však již mohou stahovat od sebe navzájem, takže využití původního zdroje bude se stoupajícím zájmem postupně klesat.

Nutnost vytvářet torrent soubory a následně je registrovat není nic pro začátečníky, naštěstí však pro připojení do společenství není nutné nejprve něco sdílet, neboť ostatním budeme nabízet již stažené části souboru.

Po stažení souboru funguje náš počítač do odpojení jako server.

IP	Size	Status	Progress
78	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
156	0.08 MB	0.00 MB	2.2%
234	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
312	0.25 MB	0.00 MB	100.0%
390	0.08 MB	0.00 MB	0.0%
468	0.08 MB	0.00 MB	0.0%
546	0.08 MB	0.00 MB	9.9%
624	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
702	0.14 MB	0.00 MB	25.3%
780	0.08 MB	0.00 MB	27.1%
858	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
936	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
1014	0.13 MB	0.00 MB	100.0%
1092	0.08 MB	0.00 MB	51.7%
1170	0.08 MB	0.00 MB	2.5%
1248	0.08 MB	0.00 MB	100.0%
1326	1.34 MB	0.00 MB	100.0%
1404	0.08 MB	0.00 MB	37.6%
1482	0.13 MB	0.00 MB	15.4%
1560	0.14 MB	0.00 MB	6.3%
1638	3.25 MB	0.00 MB	29.9%
1716	0.23 MB	0.00 MB	100.0%

IP adresy nejsou nijak šifrovány ani skryty, co stahujeme a sdílíme, může zjist kdokoliv.

torrent, který poté načteme do klienta. Ten kontaktuje tracker server, zajišťující komunikaci s ostatními, a poté začne stahovat data. Pokud někdo další požaduje již námí získanou část, proměníme se v server a začneme data také poskytovat. Po dokončení stahování funguje náš počítač čistě jako server, dokud jej od trackeru neodpojíme a nesmažeme soubor .torrent.

HLAVNĚ NOVINKY...

Optimalizace pro zrychlenou distribuci (torrent znamená v překladu z angličtiny dravý proud či bystřinu) předurčuje protokol na poli warezu k jedinému: k rychlému šíření nejnovějších DVD či kinoripů, novinkových audio CD, „pecek“ na poli her a programů nebo aktuálních dílů velmi sledovaných seriálů, které postupem času nadšenci zanesou i do klasických p2p sítí, kde se časem také rozšíří. Tyto aktuality není problém najít ani stáhnout a čím novější je soubor (rozhoduje vydání pirátské kopie, nikoli datum oficiální distribuce), tím větší máme šanci na úspěch při hledání i záruku co nejrychlejšího stažení. Pokud nestihneme „první“ vlnu, máme šanci mnohem méně, ale ani tak není nic

→ HLEDÁNÍ

Klienti pro přenos dat pomocí tohoto protokolu většinou neumí vyhledávat. K tomu musíme využít specializované servery, např. <http://suprnova.org/>. Zde máme nejen možnost vyhledávat, ale server nabízí také přehled naposledy přidaných torrentů. V tabulkách s výsledky hledání či přehledem nových souborů máme kromě dalších údajů i položku Seeds, což není nic jiného než počet kli-

entů, kteří daný soubor sdílejí. Pochopitelně většinou (zdaleka však ne vždy) platí, že čím větší číslo, tím rychlejší stahování (sdílejících může být více, ale mají pouze část souboru a zbytek se stále stahuje od zdroje, nebo může mít většina pomalejší připojení).

STAHOVÁNÍ

Pro stažení požadovaného obsahu musíme stáhnout z webu nejprve onen malý soubor

PLACENÁ INZERCE

PLACENÁ INZERCE

server housing
Casablanca INT

Server housing je služba - umístění Vašeho reálného serveru do sítě Casablanca INT.

Výhodou je především rychlost, vlastní datový přenos, dále pak nezávislost MailServeru, WebServeru a spuštění CGI-scriptů. Další výhodou našeho Housing Centra je možnost pronájmu PC s nainstalovaným OS LINUX RedHat, a to bez instalačního poplatku.

Casablanca Housing Centrum se nachází v budově Stimbuiding v Praze 3, Vinohradská 184, 50 metrů od metra "A" Želivského, s nepřetržitým přístupem 24 hodin denně.

K dispozici jsou samostatně uzamykatelné boxy v plně klimatizované místnosti.

Casablanca Housing Centrum má zálohované napájení (2 nezávislé přípojky na dva pražské obvody, automaticky spustitelný diesel generátor a UPS).

IP TRANZIT	1000+100 Mbps
NIX.CZ	1000+100+100 Mbps
SIX.SK	34 Mbps (100+100 Mbps SIX.SK)

Cena připojení - měsíční provoz

server single (1)	2000,- Kč
server single pronajatý (1)*	3000,- Kč
server farm (3-5)	5000,- Kč
server RACK	10000,- Kč
zřízení	0,- Kč

* v ceně je pronájem PC s nainstalovaným OS LINUX RedHat

volejte ihned a zdarma 800 31 31 30
www.serverhousing.cz

s námi jste na vstup do EU připraveni

Komplexní ekonomický systém pro malé a střední firmy

Money S3 patří mezi nejoblíbenější u živnostníků, malých a středních společností v oborech nákup a prodej, služby a výroba. Systém má pravidelnou legislativní aktualizaci a je připraven pro podmínky EU. Poskytujeme zákaznický servis, poradenství a školení. Využijte bezplatné předprodejní konzultace.

CIGLER
SOFTWARE

TUV
CERT
ISO 9001

EU s úsměvem

www.money.cz

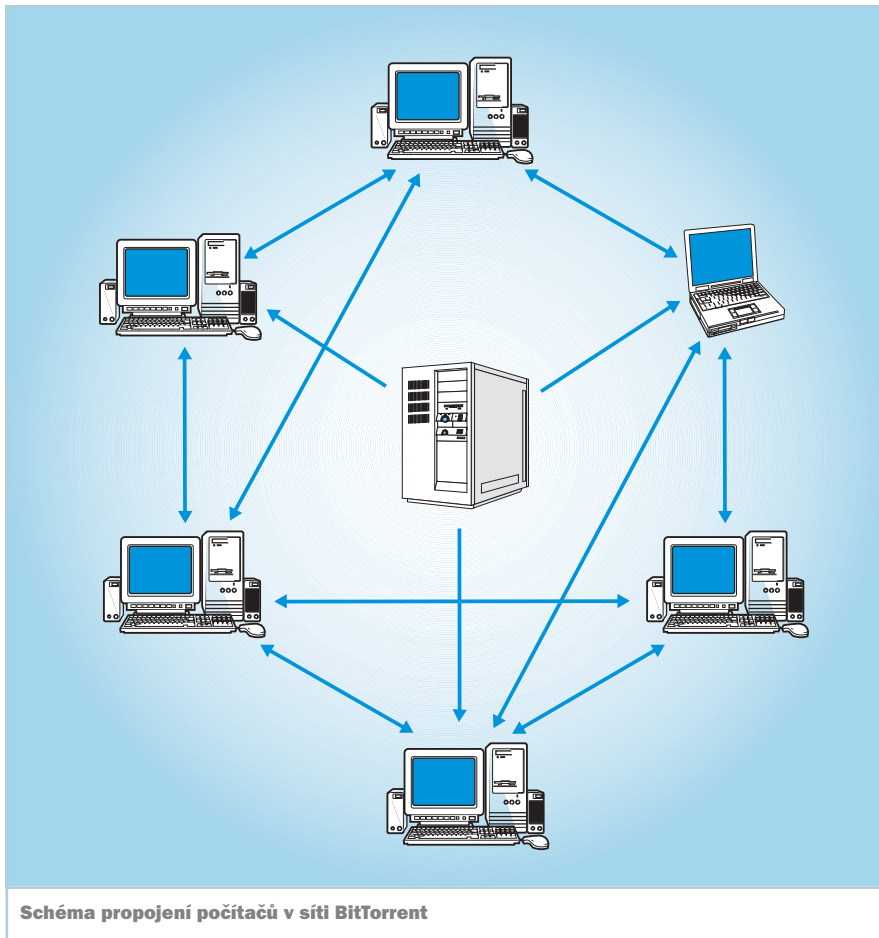

Schéma propojení počítačů v síti BitTorrent

→ ztraceno. Existují totiž naštěstí i uživatelé, kteří nepřestanou ihned po stažení soubor sdílet, ale klidně jej nechají nějaký čas k dispozici dalším.

KONKURENCE

Protokoly používané výměnnými sítěmi se od sebe v mnohém liší. V zásadě existují tři způsoby, jak jsou počítače v těchto uskupeních připojené.

Úplně první síť pro sdílení dat (Napster a jeho přímí nástupci) používaly model, kde bylo pouze několik počítačů fungujících jako server a všichni zájemci se k nim připojovali. Nevýhody se vyvojily vzápětí po uvedení sítě, jejich masovém rozšíření a především po objevení zábavním průmyslem, neboť byly a jsou příliš snadným terčem, než aby se je nepokusil někdo (na popud hudebního nebo filmového průmyslu soudní cestou) zakázat nebo alespoň nepožadoval jejich omezení (filtrování obsahu apod.). Napster, průkopník výměnných sítí, budiž příkladem.

Nevýhodu snadného omezení a snadného terče se pokusily odstranit decentralizované sítě, kde každý klientský počítač může být podle daných podmínek i vyhledávacím serverem pro některé další.

Neexistence centrálního serveru znesnadňuje omezení činnosti sítě, jak je tomu v případě sítě centralizované. Tento systém používají např. protokoly FastTrack či Gnutella. Topologie sítě v tomto případě neobsahuje žádný snadno „sestřelitelný“ terč, na druhou stranu samotní provozovatelé sítě nejsou mimo hru, co se následků týče. Firma Sharman Network musela kvůli tomu vyměnit americké sídlo za území, kde není vliv Ameriky tak silný.

Dalším modelem je „ostrovní“ model, který představili tvůrci protokolu Direct Connect. Ačkoliv ani protokol Direct Connectu nebyl původně určen pro p2p, má k těmto sítím mnohem blíže a v současné době jde pravděpodobně o nejlépe fungující p2p na světě. Síť je tvořena menšími skupinami uživatelů (do 6000 klientů), kteří se připojí k vybranému serveru (hubu), jenž zajišťuje jejich vzájemnou komunikaci (hledání, stahování, chat). Svým způsobem jde o LAN či WAN, neboť prvotním záměrem tvůrců bylo usnadnění propojení počítačů mezi vzdálenými pobočkami firem. Jednotlivé huby jsou od sebe navzájem izolovány (odtud „ostrovní“ model). Originální klient neumožňoval připojení na více serverů zároveň, což jeho

nástupci spolehlivě vyřešili. Menší rozsah sítě umožňuje správcům jednotlivých hubů, aby korigovali sdílený obsah a neukázněným „sdílečům“ nekompromisně zakázali na své huby vstup. Je to vlastně obdoba sítě Napster (jeden vyhrazený server a ostatní se k němu připojují), ovšem tyto sítě nejsou tolik rozsáhlé, množství hubů a možnost, aby (s příslušným softwarem) vytvořil hub skoro každý, znemožňuje nějaké hromadné zablokování sdílení.

(NE)VÝHODY

Odlíšnost od jiných „filesharingových“ systémů dává protokolu řadu výhod i nevýhod. Mnozí si pouze s tímto systémem vystačí, ovšem pokud chceme stáhnout více či méně staré kusky či českou produkci, máme většinou smůlu. Hollywoodské trháky posledních dní zde nalezneme určitě a můžeme je stáhnout nejvyšší rychlostí, totéž platí i o aktuálních albách zahraničních skupin nebo o hrách (jak pro PC, tak i pro PlayStation (2)). Máme-li však vytáčenou linku, musíme se připravit na nemilé překvapení – protokol pro svou režii spotřebuje poměrně široké přenosové pásmo (přenáší mnohem více dat, než tvoří stahovaný soubor), totéž platí i o odesílaných datech, která si poskytovatel připojení také mnohdy započítá do přenesených dat. Pro toho, kdo chce především stahovat a odchozí data držet na minimu, BitTorrent není.

ZÁVĚR

BitTorrent není klasickou p2p sítí a nikdy se jí ani nestane. Svými přednostmi určitě p2p sítě v některých ohledech předčí, je však určen spíše pro fanoušky a pro ty, kteří chtějí být stále „in“, vidět a slyšet nejnovější tvorbu či hrát nejčerstvější díla herního průmyslu, aniž by za ně platili. Ostatní, kteří horké novinky mít nemusí a klidně si několik dní počkají, mohou zůstat u Direct Connectu a jeho klonů či u některé celosvětové sítě, neboť aktivní jedinci sem dříve či později ony horké novinky po drobném vychladnutí stejně přinesou. A co se rychlosti stahování týče, BitTorrent je rychlejší, pouze pokud máme štěstí na „přivalovou vlnu“. Výběr je jen na vás. ■ ■ ■ Tomáš Milbach

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

www.bittorrent.cz – vše o síti, principech a klientech v češtině

<http://suprnova.org/> – vyhledávací a novinový server

www.sdileni.cz – stránky věnované p2p sítím

inzerce

Corel PHOTO-PAINT 12

Týmová dvojka

Součástí produktu CorelDRAW Graphics Suite 12, poslední verze grafického balíku od Corelu, je i PHOTO-PAINT, „týmová dvojka“ určená pro kompozici a úpravy bitmap, která se postupem času vypracovala na pozici kvalitního editoru. Jakých vylepšení se v pořadí už dvanáctá verze dočkala?

Pozice tohoto programu není vůbec jednoduchá. Vlajkovou lodí Corelu je vektorový CorelDRAW a Corel PHOTO-PAINT (dále jen PP) zůstává na pozici přidaného softwaru. Na posledních několika verzích je to cítit víc než dříve – vylepšení se PP dostává poskrovnu, spíše v rozsahu updatů o desítky čísla. Nejviditelnějším vylepšením je změna startovacího okna a ikon. Proti jedenácté verzi, která po této stránce působila nedokončeně, se poslední PP tváří velmi stylově – designéři zvládli úvodní grafiku na výbornou. Uživatelské prostředí se však drží osvědčeného konceptu a až na drobné detaily není znát žádný vývoj kupředu. Totéž se také dá říci o samotných vylepšeních programu.

CO JE NOVÉHO?

Stejně jako u programu DRAW je důležitou novinkou možnost spolupráce s kancelářskými balíky WordPerfect Office

a Microsoft Office. Kromě podpory lepšího přenosu textu jde především o využití PP jako editoru pro vkládané obrázky. Vzniká tak další možná skupina uživatelů, jejichž ambice nesahají tak vysoko, aby využívali všechny možnosti programu. S tím souvisí také vylepšená vícejazyčná podpora, díky které prakticky vymizely problémy s diakritikou – i v anglické verzi bylo možné celkem bez problémů psát česky, pokud však nyní otevřete dokument s textem, který se nezobrazuje správně, lze změnit kódování písma. Dobré jsou i možnosti české kontroly pravopisu.

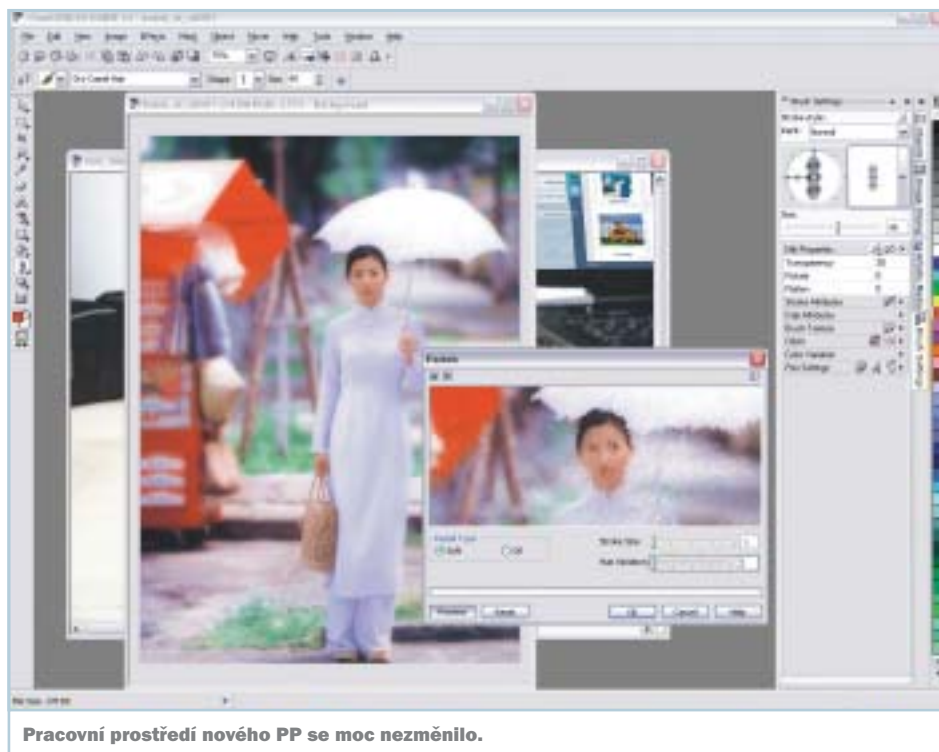
Zajímavě vypadá i další avizovaná novinka, Touch-up brush tool, tedy nástroj pro odstraňování drobných chyb v obrázku. Jde vlastně o jednoduchý filtr fungující na principu zprůměrování kontrastu a barevnosti pixelů v určité oblasti s nastavitelnou citlivostí. Lze jej aplikovat na obrázek nebo na vybranou část. S docela slušným

úspěchem lze tento nástroj použít i na menší retuše – odstraňování vrásek, nežádoucích barevných artefaktů apod. Výhodou je velmi snadné použití, které ocení zejména začínající uživatelé.

Diskutabilním přírůstkem je přidání ikony pro export souboru do jiných grafických formátů. Speciální filozofie exportování je Corelu vlastní už delší dobu. Pokud postupujete přes klasickou funkci Save As (Uložit jako), nabídne vám PP jen omezený výběr formátů – celou škálu možností nabídne teprve při využití funkce Export. Co se týče kvality exportu, prakticky nic se nezměnilo. Program slušně ukládá do všech hlavních formátů, webdesignéři ocení nedostupný export do GIF spojený s velmi dobrým převodem do indexovaných barev, subjektivně horší je však ukládání do JPEG (i při nulové kompresi se na výrazných barevných kontrastech objevují nežádoucí artefakty).

Tím oficiální výčet novinek končí. Postupem času však zjistíte, že změn je přece jen o trochu víc. Ta nejpraktičtější se týká rychlosti a stability programu. Proti ostatním editorům startuje PP o něco rychleji a stabilita, která byla slabým článkem předchozích verzí, je také o něco lepší. Po zoufalé desítky, které nepomohly ani dva Service Packy, a průměrné jedenáctce, která se občas vsí silou držela na nohou, je to pozitivní zpráva. Za celou dobu testování se nový PP jenom jednou rozhodl vzdát to a nastrčit bezmocnému uživateli svůj Recovery Wizard.

Překvapením je také implementace automatického updatu programu, který se chová ➔

Pracovní prostředí nového PP se moc nezměnilo.

COREL PHOTO-PAINT 12

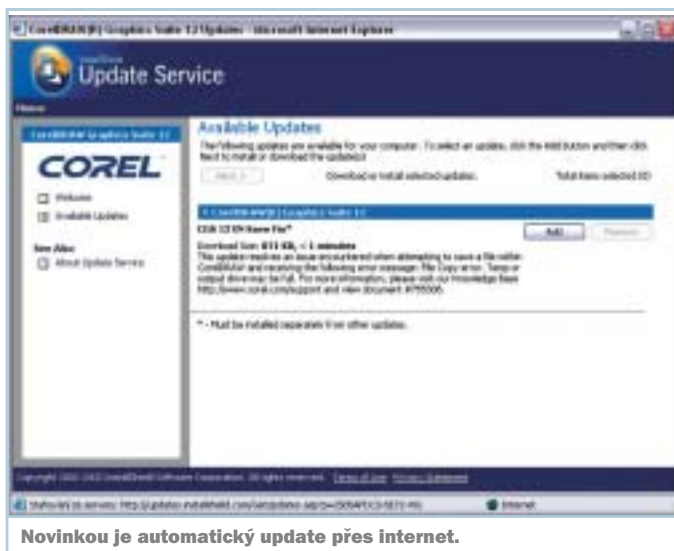
Profesionální bitmapový editor.

Minimální požadavky Pentium II, 200 MHz, 128 MB RAM, 250 MB na HD, grafika 1027 × 768, CD-ROM, Windows 2000/XP nebo Windows Tablet PC Edition

Výrobce Corel, Ottawa, Kanada

Poskytl Corel CZ, Praha

Cena 530 EUR bez DPH (upgrade 260 EUR, akademická cena 42 EUR)

Novinkou je automatický update přes internet.

Na čtvrtém CD naleznete i sadu videotutoriálů.

→ prakticky stejně jako Windows Update – pokud se na serveru objeví nová oprava, v dialogovém okně si ji můžete stáhnout a nainstalovat. Četnost těchto updatů však naštěstí zdaleka nedosahuje frekvence těch od Microsoftu.

Poměrně nenápadně se tváří i dialogové okno pro konfiguraci citlivosti pera tabletu, ukryté v nastaveních programu. Několika tahy s různým přitlakem určíte škálu, kterou pak bude PP používat, pokud se rozhodnete kreslit perem.

ZÁVĚREM

Corel PHOTO-PAINT je velmi slušný bitmapový editor, který postupným vývojem nabíral mnoho užitečných funkcí. U jeho dvanácté verze se však nelze ubránit pocitu, že uvedení na trh bylo iniciováno nikoliv dostatkem vylepšení, ale uvolněním Adobe Creative Suite.

Vzhledem k avizovaným novinkám se také zdá, že Corel s programem PHOTO-PAINT rezignoval na snahu dotáhnout se na Photoshop a rozhodl se posunout svou cílovou skupinu jinam – mezi movitější amatéry a poloprofesionální grafiky. Těm pak za slušnou cenu nabídne kvalitní program doplněný o skupinu nástrojů pro instantní použití (od desítky v PP naleznete nástroj pro odstraňování jevu červených očí, nyní byla přidána funkce pro jednoduché retuše). Možná se vývojáři snaží chytit se proudu domácí kreativity, který rozjel Microsoft. Bude to znamenat krok zpět, ale v prodejnosti možná skok kupředu. ■ ■ ■ Vlastimil Bret

Grafické karty, elektronické knihy a multimedia

Májový Chip DVD

Od počátku roku 2004 si čtenáři mohou předplatit Chip s elektronickou přílohou DVD, která vychází v každém lichém čísle. Kdo už měl možnost se s Chip DVD seznámit, ví, co může očekávat: oba redakční CD, další plné a speciální verze programů, data a videonovinky – prostě multimediální DVD.

Edice Chipu s DVD nám dělá opravdovou radost. Uvažujete-li tedy o nákupu nové čtecí mechaniky, doporučujeme jednoznačně DVD variantu. Chip s DVD je samozřejmě možné koupit i ve stáncích a v supermarketech.

OBA REDAKČNÍ CD

Nejrozsáhlejšími položkami na DVD jsou oba redakční CD, které jsou běžně distribuovány s Chipem. Abychom předešli případným dotazům, potvrzujeme všem pochybovačům, že na DVD jsou identická data jako na CD. Jsou pouze umístěna v samostatných podadresářích (chipcd, CZtel) a startují se buď ze společného menu DVD, nebo souborem index.htm. Více se o obsahu obou CD dozvíte na dalších dvou stránkách.

OBSAH CHIP DVD 5/04

Chip CD 5/04

– standardní redakční CD

ČESKÝ TELEFON 2004

– elektronický telefonní seznam

trueSpace3.2

– 3D modelovací a animační software

Grafické karty

– ovladače, testy, hry pro nVidia, Matrox, ATI

– Knihy a vývojové nástroje Microsoft

– Adobe Creative Suite

– CorelDraw Graphics Suite 12

– MegaMediaPack pro Windows XP

– Alice 2.0 – výuka 3D grafiky

TRUESPACE 3.2

116

U příležitosti desátého výročí vstupu firmy Caligari Corporation na trh s obecnými modelovacími, vizualizačními a animačními programy jsme pro vás připravili rozsáhlou prezentaci, která čítá hned tři produkty: plnou verzi trueSpace 3.2, českou demoverzi trueSpace 5 a demo nejnovější verze programu, trueSpace 6. Připravena je i řada doplňků.

GRAFICKÉ KARTY

Na DVD najdete nejnovější ovladače karet nVidia, Matrox, ATI a komponenty DirectX 9.0b. Pro otestování výkonu jsou připraveny benchmarky 3DMark a AquaMark 3 a firemní dema (která ovšem potřebují specifický hardware). Reálný grafický výkon můžete vyzkoušet v demoverzi hry Unreal Tournament 2004.

KNIHY A VÝVOJOVÉ NÁSTROJE MICROSOFT

Hlavním impulzem pro přípravu tohoto balíku byla nová aktivita Microsoftu, v rámci které uvolnil jak několik bezplatných vývojových balíčků, tak i několik kvalitních elektronických knih z oblasti programování. Díky tomu můžete na Chip DVD najít knihy a instalační data potřebných nástrojů pohromadě a zdarma.

ADOBE CREATIVE SUITE

Nejpoužívanější sada programů pro pre-press se před nedávnem představila v nové verzi. Na DVD vám přinášíme zkušební instalace hned několika produktů z balíku – Adobe Acrobat 6.0 Pro, Illustrator CS, Photoshop CS a InDesign CS.

CORELDRAW GR. SUITE 12

110

Již dvanáctá verze balíku CorelDraw obsahuje opět komplexní soubor programů určených všestranným grafikům. Jde zejména o vektorový CorelDraw, bitmapový PhotoPaint a R.A.V.E. – program určený pro animace s možností exportu do formátu Flash.

Na DVD najdete instalační data zkušební verze kompletního balíku.

MEGAMEDIAPACK

Pomocí tohoto balíku rozšíříte veškeré multimediální možnosti Windows XP. Na DVD najdete updaty programů MovieMaker 2 a MediaPlayer 9. Připraveny jsou však i další zajímavé rozšiřovací balíky, jako nové přechody a filtry do MovieMakeru, nové skiny a plug-iny pro MediaPlayer a alternativní styly pro Windows XP.

ALICE 2.0 – VÝUKA 3D

140

Alice vás naučí pracovat s trojrozměrnými objekty a ještě je navíc rozpochybovat. Po spuštění programu můžete zvolit jeden ze čtyř tutorialů, které jsou seřazeny podle obtížnosti. Po vyzkoušení všech čtyř lekcí již budete schopni začít připravovat svůj vlastní projekt. Budete-li se chtít inspirovat již hotovými projekty, nabízí se v záložce Examples již dostatek hotových světů.

EDICE OKO – NAŠE SOUHVĚZDÍ

Určitě znáte ty „malé tlusté“ knižní průvodce mnoha zajímavými obory z edice OKO. Kolikrát by se hodilo mít je při ruce, když hledáte odpověď na nějakou otázku. Na DVD najdete hned tři elektronické knihy z edice OKO – Naše souhvězdí, České hrady a Heraldika. Jako doplněk mohou posloužit dva spořiče obrazovek s tematikou hvězdné oblohy nebo encyklopedie letadel.

TRAILERY – FILMOVÉ PREMIÉRY, JARO 04

Čekají vás upoutávky na filmy, které se v našich kinech objeví v květnu a v červnu. Tentokrát nejsou ve formátu pro stolní přehrávače DVD. Připravili jsme je pro vás ve formátu QuickTime, který bez problémů přehrajete na kterémkoliv počítači.

■ ■ ■ Vlastimil Bret

Elektronická verze telefonního seznamu

Český telefon 2004

Český telefon je elektronický telefonní seznam, který nabízí aktuální přehled telefonních čísel pevných linek osob a firem a který umožňuje i vedení vlastního telefonního seznamu a řadu dalších funkcí. Na trhu se Český telefon objevil ve dvou verzích – Standard a Profi. Verze pro Chip má řadu vylepšení.

Český telefon z produkce vydavatelství Vogel Burda Communications si již ve své předešlé verzi získal široký zájem zákazníků, kteří svými ohlasy pozitivně přispěli i k vývoji nového pracovního prostředí. Díky tomu nyní získávají vynikající program se snadným a intuitivním ovládáním. Na trh se distribuují dvě komerční verze, které se od sebe zásadně liší rozsahem podporovaných funkcí a samozřejmě cenou. Databáze, nad kterou pracují, je však shodná.

VERZE PRO CHIP

Pro časopis Chip byla vytvořena nová speciální verze, která je, vzhledem ke svým možnostem někde mezi oběma komerčními verzemi. Čtenáři Chipu tedy získávají mnohem vyspělejší verzi, než která je běžně na trhu. Rozšířeny jsou jak vyhledávané, tak i zobrazované záznamy.

INSTALACE Z CD

Majitelé Chipu se dvěma CD našli ve svém časopisu Český telefon 2004. Jde o CD, který je shodný s prodávanou verzí Standard a který je možné ihned používat. Pokud však chcete využít rozšířených vlastností, sáhněte po instalačních datech nového ovládacího programu z redakčního Chip CD, která

najdete v rubrice Servis. Ovládací program vás nebude obtěžovat ani sériovým číslem, ani nutností mít při práci CD neustále v mechanice.

INSTALACE VERZE CHIP

1. Máte-li na svém počítači nainstalovanou verzi Standard, doporučujeme vám tuto verzi odinstalovat, protože verze Chip nabízí všechny možnosti jako verze Standard a ještě něco navíc. Naopak uživatelé, kteří mají nainstalovanou verzi Profi, novou verzi Chip nezískají nic, a proto je její instalace zbytečná.

2. Nainstalujte nové ovládací prostředí z Chip CD (rubrika Servis). Po spuštění programu budete v případě vyhledávání vyzváni k vložení CD Český telefon do mechaniky. Obtěžuje-li vás mít neustále CD s daty v mechanice, můžete si databázi telefonních čísel překopírovat na pevný disk (nabídka Soubor | Databáze z CD).

INSTALACE Z DVD

Majitelé Chipu s DVD mají situaci zjednodušenu. Vytvořili jsme pro ně instalaci, která je i s daty přímo na DVD. Samozřejmě platí to, že pokud měli dříve na svém stroji nainstalovanou verzi Standard, měli by ji nejprve odinstalovat.

Po instalaci ovládacího prostředí je vhodné si nakopírovat data databáze na pevný disk. Vyhledávání je pak mnohem pružnější a nevyžaduje přítomnost DVD v mechanice.

MOŽNOSTI VYHLEDÁVÁNÍ

Program podporuje standardní způsoby komunikace s vyhledávacími nástroji:

- Vyhledávací podmínky by měly být co nejjednodušší, ale zároveň co nejspecifičtější. Například po zadání jména a příjmení Josef Novák se objeví zřejmě velmi mnoho odkazů, a proto je vhodné dotaz doplnit např. alespoň o část názvu ulice.
- Při „dotazovací strategii“ je vhodnější postupovat od jednoduchého dotazu a ten postupně upřesňovat.
- Program nerozlišuje malá a velká písmena, ale rozlišuje diakritiku, tj. je rozdíl mezi dotazem pola a póla, proto je vhodné v případě, že si nejste jisti, použít zástupný znak ?, který nahrazuje právě jedno písmeno.
- Zejména pro názvy ulic a obcí a u seznamu firem je vhodné využít možnosti doplňování vyhledávaného slova pravostrannou hvězdičkou *, což rozšíří výraz o všechny doplňky typu spol. s r. o., s.r.o., s. r. o. apod.

UPOZORNĚNÍ

Identifikační kód ukrytý pod stírací vrstvou CD Standard je nutný pouze pro instalaci verze Standard. Proto nedoporučujeme stírání tohoto políčka. Zvědavce, kteří se přesto rozhodnou toto políčko setřít, důrazně upozorňujeme, že stírání je potřeba provádět šetrně, aby nedošlo k poškození CD.

ZDROJ ÚDAJŮ

Datovým základem všech verzí Českého telefonu jsou oficiální tištěné telefonní seznamy, tzv. Žluté stránky (přesněji tedy jejich „bílé“ části), tj. seznamy osob a firem. Proto lze v programech ČT 2004 vyhledávat jen ty údaje, které mají podklad v tištěných telefonních seznamech ČR. Tištěné seznamy vycházejí pro celou republiku průběžně po celý rok, a proto je „aktuálnost“ celé databáze daná platnou soustavou telefonních seznamů vzhledem k posledním zařazeným seznamům. ■ ■ ■ Milan Pola

Vylepšené prostředí pro Chip nevyžaduje ani žádné sériové číslo, ani přítomnost CD/DVD v mechanice.

#	Jméno	Adresa	Ulice	ČP	Číslo	Číslo	PSČ	Telefon
1	Pala	Pala	Narodová	4	Právo	387 000	377 325 841	
2	Ing. Antonín	Pala	Výhledová	2245	Právo 10	189 000	274 614 534	
3	Dr. Štefáněk	Pala	Sašková	5646	Právo 1	118 000	257 380 418	
4	DBE: Ivan	Pala	V Láhu	7597	Právo 4	149 000	261 228 883	
5	Dr. E. Josef	Pala	Požární	1597	Právo 4	149 000	272 518 787	
6	Kard	Pala	Agustinská	286223	Právo 4	149 000	267 919 437	
7	Mgr. Hlaven	Pala	Šašková	8	Právo 9	188 000	281 890 187	
8	Michala	Pala	Přávořská	12297	Právo 2	138 000	222 714 976	
9	Hlaven	Pala	Mlýnská	84236	Právo 10	188 000	271 732 896	
10	Teodor	Pala	Přávořská	12917	Právo 2	138 000	224 912 971	

Po návratu z CeBitu

Ekonomické systémy

Ekonomické systémy jsou tradičně silné téma, které si v Chipu již našlo své pevné místo. Vysvětlení je nasnadě – pokud chcete udržet své finance a finanční toky na uzdě, musíte mít dokonalý nástroj, který vám dokáže podat příslušné informace nejlépe na míru. Můžeme mluvit jak o domácím účetnictví nebo o účetnictví živnostníků, tak i o informačních systémech velkých firem.

CEBIT – HANNOVER 2004 (VIDEOREPORTÁŽ)

12

Jak už bylo tisíckrát řečeno, oblast IT spěje k multimediální zábavě. Počítače přestaly být pro nejširší veřejnost zajímavé jako objekt, ale jsou vnímány jako prostředek zábavy nebo přípravy, zpracování a přehrávání multimediálních dat. Ve druhé polovině března se v německém Hannoveru konala výstava CeBit, která tyto trendy jen potvrdila. CeBit je významná světová výstava, která uvádí na evropský a světový trh většinu novinek z oblasti informačních technologií.

Rubrika Bonus Chip CD

SPECIÁLNÍ VERZE NA CHIP CD

FileAnalyser 1.311
Ulead Photo Explorer 6.0
GIMP 2.0 CZ

GIMP 2.0

130

GIMP (GNU Image Manipulation Program) je volně dostupný program pro zpracování a tvorbu rastrových obrázků. Vznikl, jako mnoho podobných open-source projektů, na univerzitě v Berkeley. GIMP je k dispozici zdarma a existuje ve verzích pro různé platformy (nejznámější z nich jsou Linux a Windows). GIMP dnes můžeme brát jako alternativu komerčního programu Adobe Photoshop, s tím rozdílem, že GIMP můžete na internetu získat zdarma, kdežto za program Photoshop

zaplatíte více než 20 000 Kč. I když program GIMP nemůžeme na 100 % porovnávat s Photoshopem, najde velmi dobré uplatnění například při tvorbě webové grafiky.

Rubrika Zkuste si sami

BITTORRENT

106

Sítě p2p jsou pro mnoho uživatelů internetu denním chlebem. Připomínat pojmy jako FastTrack, Napster či DirectConnect je v této souvislosti nošením dříví do lesa. Poslední dobou se však na poli distribuce warezu začíná čím dál více prosazovat ne zcela nový pojem – BitTorrent. Označit protokol BitTorrent za další síť p2p by asi bylo příliš odvážné. Pojďme se však podívat, co nám může přinést a zda se přechod od konkurence vyplatí.

Rubrika Zkuste si sami

FILEANALYSER 1.311

120

Snem snad každého uživatele počítače je mít přehled o souborech, kterými disponuje. Komu se to bez jakýchkoliv zaváhání daří, před tím klobouk dolů. Pro nás ostatní existuje užitečná pomůcka – program nesoucí název FileAnalyser.

Rubrika Zkuste si sami

ULEAD PHOTO EXPLORER 6.0

Firmu Ulead pravděpodobně každý z vás dobře zná. Ulead Photo Explorer je výkonný nástroj na prohlížení, správu a úpravu obrázků. Přestože aktuální verze programu má

číslo 8.0, dnes vám představíme poněkud starší verzi 6.0. Výhodou této verze je, že je nabízena jako freeware, tedy zcela zdarma.

Rubrika Zkuste si sami

FLOATING MOBILE AGENT 0.1.1.5

Programy pro správu mobilních telefonů jsou součástí balení většiny telefonů střední třídy, standardem jsou pak u high-end třídy. Dlužno však dodat, že kvalita, respektive schopnosti výrobci přiloženého softwaru jsou základní až nízké. Práci s kontakty – synchronizaci s Outlookem zvládá nyní již většina těchto programů, ale například SMS zprávu si stále pošlete jen u některých telefonů, o dalších funkcích ani nemluvě. Nastává tak místo pro řešení dalších firem a různých skupinek programátorů.

Rubrika Zkuste si sami

TEST: P2P TELEFONY

Podíváte-li se na své měsíční výdaje, určitě zjistíte, že účet za telefon tvoří jejich nemalou část. Chip vám proto poradí, jak ušetřit značnou sumu peněz. Technologie p2p (peer to peer) není jen ta „zlá“, která chce zruinovat firmy vydávající hudební nosiče, ale může být i „obecně užitečná“ a zajistit výhodnou IP telefonii. Ekonomické výhody jsou jasné. Je úplně jedno, jestli voláte v kanceláři z jednoho stolu na druhý, nebo třeba do Austrálie. Platíte jen za připojení k internetu. Jediným limitujícím faktorem je propustnost internetu. Jedná-li se o firemní připojení, ať už pomocí Wi-Fi, kabelovky či satelitu, nebo o podobně rychlé připojení, nebudete mít žádné problémy.

Rubrika Zkuste si sami

SLEVY PRO ČTENÁŘE CHIPU

WinZip 9.0

Program pro práci s archivy pod Windows.

Cena 1048 Kč

Cena se slevou 773 Kč

Ceny jsou uvedeny s DPH. Více na Chip CD v rubrice Software.

WinZip Self-Extractor 2.2

Program vytvářející samorozbalitelné zip archivy.

Cena 1768 Kč

Cena se slevou 1304 Kč

Ad-aware 6 Professional

Utilita pro bezpečné odstranění komponent reklamou podporovaných programů.

Cena 1451 Kč

Cena se slevou 1070 Kč

OVLADAČE

Otázka

Mám televizní kartu Mediaforte TV Vision P951TF a chtěl bych vědět, kde bych mohl sehnat ovladače pro WinXP a desku Microstar. Mám mb MSI 6590 ver. 2.0 a vga MSI 5700FX 9480. **Jan P.**

Odpověď

Poslední dostupné ovladače od MediaForte jsou skutečně ty, které nabízí na svých stránkách: http://www.mediaforte.com.sg/products/tv_and_radio/p951_tf/drivers.htm, resp. http://www.mediaforte.com.sg/products/tv_and_radio/p951_1_t/drivers.htm. Většina uživatelů těchto karet však používá alternativní ovladače, např. http://www.iulabs.com/download/848wdm_iu.zip nebo <http://btwin-cap.sourceforge.net/download.html>, a aplikace pro přehrávání: <http://prdownloads.sourceforge.net/deinterlace/DScaler418.exe> nebo <http://mikecrash.wz.cz/atv2000/ATV2000.zip>.

Otázka

Potřebuji nutně aktualizovat ovladač nVidia GeForce2 Ti. **Karel H.**

Odpověď

Aktuální ovladače pro karty s čipem nVidia můžete získat na následujícím odkazu: <http://www.nvidia.com/content/drivers/drivers.asp>. Tzn. např. pro operační systém Windows XP: http://download.nvidia.com/Windows/56.64/56.64_winxp2k_international_whql.exe, pro Windows 98: http://download.nvidia.com/Windows/56.64/56.64_win9x_international.exe.

Otázka

Dobrý den, mám ATI s TV-IN a rád bych ji využil jako webovou kameru. Je to možné? Jaké ovladače jsou potřeba? Jaký software? **Josef J.**

Odpověď

Pro využití videovstupu na ATI kartách je potřeba použít ovladač ATI WDM Capture driver, který můžete získat z následujícího odkazu: Windows XP/ Windows 2000: <http://www2.ati.com/drivers/tv-capture-wdm-6-14-10-6238.exe>, Windows 9X: <http://www2.ati.com/drivers/tv-capture-wdm-6-14-10-6227.exe>. Výběr ostatního softwaru záleží na typu zařízení, které připojíte do videovstupu, a na tom, na co jej chcete využívat. Mezi oblíbené např. <http://www.pysoft.com/ActiveWebCamMainpage.htm>, <http://www.webcamxp.com/download.html>, <http://www.honestech-e.com/us/product08.asp>.

Miroslav Koukola – Suma
Své dotazy
zasílejte na adresu
chipcd@vogel.cz.

ATOMIC PONGLING

Netradiční arkanoid spojený s bowlingem. Opravdu pěkně propracované a nesmírně zábavné. Odrážíte

míček bowlingovou koulí a tím se snažíte trefit co nejvyšší počet kuželek. Pro postup do další (složitější) úrovně musíte nasbírat určitý počet bodů. Hraje se zde i na striky i na spary. Můžete si vybrat i z několika druhů hry – normální, vesmírná...

Rubrika Oddech

Příští Chip CD se bude zabývat zpracováním digitálních fotografií, což zaujme širokou škálu čtenářů, protože „digitál“ je dnes již tak běžná záležitost jako třeba mobilní telefon. Na druhém CD, nazvaném Servis, vás čeká kompletní aktualizace vašeho systému a jiných programů.

AVG 7. Chip Edition

Platnost trvání zkušební verze prodloužíte pomocí speciální utility na CD.

Aktuální instalace AVG 7.0 bude platná do 15. 6. 2004.

KAV 4.5 Lite Chip Edition

Platnost trvání zkušební verze prodloužíte pomocí speciálního klíče na CD.

**Speciální klíč
prodlouží platnost o 30 dní.**

A protože na nás čeká měsíc lásky – květen, potěšte své nejbližší polibkem pod rozkvetlým stromem. Pozor na alergii!
■ ■ ■ Za redakci Chip CD Jan Řezáč a Martin Kučera

05
2004

Chip CD

Ekonomické systémy

CHIP CD 05/04

EKONOMICKÉ SYSTÉMY

Je-li aktivní funkce autorun, spustí se CD automaticky, jinak spusťte program chip.exe. Další informace naleznete v souboru ct1.mne.txt.

PLNÉ TEXTY

Chip 4/04 (PDF, RTF, TXT),
Chip 3/04 (fulltext).

TÉMA MĚSÍCE

Accord, Čapek - WinDUO,
Aktis, CIGLER SW - IPL,
Atlantis, CIGLER SOFTWARE,
CompCity, Heinisch - Gastro,
DATASOFT, Novák - GeStore,
Infos 2001, Jehlička - AdmWin,
Ježek software, I.F.T. PROGRES,
KASTNER software, KELOC OS,
KSOFT, LLP Group, NEOTECH,
NETIC CZ, PORS Software,
P.P.L. Sys, PREMIER system,
RON Software, TRIFID software,
Sagitt, Saul IS, Varia Software,
Softima, PALSTAT, WAK System,
ZK SOFT, Žujčič - CENTRUM.

SOFTWARE

4Contact 7.1, 4DiskClean Gold 4.5,
Amigo DVD Ripper 2.8.63,
AnmanieSMP, Audiograbber 1.83,
BrilliantPhoto 1.1.1, CDCheck 1.22,
DefragMentor Premium 2.0,
Edit IE Url 1.0, FaceFilter 7.1,
Full Image Info 1.1.1, GoldWave 5.06,
ICE Color 1.1, MakeButton 8.2,
Network Monitor 1.0,
Ping Plotter 2.5, PopThis! 4.0.0.27,
RamCleaner 3.55, RamTurbo 2.8,
Registřr prospěchů 1.0.0,
SiteSpinner V2, Startup Faster 2004,
TuneUp Utilities 1.1.23,
WinZip 9.0, WinZip Self-Extractor 2.2,
Xteq-doteec X-Setup Pro 6.5.

BONUS

Videoreportáž CeBit 2004.

PROGRAMOVÁNÍ

Flash, Delphi, ASP.NET,
C/C++&Visual C++, Java,
PHP, Programy od čtenářů.

OPERAČNÍ SYSTÉMY

Linux, Windows MakeUp,
PalmOS, Mac OS.

CHIP PLUS

Reiki studium AJ, Free služby,
Excelentné v Excelu, InfoNet,
AEC Bulletin, Navrcholu,
Stříbné disky, Svět hardware,
Elektronická pošta v TCP/IP.

SERVIS

AVG 7.0, KAV 4.5 Chip Edition,
Český telefon 2004 pro Chip,
Winamp 5.03, DVD Identifier 3.2,
Ks CD/DVD Probe 1.1.29,
Ovladače VIA AC97 510b,
Creative Sound Blaster Audigy LS,
Microsoft update.

Hry: Zlatý kalich, Becheráček,
Atomic Pongling, Pool 'm Up

ZKUSTE SI SAMI

BitTorrent, FileAnalyser 1.31.1,
Floating Mobile Agent,
GIMP 2.0 CZ, PhotoGizmo 2.0.3,
SimpleCopier 3.21 CZ,
Ulead Photo Explorer 6.0,
TITULKY NA DVD
DVD-lab 1.3, IFO-Edit 0.96,
Subtitle Workshop 2.51,
SRT2SUP, SUPRemap,
TEST: P2P TELEFONY
Skype, ICQ 2003b, Messenger.

SLUNČNICE

Audiograbber 1.83, BonkEnc 1.0,
Ad-aware 6 Professional,
BootSkin 1.0.1, BrainStorm 3.0,
Commando, EasyReminder 0.9,
Ektiv 0.9.2, Find-A-Drug 1.2.1,
iConnect 1.0, Microangelo 5.58,
Power WMA Recorder 1.4.1,
Skyrocket 2.0, Staničář 1.5.4.

Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: 225 018 566, chipcd@vogel.cz

Ekonomické systémy

Chip CD

05
2004

Caligari trueSpace

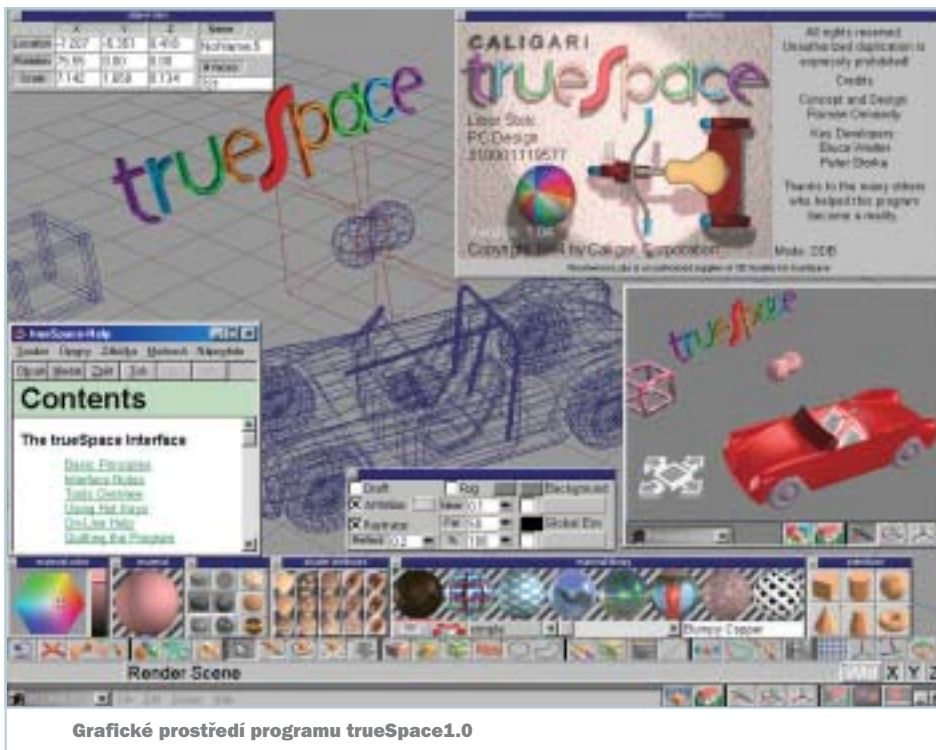
Desetiletý, a stále aktuální

Program trueSpace firmy Caligari Corporation se veřejnosti poprvé představil na jaře roku 1994. Od té doby se stal jedním z nejprodávanějších 3D grafických programů na světě. Určitě si proto zaslouží, abychom si jeho kulaté narozeniny připomenuli následujícím příspěvkem i rozsáhlou prezentací na přiloženém DVD.

Program trueSpace byl původně vyvíjen na počítačích Amiga. Do prostředí Windows 3.1 bylo téměř bez úprav převzato původní uživatelské prostředí, které bylo v dalších verzích pouze vylepšováno. Autorovi programu Romanu Ormandymu se podařilo vyvinout obecný třírozměrný grafický program s jednoduchým ovládáním, který byl a je stále určen pro nejširší vrstvy uživatelů. Na stránkách firmy Caligari (www.caligari.com) najdou zvědaví čtenáři podrobnou historii firmy i (velmi zajímavý) životopis Romana Ormandyho.

objektu. Při transformacích a editacích objektu reagoval objekt v reálném čase na posun myši při stisknutém levém nebo pravém tlačítku. Transformace objektu vzhledem k rovině XY probíhala při stisknutém levém tlačítku myši, vzhledem k ose Z při stisknutém pravém tlačítku myši. V informačním panelu aktivního objektu byly průběžně zobrazovány informace o pozici, natočení a velikosti aktivního objektu. Pokud byly informace uživatelem změněny přímo v panelu, reagoval na to i aktivní objekt. Dnes jsou takové pracovní postupy u většiny

Program trueSpace využívá dva vlastní formáty – COB pro objekty a SCN pro scény. Povrch objektů je definován polygony s možností editace ploch, hran a bodů. Každý polygon má definován vlastní materiál. Objekty mají v rámci scény svoje jméno a je možné je přímo i nepřímo sledovat. Editaci objektů výrazně usnadňují souřadné systémy objektů, které se mohou posouvat a otáčet. Uživatel se při práci nemusí starat o měřítko a nastavování velikosti pracovního prostoru. Na displeji je stále v perspektivě nebo v půdorysu zobraze-

Grafické prostředí programu trueSpace1.0

Na podzim 1994 začala v České republice distribuce programu trueSpace1.0 jako vizuálního doplňku k programu DesignCAD 3-D. První verze stále bez problémů funguje pod Windows 98. Během let se grafické prostředí stále zdokonalovalo, ale základní povelové ikony a základní způsoby ovládání zůstaly stejné. Kliknutím na objekt se objekt stal aktivním a jeho barva se změnila na bílou. Kliknutím na některou z ikon bylo možné provádět transformaci, editaci nebo změnu materiálu aktivního

3D grafických programů zcela běžné, ale před deseti lety, kdy prakticky všechny grafické programy včetně 3D Studia pracovaly pod operačním systémem DOS, to byla naprostá novinka. Přitom demonstrační verze byla na jedné a ostrá na třech disketách.

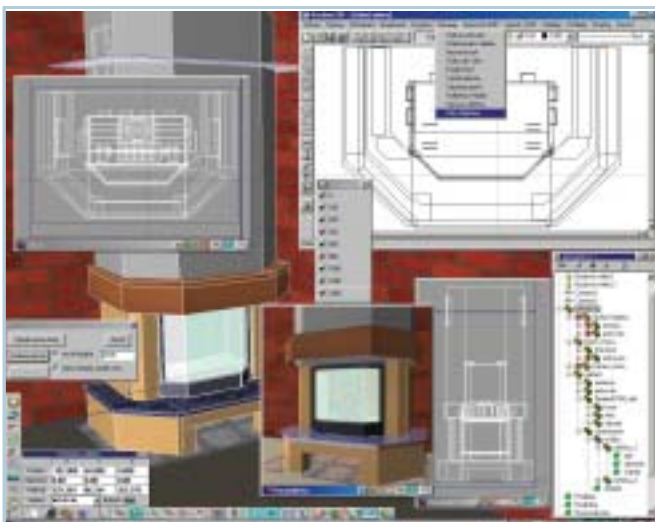
Hlavními novinkami trueSpace2 z roku 1995 byly booleovské operace s objekty, které program změnil v kvalitní 3D modelář, a programově řešené plně dynamické plastické zobrazení s označením 3DR.

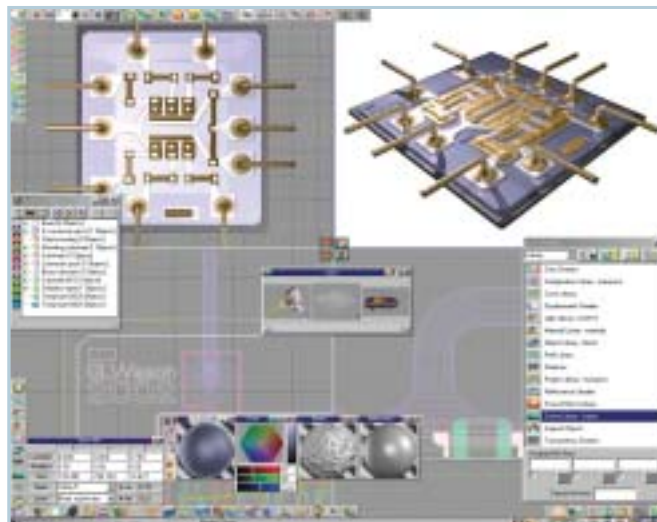
Autorem modelu motoru je Griff Wason (celý model letadla je na krabici trueSpace6.6).

na pravouhelnou síť a souřadnicové osy. Potřebná velikost pracovního prostoru se nastaví dynamickou změnou velikosti zobrazovaného prostoru a jeho posunem.

Program trueSpace u nás neměl během prvních let distribuce ve své cenové kategorii konkurenci. K výrazným inovačním změnám došlo u verze trueSpace3 z roku 1997. Byla přepracována programová struktura a všechny hlavní funkce systému byly převedeny do dynamické knihovny DLL, jejíž funkce lze využívat v přidávaných programových modulech. Mezi další novinky patří simulace fyzikálních vlastností těles a kloubové objekty s inverzní kinematikou pro tvorbu animací. Program byl lokalizován. Během několika měsíců se objevila verze trueSpace3.2, využívající při dynamickém plastickém zobrazování ovladače Direct3D a Open-GL. Instalaci ostré verze 3.2 najdete na Chip DVD. →

Přídavné programové moduly mohou výrazně změnit grafické uživatelské prostředí programu trueSpace 5.1.

Významnou novinkou v programu trueSpace 6.1 je podpora hladin.

→ Původní knihovna funkcí k programování přídavných programových modulů byla napsána pro jazyk C++. Během několika měsíců vznikla mimo firmu Caligari převodní knihovna a celý programový systém umožňující vyvíjet přídavné programové moduly v jazyku Delphi 3. Zájemci o programování najdou další informace i demonstrační soubory na DVD. Doplnění nových povelů a funkcí do programu trueSpace 3 běžnými uživateli přineslo rozšíření aplikačních možností programu trueSpace 3 i dalších verzí. Podle požadavku firmy Keramika Horní Bříza vznikla nadstavba pro návrhy interiérů s obklady. Řada programových modulů je volně šiřitelná. Všechny dostupné programové moduly volně i placené shromáždila na své webové stránce firma Primitiveltch (www.primitiveltch.com).

Verze trueSpace 4 z roku 1998 byla doplněna o zcela nové programové zobrazovací a vizualizační jádro od firmy LightWork Design. Další vývoj programu byl na čas přerušen, neboť programátoři se věnovali programu iSpace pro návrhy webových stránek. Do

verzí trueSpace 5.0 a trueSpace 5.1 z roku 2001 byla z programu iSpace použita technologie náhledových knihoven. Bylo zcela přepracováno grafické uživatelské prostředí, které si mohl každý uživatel sestavovat podle svých potřeb a požadavků. Pro vývoj programových modulů bylo velice důležité to, že ikona programového modulu má stejné vlastnosti jako ostatní ikony programu trueSpace 5.1. Grafické uživatelské prostředí je potom možno skutečně sestavit přesně podle požadavků aplikace. To je důležité zejména při využití v prodejních zařízovacích prvků interiérů. Program trueSpace 5.1 byl lokalizován a průběžně probíhá vývoj programové nadstavby Interior Design Tools podle požadavků uživatelů.

Další vývoj programu trueSpace firma Caligari směřovala do oblasti publikování 3D modelů na internetu, do oblasti animací využívajících fyzikální simulace s částicovými systémy a do oblasti tvorby modelů pro 3D počítačové hry. Poslední verzí je trueSpace 6.6, jehož demonstrační verzi najdete na Chip DVD.

Zcela novým programem je gameSpace 1.5. Jde o upravenou verzi programu trueSpace 6 s plnou podporou exportu do všech stávajících programových systémů pro vývoj 3D počítačových her. Na rozdíl od všech verzí programu trueSpace je program gameSpace 1.5 důkladně chráněn proti nelegálnímu použití na více než jednom počítači. Demonstrační verze není k dispozici, ale firma Caligari Corporation připravuje rozsáhlou prezentaci firmou videoukázek na webové stránce firmy. Programátoři firmy pracují na verzi trueSpace 7. Zatím o ní nejsou uvolněny informace, a tak příznivci programu trueSpace musejí čekat na dokončení.

Omezený rozsah článku nemohl podrobně mapovat desetiletou činnost firmy Caligari, a proto se článek zabývá jen nejdůležitějšími vývojovými novinkami. Pro skutečné poznání programů trueSpace je třeba se s nimi prakticky seznámit. K tomu může posloužit ostrá verze trueSpace 3.2, česká demoverze trueSpace 5.1 a anglická demoverze trueSpace 6.6 na Chip DVD. ■ ■ ■ Libor Štolc

PLACENÁ INZERCE

Nabídka programů firmy Caligari Corporation a programových tSX modulů

Pro registrované uživatele programu trueSpace 3.2 připravil český distributor s firmou Caligari Corporation nabídku cenově zvýhodněných programů trueSpace 5.1 a trueSpace 6.6 jako rozšíření (upgrade) z programu trueSpace 3.2. Program trueSpace 3.2 je možno doplnit programovým modulem ObjectMan a program trueSpace 5.1 nadstavbou Interior Design Tools.

trueSpace 5.1 CZ	9 000,- Kč (běžná cena 14 000,- Kč)
trueSpace 6.6	13 000,- Kč (běžná cena 19 000,- Kč)
Interior Design Tools	3 000,- Kč (běžná cena 9 000,- Kč)
ObjectMan	800,- Kč (běžná cena 1 200,- Kč)

Ceny jsou uvedeny bez DPH 22 %. Originální balení programů jsou zasílána poštou po zaplacení zálohy dle dohody nebo jsou dodávána v rámci instalace a školení u koncového zákazníka. V ceně je zahrnuta technická podpora.

Ing. Libor Štolc – PC Design, Na Zástřelou 40 162 00 Praha 6 tel. 224 320 035, 601 21 08 58 • libor.stolc@telecom.cz, <http://web.iol.cz/pcdesign>

p2p telefony

Tady IP, volám IP

Podíváte-li se na své měsíční výdaje, určitě zjistíte, že účet za telefon tvoří jejich nemalou část. Chip vám proto poradí, jak ušetřit značnou sumu peněz.

Technologie p2p (peer to peer) není jen ta „zlá“, která chce zruinovat firmy vydávající hudební nosiče, ale může být i „obecně užitečná“ a zajistit výhodnou IP telefonii. Ekonomické výhody jsou jasné. Je úplně jedno, jestli voláte v kanceláři z jednoho stolu na druhý, nebo třeba do Austrálie. Platíte jen za připojení k internetu. Jediným limitujícím faktorem je propustnost internetu. Jedná-li se o firemní připojení, ať už pomocí Wi-Fi, kabelovky či satelitu, nebo o podobně rychlé připojení, nebudete mít žádné problémy. Z domova prostřednictvím modemu to bude horší. Pokud máte kvalitní přípojku a reálné využití sítě běžně přesahuje 80 %, bude telefonování také funkční. Používáte-li však mobilní internet (v poslední době populární GPRS za paušál) nebo není-li vytáčené připojení příliš kvalitní, můžete si o IP telefonii nechat jen zdát.

IP telefonie však může fungovat i bez počítačů. Již dnes si v Německu mohou uživatelé, kteří nechtějí mít s počítačem nic společného nebo mají raději všechna zařízení zvlášť, zakoupit tzv. IP telefon, který vypa-

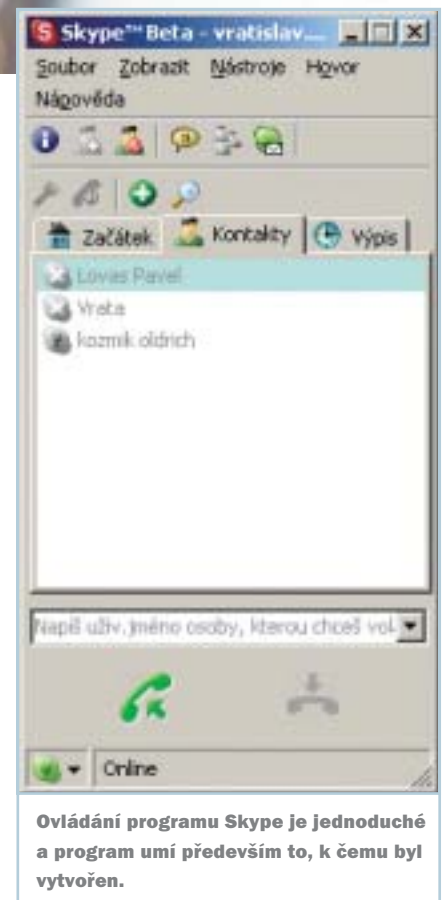
dá jako obyčejný pevný telefon, ale pro telefonování využívá technologii p2p. Plusem tohoto řešení je to, že máte pevné telefonní číslo, které se nemění, přestože IP adresa je přidělována dynamicky.

Na principu p2p funguje spousta programů pro telefonování. Vybrali jsme tři z nich a porovnáme si jejich funkce.

SKYPE

Tvůrci programu Skype jsou Niklas Zennström a Janus Friis. Jestliže vám tato jména nic neříkají, vězte, že se jedná o tvůrce programu Kazaa. Stejně jako Kazaa funguje i Skype na principu p2p, tedy bez nutnosti existence centrálního serveru. Data proudí přímo mezi uživateli/počítači. Instalace je velmi jednoduchá, registrace bezproblémová. Program je jednoduchý a umí především to, k čemu byl stvořen, tedy telefonování po internetu. Bez větších problémů se dá Skype provozovat i pomocí vytáčeného připojení, i když to není zrovna ideální. Překvapí kvalita přenášeného hlasu, která je plně srovnatelná s běžnou telefonní linkou, ne-li lepší. Ke zpoždění přenosu dochází jen minimálně, v řádu několika milisekund. Přenos hlasu je také dostatečně šifrován proti odposlechu. V nové verzi programu je již zahrnuta funkce

Ovládání programu Skype je jednoduché a program umí především to, k čemu byl vytvořen.

konferenčního hovoru. Přenos je samozřejmě duplexní, pokud to podporuje zvuková karta.

Nezanedbatelnou výhodou je elegance, se kterou si Skype poradí se všemi firewally. Pokud by byl firewall hodně agresivní, posadí se Skype na port 80, který bývá neblokovaný. Takže i ve firmě „za sedmero routery a sedmero Linuxy“ nebude mít Skype s připojením problém. Kromě telefonování lze i posílat krátké zprávy. Volit můžete mezi šesti režimy (obdobnými jako u ICQ), aby přátelé viděli, jestli vám mohou zavolat, nebo jestli jste zaneprázdněni. Uživatelé jistě potěší i to, že i když je program zcela zdarma, neobsahuje žádnou reklamu ani spyware. Zápory se hledají docela těžko – jen na pomalejších lin-

KOLIK VLASTNĚ UŠETŘÍTE?

Připojujete-li se prostřednictvím modemu a chcete provozovat místní hovor, tak se to snad ani nevyplatí. U meziměstského hovoru se vyplatí zapřemýšlet, jestli volání přes PC není výhodnější. Platíte-li však za připojení paušální částku, vyplatí se IP telefonie vždy.

Velmi pohodlný je hovor konferenční, v jehož případě již ušetříte značnou část peněz, zvláště tehdy, je-li některý z volajících v zahraničí. Především v západní Evropě se totiž pomocí Wi-Fi můžete připojit k internetu na mnoha místech zcela zdarma.

kách program nelze provozovat, ale to je problémem všech programů tohoto typu.

ICQ

Další program snad ani není nutné představovat – jde o ICQ. Je nutné mít nainstalovanou verzi PRO (ne pouze verzi lite). Ani verze PRO však neumí ihned telefonovat. K tomu je ještě nutné stáhnout plug-in, přes který pak hovor probíhá. Hovor se uskutečňuje pomocí technologie Net2Phone. Jde o software, který by měl fungovat i samostatně, tedy ne jen jako plug-in do ICQ. Bohužel poslední dobou jsou problémy s jeho dosažitelností.

ICQ má mnoho funkcí, my se však podrobně podíváme jen na telefonování přes Net2Phone. Kvalita zvuku je subjektivně horší než u programu Skype, hlas je hodně zkreslený, podobně jako MP3 při velmi nízkém bitrate. Určitě by pomohlo, kdyby bylo možné nastavit kvalitu přenosu. Spousta uživatelů má již tak rychlé připojení, že by mohli zvolit rychlost přenosu třeba v CD kvalitě. Bohužel při připojení prostřednictvím modemu je šířka pásma příliš malá, než aby se dal hovor vůbec provozovat. Dochází také k nepříjemnému zpoždění přenosu, občas až o jednu sekundu, což je na pohodlný hovor hodně. Domluva s firewally také není tak dobrá jako u programu Skype. Přes menu si však můžete lehce otestovat, zda budete moci volat.

Se samotným Net2Phone existuje také možnost telefonovat z počítače na pevnou linku. Bohužel v České republice tato možnost nefunguje, ale potřebujete-li volat třeba do USA, ceny jsou více než zajímavé: již 2 ¢/min., tj. zhruba 0,50 Kč/min., což je srovnatelné s cenou za místní hovor. Pokud již používáte ICQ a nechcete instalovat další program, dá se pohodlně volat i s plug-inem Net2Phone. Nevýhodou je nižší kvalita zvuku, větší náročnost na přenosovou rychlost a také reklama v ICQ. Výhodou je velké rozšíření ICQ a možnost levně volat na pevné linky v zahraničí.

WINDOWS MESSENGER

Posledním testovaným programem je Windows Messenger. Tento program ani nemusíte instalovat, je standardní součástí instalace Windows. Předchází a uživatelsky docela oblíbená verze se jmenovala NetMeeting. Ta uměla také rychle a pohodlně telefonovat z počítače na počítač. Stačilo zadat IP adresu volaného počítače a hovor se mohl uskutečnit.

Windows Messenger má být především odpovědí Microsoftu na konkurenci ICQ, Mirandy a podobných programů. Je spravedlivé napsat, že se vývojářům z Redmondu tento program docela povedl. Nabízí všechny důležité funkce, které jsou potřeba, a ovládání je také velmi jednoduché. Program však uživatelům v české kotlině k srdci příliš nepřirostl. Funkce volání je na podobné úrovni jako u Net2Phone. Také zde dochází k určitému zpoždění, většinou však kolem půl sekundy, což je ještě únosné. Pokud máte kvalitnější připojení k internetu, můžete také provozovat videohovor pomocí webové kamery. Pro Windows Messenger platí tedy to samé, co pro ICQ: pokud jej již používáte, budete jej pravděpodobně používat i pro telefonování. Výhodou je velké množství funkcí, které Messenger nabízí, třeba i možnost použití jako poštovního klienta. Pro mluví také to, že je standardní součástí Windows. Že by přišla zase nějaká žaloba proti monopolu?

ZÁVĚR

Uvedené produkty samozřejmě nejsou kompletním přehledem programů pro IP telefonii. Alternativou mohou být třeba i světové portály – příkladem může být yahoo.com a další. IP telefonie má před sebou určitě velkou budoucnost, jejímu rozšíření však zatím brání především nekvalitní a drahé připojení k internetu. ■ ■ ■ Vratlav Klega

ZAJÍMAVÉ ODKAZY

www.skype.com – domovská stránka programu Skype

www.icq.com – domovská stránka programu ICQ

www.microsoft.com/cze/windows/xp/pro/using/howto/communicate/default.asp – informace o Windows Messengeru

www.svetsiti.cz/Tutorials.asp?ID=165 – tutoriál k IP telefonii

S ČÍM TELEFONOVAT PŘES IP?

S klasickými „bedničkami“ k počítači a mikrofonom „do ruky“ není telefonování žádná slast. Jednak musíte mít mikrofón stále v ruce a nemůžete už nic dělat, jednak bude mikrofón chytat zpětnou vazbu přes reproduktory, takže druhá strana se bude slyšet s ozvěnou. Lepším řešením je

třeba headset. Jde o sluchátka, ke kterým je připojen mikrofón (podobná zařízení znáte z reklam na mobilní operátory nebo z obrázků, na nichž jsou neohrožení piloti letadel). Tato sluchátka se dají sehnat už za pár stokorun a práce s nimi je maximálně pohodlná.

FileAnalyser 1.311

Není nad přehled

Snem snad každého uživatele počítače je mít přehled o souborech, kterými disponuje. Komu se to bez jakýchkoliv zaváhání daří, před tím klobouk dolů. Pro nás ostatní existuje užitečná pomůcka – program nesoucí název FileAnalyser.

Text, obrázek a další, prostě to, co hledám, je obvykle v souboru, jehož název si jen velmi matně pamatuji. Proto základní podmínkou k úspěšnému vyhledávání je znalost všech souborů, v nichž může být hledané obsaženo. Předjímat pohyby autora programu FileAnalyser k jeho vytvoření by bylo velmi odvážné. Lze však pochválit jeho nápad využít toho, že když už hledám jakýkoli soubor, při vyhledávání zjistím všechny soubory, které se v dané oblasti nacházejí, a dám uživateli k dispozici jejich přehledný soupis. Na rozdíl od průzkumníka Windows program FileAnalyser to, co nalezne, rozřídí a uchová pro další práci.

Spuštění programu probíhá ve třech krocích. Nejprve se určí, která datová média budou prohledávána. Ve druhém kroku se výběr konkretizuje na jednotlivé disky, popřípadě na jejich oblasti. Pro vybrání prohledávané složky slouží funkce Add/Remove. Potvrzením výběru dojde k prohledání všech zvolených datových oblastí. Poté jsou všechny soubory rozděleny podle typů do přísluš-

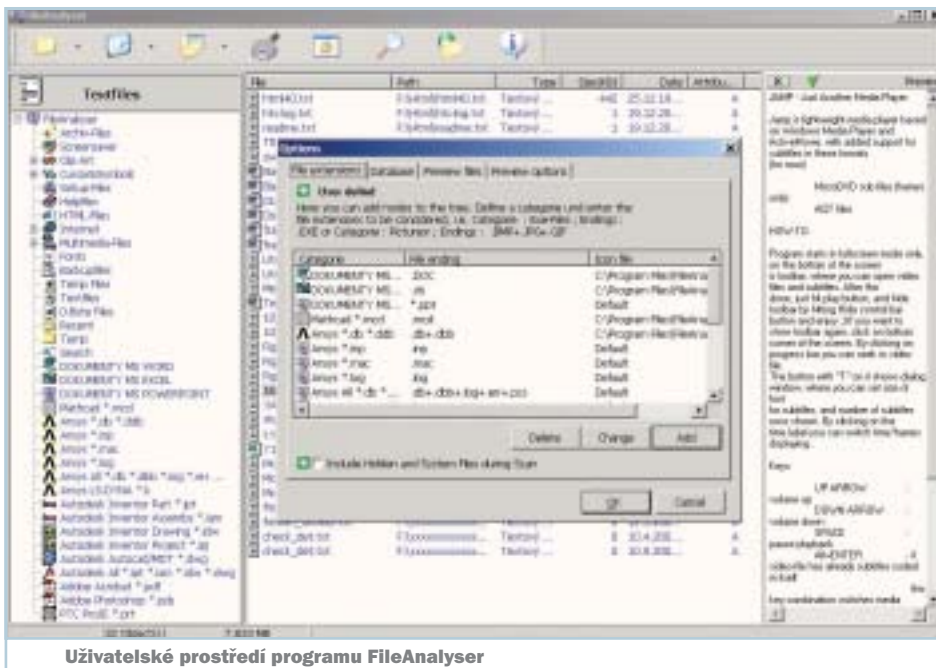
ných kategorií. Teprve potom dochází ke spuštění hlavního okna programu, jemuž vévodí pestrobarevný strom složený z názvů a z názvům příslušejících ikon, které reprezentují typ hledaného souboru.

Ve druhé části okna programu se zobrazují nalezené soubory. Jejich třídění a zobrazení je zcela ve stylu Windows. V horní části se nachází několik běžných nástrojů. Procházení nalezených souborů se provádí výběrem složky ve stromu. Navíc spuštěný program zobrazuje v hlavním panelu Windows kromě svého názvu i ikonu související se skupinou souborů, kterou si právě prohlížíte.

FileAnalyser je po instalaci v základním nastavení, které nemusí každému uživateli vyhovovat. Základní nastavení se omezuje na soubory standardních typů s tím, že například za textové soubory považuje kromě souborů TXT také soubory DOC i XLS. K přizpůsobení programu slouží konfigurační okno s několika záložkami. Zde se v první řadě definují soubory, resp. přípony souborů, které jsou předmětem zájmu uživatele.

K příponě lze přiřadit vlastní ikonu. Na druhé kartě lze upravit výchozí vyhledávání souborů včetně textových (viz výše), multi-mediálních apod. Na ostatních kartách se upravuje chování programu při prohlížení souboru a další.

Zobrazení obsahu souborů umožňuje integrovaný prohlížeč. Ten bez problému funguje na textových souborech ve formátu TXT, RTF a částečně DOC, zobrazí HTM a obsahy archivů. U souborů formátu Excel umí zobrazit i jednotlivé listy. Problém mu nedělají ani obrázky většiny typů. Nejen zde je vidět přednost programu, na rozdíl od průzkumníka Windows ve FileAnalyseru přistupujete bezprostředně k vyhledaným souborům. Žádné přepínání mezi okny, opětovné hledání apod. Rozdíl je jen v tom, že soubor se hledá nejprve podle přípony, a teprve potom podle jména v příslušné kategorii. Jistou nevýhodou konfigurace programu je, že se nastavení ukládá přímo do registru Windows. S uchováním, popřípadě s přenášením nastavení si zkušenější uživatel určitě poradí. Navíc soubory ICO, využívané při konfiguraci, si musí uživatel opatřit sám. Méně příjemné je, že prohlížeč programu nepozná, když jde o textový soubor s jinou příponou než TXT.

Uživatelské prostředí programu FileAnalyser

FILEANALYSER 1.311

Program pro správu a vyhledávání souborů.

Výrobce/poskytl Kurt Zimmermann,
<http://home.tiscali.de/zdata>

Požadavky standardní PC, Windows
98/ME/NT/2000/XP

Cena freeware

Jak je patrné z čísla verze, jde o poměrně ranou verzi programu. Nejen podle volného místa na kartách nastavení lze odhadnout, že nové vlastnosti budou přibývat. Jako u většiny programů platí, že čím více postřehů a ohlasů adresovaných autorům od uživatelů, tím lépe. Přesto už v tuto chvíli FileAnalyser disponuje užitečnými funkcemi, které vám neposkytne Windows Explorer, ale ani pokročilejší souborové manažery. ■ ■ ■ Lubomír Novotný

Tranis PalmKim

„Glóbus“ Česka v kapse

Také patříte mezi příznivce map? Pokud jste navíc uživatelem některého z PDA, na němž běží operační systém Palm OS, pak vězte, že svoji oblíbenou papírovou mapu můžete zahodit. Po platformě Pocket PC se českého mapového softwaru dočkal i konkurenční Palm OS.

Program PalmKim je v současné době jedinou možností, jak na Palmu pracovat s mapami ČR. Pro svůj běh vyžaduje Palm OS 5.0, podle dostupných informací jej však s určitým omezením spustíte i na Palm OS verze 4. Samotný program pro svůj běh vyžaduje pouze několik stovek kilobajtů operační paměti, což se však už samozřejmě nedá říci o jednotlivých mapových souborech. Pokud do svého PDA budete chtít umístit celý komplet ČR s podrobnou mapou Prahy a s plány 140 měst, připravíte se o více než 4 MB paměti. Díky oddělení

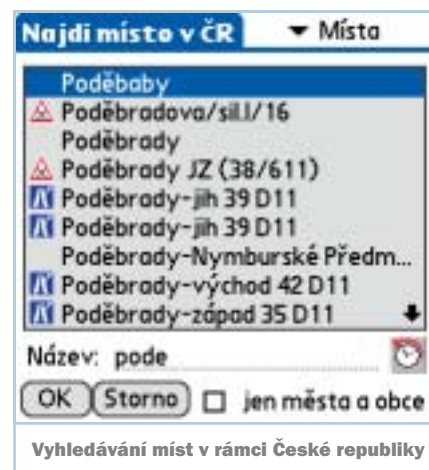
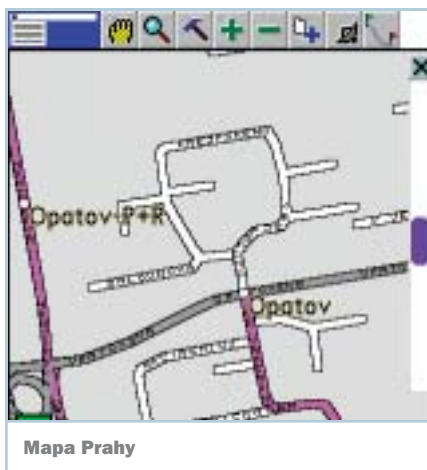
nestačil, vězte, že do map lze umístit i uživatelem definované objekty.

V moderní navigaci se dnes neobejdete bez podpory družicového polohovacího zařízení GPS, takže není žádným překvapením, že i PalmKim podporu jednotek GPS disponuje. Majitelem přístroje GPS bohužel dosud nejsem, a tak jsem tuto funkci nemohl vyzkoušet. Podle vyjádření výrobce lze její pomocí v PalmKimu zobrazovat aktuální polohu, směr a rychlost pohybu. Díky tomu se PDA může stát relativně levnou náhradou za navigační

Problém paměťové náročnosti souboru map lze vyřešit jejich přesunem na paměťovou kartu – PalmKim podporuje standard VFS. Ceny těchto výměnných médií klesly už na přijatelnou úroveň, a tak nic nebrání tomu, abychom šetřili drahocennou operační paměť a plány měst přestěhovali na paměťovou kartu.

ZÁVĚR

S programem PalmKim jsem pracoval několik týdnů a pomínu-li počáteční porodní bolesti starších testovacích verzí, pracoval bez problémů. Od své první verze prošel výraznou optimalizací, takže se výrobce podle mého soudu už nemusí soustředit na rychlost, ale na šířku a kvalitu nabízených funkcí. Osobně bych oce-

vlastního programu od mapových souborů je PalmKim nabízen v několika verzích, od nejlevnějšího balíku s mapou ČR a Prahy až ke kompletním balíkům map měst ČR a SR.

FUNKCE

Mapový software si nelze představit bez podpůrných funkcí. Nutno dodat, že i přes hardwarová omezení daná architekturou PDA jich PalmKim nabízí početně. Vedle obligátního vyhledávání měst v mapě ČR lze v rámci Prahy a dalších 140 měst vyhledávat i ulice. Ty tak představují nejpodrobnější rozlišovací úroveň, do níž se lze přepnout pomocí funkce Zoom. Kromě měst a obcí jsou v mapách zobrazeny i další objekty: silnice (včetně jejich čísel), říční toky, železniční tratě či pamětihodnosti. Pro zvýšení rychlosti vykreslování lze zobrazení vybraných objektů potlačit, pokud by vám naopak jejich výčet

systemy, které automobilky nabízejí jako doplněk pro své vozy.

ZKUŠENOSTI Z PROVOZU

Asi každý majitel PDA mi dá za pravdu, že pohled na mapu jeho rodného města na displeji PDA představuje malý zázrak. Samotné vykreslování mapy i přes patrnou optimalizaci sice občas připomíná časy devadesátých let a svého času velmi oblíbené Mapy Prahy (zejména při maximálních detailech vykreslování), práce s mapou je však ve výsledku příjemná a intuitivní. Prohledávání podle názvu města či ulice je svižné, příslušný dialog nabízí pro efektivnější práci i seznam naposledy hledaných míst. Posun v mapě lze realizovat pomocí stylusu, pro ovládání funkce Zoom je v pravé části displeje rotační lišta. Přístup k nejčastěji používaným funkcím programu je řešen pomocí nástrojové lišty.

nil propojení s jízdním řádem Českých drah – přítomnost vrstvy železniční tratě po tom ostatně přímo volá. Majitelé automobilů by pak jistě uvítali funkci pro výpočet vzdálenosti a optimální trasy (ta se však už údajně připravuje). Jste-li majitelem PDA s operačním systémem Palm OS, PalmKim rozhodně vyzkoušejte – na www.palmkim.cz je k dispozici demoverze s mapou Neratovic. Sami zjistíte, že instalace dobrého mapového softwaru otevírá pro PDA další široké možnosti využití. ■ ■ ■ Tomáš Vostrý

TRANIS PALMKIM

Minimální požadavky PDA s Palm OS 5.0 (verze 4.0 s omezením), 3 MB RAM

Cena 1200 Kč bez DPH (ČR + Praha), 3500 Kč (ČR + Praha + 140 měst)

Výrobce/poskytl Tranis, www.tranis.cz

Apple DVD Studio Pro 2

DVD snáze a s bohatšími možnostmi

Už před nějakým časem uvedla firma Apple na trh novou verzi své profesionální authoringové aplikace DVD Studio Pro. Připomeňme, že již starší verze tohoto programu nabízely za velmi příjemnou cenu, nepřesahující tisíc dolarů, neobvykle bohaté služby.

DVD Studio Pro poskytovalo téměř vše, co standard DVD umožňuje, včetně takových lahůdek, jako třeba tzv. seamless branching (tedy disky obsahující několik různých variant filmu s tím, že žádná část není duplikována) – tato možnost nebyla k dispozici ani u mnohonásobně dražších konkurenčních systémů. Omezením starších verzí však bylo poměrně spartánské uživatelské rozhraní. Mezi nejčastější výhrady patřilo třeba to, že nebyla k dispozici časová osa, nebo to, že sestavování disku nebylo zdaleka tak pohodlné jako v amatérském iDVD.

Nová verze vše zásadně změnila, počínaje grafickým uživatelským rozhraním, jež je nyní (mj. díky tomu, že aplikace byla přepsá-

na s využitím moderního, plně objektového API Cocoa) mnohem bohatší, až po cenu, která je... daleko nižší! Skutečně, DVD Studio Pro 2 (dále jen Studio) je skoro přesně o polovinu levnější než dříve, stojí pouhých 500 dolarů – při službách srovnatelných se špičkovými profesionálními authoringovými systémy. Podívejme se jen v rychlosti na novinky, jež verze 2 přinesla.

BOHATĚ KONFIGUROVATELNÉ UŽIVATELSKÉ ROZHŘANÍ

Grafické uživatelské rozhraní bylo kompletně přepracováno. Původní vzhled programu, který vycházel z authoringového softwaru Astarte (na svou dobu velmi dobrého, ale dnes už přece jen dávno překonaného), byl nahrazen moderním rozhraním, založeným na plně konfigurovatelných oknech a uživatelsky nastavitelných lištách, jak je standardem v Mac OS X a v prostředí Cocoa.

Například na prvním obrázku vidíme uživatelské nastavení lišty nástrojů v hlavním okně; tím však samozřejmě možnosti nového uživatelského rozhraní ani zdaleka nekončí. Za samostatnou zmínku určitě stojí třeba možnost kteroukoli záložku pro-

stým tažením myši přemístit jinam (i do jiného okna) nebo ji „odtrhnout“ a vytvořit tak pro ni vlastní, samostatné okno. Samozřejmě je pak ovšem i možnost konkrétní sestavy grafického uživatelského rozhraní pojmenovávat, ukládat a podle potřeby opět obnovovat.

ČASOVÁ OSA

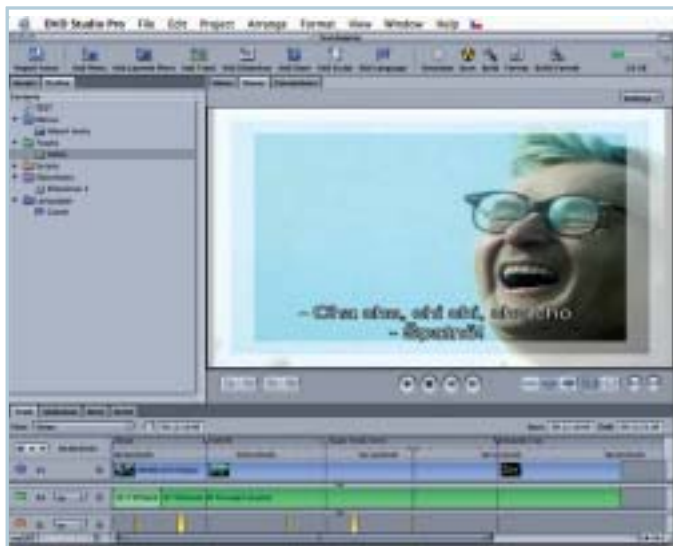
Jak jsem se již zmínil, uživatelé starším verzím často vytýkali, že v nich nebyla k dispozici časová osa. Nová verze už tuto službu obsahuje – kupříkladu při sestavování a přípravě stop (tracks) nejenže vidíme časové závislosti, ale můžeme v časové ose i spojovat jednotlivé zdroje, upravovat přímo výchozí a koncové body, nastavovat značky kapitol (chapters) atd. Na obr. 2 vidíme v dolní části okna příklad využití časové osy právě při sestavování stopy: na časové ose jsou tři z prvků, jež tvoří stopu – jeden z videostreamů, jeden z audiostreamů a jeden z titulkových streamů. V horní části stopy jsou pak značky kapitol a ostatních významných bodů (na obrázku je kromě kapitol použita značka pro přechod na druhou vrstvu disku).

NOVÉ EDITORY NABÍDEK A TITULKŮ

Jakkoli bylo ve starších verzích DVD Studia možné sestavit prakticky libovolnou nabídku (menu), včetně dynamických nabídek, bylo to velmi nepohodlné a pro doplnění jakékoli bohatší grafiky bylo bezpodmínečně nutné využít externí grafický program (např. Photoshop). Obsahy dynamických

Obr. 1. Konfigurace lišty nástrojů v hlavním okně aplikace

Obr. 2. Časová osa usnadňuje sestavování stop.

→ nabídek pak bylo nutné připravit kompletně ve stříhové aplikaci. Nový editor však nabízí předlouhou řadu služeb, jež umožňují velmi pohodlnou přípravu téměř libovolných nabídek přímo v samotném Studiu.

K dispozici je bohatá podpora definování tzv. oblastí libovolného tvaru, jež slouží jak pro sestavování tlačítek (buttons) pro odkazy z nabídky, tak i pro další obohacení jejího pozadí. Oblasti pak mohou být využity mj. i pro určení míst, na něž lze v nabídce umístit grafiku či videoklipy – podporují tím i tvorbu vlastních vzorů (templates), jejichž pomocí lze snadno sestavovat vzhledově konzistentní nabídky v rámci celého projektu. Samozřejmě, vzory nemusíme připravovat sami; přímo v instalačním balíku programu je skoro čtyřicet bohatě vybavených vzorů od firmy Apple. Studio tak dohnal pohodlí a rychlost přípravy jednoduchých disků v iDVD – a lze snadno instalovat sady dalších vzorů.

Texty i grafiku lze vkládat přímo do nabídek a je možné rovnou určit, má-li jít o textové či grafické tlačítko (pro něž je pak snadné definovat i odlišné vzhledy pro vybraná a označená tlačítka), či jen o statické doplnění pozadí. Obr. 3 ilustruje, jak se při vzhazování grafického prvku do editoru nabídky automaticky zobrazí volba způsobu využití tohoto prvku. Editor nabídek také automaticky korektně pracuje s formáty 4 : 3 i 16 : 9, nabízí mřížku pro zarovnávání objektů, zobrazuje oblasti, bezpečně viditelné na televizi (safe title)...

Podobně jako u nabídek se v nové verzi zásadně zjednodušila i práce s titulky. Velmi pohodlný a flexibilní editor titulků je nyní součástí samotné aplikace. Titulkové stopy jsou k dispozici přímo v časové ose a titulky lze sestavovat rovnou v náhledu videa (viz znovu obr. 2). Titulky lze samozřejmě importovat v řadě standardních formátů, včetně STL (Spruce Technologies), SON (Sonic Solutions) nebo SCR (Daiken-Comtec Scenarist), i v textové podobě.

DVD STUDIO PRO 2

Profesionální program pro authoring DVD na platformě Apple.

Minimální požadavky G4 733 MHz, 256 MB RAM/8 MB video RAM, 20 GB na HD, DVD drive, Mac OS X 10.2.6, QuickTime 6.3

Výrobce/poskytl CDS Praha

Cena 21 400 Kč včetně DPH

DISPLEJE PRO DIGITÁLNÍ SNY

Plnit přání, realizovat sny -
podílet se na digitální budoucnosti!

Displeje AOC přesvědčují svou technikou,
designem a dobrým poměrem výkonu a ceny.

Udělejte si vlastní obrázek.

AOC LM 729

17" model s designem Slime Line

Kontrast 450:1

Doba odezvy 25ms

Výškově přestavitelný o 110mm

Funkce 90° natočení (portrét)

Otočný o 70°, Sklopný o 25°

Reproduktory 2x2W

Upevnění na zeď VESA

Zdířka pro bezp. klíč Kensington

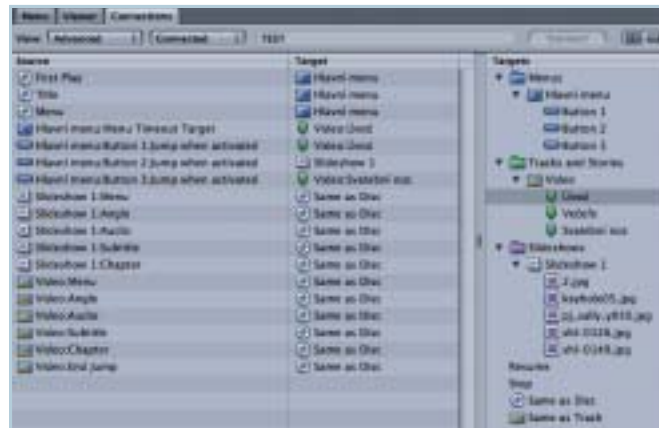
Distributoři AOC:

100Mega,
Levi International A.S.

Na všechny monitory je poskytována
záruka v délce 36 měsíců.

Obr. 3. Vkládání grafiky do nabídky

Obr. 4. Přehledný editor vazeb

→ DALŠÍ MOŽNOSTI

Jakkoli už starší verze Studia nabízely velmi bohaté možnosti, takže většina novinek „dvojky“ se týká především uživatelského rozhraní a pohodlí a rychlosti sestavování DVD, přece jen existuje několik novinek, jež ve starších verzích k dispozici nebyly. Sem patří mimo jiné:

- možnost doprovázet slideshow audioprovodem, který není vázán na jednotlivé obrázky – dříve bylo možné připojovat zvukový doprovod pouze k nim;
- podpora částečných videoklipů pro režim různých úhlů (angles) – dříve bylo nutné připravit alternativní „úhly pohledu“ pro celou stopu, nyní však mohou být kratší a pokrývat jen požadované záběry.

Mnoho dalších prvků aplikace je vylepšeno; jakkoli v tomto článku není dostatek místa na jejich podrobný popis, alespoň za zmínku stojí bohatá správa zdrojů (assets) s podporou jejich dělení do složek a třídění podle atributů, velmi praktický a flexibilní editor vazeb mezi jednotlivými prvky DVD (obr. 4) nebo přepracovaný editor skriptů („programů“ umožňujících detailně popsat požadované akce a tak vytvářet např. kvízy nebo hry), podporující mj. i komentáře...

SIMULÁTOR A PREMASTERING

Samozřejmě, sestavením DVD práce nekončí. Mimořádně důležité je tu testování – říká se, že strávíme-li testováním disku kratší čas než jeho samotnou přípravou, můžeme se spolehnout, že na něm něco nebude v pořádku.

Studio nabízí bohatou sadu služeb pro testování a tzv. premastering (přípravu

dat, jež hrají roli při cílové tvorbě disků). Patří sem už editor vazeb ze čtvrtého obrázku, patří sem také luxusní simulátor, který nám umožní „prohlížet si obsah disku“, aniž bychom jej kvůli tomu museli multiplexovat, a jehož pomocí můžeme i ladit skripty, neboť jednou ze služeb, jež Studio nabízí, je přístup k jejich proměnným. Kromě toho můžeme měnit nastavení simulátoru (např. regiony nebo rozměr obrazovky) tak, abychom mohli „vyzkoušet“ co nejvíce „různých přehrávačů“. Patří sem i samostatný multiplex, jehož pomocí můžeme v pozdějších fázích

NOVÁ VERZE VŠE ZMĚNILA, POČÍNÁJE UŽIVATELSKÝM ROZHRANÍM, JEŽ JE MNOHEM BOHATŠÍ, AŽ PO CENU, KTERÁ JE... DALEKO NIŽŠÍ!

sestavit diskový obraz našeho DVD a pro kontrolu jej přehrát v některém softwarovém prohlížeči.

Z premasteringových služeb se lze zmínit o možnosti určit přesné místo přechodu mezi vrstvami pro dvouvrstvé disky (znovu obr. 2); kromě toho můžeme rozhodnout, zda budou vrstvy přehrávány ve stejném, či v opačném směru (PTP/OTP, Parallel/Opposite Track Path). Studio také podporuje standardní formát CMF (Cutting Master Format) pro ukládání dodatečných informací typu požadavků na ochranu proti kopírování na authoringová média DVD-R. Přímou podporována jsou nyní i malá, osmcentimetrová média s nižší kapacitou.

INTEGROVANÝ KODÉR

Jakkoli samozřejmě stále můžeme využít libovolný kodér MPEG-2 a do Studia vkládat video již přímo v cílovém formátu, verze 2

navíc využívá možností systému QuickTime, a tak dokáže „spolknout“ video (a audio) v takřka libovolném formátu. Do projektu můžeme vložit téměř cokoli a program zdoroje automaticky převede do korektního formátu MPEG-2 s využitím standardního kodéru QuickTime. Spolu s integrovanými editory titulků a nabídek to podstatně zvyšuje pohodlí při práci s aplikací – vlastně jedinou činností, na kterou nyní potřebujeme samostatný program, je kódování vícekanalového zvuku například do formátu Dolby Digital.

Samozřejmostí je to, že pro každý projekt a pro každý zdroj můžeme nezávisle na

ostatních volit atributy kódování, od průměrného a hraničního datového toku až po počet průchodů. Můžeme si také vybrat, zda se mají zdroje kódovat na pozadí „v době, kdy jinak není nic na práci“, nebo až najednou při multiplexování celého projektu.

SUMA SUMÁRUM...

DVD Studio Pro 2 rozhodně patří mezi velmi pohodlné authoringové systémy, přičemž za snadnost přípravy disků nemusíme platit omezeními při jejich tvorbě, jako je tomu třeba v iDVD. Pro nás je snad vhodné zmínit se i o tom, že díky prostředí Cocoa a jeho standardní podpoře Unicode nemá Studio sebemenší problém s našimi „nabodeničky“. Přidáme-li k tomu ještě směšně nízkou cenu – pouhých 500 dolarů –, opravdu těžko najdeme srovnatelný – neřkuli lepší – systém pro přípravu DVD. ■ ■ ■
Ondřej Čada, ocs@ocs.cz

inzerce

Aladdin Internet Cleanup, Spring Cleaning

Software à la Aladdin

Uživatelům počítačů Apple nebývá v odborném tisku věnováno mnoho místa. Proto možná přivítají následující dvě recenze, i když jde jen o menší podpůrné programy.

WEBOVÝ POLICISTA

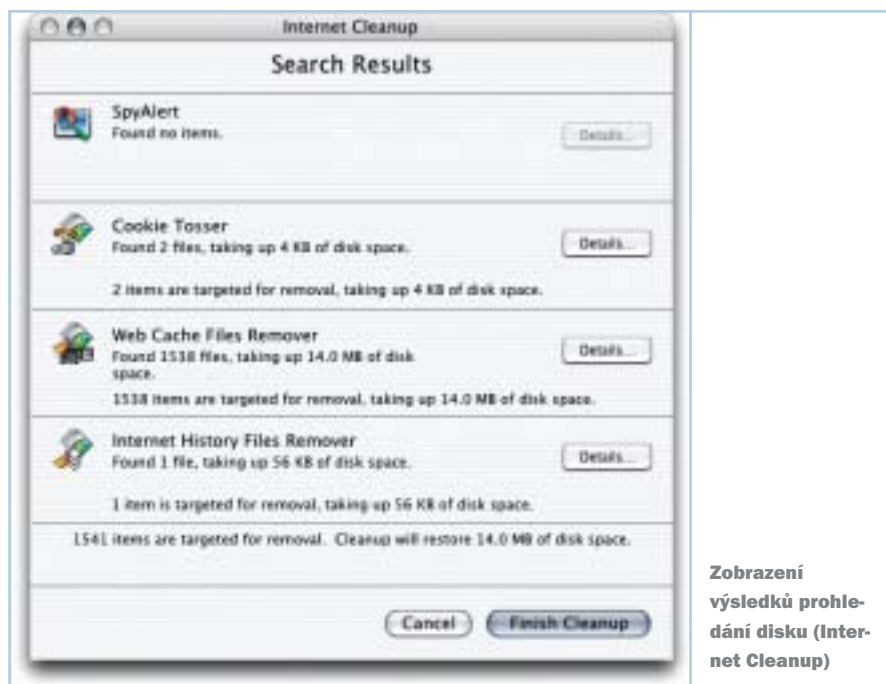
Aplikace Internet Cleanup (dále jen Cleanup) zabezpečuje uživatele před špiónskými programy, odstraňuje nežádoucí inzerce a pop-up okna, čistí záznamy o tom, kde jsme v poslední době „browsili“. Kromě toho – zde se její služby trochu překrývají s aplikací Spring Cleaning – dokáže z disku odstranit uložené cookies a záložní kopie načtených webových stránek. Jako malý dodatečný bonus je přidána také možnost bezpečně zrušit soubor tak, že jej nelze žádným způsobem obnovit; tuto službu však nabízí standardně samotný operační systém (resp. finder) v současné verzi 10.3.

Firma Aladdin se dodnes neobtěžuje tím, že by používala standardní instalátor Mac OS X; namísto toho má vlastní. Ten vyžaduje hned na začátku administrátorské jméno a heslo, a to i v případě, že chceme aplikaci instalovat do své domovské složky, kam máme neomezené právo zápisu. Vůbec není možné ověřit, co a kam se bude instalovat. Navíc instalátor vyžaduje vložení sériového čísla i při odstraňování aplikace z disku a protokol o odstranění zapíše do souboru jménem „What was installed“...

Ponecháme-li stranou rušení souborů, nabízí Cleanup v zásadě dva bloky služeb: NetBlockade, jež nás chrání před

obtěžováním inzeráty a okny, a vyhledávání problematických souborů na disku.

Hned na začátku se sluší podotknout, že oba bloky služeb fungují velmi slušně; aplikaci Internet Cleanup lze rozhodně doporučit komukoli, kdo tento typ služeb potřebuje. →

Zobrazení výsledků prohledání disku (Internet Cleanup)

Bohaté možnosti konfigurace služby NetBlockade programu Internet Cleanup

INTERNET CLEANUP

Aplikace pro ochranu před nevyžádanými reklamami, programy spyware a možností trasovat využívání internetu.

Minimální požadavky 8 MB RAM, 3 MB na HD, Mac OS 9.1 či vyšší, CarbonLib 1.6 či vyšší

Výrobce Aladdin Systems, Watsonville, CA, USA

Poskytl Quentin, Praha

Cena 1510 Kč bez DPH

→ **NetBlockade** za (poměrně krátkou) dobu, kdy jsem aplikaci testoval, skutečně nepropustila ani jediné pop-up okno a odstranila i řadu obtěžujících inzerátů. Zabezpečení funguje nezávisle na prohlížeči; neměl by tedy být problém ve spolupráci s jakýmkoliv prohlížečem – s mým Safari rozhodně vše fungovalo velmi dobře. Techničtější zaměření uživatelé dokonce mají možnost služby NetBlockade velmi detailně konfigurovat.

Vyhledávací služby jsou čtyři: prvá vyhledává programy „spyware“, jež sledují, co s počítačem děláme. Nepodařilo se mi ani v dokumentaci, ani na stránkách www.aladdinsys.com najít, jak hledání funguje – jen tedy hádám, že aplikace hledá signatury známých spyware systémů. Tak nebo tak, na mém testovacím počítači nenašla nic. Zbývající tři hledají (a dokáží odstranit a do jisté míry i přímo prohlížet a editovat) „cookies“, uložené kopie zobrazených stránek a internetovou historii. Já sám považuji internetovou historii, ukládání stránek i cookies za rozumné věci; druhou skupinu služeb aplikace jsem tedy příliš nevyužíval, jakkoli jsem ji samozřejmě vyzkoušel.

Tak nebo tak, pokud někdo chce mít možnost blokovat nepříjemné reklamy, pokud mu vadí, že internetový prohlížeč zanechává na disku historii, z níž lze zjistit, které stránky byly v poslední době zobrazeny, je pro něj Internet Cleanup určitě cenným pomocníkem.

K ČEMU JE JARNÍ ÚKLID?

Nelekejte se, Chip se dosud nestal listem našich hospodyněk: důležité je to velké J. Budeme se totiž věnovat aplikaci Spring Cleaning – česky tedy Jarní úklid. Nejprve si snad řekněme, o co jde. Aplikace dokáže vyhledávat na disku soubory podle předložené řady kritérií, z nichž řada (ale zdaleka ne všechna) se dá přeformulovat jako „tento soubor je vlastně zbytečný“. Nad nalezenými soubory pak můžeme aktivovat řadu různých služeb, od prostého zrušení přes ukrytí do pomocné složky či komprimaci až po velmi obecné spuštění nějakého AppleScriptu; to by samo o sobě nebylo špatné.

O instalačním programu platí vše, co bylo řečeno v předchozí recenzi. Nenechal jsem se odradit ani tím, že se aplikace při prvním

SPRING CLEANING

Aplikace pro správu diskového prostoru.

Minimální požadavky PPC/G3/G4, 8 MB RAM, 15 MB na HD, Mac OS 9.1 či vyšší, CarbonLib 1.6 či vyšší, QuickTime 5.0

Výrobce Aladdin Systems, Watsonville, CA, USA

Poskytl Quentin, Praha

Cena 1990 Kč bez DPH

spuštění na mém testovacím počítači – iBook, Mac OS X 10.3.3 –, který není připojen k internetu, snažila otevřít stránky firmy Aladdin, a pustil jsem se do práce. Pro úklid na disku máme k dispozici následující vyhledávací režimy (v pořadí, v jakém se s nimi setkáme v základním uživatelském rozhraní):

Duplicates Finder hledá dvojice souborů stejného obsahu; u mne nenašel nic. To je trochu zvláštní, neboť mám na počítači projekty i z nich vytvořené aplikace, a ty samozřejmě obsahují kopie datových souborů z projektů – jinými slovy, duplikované soubory tam mám. Inu, nemůže vše fungovat na sto procent... →

➔ **Orphaned Pref** hledá předvolby neexistujících aplikací, což by mohlo být užitečné. Implementace této služby je však problematická: pro smazání mi jako „nepotřebné“ předvolby kromě jiného nabídla i předvolby aplikací AddressBook (standardní systémová aplikace pro správu adresáře), AppleHelp (zobrazení nápovědy a dokumentace takřka k čemukoli, včetně samotného Spring Cleaningu), iTunes (standardní přehrávač hudby), Safari (standardní webový prohlížeč), a dokonce i Stuffit Expander, což je vlastní aplikace firmy Aladdin! Pokud tyto předvolby někdo smaže, nestačí se divit.

Podobně tomu bylo se službou **MacUninstaller**, jež by měla nabízet odstranění aplikací: nabídla mi řadu dosud neinstalovaných aplikací z CD-ROM.

Help Finder by měl nalézt již nepotřebné nápovědy a „readme“ soubory. Nenašel nic (což je snad dobře, dokumentace nepraví, jak se pozná, který dokument je „již nepotřebný“).

Alias Fixer by měl opravit odkazy na neexistující soubory, pokud by takové na disku byly.

File Checker má nalézt „zničené soubory“... Co to znamená? To v dokumentaci není. Každopádně nenašel nic.

Úkolem služby **Internet Cache Finder** je najít a případně odstranit zbytečná data, udržovaná na disku webovými prohlížeči. Kromě uložených kopií stránek Safari, jež mazat nechci, skutečně našel cookies Internet Exploreru, o něž nestojím; zvolil jsem tedy pro ně „přesunutí do koše“. Objevil se panel, v němž bylo napsáno, že to nejde, ale že mohu použít služby „Edit“ či „Delete“. Druhá z nich však ne-

existuje; zvolil jsem prvou a stiskl tlačítko „Apply“... A nic se nestalo.

Služba **Empty Folder Finder** najde prázdné složky: snad ano, ale ty nemá velký smysl rušit.

Orphan Adopter hledá dokumenty aplikací, jež nejsou k dispozici; nenašel nic (což je na mém počítači patrně správně). Je ovšem otázkou, zda by něco našel jinde, protože...

... následující služba, **Document Finder**, také nenašla nic. Document Finder ovšem hledá dokumenty téhož typu jako zvolený – neměl by tedy vždy nalézt přinejmenším jeden soubor, totiž právě ten vzorový?

Služba **Mail Cleaner** odstraňuje nadbytečné přílohy zpráv. Každopádně existuje pouze pro klienty Entourage, Eudora a Outlook, z nichž ani jeden není standardním e-mailovým klientem Mac OS X.

Aplikace Spring Cleaning nabízí další služby v pokročilém režimu pro zkušené uživatele. Zde především můžeme pro každou službu vybrat seznam složek, jež se mají prohledávat. Již to je dobrý test zkušenosti uživatele, neboť se objeví prázdné okno s nadpisem „Vyber, kde se má hledat“ (resp. „Select where...“, aplikace není lokalizovaná do češtiny), a kdo nenajde na konci nabídky Edit příkaz „Add Search Context“, má smůlu. Já jej našel, ale vcelku jsem měl smůlu také, neboť lze vybrat zřejmě jen složky uvnitř domovské složky uživatele – dokonce ani domovská složka jako celek se vybrat nedá.

Z nových služeb, přístupných jen v pokročilém režimu, lze jmenovat **Custom Search**, zcela obecné vyhledávání podle řady atributů, které funguje. Pikantní je služba **Fat App Slimmer**, jež odstraní z aplikací kód psaný pro procesory Motorola 680x0! Že už si nevzpomínáte, kdy naposledy nějaký Mac obsahoval procesor 68K? Inu, já ano; bylo to zhruba v téže době, kdy byly Windows NT žhavé novinkou... Podobně „staromilská“ je služba **Font Finder**, jež hledá písma, jenže... Nepozná žádné z písem Mac OS X, pouze stará písma užívaná v Mac OS 9.

Celkem vzato jsem v Jarním úklidu nenašel službu, jež by byla zcela nenahraditelná. Snad uživatelé, kteří nedokáží (nebo nechtějí) využívat Terminál a příkaz find a nepotřebují hledat mimo svou domovskou složku, by ocenili obecné prohledávání a poměrně bohatou nabídku služeb nad nalezenými soubory.

■ ■ ■ Ondřej Čada, ocs@ocs.cz

PLACENÁ INZERCE

www.computerhelp.cz

computer help

Počítačové kurzy

- Adobe Photoshop ←...
(5.5.-7.5.2004)
- Umění prezentace ←...
(20.5.2004)
- Digitální fotografie ←...
(3.5.2004)
- MS Excel - analýza dat v praxi ←...
(13.5.-14.5.2004)
- Supporting MS Windows 2000 ←...
Network Infrastructure
(24.5.-28.5.2004)
- MS Excel Visual Basic for Application ←...
(24.5.-28.5.2004)
- Installing, Configuring and Administering ←...
MS Windows XP Professional
(31.5.-1.6.2004)
- Planning, Implementing and Maintaining ←...
a MS Windows Server 2003 Active Directory
(17.5.-21.5.2004)

COMPUTER HELP, s. r. o.
Blanická 16, Praha 2, tel.: 221 503 111
cohe@computerhelp.cz

Nabídka služeb pokročilého režimu programu Spring Cleaning

inzerce

GIMP 2.0

Nový GIMP

Nedávno sa na internete objavila dlho očakávaná nová verzia programu GIMP. Čo nové prináša, sa dozvieme v nasledujúcom článku. Program nájdete na Chip CD tak vo verzii Windows, ako vo verzii pre operačný systém Linux.

GIMP (GNU Image Manipulation Program) je voľne dostupný program pre spracovanie a tvorbu rastrových obrázkov. Vznikol, ako mnoho podobných open-source projektov, na univerzite v Berkeley. Zaslúžili sa o to dvaja študenti, Spencer Kimball a Peter Mattis. Prvá oficiálna verzia bola uverejnená na začiatku roku 1996. GIMP je k dispozícii zdarma a existuje vo verziách pre rôzne platformy (najznámejšie z ich sú Linux a Windows). Na GIMP sa dnes pozerá ako na alternatívu komerčného programu Adobe Photoshop, s tým rozdielom, že GIMP môžete na internetu získať zdarma a za program Photoshop zaplatíte viac ako 20 000 Kč. Aj keď program GIMP nemožno na 100 % porovnať s Photoshopom, nájde veľmi dobre uplatnenie napríklad pri tvorbe webovej grafiky.

ČO JE NOVÉ VO VERZII 2.0?

Už pri spustení vás GIMP 2.0 privíta novým logom a farebným panelom s ikonami základných funkcií. Ten je teraz spojený s panelom aktuálne zvolenej funkcie. Panel s vrstvami, kanálmi a cestami je spojený s panelom obsahujúcim záložky so vzorkami, štetkami a prechodmi. Na paneli s vrstvami pribudla nová záložka „história“, ktorá zachy-

táva všetky zmeny uskutočnené na danom obrázku. Každá zmena je popísaná, takže nie je problém vrátiť sa o niekoľko krokov dozadu, resp. dopredu. Je to nepochybne výhoda oproti staršej verzii programu, kde ste prehľad nad históriou vôbec nemali.

Ďalšou viditeľnou zmenou je menu. Zachované zostali aj pôvodné spôsoby zobrazenia, teda zobrazenie na pravý klik myši a klik na ikonu v ľavom hornom rohu. Pribudlo menu v hornej časti obrazovky pod stavovým pruhom pracovného okna (zrejme inšpirácia z Photoshopu). Nové menu má však trochu rozdielne rozloženie jednotlivých funkcií, a tak chvíľu potrvá, než si naňho zvyknete. V každom menu (vedľa jednotlivých funkcií) teraz nájdete farebné ikony, ktoré znázorňujú danú funkciu. Pôvodný nástroj Transform Tool bol rozdelený na štyri samostatné nástroje (otočenie, zmena veľkosti, naklonenie a perspektíva), prístupné z hlavného okna programu. GIMP štandardne podporuje formáty XCF, BMP, C-Source, CEL, DICOM, FITS, FLI, GBR, Gicon, GIF, GIH, gzip, Header, HRZ, HTML, JPEG, PAT, PCX, PIX, PNG, PNM, PostScript, PSD, SGI, SUNRAS, TGA, Tiff, XBM a XWD. Pribudla nová podpora pre formát GIF. Prepracovaná bola metóda drag & drop (ťahaj a pusti). Okno Color Selection teraz obsahuje aj záložku pre miešanie farieb CMYK. Nástroj Text Tool vám po novom umožní načítať text zo súboru.

Okrem uvedeného ma pri štarte prekvapila rýchlosť, s akou sa načítali jednotlivé skupiny štetcov, vzoriek, prechodov a externých zásuv-

ných modulov. Možno je to len môj osobný dojem, ale GIMP teraz naštartuje za podstatne kratší čas. GIMP je plne lokalizovaný tak do českého, ako aj slovenského jazyka, takže bežný užívateľ by nemal mať problémy ho použiť. Pre spustenie programu GIMP je potrebná inštalácia knižnice gtk+-2.2.4 alebo vyššej.

Zmien v programe určite možno nájsť ešte oveľa viac. Snáď každá funkcia zaznamenala nejaké, i keď len malé rozšírenie. Najjednoduchšie sa o tom presvedčíte tak, že si GIMP 2.0 sami vyskúšate (inštaláčne súbory pre Linux i Windows nájdete na Chip CD v rubrike Zkuste si sami).

KDE NÁJDETE GIMP?

Program GIMP nájdete na domovskej stránke www.gimp.org. Ak máte záujem o verziu pre operačný systém Windows, potom zamierite na stránky www2.arnes.si/~sopsimo/gimp alebo www.wingimp.org. Bezpochyby možno doporučiť aj výborný český GIMP-portal www.gimp.cz. Portál obsahuje veľa užitočných rád, návodov a článkov, ako v programe GIMP urobiť to či ono. V sekcii *Ke stažení* nájdete vždy aktuálnu verziu ako pre operačných systém Linux, tak pre Windows.

Pokiaľ máte záujem o kvalitný materiál zaoberajúci sa programom GIMP, môžem vám doporučiť knihu Jakuba Steinera „GIMP ilustrovaný príručce“, ktorú vydalo vydavateľstvo Neocortex. Kniha rozoberá témy ako autoškola GIMPu, pasívne operácie, výbery, kresliace nástroje, transformácie, vrstvy, farby a farebné modely, štandardné filtre, GIMP a WWW. Posledná kapitola sa venuje problematike animácie. O tom, že knihu písal skutočný odborník, sa presvedčíte veľmi jednoducho – stačí, ak zamierite na jeho webovú stránku <http://jimmac.musichall.cz>. Autor knihy pracuje vo firme Ximian ako popredný grafik.

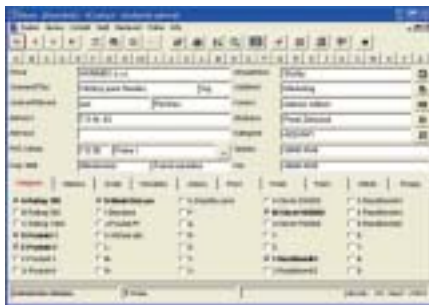
Jednoduchšie prístupnou knihou, ktorú nájdete zdarma dostupnú na internetovej adrese <http://gimp-savvy.com/BOOK/index.html>, je kniha Careyho Bunksa „Grokking the GIMP“. Podrobne popisuje jednotlivé vlastnosti a funkcie programu GIMP. Ďalšou knihou dostupnou zdarma na <http://freebooks.by.ru/view/Gimp-24h> je „Gimp za 24 hodín“ – ide o on-line učebnicu. Ďalšie linky na tému GIMP nájdete na stránke <http://surf.wz.cz/gimp>. ■ ■ ■
Peter Gašparovič

Tvář programu GIMP 2.0

inzerce

4CONTACT 7.1.1

Pořádek v kontaktech

VÝROBCE Aplika Software

INFO www.aplika.cz

VELIKOST SOUBORU cca 11,7 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, od 990 Kč

Doba notýsků přeplyných změtí poznámek a telefonních čísel je snad už definitivně pryč. Jejich úlohu převzaly paměti mobilních telefonů a hlavně programy pro správu kontaktů. Zejména podnikatelům může kvalitní adresář, jako je třeba právě 4Contact, ušetřit mnoho času a námahy při hledání telefonních čísel a dalších důležitých informací o obchodních partnerech. Instalace a práce s adresářem 4Contact je velmi snadná: přes anglický název totiž máme co činit s produktem české firmy. Návod v klasickém stylu v programu bohužel chybí, nicméně všechny důležité funkce rychle ovládne i méně zkušený uživatel.

Nezbytné počáteční naplnění databáze vám usnadní import kontaktů z aplikace MS Outlook, k dispozici je rovněž nabídka připravených textů (oslovení, obor atd.), které můžete dále upravovat.

Ke každému kontaktu je možné vyplnit celou řadu doplňujících informací, jako jsou alternativní telefonní a faxová čísla, e-mailové adresy a URL, poznámky nebo třeba hodnocení partnerů a zákazníků. Názvy a rozmištění kategorií, karet a položek si mohou uživatelé přizpůsobit svým potřebám, stejně tak jako třeba systém třídění kontaktů. Velmi zajímavá jsou rovněž nastavení aktivit, které se týkají jednotlivých osob a firem z adresáře a které jsou automaticky zaneseny do kalendáře. Při spuštění aplikace jsou pak uživatelé vždy připomenuty aktuální termíny úkolů, schůzek či telefonátů. Adresář 4Contact vyniká velkou flexibilitou uživatelských nastavení, kterou ještě více oceníte v síťové verzi programu.

■ ■ ■ Radek Kubeš

602LAN SUITE 2004

Nová verze

VÝROBCE Software602

INFO www.602.cz

VELIKOST SOUBORU cca 14 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/NT a vyšší

CENA freeware

Firma Software602 je známá zejména díky svému balíčku kancelářských aplikací 602PC SUITE. Malým a středním podnikům však Software602 nabízí rovněž řadu zajímavých řešení pro správu dokumentů, pro e-byzns nebo komunikaci. Obchodní politikou firmy je nabízení základních verzí většiny produktů zdarma, s příplatkem za uživatelskou podporu, nadstandardní funkce a upgrade. Stejně tak je tomu i u aktuální verze komunikačního serveru 602LAN SUITE, který je bez zaplacení plně funkční pouze pro tři uživatele. Aplikace 602LAN SUITE slouží k bezpečnému připojení k internetu a je určena zejména pro malé a střední podniky. Server nabízí komplexní řešení pro firemní komunikaci, ve kterém nechybí firewall, proxy server, mail server ani WWW server. Bezpečný SMTP/POP3 server pro práci s elektronickou poštou má integrovaný filtr nebezpečných příloh a spamu, za antivirovou kontrolu je však třeba si připlatit. E-maily můžete číst a posílat pomocí libovolné klientské aplikace nebo webového rozhraní, komunikace mezi klientem a serverem je zabezpečena šifrováním SSL. Nadstandardní funkcí mail serveru je snadné posílání faxů pomocí doplňku SendFax. WWW server, sloužící k přístupu k poště pomocí webového rozhraní, můžete dále využít k provozu on-line aplikací, vnitropodnikového intranetu nebo třeba k vystavení osobních stránek zaměstnanců. Administrátor má k dispozici široké možnosti nastavení, server je navíc možné spravovat dálkově pomocí webového rozhraní. 602LAN SUITE je další povedený produkt od českého výrobce. Nezbyvá než jej doporučit vaší pozornosti. ■ ■ ■ Radek Kubeš

AMIGO DVD RIPPER 2.8.63

SVCD snadno a rychle

VÝROBCE Amigo Software

INFO www.amigodvdripper.com

VELIKOST SOUBORU cca 1,2 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/NT a vyšší

CENA shareware, 34,95 USD

Jednou z možností zálohování DVD v případě, že nevlastníte DVD vypalovačku, je převod filmů do formátu MPEG-1 či MPEG-2 a jejich vypálení jako Video CD, nebo raději jako SuperVideo CD. Existuje celá řada aplikací, které slibují vytvoření SVCD jednoduchým způsobem pomocí několika kliknutí myši. Drtivá většina z nich ovšem zapomíná na českého diváka a zcela ignoruje tak zásadní věc, jako jsou titulky. Podpora vkládání titulků je tedy první velkou výhodou aplikace Amigo DVD Ripper. Z těch dalších jmenujeme velmi snadné ovládání s dostatečnými možnostmi nastavení kvality výsledné kopie a také tvorbu DivX (XviD) filmů pomocí libovolného kodeku. Amigo DVD Ripper bohužel pracuje pouze se soubory VOB a IFO, vytváření SVCD z DivX filmů tedy není možné. Vytváření SVCD (VCD) pomocí průvodce v programu Amigo DVD Ripper zvládne i začátečník. Stačí jen vložit DVD a na něm vybrat požadovaný film, kapitolu nebo přesně zadaný časový úsek. V dalším kroku je třeba se rozhodnout, zdali zamýšlíte film převést do formátu VCD, SVCD nebo AVI, a hlavně v jaké obrazové a zvukové kvalitě. Film je možné rozdělit na více disků o zvolené velikosti. Chcete-li pro vypalování disků místo Amigo DVD Ripperu použít jinou aplikaci, zvolíte vytvoření ISO image souborů. Detailních nastavení není v aplikaci mnoho, pravděpodobně však uspokojí i náročnějšího uživatele. V zájmu úspory času můžete Amigo DVD Ripperu naložit najednou hned několik operací a nechat počítač pracovat přes noc. Demoverze umožní zkonvertovat pouze 1/3 zvoleného filmu.

■ ■ ■ Radek Kubeš

AUDIOGRABBER 1.83

Audiograbber je nyní zdarma**VÝROBCE** Jackie Franck**INFO** www.audiograbber.com-us.ne**VELIKOST SOUBORU** cca 1,6 MB**OPERAČNÍ SYSTÉM** Windows 95/NT a vyšší**CENA** freeware

Audiograbber, všestranný nástroj pro práci s řadou hudebních formátů, byl dlouhá léta placenou aplikací. K radosti uživatelů se z něj v únoru tohoto roku stal freeware. Program Audiograbber je určen pro všechny skupiny uživatelů: začátečníkům pomůže snadné ovládání a možnost instalace češtiny, pokročilí uživatelé ocení široké možnosti nastavení aplikace.

Primárním úkolem aplikace je ukládání skladeb z hudebního CD do souborů WAV. Sama o sobě by tato funkce nebyla nijak zajímavá, a tak Audiograbber přidává – mimo jiné – ještě možnost převodu hudby do formátů MP3, WMA a OGG. Pro kompresi do OGG a WMA vám bohatě postačí integrované kodeky, s kodekem Fraunhofer pro převod do MP3 byste se však rozhodně spokojit neměli (maximální bitrate je 56 kb/s). Audiograbber však umí spolupracovat i s libovolným externím kodekem, jako je například špičkový kodek LAME, který je, rovněž zdarma, možné stáhnout z webu Audiograbberu.

Šikovnou funkcí Audiograbberu je možnost nahrávání z libovolného zdroje připojeného ke zvukové kartě, například z mikrofону, rádia či gramofonu, včetně přesného načasování nahrávání a automatického rozdělování skladeb. Jednoduchým způsobem tak můžete digitalizovat skladby z vinylových desek nebo audiokazet.

Z dalších zajímavých funkcí jmenujme alespoň možnost vytvářet a editovat ID3 tagy, dále normalizaci, karaoke, porovnávání souborů, kontrolu hudebních CD nebo napojení na Freedb databázi sloužící k získávání popisů skladeb na CD.

■ ■ ■ Radek Kubeš

BLAZE MEDIA PRO 5.03

Multimediální centrum**VÝROBCE** Mystik Media**INFO** www.blazemp.com**VELIKOST SOUBORU** cca 12,4 MB**OPERAČNÍ SYSTÉM** Windows 98 SE/NT a vyšší**CENA** shareware, 50 USD

Blaze Media Pro je komplexní nástroj pro přehrávání, editaci, konverzi a vypalování hudby a videa, který si poradí se všemi běžně používanými formáty zvuku (MP3, WAV, OGG, WMA, MIDI atd.) a videa (AVI, MPEG, ASF, Video CD aj.).

Nabídka funkcí Blaze Media Pro pro práci s hudbou využijete například při ukládání skladeb z hudebního CD na disk a při jejich následné konverzi do MP3, OGG nebo WMA, samozřejmě s nastavením bitrate, včetně vyváření a editace tagů a playlistů. Na samostatnou aplikaci by vydala funkce *Audio Editor*, s níž můžete upravovat a mixovat hudební soubory snad všech myslitelných typů. Aby toho nebylo málo, máte s Blaze Media Pro možnost vypalovat nejen hudební CD, ale i datové CD či DVD. Z okruhu funkcí pro zpracování videa vyberme alespoň možnost konverze mezi videoformáty, díky níž můžete například z filmu ve formátu DivX vytvořit SVCD (podpora titulků bohužel chybí), dále pak funkci pro editaci, stříhání a například i dekompilaci videa, tedy jeho rozklad na jednotlivé snímky. Časově náročné operace, jako je například konverze videa, lze samozřejmě provádět dávkově.

Výčet všech funkcí Blaze Media Pro těmi výše uvedenými zdaleka nekončí; když si aplikaci vyzkoušíte, budete jistě překvapeni, co všechno ještě umí.

Uživatelské prostředí Blaze Media Pro je velmi přehledné, nabídka různých nastavení je dostatečná i pro pokročilejší uživatele. Výše registračního poplatku je vzhledem k vlastnostem aplikace přijatelná, bez zaplacení můžete aplikaci testovat 15 dní bez omezení funkčnosti. ■ ■ ■ Radek Kubeš

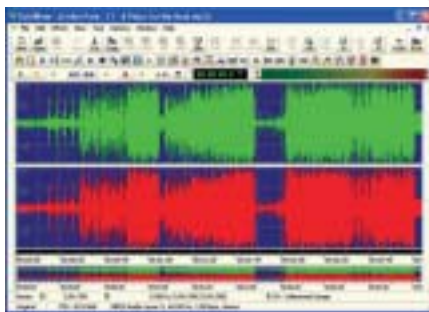
ABSOLUTEFTP 2.2.2

Absolutní pohoda pro FTP**VÝROBCE** VanDyke Software, USA**INFO** www.vandyke.com**VELIKOST SOUBORU** 2,95 MB**OPERAČNÍ SYSTÉM** Windows 95/NT a vyšší**CENA** shareware, 29,95 USD

AbsoluteFTP je 32bitový FTP klient, který funguje výhradně v grafickém režimu Win32 s protokolem Winsock (Windows 9x/NT4/2000/XP). Jeho základním rysem je přehledné a intuitivní rozhraní ve stylu Windows Exploreru s velkým množstvím funkcí. Hlavní část plochy aplikačního okna AbsoluteFTP zabírá sada dynamických oken, zobrazujících činnost programu. Ihned po startu se objeví okno *Local*, které v typickém windowsovském stylu zobrazí vaši pracovní plochu, a velmi důležité okno *Connect*, které kromě vámi definovaných FTP serverů nabízí rozsáhlou databázi amerických FTP serverů, rozdělených do 13 skupin. Jakmile navážeme spojení s jedním FTP serverem (nebo s více FTP servery), objeví se další okno, rozdělené na tři části, které nabízí adresářovou FTP strukturu, vybraný adresář a kompletní výpis všech operací. Všudypřítomné přetahování souborů pomocí myši je samozřejmostí. Silnou zbraní programu je vynikající podpora proxy, firewallu (včetně SOCKS 4/5, TIS, WinGate, WinProxy a CSM), pasivní režim komunikace, automatické i manuální navázání přerušného stahování, hromadná změna atributů i názvů souborů, dialog *Quick Connect* pro rychlé vytváření nových FTP připojení, manuální download skrytých souborů, podpora URL a dialog *Quick Synchronize* pro rychlou synchronizaci adresářů i souborů. Horší stránkou AbsoluteFTP je absence více národních jazyků (jen angličtina), a zejména absence zabezpečeného připojení SSH1 a SSH2, což lze vyřešit jedině tak, že utratíte 99 USD za aplikaci VanDyke SecureCRT. Plně funkční AbsoluteFTP můžete používat 30 dnů bez zaplacení.

■ ■ ■ Michal Pohořelský

GOLDWAVE v5.06

Editor hudby

VÝROBCE GoldWave Inc.

INFO www.goldwave.com

VELIKOST SOUBORU cca 1,6 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 1499 Kč

GoldWave je funkcemi nabitý editor digitální hudby ve všech běžně používaných formátech (WAV, MP3, OGG, WMA) i v řadě nestandardních formátů (AIF, AU, VOX a další). Nemusíte se však spokojit pouze s hudebními soubory uloženými na harddisku, GoldWave umí totiž i nahrávat z libovolného zdroje připojeného k vaší zvukové kartě, rovněž tak grabovat hudbu z CD. Používáte-li souborový systém NTFS, můžete pomocí editoru GoldWave editovat i soubory větší než 4 GB, rovněž není problém pracovat s několika soubory najednou. Mezi základní funkce programu patří editace hudebních souborů, která zahrnuje střihání, ořezávání, vkládání ticha, mixování stop nebo potlačení šumu. Provedené změny jsou samozřejmě vratné. Další významnou skupinou funkcí jsou různé efekty (echo, šum, škrábance...) a samozřejmě nechybí ani ekvalizér s řadou předvoleb. Všechny efekty lze velmi podrobně nastavit, jejich použití je rovněž možné vrátit tlačítkem *Undo*. Hotové soubory nebo jen vybrané sekvence můžete ukládat v libovolném z široké škály podporovaných formátů, pochopitelně včetně stupňovitě nastavení kvality. S ovládáním aplikace si poradí i méně zkušený uživatel, všechny základní funkce jsou přístupné pomocí ikon, případně i klávesových zkratk. Ikony zobrazované v hlavním okně aplikace si uživatel může nastavit podle své vlastní potřeby. Poměrně rozsáhlá nápověda je však stejně jako uživatelské rozhraní programu k dispozici pouze v anglickém jazyce. GoldWave patří mezi špičku ve své cenové kategorii a svými možnostmi jistě uspokojí i pokročilý uživatele. ■ ■ ■ Radek Kubeš

PopTHIS! 4.0.0.27

Už žádná pop-up okna!

VÝROBCE SurfApps.com

INFO www.SurfApps.com

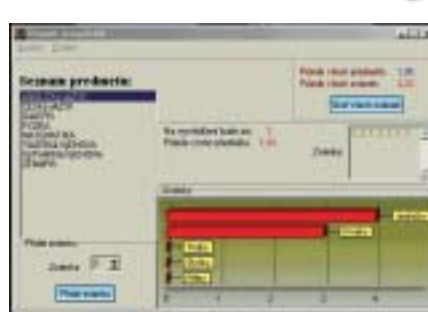
VELIKOST SOUBORU 168 KB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/Me/NT/2000/XP

CENA freeware

V dnešním internetovém světě se to hemží reklamou. A protože reklama musí být účinná, byla vyvinuta i vyskakovací (pop-up) okýnka, která se otevírají při surfování po internetu. Obtěžují a většinou nejsou hodna ani toho, aby se nad jejich obsahem člověk zamyslel. PopTHIS! vás před nimi ochrání. Po nainstalování PopTHIS! nehledajte žádnou aplikaci např. v nabídce *Start*, PopTHIS! je totiž rozšíření vašeho internetového prohlížeče (pouze Internet Exploreru). Tam v nabídce *Nástroje* naleznete novou položku *PopThis! Options*, kde si nastavíte, jak důkladnou chcete mít kontrolu nad vyskakovacími okny. Po zadání parametrů pouze zmáčknete tlačítko *Apply* a vše je nastaveno. Možností, jak si ochranu nadefinovat, je několik. Kromě aktivace základní ochrany, která prohlížeči zabrání zobrazovat pop-up okna, můžete zakázat spuštění kódů JavaScript, které si samy mění velikost okna prohlížeče, případně WWW stránku zobrazí na celé obrazovce. Dále si můžete nastavit zvukový signál upozorňující na blokování pop-up okna. PopTHIS! však nabízí ještě nadefinování takových webových stránek, o kterých víte, že jsou nezávadné. U těchto stránek se poté případné pop-up okýnko zobrazí. Operativně lze deaktivovat všechny funkce PopTHIS! pomocí kombinace horkých kláves. PopTHIS! je užitečná zábrana proti obtěžujícím vyskakovacím oknům; pokud však budete chtít hlubší ochranu proti různým reklamním trikům, či dokonce prevenci, musíte navíc použít nástroje na odstraňování spywaru a adwaru. ■ ■ ■ Michal Vomočil

REGISTR PROSPĚCHŮ 1.0.0

Elektronická žákovská knížka

VÝROBCE Csubka

INFO csubka.chrudim.org

VELIKOST POTŘEBNÉHO MÍSTA 1,05 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 98/Me/NT/2000/XP

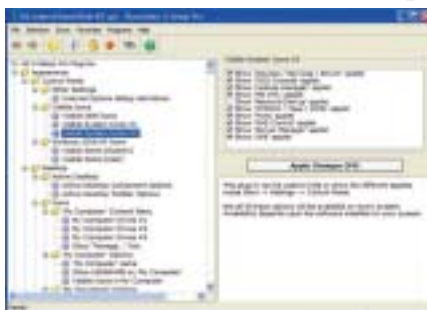
CENA freeware

Výpomoc mezi žáky ve škole se projevuje i na poli softwarovém, kdy jedni vytvoří užitečnou aplikaci a druzí ji pak využívají. Příkladem může být Registr prospěchů, pomocí kterého si mohou žáci zejména na základní škole zaznamenávat známky obdržené v jednotlivých předmětech. Po standardní instalaci si program spustíte přímo z plochy, na kterou si instalátor přidá ikonku. Po prvním spuštění programu musíte zadat názvy předmětů a známky v nich získané. Registr prospěchů vám vypočítá jak průměr ze všech známek, tak i průměr z každého předmětu, jenž poté slouží k odhadu známky, kterou žák obdrží na vysvědčení. Samozřejmě je to pouze odhad, ve kterém chybí například subjektivní hodnocení vyučujícího nebo kde není zohledněn fakt, že některé známky mají vyšší prioritu než jiné. Ovládání programu je triviální zejména díky celkové jednoduchosti programu. Registr prospěchů totiž neobsahuje mnoho funkcí. Pokud si i přesto s něčím nebudete vědět rady, je k dispozici nápověda, která dokonale splňuje potřeby tohoto programu. Známky lze zadávat i průběžně s tím, že Registr prospěchů používá na jednom počítači pouze jeden žák. Nedostatkem programu je totiž skutečnost, že neobsahuje možnost ukládat si výsledky pod svým jménem. Jakmile program použije někdo jiný, smažou se výsledky předcházejícího žáka. Po skončení programu se uloží naposled vložené výsledky. Registr prospěchů může být užitečný i pro rodiče – vytváří totiž graf, ze kterého lehce získají dobrý přehled o všech známkách. A ten lze jen stěží získat z klasické žákovské knížky. ■ ■ ■ Michal Vomočil

SiteSpinner V2

XTEQ-DOTEC X-SETUP PRO 6.5

PLACENÁ INZERCE

WYSIWYG editor

VÝROBCE Virtual Mechanics, Inc.

INFO www.virtualmechanics.com

VELIKOST SOUBORU cca 4,6 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA shareware, 49 USD

HTML editory označené jako WYSIWYG (What You See Is What You Get) jsou určeny zejména pro uživatele, kteří mají jasnou představu, jak má jejich web vypadat, ovšem se svými znalostmi jazyka HTML by na tvorbu takových stránek nestačili. Příslušníkem početné skupiny WYSIWYG editorů je i povedená aplikace SiteSpinner. Tvorba stránek pomocí SiteSpinneru je velmi jednoduchá, prostředí aplikace je však k dispozici pouze v anglickém jazyce. Při vytváření vlastního webu pomocí programu SiteSpinner není třeba napsat jediný tag, stačí si jen připravit požadované texty a obrázky, vhodně je rozmístit na plochu stránky a vše provázat odkazy. K dispozici přitom máte dostatečnou sadu nástrojů pro vytváření textových polí nebo pro vkládání a základní úpravy obrázků a grafických prvků. Připraveny jsou funkce pro vytváření tabulek nebo tlačítek, možný je rovněž import hotových flash animací, Java appletů, videa, zvuků atd. Uspořádání jednotlivých prvků na stránce limituje pouze vaše fantazie, jednotlivé obrázky a texty se mohou překrývat či prolínat, nechybí ani nastavení průhlednosti. Polohu objektů lze nastavit absolutně či relativně, zobrazená mřížka umožňuje rovněž tzv. přichytávání objektů.

Při ukládání hotových stránek máte na výběr mezi klasickým formátem HTML a pokročilejším SVG (Scalable Vector Graphics). Pomocí integrovaného FTP klienta můžete soubory rovnou uploadovat na WWW server. SiteSpinner je silný nástroj pro tvorbu WWW stránek, který snadno a rychle ovládne i méně zkušený uživatel. Demoverze je plně funkční 15 dní. ■ ■ ■ Radek Kubeš

Vyladění systému

VÝROBCE XQDC Ltd.

INFO www.x-setup.net

VELIKOST SOUBORU cca 4,4 MB

OPERAČNÍ SYSTÉM Windows 95/NT a vyšší

CENA freeware

Aplikací na vyladění systémů Windows jsme vám již představili mnoho. Pokud jste si stále ještě žádnou z nich neoblíbili, máme pro vás tentokrát další lákavou nabídku v podobě programu X-Setup Pro, který zdarma nabízí více než 1500 skrytých nastavení Windows. Jelikož počítačový tuning není jen výsadou profesionálů, máte při každém spuštění X-Setup Pro možnost výběru mezi klasickým rozhraním s jednotlivými položkami nabídek a mezi nabídkou průvodců, kteří vám v několika krocích umožní vyladit požadovanou část systému. Kromě průvodců usnadní začátečnickům práci i obsáhlá nápověda, která důrazně varuje před nebezpečnými zásahy do systému; přečíst si ji však mohou pouze angličtináři. V rámci této minirecenze není možné vypsát ani zlomek ze zmíněných stovek nastavení, spokojme se tedy s tím, že X-Setup Pro umí upravit vzhled Windows, instalovaný hardware a software, síťová připojení atd. Daleko zajímavější je však možnost exportovat provedené změny do REG souboru, pomocí něhož může administrátor velice snadno upravovat nastavení velkého množství počítačů se stejným operačním systémem. Z dalších užitečných možností programu jmenujme ještě například přímé spuštění aplikací, jako je editor registrů, ovládací panely, správce úloh apod. Veškerá činnost programu (včetně provedených změn) se automaticky zaznamenává do souboru, není tedy problém navrátit zpět původní nastavení. Pravda ovšem je, že řada podobných aplikací řeší problém návratu nevyhovujících nastavení lépe. I přes tuto drobnou výtka mohu X-Setup Pro vřele doporučit. ■ ■ ■ Radek Kubeš

i560 BUBBLE JET PRINTER

Pryč s kompromisy! Tiskárna by měla splňovat nejenom některé, ale všechny vaše požadavky. Pořízením zcela nové tiskárny i560 získáte nástroj, který tiskne vysokou rychlostí, a tak šetří váš čas. Pomocí technologie Single Ink, umožňující samostatnou výměnu jednotlivých zásobníků inkoustu, ušetříte inkoust, protože je nutná výměna pouze prázdných zásobníků. Nejnovější předností je norma PictBridge, která umožňuje přímé připojení digitálního fotoaparátu k tiskárně i560 přes počítač nebo bez něj. To záleží na vás.

- ▶ Microfine Droplet Technology® se skutečným rozlišením 4800 x 1200 dpi a s unikátními mikrotřyskami vytvářejícími kapičky o velikosti pouhých 2 pl.
- ▶ Rychlost dosahuje 22 stran za minutu při tisku černobílého textu a 15 stran za minutu v barevném režimu.
- ▶ Single Ink Technology®
- ▶ Snadná obsluha je zajištěna řadou funkcí, které přispívají k vašemu pohodlí při práci.
- ▶ Podpora PictBridge umožňuje přímé připojení fotoaparátu se způsobilostí PictBridge nebo BubbleJet Direct k tiskárně i bez nutnosti připojení počítače.
- ▶ Tisk bez okrajů na formáty 10 x 15 cm, 13 x 18 cm a média A4
- ▶ Snadné připojení pomocí paralelního připojení a USB
- ▶ Tiskárna je dodávána se softwarem, který vám usnadní práci.
- ▶ Podporuje všechny hlavní operační systémy (Windows® XP, 2000, Millennium, 98, NT 4.0 nebo 95, Mac OS 8.6 - 9.x, Mac OS X v 10.2.1 nebo pozdější)

you can
Canon

www.canon.cz

OFFICIAL PARTNER

Evolution X-Session

Rozděl a panuj

Kromě záznamu a hudební produkce se počítače stále častěji používají také pro živé hraní. Možnosti vstupních zařízení počítačů (myši, klávesnice) jsou příliš omezené, zejména proto, že v jednu chvíli většinou dokáží ovládat pouze jediný parametr. Už míchání hudby si vynutilo vývoj MIDI kontrolérů, ale „ruce na šavlích“ se daly obejít automatizací. Pro ovládání „živých“ programů je však kontrolér nezbytný. I kdyby měl být jen tak malý jako Evolution X-Session.

Někdy v půlce minulého roku pozřela americká firma M-Audio společnost Evolution. Podle slov zástupců M-Audia se nejednalo o žádné dobývání trhu, ale o převzetí spřítelelé firmy, jejíž majitel a zakladatel se chystal do důchodu, pod ochranná křídla. Vlastník firmy Evolution získal vyhlídky na klidné stáří, zatímco M-Audio získalo kvalitní výrobní divizi, která se zabývá klávesovými nástroji a kontroléry (M-Audio je vyrábělo už předtím, ale ne v takové kvalitě). Na oplátku nabídl Evolution silnou pozici na trhu a dobrou distribuční síť.

Ovládací prvky doplňuje ještě podsvícený LCD displej, jehož pomocí se přístroj programuje, ukládá se nastavení (např. po kterém kanále se budou posílat MIDI informace z určitého potenciometru) a podobně.

Na zadním panelu najdete vedle spínacího tlačítka pouze USB konektor pro propojení s počítačem, zdířky pro MIDI in a out. Posledním „otvorem“ je vstup pro napájení z adaptéru (9 – 12 V), který je ovšem téměř zbytečný, protože zařízení se dá napájet i z USB (výrobce proto adaptér nepřikládá, pouze USB kabel).

INSTALACE BEZ INSTALACE

Nějak si neuvědomuji, co mě vedlo k tomu, abych do názvu této části uvedl slovo „instalace“. X-Session se totiž prakticky neinstaluje. Pokud máte Windows XP nebo Mac OS X, jednoduše připojíte USB konektor do počítače, zapnete kontrolér a systém si ho sám

EVOLUTION UC17 – X-SESSION

MIDI ovladač pro mixování digitální hudby.

Systémové požadavky PC

W98/ME/2k/XP, PII - 400 MHz, 128 MB RAM, USB port, ASIO nebo MME kompatibilní zvukovka;

Systémové požadavky Mac

iMac nebo Power Mac G3+, 128 MB RAM, USB port, ASIO, CoreAudio nebo Sound Manager kompatibilní zvukovka

Vyrábí Evolution/M-Audio
(www.m-audio.com)

Zapůjčil Disk Multimedia (www.disk.cz)

Cena 4690 Kč

- + ROZMĚRY, BYTELNÁ KONSTRUKCE A FUNKČNOST
- + MOŽNOST NAPÁJENÍ JAK Z USB, TAK POMOCÍ ADAPTÉRU
- + VYBAVENÍ SOFTWAREM
- POMĚRNĚ STRUČNÝ MANUÁL (PLNÁ VERZE POUZE V PDF)
- POUZE DESET MÍST V PAMĚTI

driver, funguje naprosto bezchybně. Všechna sedmáct potenciometrů plynule ovládá vámi zvolené „virtuální“ potenciometry hostitelské aplikace. K tomu navíc můžete přiřadit různé funkce i deseti numerickým klávesám po pravé straně kontroléru. Nejspíše jimi budete ovládat přehrávání (transport) hostitelské aplikace, ale fantazii se meze nekladou. Pakli- ➔

Evolution X-Session

Od „svatby“ uplynulo jen pár měsíců a na trhu je už spousta novinek – tato zařízení stačí díky jejich softwarovému vybavení jen zapojit a můžete začít produkovat hudbu. X-Session patří mezi ně.

DOCELA TITĚRNÝ KONTROLÉR

Evolution X-Session je docela malý MIDI kontrolér. V porovnání například s Houstonem od firmy Steinberg (Mackie) bych se nebál říct, že titěrný. Na pracovním stole zabírá do šířky asi tolik místa jako dvě třetiny běžné počítačové klávesnice. Na tuto plochu se vměstná šestnáct otočných potenciometrů a jeden posuvný, který je orientován levoprávě. Je vidět, že tvůrci mysleli především na DJs, protože tento fader bude nejčastěji využíván jako crossfader (pro prolínání mezi zdroji zvuku).

Potenciometry X-Session

najde jako třeba běžnou myš. Zařízení je ihned připraveno k použití.

Vlastně ani v případě používání toho není příliš mnoho k rozebírání. A to je správné. Takovéhle hračky jsou k tomu, abyste je používali, ne aby ony používaly vás. Protože X-Session nepotřebuje žádný

X-Session má svůj vlastní program pro uchovávání presetů.

→ že se rozhodnete, můžete tlačítka určovat, kdy budou v programu zamutované různé stopy, kdy se spustí a vypne efekt. Opravdu cokoliv. Uživatelské pohodlí při nastavování pak ovšem závisí jen a jen na hostitelské aplikaci.

Ableton Live XS

Jedinou malou skvrnkou, kterou bych na X-Sessionu v uživatelském ohledu našel, je fakt, že disponuje pouze deseti bankami pro uložení uživatelských nastavení. Evolution to však dohání tím, že ke kontroléru dodává program SysEx Librarian, který uchovává další přednastavení v paměti počítače a umožňuje je v kontroléru (přes USB) libovolně měnit.

PROGRAMOVÁ BOUŘE

Jak jsem už zmínil na začátku, X-Session je určen především pro živé hraní. Tomu také odpovídá softwarová výbava, jejíž hlavní složkou jsou dvě speciální verze – Arturia Storm a Ableton Live.

Francouzská firma Arturia už několik let drží na trhu (nyní ve verzi 3) softwarové studio Storm, které funguje podobně jako Reason švédské společnosti Propellerhead –

Programovací tlačítka a numerická klávesnice

tedy virtuální studio si skládáte z jednotlivých komponent.

Omezená verze, která se distribuuje s Evolution X-Session, disponuje pěti nástrojovými komponentami (Arsenic – syntezátor, Equinoxe – akordový syntezátor, H3Oplus – sekvencer, Meteor Module – bicí sekvencer a Scratch simulující DJ gramofony) a čtyřmi efekty (Dual Delays, Flanger, Low Pass Filter a Distortion). Další jsou ovšem pro uživatele připraveny na webových stránkách výrobce.

Práce se Stormem je zcela jednoduchá. Na začátku vám program nabídne okno nazvané Studio Builder, ve kterém můžete z nabízených komponent zaplnit jednotlivé sloty hlavního okna. Storm SX umožňuje zároveň použít čtyři nástroje a tři efekty. Pak už se všechna práce odehrává jen v jednom okně. To zahrnuje jednoduchý sekvencer pro záznam a přehrávání skladby, nástrojový a efektový rack, ovládání tempa, přehrávání a jednoduchý mixpult. Ladění celé seance obstarává modul Kepler.

Každý z nástrojů má na své výstupní sekci čtyři potenciometry. Těmi ovládáte, nakolik z něj do masteru půjde suchý (neefektovaný) zvuk a kolik z efektů a, b a c do něj nao-

X-Session se v Arturia Storm nastavuje jednoduše...

pak přimícháte. Tím ovšem řetězec nekončí. Jednotlivé efekty mají totiž opět svou výstupní sekci, jejíž pomocí je můžete routovat do ostatních efektů. Tím můžete docílit velice zajímavých zvuků, a dokonce i zpětné vazby.

Zajímavé je však hlavně propojení s kontrolérem. Na to je Storm připraven stoprocentně. Ukážete na libovolný parametr kurzorem myši, kliknete spolu s controlerem a Storm vám nabídne dialog MIDI ovládání. Dál už jen stisknete tlačítko Learn, zakroužíte potenciometrem na X-Sessionu a Storm si ho zapamatuje. Tímto potenciometrem pak parametr ovládáte. Zajímavé je, že jednomu (fyzickému) →

SmartBase MP370

JAK FOTOGENICKÉ.

SmartBase MP360

SmartBase MP370

SmartBase MP390

SmartBase MP370

Nové digitální zařízení tiskne výjimečně ostré a mimořádně kvalitní snímky. To umožňuje vyspělá technologie Microfine Droplet Technology™ založená na vstříkávání inkoustových kapiček o velikosti 2pl. Fotografie můžete tisknout přímo z jakéhokoliv fotoaparátu kompatibilního s PictBridge nebo z paměťové karty bez použití PC. Zařízení SmartBase MP370 navíc dokáže zpracovat i ostatní typy dokumentů: tiskne (4800 × 1200 dpi), kopíruje nebo skenuje při vysokém rozlišení 1200 × 2400 dpi. A i když na vašem pracovním stole jen tak nečinně stojí, vypadá skvěle. www.canon.cz

*SmartBase MP370 včetně PictBridge a otvorů na karty.

**SmartBase MP390 včetně PictBridge, otvorů na karty a faxu.

B2C systém SHOP

prodejní B2C
systém
nové
generace

OXySHOP

oXySHOP používá
i jeden
z nejvýznamnějších
českých e-shopů

www.oxishop.cz

www.oxishop.cz

→ „hejblíku“ můžete přiřadit funkcí hned několik, takže například potenciometr C1 zvyšuje Drive Distortionu a zároveň přidává hlasitost jiného nástroje, který by mohl ve zkresleném zvuku zaniknout. Storm XS je velice dobře vybraný nástroj, který má demonstrovat sílu X-Session. Navíc v člověku vzbuzuje zvědavost, jak asi funguje jeho nejostřejší verze.

Ve Stormu si nejprve sestavíte studio z komponent...

PADNOUCÍ VÝBAVA

Druhým programem, ke kterému se kontrolér hodí víc než dost, je Ableton Live. V dodávce s X-Session je samozřejmě opět v ořezané verzi, nicméně i zde se s ním pracuje velmi dobře. Také u tohoto velmi oblíbeného programu (nebo spíš nástroje) se nedávno objevila verze 3.

Live, který jsme ve verzi 1 před lety v Chipu recenzovali, je velice svérázný nástroj. Tento program může fungovat jako běžný vícestopý sekvencer, schopný nahrávat několik nástrojů najednou. Ale jak jeho název napovídá, hodí se především k živému hraní.

Storm při produkci

Sloupce (které můžete vidět na obrázku) reprezentují jednotlivé stopy, jichž může být v XS verzi maximálně šest. Do každé z nich pak můžete nad sebe naskládat až dvanáct samplů/smyček, které můžete přehrávat buď samostatně, nebo po řádcích (když ve stopě master spustíte play u čísla 12, spustí se naráz všechny sampl

na dvanáctém řádku). Každá stopa má navíc svůj efektní rack, do nějž můžete zapojit čtyřpásmový parametrický ekvalizér, delay nebo chorus (v ostré verzi je samozřejmě efektů mnohem víc, a navíc je můžete obohatit o VST plug-iny). V reálném čase při hraní můžete upravovat hlasitost stopy, balanc nebo množství signálu, který pošlete do send efektu. To vše můžete přirozeně dělat i myší, ale když máte X-Session, ani vás to nenapadne.

Nastavování kontroléru je v programu Ableton Live také hračka. Stačí přepnout do režimu Edit MIDI Map a získáte úplnou kontrolu. V tomto modu můžete kliknout na jakýkoliv parametr, zakroužit potenciometrem a ten je ihned přiřazen, zatímco playback stále jede – vy ani nemusíte přestat hrát.

Ideální adept pro X-Session – NI Traktor DJ Studio

Kontrolér si u Abletonu zřejmě každý uživatel vyhradí pouze pro ovládání táhel a „poťáků“. Stejným způsobem, jakým nastavujete kontrolér, můžete totiž přiřadit spousty funkcí i klávesnici. Tu pak použijete třeba na „odpalování“ samplů ve skupinách i sólo. Klávesnice umožňuje i ztišování (Mute) stop, jejich posílání do sluchátkového výstupu (pro monitorování, abyste se mohli rozhodnout, jaké smyčky pustíte v dalším taktu) nebo zapínání a vypínání jednotlivých efektů. Live je opravdu vytvořen tak, aby byl při živém hraní maximálně flexibilní a jednoduchý na ovládání. Máte-li dobře připravenou skladbu (Session), nemusíte se díky X-Session a klávesnici dotknout myši celé hodiny.

OSTATNÍ PROGRAMY

Asi by bylo naivní domnívat se, že uživatel vystačí pouze se dvěma programy. Další, které jsou k X-Session přibaleny, jsou jen demoverze, nicméně funkčnost a praktičnost kontroléru jen potvrzují. Zkoušel jsem X-Session použít s demoverzí programu Traktor DJ Studio od Native Instruments – výrazný crossfader uprostřed jeho hlavního okna k tomu přímo vybízí. Spolupráce →

→ X-Session s Traktorem je opět taková, že si na myš vzpomenete, jen když potřebujete najít nějaké nové skladby.

Zvědavost mi nedala a zkusil jsem také připojit UC17 – X-Session k (Steinberg) Nuendu (zprvu jsem tomu nepřikládal valný význam, protože pro míchání se hodí spíš kontroléry s posuvnými potenciometry). Velice se osvědčil při „štelování“ plug-inů, hledání správných zvuků a v neposlední řadě při ovládání přehrávání. Tlačítkům

také můžete přiřadit editační funkce nebo ovládání routingu. A tak bych mohl pokračovat do nekonečna.

Když už totiž jednou kontrolér máte, využítí pro něj najdete spolehlivě. Důležité je najít takový, který pokryje nejvíč vašich potřeb. Podle toho se pak člověk rozhoduje, zda koupí posuvné potenciometry, otočné, s klávesami, bez... A když je USB děr na desce hodně, můžete vesele kombinovat...

■ ■ ■ Jakub Tureček

ABRA
ekonomický software

ABRA[®] G3
ekonomický software

- Pokroková architektura Client/Server
- Provoz na OS Windows nebo Linux
- Možnost komunikace s jinými aplikacemi přes otevřené rozhraní
- Propojení vzdálených poboček formou replikací dat
- Nastavení systému podle potřeb uživatele
- Snadné získání důležitých informací
- Kvalitní technická a servisní podpora
- Certifikace ISO 9001 od roku 1996

**Legislativní
jistota**

Praha: Na Valentince 1, 257 312 432
Brno: Veselá 24, 542 216 360-1
Olomouc: Erbenova 2, 602 708 100
Ostrava: Čujkovova 30, 596 740 734
Karlovy Vary: Krymská 47, 353 226 468

www.abra.cz, 800 109 001

Bratislava: Sabinovská 10, 02/4342 0946
www.abra.sk

AUDIONOVINKY

Steinberg

Německý Steinberg, který letos oslaví 20 let od svého vzniku, představil na letošní Musikmesse ve Frankfurtu nad Mohanem

(www.musikmesse.de) hned několik novinek. Vesměs se jedná o další pokračování tétož. Na trh přichází WaveLab 5, Halion 3 a další. Více se dozvíte na stránkách firmy – www.steinberg.net.

žený vícekanálovou audiokartou se tak stane 32kanálovou virtuální efektovou jednotkou, která nahradí 16 hardwarových stereofonních efektových procesorů.

Native Instruments

Firma Native Instruments, slavný (též německý) vývojář virtuálních nástrojů a efektů, se tentokrát zaměřila na kytaristy. Její Guitar Rig je kombinací softwaru a hardwarového MIDI kontroléru s DI boxem. Rig je samostatná ASIO aplikace (v budoucnu též VST plug-in), která je určena pro živé hraní. Obsahuje simulace kytarových (plánují se i basové) aparátů a velké množství efektů.

Více na www.native-instruments.de.

M-Audio

Po Audiophile FW se M-Audio (www.m-audio.net) vrhlo na další firewirové rozhraní. Je jím FireWire Audio/MIDI Interface s osmikanálovým ADAT optickým In/Out – FireWire 18/14. To však zdaleka není jediná novinka firmy, prohlédněte si její internetové stránky.

Digidesign

Tak jako se dalo pořídit rozhraní Digi002 bez kontroléru, můžete nyní využít kontrolér bez Digi002. Digidesign totiž představil ovládací pult Command|8, který disponuje osmi motorizovanými fadery, otočnými potenciometry, MIDI in/out a dalšími vymoženostmi.

Více hledejte na www.digidesign.com.

DSound

České producenty softwaru reprezentoval ve Frankfurtu boskovický DSound (www.dsound1.com). Předváděla se nová verze jeho GT Playeru (2.5), která funguje i jako ReWire jednotka. Další převratnou novinkou je RT Player HiDSP, který umožní zpracování až šestnácti stereofonních audiokanálu v reálném čase. Počítač osa-

Alice 2.0

Výuka 3D grafiky zdarma

Alice je program, který se jen tak nevidí. Naučí vás pracovat s trojrozměrnými objekty a ještě je navíc rozpohybovat.

Co je vlastně Alice? Alice ve své druhé verzi je open source program. Na Chip DVD vám přinášíme nejen jeho plně funkční překompilovanou verzi, ale také zdrojový kód, který si můžete pozměnit podle obrazu svého.

CO JE OBJEKT?

Objekt je v programátorské řeči proměnná, které můžeme přiřadit nejen určitou hodnotu, ale také vlastní metodu. Například objekt auto může obsahovat následující proměnné: spotřeba typu real, počet míst typu integer, registrační značka typu text nebo počet kol typu byte. Kromě toho má však ještě své metody: natankuj, jed', nalož se, vylož se a další. Metody v programu Alice fungují podobně, přičemž nejčastějšími metodami jsou *move*, *resize*, *say*.

Jde o výukový program, který svého uživatele velice jednoduchou cestou naučí interaktivně programovat 3D grafiku. A když píšou naučí, myslím to doslova. Po spuštění programu můžete zvolit jeden ze čtyř tutoriálů, které jsou seřazeny podle obtížnosti. Každý

tutoriál je velice kvalitně proveden a po jednotlivých krocích svého žáka seznámí s ovládním programu.

Po vyzkoušení všech čtyř tutoriálů již budete schopni začít svůj vlastní projekt. Budete-li se chtít inspirovat již hotovými projekty, nabízí se v záložce *Examples* dost hotových světů, které si můžete prohlédnout.

Pokud si založíte svůj vlastní svět, budou se v něm nacházet pouze tři základní objekty: kamera, světlo a země. Kliknutím na *Add object* můžete velice snadno přidat velkou spoustu předem nadefinovaných objektů. Mezi nezajímavější možnosti jistě patří člověk, kterého si můžete vytvořit velice podrobně – od barvy očí přes tvar obličeje až po střih kalhot. Samozřejmě je také nutné zvolit pohlaví. Pro člověka už jsou vytvořeny speciální metody, jako je *chůze*, *pozdrav* a jiné animace. Ostatním objektům jsou většinou přiřazeny metody základní, které určují jen pohyb určitým směrem, rotaci atd. Všechny objekty jsou složeny z dílčích podobjektů, které lze samozřejmě také ovládat. Letadlo je například složeno z těla a z vrtule, auto má čtyři samostatná kola.

Jednotlivé metody se skládají pod sebe a je možné nastavit, zda se budou spouštět po sobě, nebo zároveň. Fungují tu také

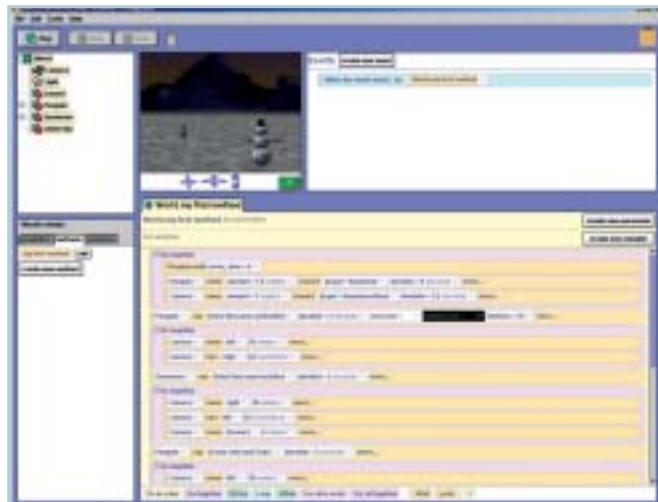
klasické programátorské podmínky *if else*, *while* a *loop*. Objekty lze totiž naučit různé reagovat na klávesy, podobně jako je tomu třeba ve flashi. Předpřipravené základní metody ne vždy dostačují. Proto existuje i možnost vytvářet vlastní metody poskládané z dílčích úprav. Z malých kousíčků se tak poskládá celé ovládní. Králík pak automaticky skáče, domíhávač se pohybuje a zároveň míchá maltu... – představivos-

Objekt žena – nastavení parametrů

ti se meze nekladou. Na CD se můžete podívat na vytvořená dema, která vám dají určitou představu o tom, co všechno lze snadno vytvořit.

Ve chvíli, kdy již máte vytvořený celý svět, vše se pohybuje, jak má, a vy jste se svou prací spokojeni, jistě budete chtít své dílko nějakým způsobem prezentovat. Zde se bohužel objevují opravdové slabiny programu Alice. Pro export do animace jsou podporovány jen dva formáty: nekompromovaný formát avi o žalostné kvalitě a „quick time“ mov soubor, jehož kvalita je ➔

Takto vypadá prostředí programu: vlevo nahoře seznam objektů, pod nimi jejich metody. Vpravo uprostřed náhled vytvořeného světa, ve žlutém okně dole metody „k udělení“.

ALICE 2.0

Výukový program pro 3D grafiku.

Výrobce Open source, Carnegie University of Virginia

Min. požadavky Windows Me/2000/XP
 Pentium 500 MHz, 128 MB RAM

Info www.alice.org

Cena freeware (open source)

→ ještě horší. Další možností exportu by měla být webová stránka, kde by výsledná animace měla fungovat jako javovský skript – tato možnost však nefunguje spolehlivě. Je zkrátka vidět, že program je výu-

kový, nikoliv komerční. Naučíte se sice pracovat s 3D objekty, nic víc s nimi však již nebudete moci udělat.

Nevýhodou programu je bohužel i jeho hardwarová náročnost. Nemáte-li takt proce-

JAK SNADNO A RYCHLE VYTVOŘIT SVĚT

Po spuštění programu Alice zvolte *Templates* a poté *snow*. Tím je určeno, že podkladem bude sníh. Nyní vidíte prázdný svět jen se sněhem. Klikněte na zelené tlačítko *Add object*. V adresáři *Local Gallery* vyberte *Animals* a zvolte třeba tučňáka. Potvrďte *Add to world*. Pak zvolte *People* a vyberte třeba sněhuláka. Nakonec vyberte požadovanou oblohu a také ji přidejte do *World*. Nyní si postavíčky nastavte tak, jak vám to vyhovuje. Třeba obličejí k sobě, zhruba 10 metrů daleko (chce to cvik). Vhodně umístěte kameru, tj. to, čím se právě díváte. K tomu slouží navigační nástroje pod *World*. Klikněte na *Done*.

Vyberte *World.my first method*. Zde se píší jednotlivé metody pod sebe tak, jak budou vykonány. Zespodu vložte *Do toget-*

her. Znamená to, že následující metody se budou vykonávat dohromady. Vyberte *Penguin* (tučňák) a podívejte se na jeho metody. Vyberte metodu *walk* a hodnotu *pro move_time* 6 (tučňák bude šest sekund pochodovat). Abyste ještě určili, kam bude pochodovat, vložte do *do together* ještě tučňákovu metodu *move toward* a jako cíl zvolte sněhuláka (*Snowman*). Zadejte vzdálenost zhruba sedm a půl metru a jako dobu, po kterou se bude metoda vykonávat (*duration*), šest sekund. Pro lepší dojem ještě přidejte pomalý pohyb kamery směrem ke sněhulákovu. Dále přidávejte různé metody a objekty podle své libosti, ať vznikne pěkný scénář. Inspiraci můžete najít v našem ukázkovém souboru *chip.a2w*.

Ukázka části metody *chod* pro objekt tučňáka

soru nad 1,2 GHz, práce s programem Alice vám příliš od ruky nepůjde. Práce s 3D objekty je vždy náročná na výpočetní výkon.

Program Alice je mezi ostatními velice ojedinelý a díky tomu, že patří do kategorie open source, se na něm stále pracuje. Jestliže tedy toužíte poznat tajemství modelování 3D objektů a z 3D Studia max máte strach nebo máte jednoduše hluboko do kapsy, doporučuji vám vyzkoušet tento program. Určitě nebudete zklamáni.

■ ■ ■ Vratislav Klega

» NEJPRODÁVANĚJŠÍ HERNÍ ČASOPIS NA NAŠEM TRHU!

**PRÁVĚ
V PRODEJI**
JEDINĚ V LEVELU SI MŮŽETE
VYBRÁT DVD, 3 CD NEBO
MINIVERZI

WWW.LEVEL.CZ

LEVEL

ZDARMA AKČNÍ RPG REVENANT V ČEŠTINĚ
RECENZE:
SPLINTER CELL: PANDORA TOMORROW
UNREAL TOURNAMENT 2004
FAR CRY
RAINBOW SIX 3: ATHENA SWORD
BAD BOYS 2

VOGEL BURDA COMMUNICATIONS s. r. o., NA FLORENCI 19, 110 00 PRAHA 1, tel.: +420 225 018 944, fax: +420 225 018 900

Tipy a triky pro internetové prohlížeče

S Mozillou na Operu

V pravidelné dávce tipů a triků tentokrát najdete zajímavosti především pro alternativní prohlížeče – pro Mozillu a Operu.

ZMĚNA PREFEROVANÉHO E-MAILOVÉHO KLIENTA

[MOZILLA]

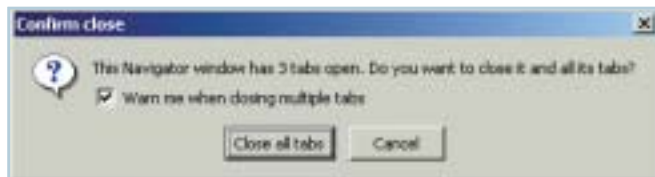
Používáte z balíku Mozilla webový prohlížeč, ale ne e-mailového klienta? Pak vám určitě vadí, že pokud na nějaké stránce kliknete na odkaz ve tvaru *mailto:emailova_adresa*, spustí se e-mailový klient z Mozilly, a to i případě, že ve Windows máte nastaveného klienta jiného. Důvod je velice prostý: Mozilla nastavení Windows jednoduše ignoruje. Aby ho brala v úvahu, pomocí *about:config* (viz rámeček) změňte údaj hodnoty *network.protocol-handler.external.mailto* na *true*. Pak již stačí preferovaného e-mailového klienta nastavit přes Ovládací panely/Možnosti internetu/Programy.

VRAŤTE VAROVÁNÍ ZPĚT

[MOZILLA]

V případě, že máte v rámci jednoho okna Mozilly otevřeny dvě nebo více záložek (tzv. tabů) a pokusíte se takové okno zavřít, Mozilla se vás zeptá, zda jste si jisti. Zejména v případě používání klávesových zkratk (pro zavření záložky CTRL+W a pro zavření celého okna CTRL+Q) se totiž snadno může stát, že příkaz na zavření celého okna dáte omylem (vždyť klávesy W a Q jsou „nebezpečně“ blízko sebe). A právě varování Mozilly má zabránit „katastrofě“.

Jestliže se vám tato funkce zdá zbytečná, můžete ji jednoduše zakázat odškrt-

nutím příslušné volby (viz obrázek). Pokud ale později zjistíte, že to nebyl dobrý nápad, konfigurační dialogová okna Mozilly vám bohužel nepomohou. Funkci však

můžete opět povolit pomocí *about:config* – v něm vyhledejte hodnotu s názvem *browser.tabs.warnonclose* a její údaj změňte na *true*.

ZÁKAZ ODESÍLÁNÍ PŘEDEŠLÉ ADRESY

[MOZILLA & OPERA]

Pokud na nějaké stránce (označme ji A) kliknete na odkaz na jinou stránku (B), v rámci požadavku na zobrazení stránky B se standardně odesílá i záznam, že jste „přišli“ ze stránky A (odesílá se celá URL adresa stránky A).

Například: Zadáte-li třeba do vyhledávače Google klíčová slova „slovo1“ a „slovo2“ a zahájíte hledání, zobrazí se stránka s URL adresou typu www.google.com/search?q=slovo1+slovo2,

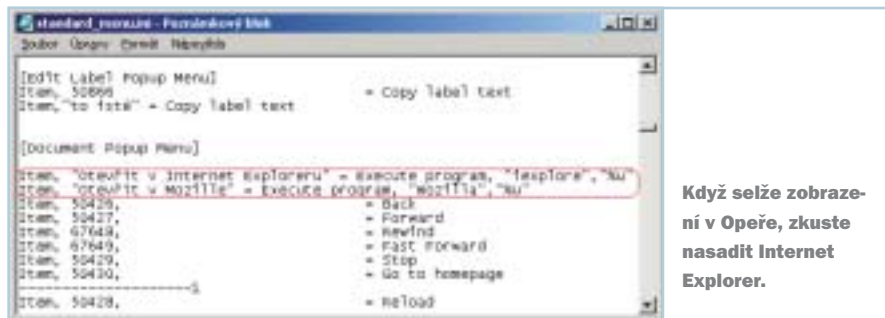
zaznamenat a z dané URL adresy pak majitel stránek může snadno rozluštit, podle jakých klíčových slov jste jeho stránku v Googlu našli.

Pokud vám toto chování prohlížečů vadí, můžete ho zakázat – tedy alespoň v případě Mozilly a Opery. V Opeře to jde snadno – prostřednictvím konfiguračního dialogu File/Preferences/Privacy/Enable referer logging (Soubor/Nastavení/Soukromí/Povolit logování předešlé adresy). V Mozille budete muset využít editor *about:config* – v něm najdete hodnotu *network.http.sendRefererHeader* a její údaj změňte na 0.

LEPŠÍ VYUŽITÍ IKONY

[MOZILLA]

V pravém horním rohu se v Mozille nachází ikona indikující, jestli Mozilla právě pracuje, nebo ne. Má však ještě jednu, podle mě nepříliš užitečnou funkci

obsahující seznam stránek, které vyhovují kritériím hledání. Kliknete-li v tomto seznamu na nějakou z vyhledaných stránek, odešle se v hlavičce požadavku na

– po kliknutí na ni se otevře domovská stránka Mozilly (mozilla.org). Využívali byste tuto ikonu častěji, kdyby odkazovala na jinou stránku? Pokud ano, máme pro vás dobrou zprávu – URL adresu cílové stránky lze změnit. Otevřete si editor *about:config* a do pole filtr zadejte řetězec *throbber*. Zobrazit by se mělo 5 hodnot typu řetězec se stejnými údaji – <http://www.mozilla.org/>. Tyto hodnoty určují směrování ikony v jednotlivých aplikacích z balíku Mozilla (která hodnota patří ke které aplikaci, je jasné již z názvu dané hodnoty), jednoduše je tedy upravte podle potřeby. Pro uživatele Mozilly 1.2 a nižší máme malý tip. Názvy →

INFOBOX

Editace konfiguračního souboru Mozilly

V Mozille 1.3 nebo vyšší můžete konfigurační soubor Mozilly snadno upravovat prostřednictvím vestavěného editoru, který se zobrazí po zadání `about:config` do pole pro adresu.

Postup pro nižší verze Mozilly najdete v rubrice Tipy a triky v Chipu 3/04, který ve fulltextové podobě najdete na aktuálním Chip CD.

Editace konfiguračního souboru Opery

Cestu ke konfiguračnímu INI souboru Opery (`opera6.ini`) najdete na stránce „About Opera“, kterou je možné zobrazit zadáním `opera:about` do pole pro adresu nebo přes menu Help/About Opera (Nápořád/O prohlížeči Opera). Daný soubor má formát „čistého textu“, můžete ho tedy upravit v libovolném textovém editoru (například v Notepadu).

→ hodnot jsou `addressbook.throbber.url`, `browser.throbber.url`, `compose.throbber.url`, `editor.throbber.url` a `messenger.throbber.url` (tyto hodnoty musí být v uvozovkách).

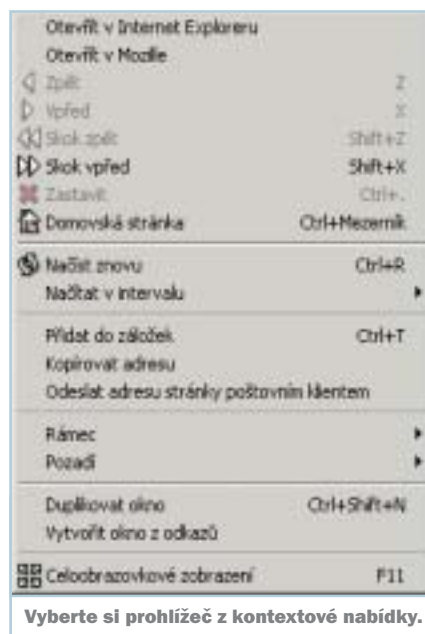
NEKOREKTNÍ ZOBRAZENÍ STRÁNKY V OPEŘE

Zkuste Internet Explorer nebo Mozillu. Je obecně známo, že mnoho autorů zejména amatérských internetových stránek je optimalizuje jenom pro Internet Explorer. Ten je navíc vůči chybám v kódu stránky o něco více tolerantní než Mozilla a ještě o něco více než Opera.

Proto když se nějaká stránka zobrazí v Opeře nekorektně, doporučujeme zkusit ji zobrazit v Internet Exploreru nebo v Mozille. Obvyklým postupem je samozřejmě zkopírování URL adresy stránky do schránky, spuštění Internet Exploreru (či Mozilly), zkopírování adresy ze schránky a zahájení zobrazování. Tento postup je však příliš zdoluhavý. Proto pro vás máme elegantní řešení – ukážeme vám, jak lze do kontextového menu Opery přidat nové položky, které něco podobného udělají za vás.

Otevřete si složku, ve které je Opera nainstalována (standardně `C:\Program Files\Opera` nebo `Opera7`), najděte v ní podsložku `defaults` a v ní soubor `standard_menu.ini`. Tento soubor otevřete v libovolném textovém editoru (třeba v Notepadu). V něm přejděte do sekce [Document Popup Menu], ve které se nachází struktura kontextového menu, které se zobrazuje při kliknutí pravým tlačítkem myši na stránku („do prázdna“ – ne na obrázek ani na odkaz). Tuto strukturu upravte tak, že na libovolnou pozici přidejte nový řádek ve tvaru `Item, „xxx“ = Execute program, „yyy“, „zzz“` Zde `xxx` je text, který se bude v menu zobra-

zovat, `yyy` je cesta a název spouštěcího souboru libovolné aplikace (protože jsou však cesty a názvy spouštěcích souborů Internet Exploreru a Mozilly zaregistrovány ve Windows, postačí místo nich zadat řetězce `ie_xplore`, resp. `mozilla`) a `zzz` je parametr, se kterým se má aplikace spustit (v tomto případě potřebujeme, aby parametrem byla URL adresa stránky, za `zzz` tedy dosadíme proměnnou Opery `%u`). Příklad:

`Item, „Otevřít v Internet Exploreru“ = Execute program, „ie_xplore“, „%u“`

Podobně doporučujeme upravit i sekci [Link Popup Menu], ve které je definována struktura menu zobrazujícího se po kliknutí pravým tlačítkem myši na odkaz. Za `zzz` však tentokrát dosadíme proměnnou `%l` (malé písmeno L). Změny se projeví při příštím spuštění Opery. Obdobným způsobem je možné přidat do libovolného menu Opery položku, která spustí jakoukoliv aplikaci s libovolnými parametry. V rámci definice parametrů

aplikace můžeme použít některou z proměnných Opery:

`%u` URL adresa aktivní stránky

`%l` cílová URL adresa odkazu, na který bylo kliknuto pravým tlačítkem myši

`%s` cesta k souboru se zdrojovým kódem aktivní stránky (daný soubor je uložen v rámci cache Opery)

`%c` obsah schránky Windows

`%t` text, který je v Opeře právě zvýrazněn

Příklady:
Item, „Otevřít zdrojový kód aktuální stránky v Notepadu“ = Execute program, „notepad“, „%u“

Item, „Vytisknout zdrojový kód aktuální stránky pomocí Notepadu“ = Execute program, „notepad“, „/p %u“

NASTAVENÍ SPECIÁLNÍHO OKNA PŘENOSY [OPERA]

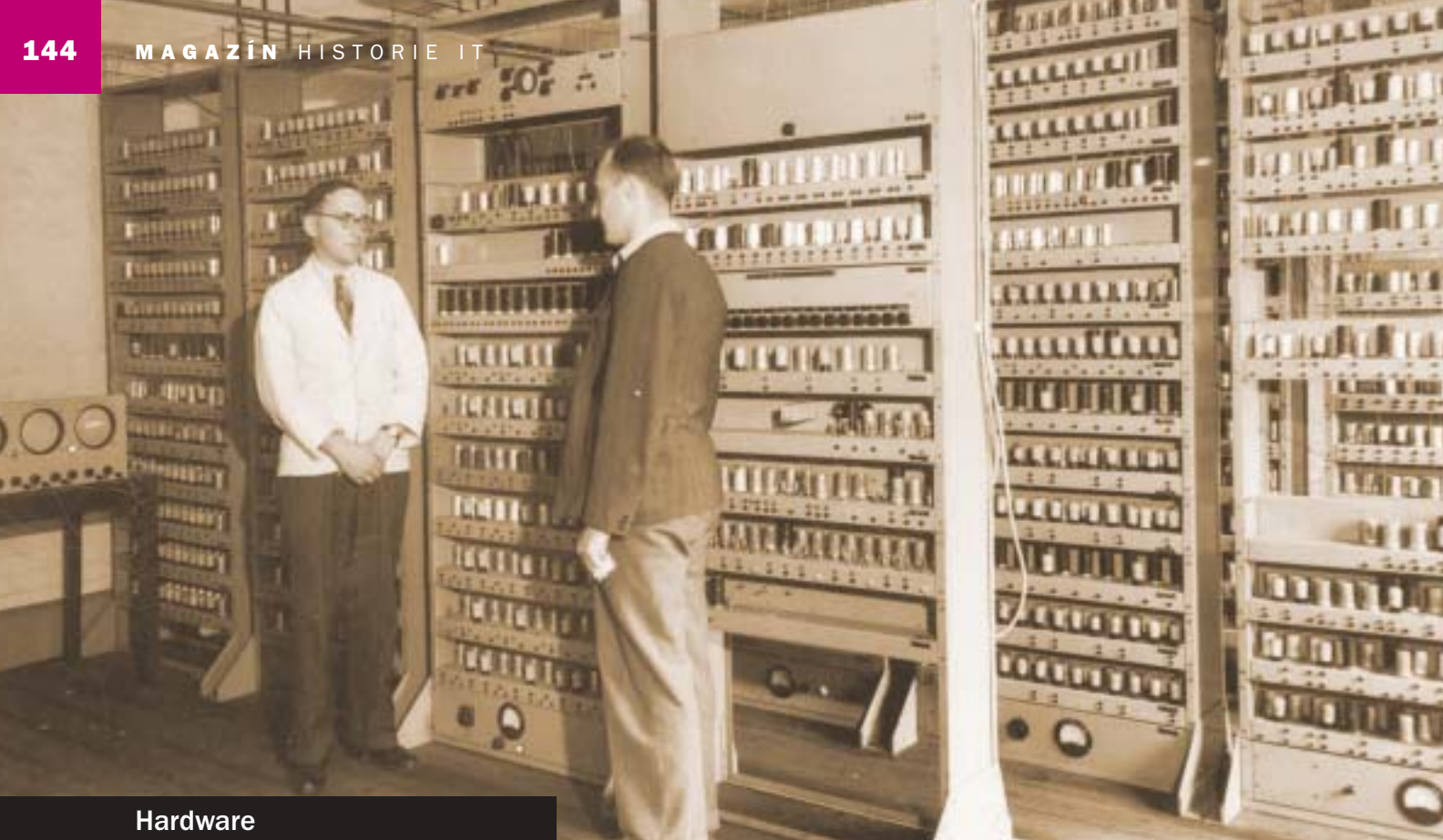
Speciální okno Přenosy (Transfers, CTRL+ALT+T) má bohužel jednu nevýhodu – nelze nastavit dobu, během které se již stažený soubor bude ještě v tomto okně zobrazovat. Tedy přesněji řečeno – nelze to udělat přes dialogová okna Opery, ale můžete to udělat editací konfiguračního souboru Opery. V něm najdete sekci [TransferWindow] (pokud ji tam nenajdete, přidejte na konec tohoto souboru nový prázdný řádek a pak další řádek s názvem této sekce). Do ní na nový řádek přidejte hodnotu `LogEntryDaysToLive=x` – za `x` dosadíte počet dnů, během kterých se stažený soubor ještě bude v okně Přenosy zobrazovat. Pokud dosadíte nulu, bude se v něm stažený soubor zobrazovat jenom do zavření prohlížeče.

Další užitečnou volbou v sekci [TransferWindow] je hodnota `ActivateOnNewTransfer=y`. Pokud místo `y` zadáte `0`, po zahájení stahování souboru se okno Přenosy nezobrazí.

HOTLIST NA „JEDNO KLIKNUTÍ“ [OPERA]

Užitečné speciální okno Hotlist („Okno panelů“, F4) je ještě užitečnější, když v něm lze jednotlivé položky otvírat jedním kliknutím. To však jde jen u panelu Pošta. Aby bylo možné otvírat jen jedním kliknutím i položky ostatních panelů, je nutné upravit konfigurační soubor Opery. V něm najdete sekci [HotListWindow], do které na nový řádek přidejte hodnotu `HotListSingleClick=1` (pro případný pozdější návrat k „dvouklikovému“ Hotlistu postačí změnit tuto hodnotu na `0`).

■ ■ ■ Filip Hanker, www.regedit.sk, hanker@regedit.sk

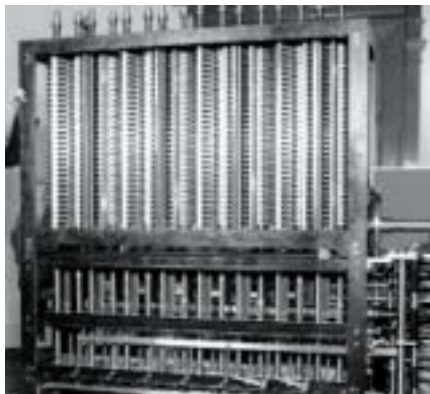
Hardware

Počítače na přelomu tisíciletí

Na informační technologii jsme si zvykli a díváme se na ně jako na samozřejmou součást každodenního života, i když se vyvíjejí tak rychle a překotně jako dosud žádný jiný obor lidské činnosti. Právě proto stojí za to zamyslet se, jak jsme k současnému stavu došli a kam asi můžeme v budoucnosti dojít. Začneme proto malým ohlédnutím. Dnes se podíváme především na vývoj hardwaru.

POČÍTAČ POHÁNĚNÝ PÁROU

Snaha usnadnit si mechanickou práci při počítání je stará jako počítání samo; už ve starověku se setkáváme s astroláby, rafinovanými mechanickými zařízeními, která určovala polohu hvězd, fáze měsíce atd. První kalkulačku prý navrhl Jan Kepler r. 1619 za svého pobytu v Linci. Zpravidla se však v literatuře uvádí až stroj Blaise

Difference Engine – první zařízení, které je možné označit jako počítač.

Zdroj: www.cbi.umn.edu/exhibits, Charles Babbage Institute

Pascala z r. 1641, který měl sloužit k usnadnění práce finančních úředníků v úřadu jeho otce. Dalším, kdo se pokusil o vylepšení, byl známý německý matematik Gottfried W. Leibniz na přelomu 17. a 18. století.

Nicméně prvním zařízením, které lze označit jako počítač, byl Difference Engine, stroj navržený Angličanem Charlesem Babbagem ve 20. letech 19. století. Tento stroj měl počítat a tisknout tabulky polynomů; v r. 1822 sestrojil Babbage jeho zjednodušený funkční prototyp a získal finanční podporu – dnes bychom řekli grant – britské admirality na stavbu plné verze.

V současnosti nám může připadat podivné, že se o něco takového zajímalo námořnictvo, důvod je však ve skutečnosti prostý: při námořní navigaci se tehdy používaly tabulky udávající polohy hvězd na obloze v závislosti na zeměpisné šířce a na čase. Tyto tabulky se počítaly ručně, a proto obsahovaly obrovské množství chyb, které mohly způsobit – a také způsobovaly – ztroskotání lodí.

Při práci na Difference Engine dospěl Babbage r. 1837 k myšlence univerzálního číslicového počítače, který nazval Analytical Engine. Ten měl obsahovat vstupní a výstupní zařízení (využívající děrné štítky) a operační jednotku řízenou programem zapsaným na děrných štítkách. Celé zařízení mělo být mechanické, poháněné parním strojem.

EDSAC z roku 1949, první počítač von Neumannova typu

Charles Babbage projekt Analytical Engine nikdy nedokončil. Jednak proto, že plány neustále měnil a vylepšoval, jednak proto, že narazil na technologická omezení své doby – praskající ozubená kola atd. Dokončit projekty započaté Babbagem se podařilo až r. 1853 švédskému právníkovi Georgu Scheutovi a jeho synovi.

S Babbagem úzce spolupracovala Ada Augusta Byronová z Lovelance, vnučka lorda →

Enigma – šifrovací stroj německé armády za druhé světové války

Zdroj: <http://webhome.kdlinux.com/~jproc/crypto/enigma.html>

1936 si ho dal patentovat a označil ho Z_1 . V průběhu války pak sestrojil další verze, označené Z_2 (1939) a Z_3 (1941). Následující model Z_4 vyvezl do Švýcarska a tam na něm pracoval až do r. 1955. Poznamenejme, že model Z_1 měl mechanickou, nikoli elektrickou paměť. Mezi instrukcemi Zuseových počítačů chyběl podmíněný skok; Zuse zřejmě neznal Babbageovy práce.

Nezávisle na něm sestrojil podobné zařízení v r. 1939 v USA prof. John Atanasoff a použil je pro řešení systému diferenciatních rovnic v jisté úloze z teoretické fyziky.

Těsně před druhou světovou válkou sestrojil v Polsku Marian Rejewski tzv. bombu, reléové zařízení, které sloužilo k luštění německých zpráv šifrovaných pomocí zařízení Enigma. Tato zařízení se v průběhu války používala také v Británii. (Název *bomba* byl nejspíš odvozen od toho, že zařízení tikalo jako časovaná bomba.)

Zuseho model Z_3

Zdroj: http://irb.cs.tu-berlin.de/~zuse/Konrad_Zuse

Za teoretický základ dnešních počítačů se zpravidla pokládají práce anglického matematika Alana Turinga z 30. let. Matematické veřejnosti se v nich představil tzv. Turingův stroj, abstraktní zařízení, které zpracovává údaje zadané na vstupní pásce a výsledky vypisuje na výstupní pásku. Na základě těchto teorií pak byl za války postaven Colossus, který sloužil k luštění nejtajnější německé šifry Lorenz, používané pouze nejvyšším velením. Zřejmě šlo o první skutečný počítač; zařízení samotné však bylo po válce kvůli utajení zničeno a plány spáleny, takže informace o něm se na veřejnosti objevily až v nedávné době. (Člověku se nechce věřit, že by někdo takový rozkaz poslechl. Zřejmě postrádám toho správného vojenského ducha.)

VON NEUMANNOVY POČÍTAČE

Colossus i ENIAC, postavený r. 1946 na univerzitě v Pensylvánii, se programovaly „zven-

→ Byrona a matematicka vychovaná de Morganem, která bývá občas označována za vůbec první programátorku. Z jejích poznámek vyplývá, že při práci na Analytical Engine si Babbage uvědomil význam podmíněného skoku, který umožňuje rozvětvit programovaný algoritmus a vytvořit cyklus, a že ho jeho počítač podporoval.

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA

První elektrické zařízení, které lze považovat za předchůdce dnešních počítačů, sestrojil v roce 1935 v Německu, v berlínském bytě svých rodičů, student Konrad Zuse; v roce

Konrad Zuse s rekonstrukcí svého Z_1

Zdroj: http://irb.cs.tu-berlin.de/~zuse/Konrad_Zuse

Užívejte si ten pocit

S notebooky UMAX můžete tvrdě pracovat i bezmezně se oddávat zábavě. Kdykoliv a kdekoliv. Doma nebo na cestách, sami nebo s přáteli. S notebooky UMAX zažijete ten pravý pocit pohody a nezávislosti. Přímou na míru vyrobíme „ten Váš“ přenosný počítač. Víme dobře, že prodejem náš vztah nekončí. Můžete se spolehnout.

Tablet PC T200C

- Technologie Intel® Centrino™
- 14,1" LCD dotykový
- Card Reader, Camera, WiFi

můžete se spolehnout

UMAX

800 118 629 | www.umax.cz

→ ku", zpravidla propojováním funkčních bloků. Ovšem už v r. 1944 přišel americký matematik John von Neumann s myšlenkou, že instrukce, které řídí chod počítače, jsou také data, a proto by měly být uloženy v paměti. (V literatuře najdeme i datum 1946.)

Americký matematik John von Neumann

Zdroj: http://www-gap.dcs.st-and.ac.uk/~history/Mathematicians/Von_Neumann.html

Prvním počítačem von Neumannova typu, tedy počítačem řízeným programem uloženým v operační paměti, byl EDSAC postavený v r. 1949 v Cambridgi ve státě Massachusetts. Jedním z prvních programů, které na něm běžely, byl výpočet Ludolfova čísla π na cca 2000 míst.

Na *principu* počítačů se od té doby nic nezměnilo. Velmi výrazně se však změnilo technologické zázemí, které spoluurčuje možnosti počítačů.

BURŽOAZNÍ PAVĚDA

U nás – a v celém východním bloku – způsobila výrazné zdržení Stalinova doktrína, podle níž byla kybernetika – jak se tehdy věda o řízení a počítačích nazývala – buržoazní pavěda. Tento názor oficiálních míst přetrvával i po Stalinově smrti nejen celá 50. léta, ale i na počátku 60. let. Přírodním důsledkem bylo, že vědci museli zájem o tyto oblasti různým způsobem maskovat. Poněkud legrační například je, že Akademie věd ČR má dodnes Ústav teorie informace a automatizace, protože daleko přirozenější název Kybernetický ústav byl ještě v r. 1959 politicky naprosto nevhodný.

Přesto – a přes značný odpor mnohých mocných i ve vědeckých kruzích – byl v r. 1957 v Československu postaven prof. Antonínem Svobodou a jeho spolupracovníky první počítač, a to ve Výzkumném ústavu matematických strojů, který v té době patřil ČSAV. Nesl název SAPO (samočinný počítač) a v zahraniční literatuře je uváděn jako první počítač, který měl vesta-

vené mechanismy pro ošetřování chyb – např. samoopravné kódy. Důvodem byla značná nespolehlivost elektromagnetických relé, z nichž byl postaven.

Samoopravné kódy byly použity i ve druhém československém počítači, označeném EPOS (elektronkový počítač, 1963). I tento počítač stavěl prof. Svoboda, před jeho dokončením však byl neustálými překážkami z oficiálních míst donucen emigrovat.

Teprve pak se k nám začaly dovážet sovětské počítače Ural a později Minsk; vzhledem k tomu, odkud pocházely, si proti nim nikdo nedovolil nic namítat. Československo tím ovšem ztratilo možnost stát se počítačovou velmocí.

Poznamenejme, že myšlenka stroje odolného proti vlastním chybám byla použita o deset let později u počítačů, které sloužily v projektu Apollo, jehož cílem bylo přistání člověka na Měsíci.

DALŠÍ VÝVOJ

Dnešní počítače jsou, stejně jako před 50 lety, stroje von Neumannova typu. Princip se tedy nezměnil, podstatně se ovšem změnilo provedení počítačů a jejich výkonnost. Poválečné počítače byly postaveny z elektronek; například ENIAC jich měl téměř 20 000. Jejich spotřeba energie odpovídala nárokům větší vesnice; ony tisíce elektronek vyžadovaly také velice účinné chlazení a jeho selhání mohlo snadno způsobit požár (tak skončil, pokud vím, i počítač EPOS).

Prof. Antonín Svoboda (první zprava) a jeho spolupracovníci z Výzkumného ústavu matematických strojů

Zdroj: www.vumscmp.cz

Elektrony byly brzy nahrazeny tranzistory, jež byly objeveny v r. 1947 W. Brattainem a J. Bardeenem. To umožnilo zmenšit jak prostorové, tak energetické nároky počítačů a přitom zvýšit jejich výkon. Dalším krokem bylo použití integrovaných obvodů (které vynalezli Kilby a Noyce, 1958). Ty se ve výpočetní technice začaly uplatňovat od poloviny 60. let.

V roce 1965 vyslovil Gordon E. Moore, pozdější spoluzakladatel firmy Intel, tvzení, které je dnes známo jako Moorův zákon a které říká, že počet tranzistorů, které lze umístit na jeden čip integrovaného obvodu, se přibližně za rok zdvojnásobí a že tento trend bude pokračovat. Později se ukázalo, že vývoj je o něco pomalejší – ke zdvojnásobení je třeba cca 18 měsíců –, nicméně Moorův zákon platí dodnes.

V roce 1971 uvedla firma Intel první mikroprocesor, čtyřbitový čip s označením 4004, který obsahoval 2300 tranzistorů. V roce 1972 následoval osmibitový mikroprocesor 8008 a pak 8080. Bez nadsázky lze tvrdit, že tyto dva mikroprocesory spustily změny ve světě výpočetní techniky, neboť umožnily postavit mikropočítač (zní to neobvykle, ale tento termín se opravdu používal) a tak zpřístupnit výpočetní techniku obyčejným lidem. I když dnes nám počítače Spektrum od firmy Sinclair a další připadají jako hračky, a ve skutečnosti ničím jiným ani nebyly, jejich obrovskou zásluhou však je, že vychovaly řadu budoucích programátorů a připravily půdu pro nástup osobních počítačů.

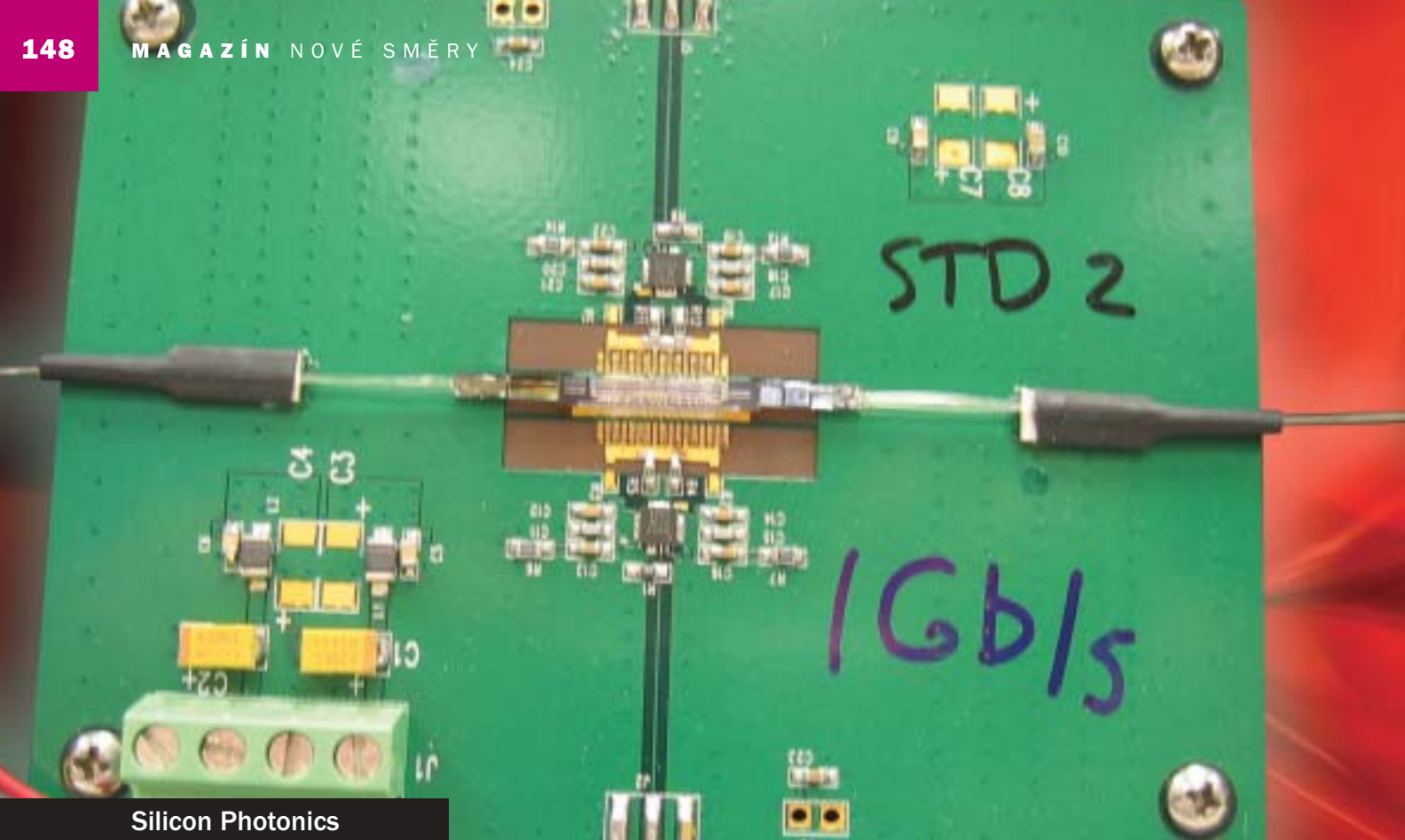
Následující obvody firmy Intel, počínaje mikroprocesorem 8086, se staly základem osobních počítačů (PC). A právě osobní počítače zahájily přechod minipočítačů od hraček k použitelným pracovním nástrojům a změnily chápání počítačů. Další mikroprocesory, až po Pentium nebo Itanium, stejně jako mikroprocesory firem Motorola a jiných, jsou již jen logickým pokračováním tohoto vývoje.

Důsledkem byl prudký pokles cen (o více než 5 řádů v průběhu 50 let), doprovázený snížením velikosti a spotřeby energie a stejně obrovským nárůstem výkonnosti počítačů. Pokles cen měl za následek výrazné rozšíření trhu s počítači, a tedy také s programy – a to zpětně urychlilo vývoj nejen hardwaru, ale i programovacích jazyků a dalších nástrojů.

Už v 70. letech se objevily první počítačové sítě – nejprve pro účely armády a univerzit. V průběhu 80. let vznikla v západním světě síť, označovaná dnes jako internet. Po pádu komunistického režimu se k ní připojily i země bývalého východního bloku, takže se z internetu stala celosvětová síť. Až do roku 1992 šlo o neziskovou záležitost; teprve pak začala být využívána i ke komerčním účelům. ■ ■ ■ Miroslav Virius

Příště: Hardware je třeba oživit softwarem. Proto se příště podíváme na programování a programovací jazyky.

inzerce

Silicon Photonics

Optika v křemíkovém hávu

Broadband neboli širokopásmové připojení hýbe světem. Není divu, vstupujeme do věku informací a šířka cesty, po níž k nám mohou plynout informace, je – kromě kvality těchto informací – jedním z nejdůležitějších předpokladů úspěchu v nových (a stále novějších) podmínkách.

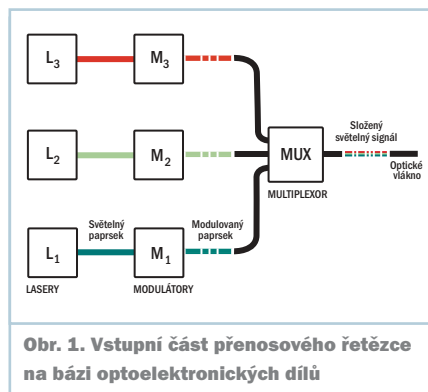
FOTONIKA

O tom, že skleněná vlákna jsou k přenosu informací mnohem vhodnějším médiem než zastaralé dráty, dnes už vůbec není pochyb. Podobně jako může jediný televizní kabel

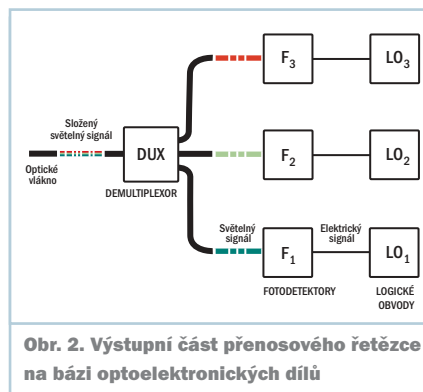
kapacita optického vlákna je přes 100 bilionů (100×10^{12}) bitů za sekundu, takže jediné optické vlákno by v ideálním případě mohlo současně přenášet všechny telefonické rozhovory probíhající na zeměkouli.

zařízení. Tyto potíže nejsou pouze rázu technického – dostatečně výkonné prvky optoelektronického přenosového řetězce už existují –, ale jde především o potíže technologické. Výroba efektivních fotonických zařízení a zejména jejich dostatečně přesná montáž jsou zatím značně obtížné, a tedy i nákladné.

Pro osvětlení problému si představme jednotlivé prvky optoelektronického přenosového řetězce (obr. 1, 2). Na vysílací straně jsou to především zdroje světla (lasery s různou vlnovou délkou), modulátory, které na nosnou vlnu kódují příslušný datový signál, a multiplexor, zařízení spojující signály s různou nosnou frekvencí do jediného proudu pro přenos optickým vláknem. Na straně příjemce pak je demultiplexor, který rozděljuje signály s různou nosnou frekvencí, fotodetektory, přeměňující optické signály na elektrické, a nakonec běžný elektronický systém pro zpracování přenesených dat. Jaké jsou problémy realizace takového optoelektronického řetězce a jak se s nimi vyrovnali výzkumníci firmy Intel?

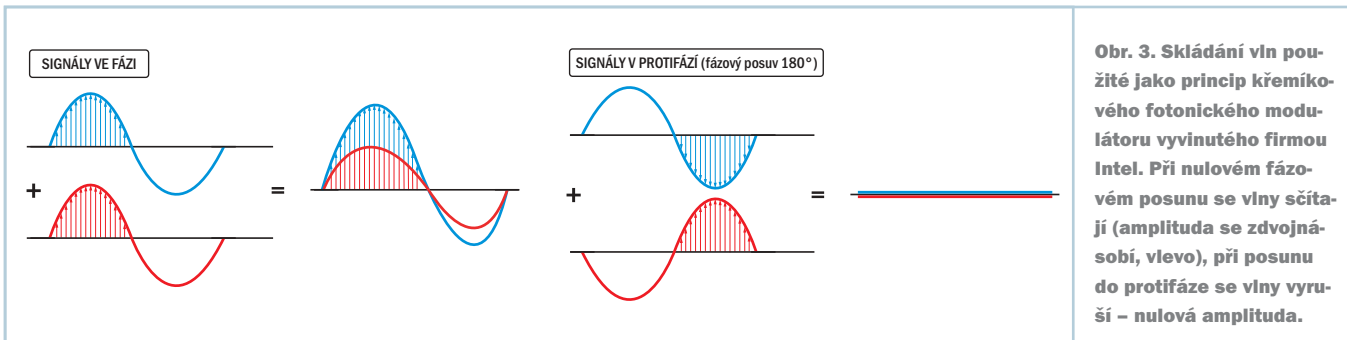
přenášet stovky jednotlivých kanálů elektrického signálu na různých nosných frekvencích, může optické vlákno přenášet dokonce miliony kanálů světelných vln s různou frekvencí (barvou), protože světelné vlny jsou nesrovnatelně kratší. Teoretická přenosová

Nejen mnohem vyšší kapacita, ale i odolnost proti elektromagnetickému rušení a koneckonců i nižší hmotnost jsou přednosti, díky nimž fotonika, tedy použití optických prvků v oboru informatiky a komunikací, vítězí i přes obtíže při realizaci optoelektronických

KŘEMÍKOVÁ FOTONIKA

Lasery už nemají jen původní formu „zářičiho“ krystalu. Jedním z typů, který je používán především ve fotonice, jsou lasery polovodičové. Nejjednodušším typem

Obr. 3. Skládání vln použité jako princip křemíkového fotonického modulátoru vyvinutého firmou Intel. Při nulovém fázovém posuvu se vlny sčítají (amplituda se zdvojnásobí, vlevo), při posuvu do protifáze se vlny vruší – nulová amplituda.

→ polovodičového laseru je Fabryho-Perotův laser, který generuje světelný paprsek v širším vlnovém spektru. Aby se získal paprsek monochromatický, resp. ve velmi úzkém spektru, užívá se zařízení nazývané external cavity laser, ECL. V něm světlo generované polovodičovým laserem prochází mřížkovým filtrem, tvořeným několika polopropustnými zrcadly řazenými v odstupech za sebou. Tento filtr většinu světelného vlnění propustí a odrazí zpět jen vlny určité délky. Ty se v laseru dále zesílí a vystupují jeho druhým koncem ven.

ECL laser má nevýhodu v tom, že pracuje se světlem v širším rozsahu vlnových délek, na druhé straně je však mnohem levnější než laser monochromatický. Jeho hlavní problém spočívá v tom, že mřížkový filtr potřebuje „ladění“. Toho lze nejnadhodněji dosáhnout při použití pohyblivých dílů, ale toto řešení má řadu nevýhod (složitost, omezenou rychlost, nízkou spolehlivost a životnost). Ve výzkumných laboratořích firmy Intel byl proto navržen optický prvek na levné křemíkové bázi, filtrační mřížka miniaturních rozměrů. Změnami teploty se ovlivňují optické parametry mřížky a tím se dosáhne účinné filtrace, jejímž výstupem je monochromatické světlo vystupující z polovodičového laseru.

V „křemíkové“ fotonice se používá infračervené světlo, tedy světlo s vyšší vlnovou délkou, než má světlo viditelné, protože pro infračervené světlo je křemík průhledný. Tato výhoda se však stává nevýhodou, chceme-li na bázi křemíku vytvořit fotodetektor, tedy prvek nezbytný na konci přenosového řetězce. V průhledném elementu se světlo nezachytí, takže jej nelze ani detekovat. Proto u Intelu vytvořili křemíkový prvek s přídavkem germania, který lze použít jako fotodetektor infračerveného světla.

Dalším velkým problémem fotoniky je montáž, přesněji řečeno zajištění dokonalé sousosty a soustřednosti optických vláken a ostatních fotonických prvků. I ten řešili výzkumníci firmy Intel s uplatněním zkuš-

ností firmy v litografických a elektrolytických postupech užíváných při výrobě křemíkových čipů – přesnost ustavení optického vlákna zajišťují jemné vodiče vyhloubené v křemíkovém prvku a dále sloužící jako vodiče vln.

GIGAHERTZOVÝ MODULÁTOR

Zatím nepřekonaným problémem fotoniky bylo vytvoření dostatečně rychlého modulatoru světelných vln, tedy zařízení, které na světlo nosné frekvence kóduje datový signál (řadu nul a jedniček v binárním kódu). Nejjednodušší řešení, které napadne každého, je střídavě zapínat a vypínat laserový zdroj světla. Tento jinak efektivní způsob má však vážný nedostatek – při vypínání a zapínání laseru dochází ke změnám vyzařovaných frekvencí (označovaným jako chirping, cvrlikání), které značně ztěžují jeho použití pro přenos dat.

Řešením jsou externí modulátory, tedy modulační zařízení zařazená za výstupem z laseru. Opět zřejmě nejjednodušším řešením je mechanické zařízení, závěrka, která v příslušném rytmu přerušuje proud světla. Avšak podobně jako u ECL laseru mechanické zařízení nemá dostatečnou rychlost, spolehlivost a životnost. Přírodním krokem tedy bylo modulační zařízení vyrobené postupy na bázi křemíku, používanými v elektronice. S optoelektronickými modulátory založenými na běžných principech však bylo dosaženo pouze frekvence okolo 20 MHz, což je rychlost, kterou dnes vykazují i naprosto běžné elektronické síťové adaptéry.

V laboratořích firmy Intel byl proto vyvinut optoelektronický modulátor založený na zcela novém principu, na interferenci či skládání světelných vln. Pracuje tak, že nosnou vlnu nejprve rozdělí do dvou proudů-signálů, jejichž vlnění probíhá ve stejné fázi. Jeden ze signálů se potom fázově posune a signály se opět spojí do jediného, takže se jejich vlny skládají. Je-li fázový posuv rovný polovině vlnové délky (signály jsou v protifázi), vlny obou

signálů se vzájemně vruší a výsledná vlna má nulovou amplitudu, tedy světlo má nulovou intenzitu. Při nulovém fázovém posuvu se zase vlny sčítají, takže výsledná vlna má dvojnásobnou amplitudu (intenzitu) než každá ze složek (obr. 3). Pokud budeme fázový posuv měnit v rytmu odpovídajícím datovému řetězci nul a jedniček, dostaneme na výstupu modulovaný světelný signál obsahující zakódovaná data.

Fotonické zařízení na popsaném principu bylo veřejnosti poprvé představeno na Intel Development Foru v únoru 2003. V současné době dosahuje rychlosti okolo 1 GHz, ale výzkumníci očekávají, že by mohlo dosáhnout frekvencí 10 až 40 GHz.

PROČ KŘEMÍKOVÁ FOTONIKA?

Křemíková fotonika umožňuje dosažení vysokých výkonů při přenosu a zpracování signálů v zařízeních miniaturních rozměrů, která se vyrábějí dnes už levnou a osvědčenou technologií vyvinutou při výrobě integrovaných obvodů. Navíc jde o přirozenou volbu shodného základního materiálu a obdobných principů, protože kombinace elektronických a optických prvků bude asi ještě dlouho základem pokroku v oblasti informatiky a komunikací. Cílem dalšího výzkumu je integrace všech fotonických prvků do jediného složeného dílu, podobně jako integrovaný obvod je kombinací obrovského množství tranzistorů a diod na jedině destičce křemíku.

Zřejmě uplatnění najde křemíková fotonika v oblasti komunikace mezi jednotlivými servery, ale i pracovními stanicemi, PC a ostatními zařízeními. Bude však jistě použita i pro efektivní vnitřní komunikaci mezi jednotlivými subsystémy počítače (procesoru a paměti apod.). Při hromadném charakteru výroby křemíkových dílů se dá očekávat, že v dohledné době bude každý počítač včetně přenosných i kapesních vybaven levným rozhraním pro širokopásmové připojení na bázi křemíkové fotoniky. ■ ■ ■ Josef Chládek

Názory a komentáře

Pozor na ně!

Schránka vaší pošty se možná plní zavírovanými programy a spammem. Byli jsme na konferenci Security 2004, kde vystoupila spousta odborníků na tuto problematiku.

I když jsme už psali skoro o všem, přece jen jsou tu témata, která mohou zaujmout. K tomu nejlepšímu patřila například přednáška Mikka Hyppöнена z firmy F-Secure. Charismatický mladík s copánkem způsobil nejprve zvýšení průtoku krve v krevních řečištích přítomných dam, později rozpálil místy usínající sál tak, že jeho přednášce aplaudoval. To se povedlo klasicky jen Petru Odehnalovi z Grisoftu, který si letos zvolil ožehavé téma: recenze antivirových programů v odborných médiích. Přestože musím uznat, že Petr měl v některých okamžicích pravdu, a beru si

Milan Loucký – ředitel Vogel Computer Media a publicista

některé závěry k srdci, byť Chip zůstal stranou a nebyl roztrhán na kusy, jeho přednáška byla letos opravdu trochu jiná. Přidám-li podrobné seznámení s viry od Pavla Baudiše z Alwil Software (nebudu o této přednášce více mluvit, protože čtenáři jeho sloupků vědí vše), tyto tři přednášky byly pro mne vrcholem konference.

BOŽSKÝ MIKKO

Dovolil bych si připomenout několik poselství z přednášky Mikka Hyppöнена, zejména pro ty, kteří letos na konferenci nebyli.

Provoz na síti vzrůstá (povzbuzen i viry nebo červy) tak brskně, že se firemní síť může ucpat a nehne se. To bylo například příčinou zablokování mnoha letů společnosti Air Canada i dalších leteckých společností. Mezi námi, není to zrovna nejlepší vědomí, lézt do letadla, když na terminálu svítí modrá obrazovka s chybovým hlášením, informujícím, že server běží pod Windows 2000.

Zajímavým byznysem jsou spamy. Aktivní adresa, jež přijímá informativní e-maily, se zařazuje do databáze, která se prodává za miliony dolarů. Věřte nebo ne, spam, který přistane ve schránce, je pečlivě vylustrován a nabídnut k použití společností, které schránku zásobují pitomostmi typu enlarge your penis.

REALITA U BANKOMATU

Pozor na bankomaty. Existuje spousta způsobů, jak zachytit nejprve PIN vaší karty mikrokamerou, o jejíž existenci nemusíte mít ani ponětí, a později získat i vaši kreditní kartu, která zůstane polapena ve štěrbině bankomatu. V případě, že vám nevyjede karta, zavolejte na help linku a v žádném případě nedávejte na rady kolemjdoucích všeumělů. Počkejte si až na člověka ze servisu.

Jdeme ještě dál. Projevy počítačové kriminality se projevují rovněž na elektronické straně bankovní oblasti. Mikko Hyppönen ukázal několik stovek adres neexistujících bank. Bank, za kterými nikdo nestojí – jen název. Zvažujte proto, komu dáváte číslo své kreditní karty. Tyto neexistující banky mají jen jeden cíl: sbírat reálná čísla reálně existujících kreditních karet – na trhu si pak můžete například koupit jednu transakci platným číslem karty, která se nabízí za 35, 80 či 120 USD (VISA Classic, Gold a Platinum)...

Za tím vším stojí tzv. underground economy – podsvětí, které na svých počítačích kontroluje pohyb peněz, směřuje spamy, obchoduje s databázemi čísel kreditních karet, má dohled nad elektronickými platbami a hackuje servery společností, aby se dostaly pod kontrolu podsvětí.

PORNO V ATOMOVÉM VÝZKUMNÉM STŘEDISKU

Nejzajímavější částí Hyppönenovy přednášky byl popis útoku anglického hackera, který hledal, kam uložit soubory MP3 a obrázky nahatých bab s koleny zatraceně daleko od sebe. Disk jeho PC při bohaté zásobě bobrů na síti byl totiž zoufale malý. A tak hledal a hledal, až našel úložiště – bohužel ve Fermi National Accelerator Lab v Illinois v USA, kde se pracuje s radioaktivním materiálem. To se stalo letos, kdy se o nebezpečí hackingu hovoří dost nahlas! Škoda byla sice vyčíslena na přijatelných 36 000 eur, ale co kdyby nějaký ten bobr utekl a způsobil atomovou kalamitu?

Prostě a jednoduše: viry stále představují hrozbu, protože jsou čím dál agresivnější a propracovanější. Vyplatí se proto nasadit antivirové programy, které jsou díky virovým znalostním databázím s minimálním zpožděním od detekce viru schopny viry odhalit a ničt.

Hyppönen nabádá, abyste si pořádně promysleli, do čeho jdete – a jako příklad uvedl projekt Microsoftu .NET Connected Car Initiative (www.microsoft.com/automotive/windows.automotive/), uvedený slovy: „Chceme mít náš operační systém v každém autě na světě. Auto se softwarem od Microsoftu na vás promluví, pokud bude potřebovat výměnu oleje. Software se bude aktualizovat automaticky pomocí bezdrátového připojení.“ Takové auto by Mikko určitě nechtěl, jak uvedl. No comment. Ale přitom by třeba stačilo, když auto chcípne, podle otřepaného fóru z něj vystoupit a pak do něj zase nastoupit...

Virová kriminalita a její projevy jsou stále hrozbou, možná větší, než si vůbec dovedeme představit. ■ ■ ■ Milan Loucký

inzerce

Názory a komentáře

Virus Manualis

Asi před půl rokem jsem dostal od kamaráda e-mail. Stálo v něm: Právě jste obdrželi Virus Manualis. Tento virus pracuje na čestné bázi: Nejprve náhodně smažete několik souborů na svém pevném disku a pak rozešlete tento mail všem svým známým.

S amozřejmě že jsem žádné soubory nemazal, ale pozvedlo mi to náladu, i když mi tehle vtípek kdosi poslal už před několika lety. A tak jsem ten dopis opravdu poslal několika dalším známým.

Zopakujme si poslední větu: *A tak jsem ten dopis opravdu poslal několika dalším známým.* A nepochybuji, že větší část z nich ten dopis také poslala dál – ostatně od většiny z nich mi vzápětí přišel zpět, neboť se nenamáhali odstranit mne z jedné provždy připraveného seznamů příjemců podobných ptákovin. Výsledkem je, že se *Virus Manualis* opravdu šíří elektronickou poštou z počítače do počítače – je to opravdu virus. Protože virus je vše, co se dokáže postarat o své šíření, ať už zlomyslným kódem nebo tím, že to někoho přiměje, aby to udělal za něj. Ostatně biologické viry se také nešíří samy, ale tak, že k tomu donutí hostitelskou buňku.

V současné době obíhá jiný zajímavý dopis. Obvykle má předmět *Přečti a chceš-li, podepiš* nebo *MADD* a obsahuje básničku ve volných verších nadepsanou *Šla jsem na party, mami*. Autor to nepodepsal, ale zjevně jde o překlad z angličtiny a celá věc přišla z USA. Příběh té básně je prostý: dívka vzpomíná, jak šla na party a jaké rady – především ohledně pití alkoholu – jí matka dala. Postupně vychází najevo, že dívka nepila (a byla na sebe za to hrdá, přesně jak to matka předpovídala), ale že někdo, kdo pil a řídil auto, zavinil nehodu a ona teď leží na křižovatce a umírá.

Není to dlouhé, necelých 50 veršů, ale na první přečtení to opravdu zapůsobí.

Pod básničkou se ještě dočteme, že sdružení M.A.D.D. (Mothers Against Drunk Drivers, tedy Matky proti opilým řidičům) doufá, že tato

petice získá 5000 podpisů, a najdeme tam adresu, kam petici poslat, až toho dosáhne. Na konci je upozornění, že pokud jste neudělali nic jiného, než že jste tento mail vymazali, je vaše samolibost neskutečná, a několik dalších invektiv v podobném duchu.

Přiznám se, že když jsem to dostal poprvé a podruhé, prostě jsem to ignoroval; potřetí jsem si to přečetl pozorně a začal jsem se divit. Je to prý petice, ale proti čemu a za co? K čemu přispěji, když to podepíšu? Mám tak jen deklarovat svůj postoj? Jak je možné, že smysl té petice nejenže není deklarován hned v úvodu, ale není ani v závěru? Jediné, o čem může jít, je změna nějakého zákona, ale představa, že by se na základě mého podpisu, tedy podpisu občana České republiky, měnil zákon v USA, mi připadá naprosto absurdní.

Navíc lze tuto „petici“ použít jako krásný příklad manipulace s lidmi prostřednictvím citů. Všimněme si několika velice účinných triků:

- Oběť je velice mladá dívka, a navíc dívka, která se zachovala vzorně – byla v pokušení a odolala. Viník je pochopitelně blíže neurčený „on“.
- Dívka uvažuje, že někdo měl viníkoví včas říci, že to, co dělá, není správné.
- Organizace, která tuto petici šíří, si říká „matky“.
- A pokud by to snad nezabralo, je tu ještě obvinění ze samolibosti.

Aby bylo jasno, nehodlám propagovat řízení pod vlivem alkoholu, přestože v mnoha západoevropských zemích je jistá hladina alkoholu v krvi tolerována. Jde mi o to, že tenhle dopis obsahuje skvělé ukázky řady triků, s nimiž se – v méně nápadné, ale o to rafinovanější

Ing. Miroslav Vírúš, CSc. – vysokoškolský pedagog a autor odborných článků v IT tisku, specializující se na programovací jazyky

podobě – setkáváme v různých „kampaních“, k nimž se média propůjčují.

Celá věc má ještě jeden docela zajímavý aspekt. Někdy v roce 1992 jsem v časopise *Scientific American*, což je americká obdoba našeho *Vesmíru*, jaký byl ve svých lepších letech, četl zajímavou úvahu na téma Amerika a alkohol. Autor ukazoval, že zatímco Evropa už dávno svůj postoj k alkoholu našla a v podstatě ho dlouhodobě nemění, v Americe se tento postoj střídá od absolutní tolerance (včetně řízení pod vlivem alkoholu) až po absolutní prohibici, a to v cyklech trvajících přibližně 70 let. Vyslovoval domněnku, že jeden takový cyklus tolerance právě končí, a jako důkaz nabízel jakousi petici jakýchsi matek – myslím, že tehdy šlo opravdu o MADD. Vnucuje se tedy otázka, kdy byla tato věc vlastně napsána.

Tato věc ... ona to vlastně totiž vůbec není petice, neboť prostým „pošli to dál“ se elektronická petice organizovat nedá – text zde existuje v mnoha kopiích, na nichž se některá jména podepsaných opakují, a to nemluvíme o tom, že prostý sloupec nějakých jmen, často jen křestních, neznamená vůbec nic.

Jediný smysl, který tato básnička má, je, že se šíří po internetu.

Je to virus. ■ ■ ■ Miroslav Vírúš

inzerce

PowerPoint v kanceláři Outlook v kanceláři

Josef Pecinovský | Grada Publishing, Praha 2003, 152 stran, 99 Kč (149 Sk), v češtině, ISBN 80-247-0545-X

Rostislav Zedníček | Grada Publishing, Praha 2003, 176 stran, 99 Kč (149 Sk), v češtině, ISBN 80-247-0457-X

Každé nakladatelství, které v České republice vydává počítačovou literaturu, má ve svém portfoliu řádově desítky knih věnujících se kancelářskému balíku Microsoft Office, přičemž spolu s novými verzemi produktů jsou na pulty knihkupectví dodávány aktualizované i zcela nové publikace. V případě nakladatelství Grada Publishing mě z oblasti literatury věnující se nejvyužívanějšímu kancelářskému balíku z dílny Microsoftu v poslední době zaujaly knihy, které mají za názvem konkrétní aplikace doplněk „v kanceláři“ a které mají podtitul „Typické činnosti krok za krokem“. Jejich autoři se totiž vydali lehce odlišnou cestou, než je u podobných knih zvykem. Nepopisují jednotlivé funkce PowerPointu nebo Outlooku, ale nabízejí konkrétní postup, který je potřeba vykonat např. při vytvoření prezentace. Vzhledem k rozsahu (150 – 200 stran) je logické a rozumné, že autoři vypustili ony známé pasáže na téma spuštění aplikace, uložení dokumentu atd. Kdo chce pracovat s PowerPointem, nemůže být úplný začátečník, který neumí ani zapnout počítač. Kniha PowerPoint v kanceláři je rozdělena do pouhých šesti kapitol, přičemž čtenář se dozví, že nejprve je vhodné vytvořit si osnovu prezentace (a ujasnit

si, co v ní vlastně chce sdělit), dále může pokročit ke vkládání dat (text, obrázky, tabulky, grafy), upravit celkový vzhled prezentace, případně vzhled jednotlivých snímků, a nakonec může celou prezentaci připravit pro předvádění. Poslední kapitola se věnuje funkcím, které mohou být uživateli PowerPointu užitečné, což jsou třeba makra.

Aplikace Microsoft Outlook je z hlediska použitelnosti značně odlišná. Zatímco PowerPoint je určen k vytváření, resp. k úpravám prezentací, v Outlooku je možné provádět nepoměrně širší spektrum činností. Autor knihy Outlook v kanceláři proto zvolil formu výkladu, kdy každá kapitola představuje jednu typickou činnost. Po nezbytné obecné úvodní kapitole je tedy Outlook představen jako nástroj pro práci s elektronickou poštou, se správcem kontaktů, s diářem, deníkem atd. Poslední dvě kapitoly se věnují obecné práci s daty (vyhledávání, archivace dat, export a import, tisk) a spolupráci s jinými aplikacemi. Obě knihy lze doporučit čtenářům, kteří již mají znalosti práce s počítačem a s Windows, v nejlepším případě znalosti práce s Wordem nebo s Excelem, a potřebují rychle a ne do přílišných podrobností zvládnout vytváření prezentací v PowerPointu a práci s Outlookem.

■ ■ ■ Michal Přádka, michal.pradka@vogel.cz

Naprogramujte si vlastní hru ve Flashi

Jiří Fotr | nakladatelství Computer Press 2003, 212 stran, 197 Kč, v češtině, ISBN 80-7226-993-3

Internetové technologie se rozvíjejí opravdu závodním tempem. Krásně je to vidět na technologii Flash, která se zaměřuje hlavně na internetové prezentace a komplexní animované efekty. Od nich je již jen krůček do světa jednoduchých i relativně složitějších 2D her (plošinovek), které lze velmi dobře vytvořit pomocí prostředí Macromedia Flash MX a jeho výborného programovacího jazyka ActionScript. A právě vývojářům jednodušších her je určena tato publikace, která je rozdělena na devět velkých kapitol a nabízí velmi detailní pohled na šest různorodých klasických her.

Po seznamovacím úvodu se rychle dostanete do druhé kapitoly, nazvané Úvod do ActionScriptu (51 stran), která vám podrobně vysvětlí, že ActionScript je velmi výkonný skriptovací, objektově orientovaný jazyk s velkým množstvím vestavěných objektů. Všechny následující kapitoly se již plně věnuje konkrétním hrám, nazvaným Autoškola, Flash Arkanoid, závody motokár, Pexeso, Had a Flash Mario. Popis

vytváření hry je v každé kapitole prakticky stejný. Nejdříve jsou demonstrovány základní principy hry, potom jsou rozebrány její jednotlivé funkční části. Přitom je vždy uveden zdrojový kód ActionScriptu se všemi důležitými informacemi i s možnými vylepšeními nebo problémy.

V poslední, krátké kapitole se dozvíte, jak šikovně použít oblíbený jazyk PHP k uložení výsledku (skóre) dosaženého během hraní na SQL server s následným zobrazením ve hře.

Text knihy doplňuje velké množství zdrojových textů a černobílých obrázků a podrobný rejstřík. S knihou je dodáván také CD, obsahující zkušební verzi Macromedia Flash MX a hlavně zdrojové soubory her v několika variantách včetně výsledných EXE a SWF souborů. Díky tomu si můžete při čtení knihy rovnou zahrát. Celkově jde o velmi zajímavou a hodnotnou publikaci, která by neměla chybět žádnému vývojáři internetových projektů.

■ ■ ■ Michal Pohořelský

inzerce

Microsoft Access 2000: Jednoduše, srozumitelně, názorně

Jiří Hlavenka, Jiří Lapáček, Pavel Roubal, Ivo Magera, David Morkes | Computer Press, Brno 2003, 190 stran, doporučená cena 139 Kč, v češtině, ISBN 80-251-0011-1

Aplikace Microsoft Access, člen „rodiny“ Microsoft Office, nepatří k těm úplně nejběžněji používaným, jako jsou Word nebo Excel. Přesto se zejména ve firmách jedná o poměrně masově dostupný software, jehož použitelnost je různorodá.

Kniha Microsoft Access 2000 s podtitulem Jednoduše, srozumitelně a rychle patří do nové edice nakladatelství Computer Press. Má tedy stejně jako její sourozenci na šířku otočený formát A5. V levé části každé stránky se nachází text, v pravé obrázky, přičemž konkrétní části obrázku jsou s textem pospojovány pomocí čar, kterým autoři říkají hypertextové obrázky.

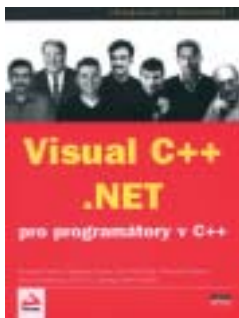
U literatury zabývající se poměrně robustní aplikací, kterou Microsoft Access bezesporu je, vždy nastává problém, jaké informace předat začátečníkům, aby mohli s programem plnohodnotně pracovat, ale aby nebyli hned v úvodu odrazováni obrovským množstvím funkcí, které se na ně valí. V tomto ohledu se domnívám, že autoři této knihy odvedli slušnou práci – po nastudování publikace budete určitě schopni zvládnout

to základní a nejužitečnější, co Access nabízí. Nicméně konkrétně. První kapitola vás seznámí s prostředím Access, s ovládacími prvky atd. Druhá kapitola by se vznešeně dala označit jako původce návrhem databáze – zde jde samozřejmě pouze o to, aby uživatel začátečník pochopil, jak vytvořit tabulku, upravit její vzhled, importovat data a následně je filtrovat atd. Kapitola číslo tři naučí čtenáře vytvářet různé typy dotazů včetně křížových a přímých SQL (zde jen velmi povrchně). Následující kapitola se věnuje formulářům a kapitola pátá sestavám. Autoři neopomněli ani použití maker, nicméně vzhledem k cílové skupině čtenářů je této oblasti věnováno pouze šest stran v závěru stejně jako problematice údržby a správy databáze. Kniha Microsoft Access 2000, resp. celá nová edice Computer Pressu, do které tato publikace patří, nabízí alternativní způsob výkladu zvolené problematiky. Někomu může vyhovovat, jinému nemusí. V každém případě za cenu 139 Kč získáte kvalitně napsanou a dvoubarevně tištěnou knihu, což je rozumné.

■ ■ ■ Michal Prádka, michal.pradka@vogel.cz

Visual C++ .NET pro programátory v C++

A. Corera, S. Fraser, S. McLean, N. Kumar, S. Robinson, P. G. Sarang, S. Gentile | Computer Press, Brno 2003, 400 stran, 590 Kč (890 Sk), v češtině, ISBN 80-7226-860-0

Jak se zdá, v poslední době mají dominantní postavení na trhu publikace věnované jazyku C# a jeho prostředí; Visual C++ .NET zůstalo citelně stranou, i když jde o jedinou součást Visual Studio .NET, která umožňuje programovat také pro Win32. Kniha skupiny autorů, vydaná brněnským nakladatelstvím Computer Press, tak vyplňuje poměrně citelnou mezeru na našem trhu.

Autoři od čtenáře očekávají, že umí v rozumné míře programovat v jazyce C++ a zná základy tvorby aplikací založených na COM s použitím knihovny ATL; na druhé straně ovšem neočekávají žádné předběžné znalosti o platformě .NET ani o vývojovém prostředí Visual Studio.

Kniha nás provede základy práce s vývojovým prostředím Visual Studio .NET, seznámí nás s platformou .NET a hlavně nás naučí pracovat s tzv. řízenými rozšířeními (managed extensions) jazyka C++, jež umožňují vytvářet aplikace pro .NET. Přitom poznáme roli atributů při programování aplikací COM a .NET, naučíme se pracovat se sestaveními, definovat sdílená jména a podepsaná

sestavení, využívat neřízený kód v řízeném a naopak, využívat mechanismus reflexe atd. Publikace se věnuje i tvorbě grafického uživatelského rozhraní aplikací pomocí knihovny Windows Forms, včetně takových podrobností, jako je například implementace přetahování myši (drag and drop). Zabývá se také novinkami knihovny ATL a ukazuje její využití na příkladu webové služby.

Výklad doprovází řada ukázek zdrojového kódu; úplné zdrojové texty příkladů lze získat na webových stránkách nakladatelství Wrox, které vydalo anglický originál této knihy, nebo na stránkách nakladatelství Computer Press. Obrázků je v textu přiměřené množství a byly připraveny zvláště pro české vydání.

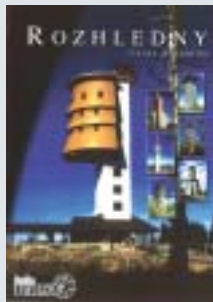
Je to užitečná kniha, kterou lze doporučit nejen všem programátorům v C++, kteří se chtějí seznámit s implementací svého programovacího jazyka ve Visual Studiu .NET, ale i dalším zájemcům.

■ ■ ■ Miroslav Virius

Recenze dalších knih najdete na CD Chip Plus.

inzerce

Novinky na stříbrných discích

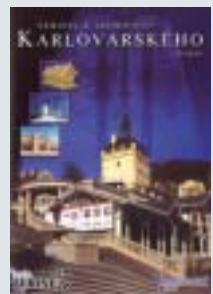

ROZHLEDNY ČESKÉ REPUBLIKY

Vectris, Rožnov pod Radhoštěm 650 Kč

Dva CD-ROM zpřístupňují řadu připravených textových i obrazových informací, libovolné výřezy a přímé volby vyznačených objektů z mapy, rejstřík všech rozhleden, ruční nebo automatické listování albem fotografií, informace o dostupnosti a přístupnosti objektů atd.

9 bodů

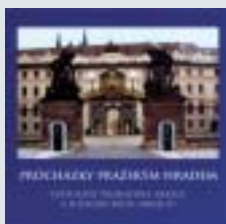

PAMÁTKY A ZAJÍMAVOSTI KARLOVARSKÉHO KRAJE

Vectris, Rožnov pod Radhoštěm 300 Kč

Další díl elektronického průvodce Infoturist. V základní volbě si můžete vybrat mezi sekcemi Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Mariánské Lázně, Historické památky, Přírodní zajímavosti a Rozhledny Karlovarska. Kromě textových informací a fotografií jsou zde připraveny tři desítky videoukázek a 35 virtuálních pohledů.

9 bodů

PROCHÁZKY PRAŽSKÝM HRADEM

Správa Pražského hradu, Praha 290 Kč

Správa Pražského hradu připravila CD-ROM s virtuální prohlídkou areálu a historických objektů Hradu. Pomocí panoramatických snímků se můžete projít Pražským hradem, a dokonce se podívat i do míst, kam se návštěvníci běžně nedostanou. Menu nabízí také části nazvané Vývoj v 11 stoletích, Den na Hradě a Jeviště pro kulturu.

7 bodů

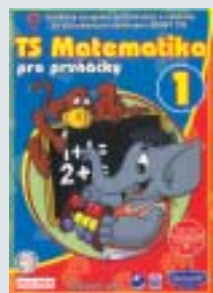
KORUNOVAČNÍ KLENOTY

DIGArt, Praha 290 Kč

CD-ROM představuje naši snad nejzácnější památku – soubor českých korunovačnických klenotů. Kromě zajímavých současných i historických textů je na CD i více než 400 fotografií, které zachycují jednotlivé předměty nejen vcelku, ale často i v těch nejmenších detailech.

9 bodů

TS – MATEMATIKA PRO PRVNÁČKY

Terasoft, Hořovice 630 Kč

První díl nové řady výukových programů je věnován výuce matematiky na prvním stupni ZŠ. Rozsáhlý program obsahuje dvě části: část motivační, jež slouží k pochopení probírané problematiky, a část testovací, určenou k procvičování a automatizování probíraných početních nebo logických operací.

9 bodů

Další informace naleznete i s ukázkami obrazovek na Chip CD.

Český jazyk

Umíte správně česky?

Správné používání češtiny je problém, který nejen trápí žáky nebo studenty, ale kterým se nyní dokonce zabývají i naši zákonodárci. Dobře se orientovat v pravidlech i v mnoha výjimkách naší gramatiky vám pomůže výukový CD-ROM nakladatelství Alter.

Představovaný CD-ROM Český jazyk je určen především žákům šestého ročníku ZŠ a nižších ročníků víceletých gymnázií. Stejně dobře však může posloužit také studentům středních odborných škol a učilišť, těm, kteří se připravují na přijímací zkoušky na střední školy, i široké veřejnosti.

Program pracuje ve dvou základních režimech: v režimu „trénink“ a v režimu „naostro“. V režimu „trénink“ je úkolem doplňovat z nabízených řešení to správné. Může se však stát, že žádná z nabízených možností nevyhovuje. Pro tento případ je připravena volba Nemá řešení. Pokud nevíte, jak odpovědět, můžete zvolit funkci Potřebuji poradit. Při této volbě nebo také při chybné odpovědi je aktivován „algoritmus pro doplňování“. Jedná se o velmi efektivní výukový nástroj, který ukazuje nejen správné řešení, ale také jaké existují možnosti a proč je správné právě to řešení, které je potřeba zvolit.

Připraveny jsou různé typy cvičení. Především to jsou diktáty, zaměřené na psaní i/y, shodu podmětu s přísudkem či psaní velkých a malých písmen. V některých cvičeních je potřeba skloňovat nebo časovat, uvádět různé tvary podstatných či přídavných jmen, doplňovat správné tvary zájmen, číslovek, sloves. Čekají na vás také různé typy jazykových rozborů – doplňování čárek, větné rozborů atd. Na závěr jsou připraveny čtyři testy.

Při tréninku provádí program kontrolu správnosti po každé odpovědi. V režimu „naostro“ je potřeba nejprve vyřešit celé cvičení a pak zvolit funkci Odevzdat, po které se aktivuje režim kontroly. Teprve poté se dozvíte, jak jste byli při řešení cvičení úspěšní.

Program si pamatuje, kde jste naposledy skončili, a při dalším spuštění nabízí prioritně toto místo. Pomocí obsahu si však můžete kdykoliv zvolit právě ten typ úloh, který třeba probíráte ve škole nebo který vám činí největší potíže. Trpělivost při vysvětlování gramatických pravidel je samozřejmá. Zajímavá je i možnost nastavení řady parametrů programu.

Menu programu nabízí ještě Přehledy, čtyři desítky stran souhrnu mluvnického učiva, které jsou rozděleny na části Základní jazykové příručky, Slovo, Tvarosloví, Skladba věty a Přehledy pravopisu.

CD-ROM Český jazyk je velmi užitečnou pomůckou, která stojí za vaší pozornost. ■ ■ ■ Milan Pola

ČESKÝ JAZYK

Nejen výukový program pro ZŠ a víceletá gymnázia.

Vyrobil/poskytl Alter, Praha; <http://www.alter.cz>

Cena 880 Kč

Hurá do Evropy!

Je to tady – jsme (nebo za pár dní budeme) v Evropské unii, jsme součástí velkého společenství národů, které mají mnoho společného, které chtějí společně budovat úspěšný ekonomický prostor, ale které jsou zároveň v mnoha ohledech rozdílné a které hovoří mnoha různými jazyky.

Abychom se se svými sousedy snáz domluvili, bude potřeba, abychom se učili cizím řečem. Chvályhodná je tedy jistě aktivita firmy LANGMaster, která připravila řadu „expresních“ kurzů hlavních jazyků, kterými v Evropské unii mluví nejvíce lidí: angličtiny, němčiny, francouzštiny, španělštiny a italštiny. Expresní kurzy vycházejí z osvědčených „velkých“ jazykových kurzů z dílny LANGMasteru.

Způsob instalace i hlavní ovládací prostředí všech pěti kurzů jsou obdobné. Po základní instalaci programu je potřeba produkt elektronicky přes internet, telefonicky, příp. písemně zaregistrovat a teprve po doplnění aktivačního klíče lze nainstalovaný produkt plnohodnotně využívat.

Expresní kurzy se nainstalují do jednotného prostředí výukových programů LANGMaster, nazvaného Brána vědění. Je možné volit mezi několika typy instalace (data používat z CD, všechna data uložit na pevný disk, uživatelský „účet“ přístupný lokálně nebo i z internetu). Systém ukládání uživatelských dat na internetu (příp. využívání ruční synchronizace pomocí diskety, USB disku nebo jiného přenosného paměťového média) má tu výhodu, že se můžete učit na více místech (např. doma, v práci, ve škole) a přitom budete stále „aktuální“, to znamená, že systém bude vědět, které části výukového plánu jste už absolvovali a s jakým výsledkem. Proto je potřeba se před prací s programem přihlásit svým jménem, příp. heslem.

Kurzem můžete procházet podle připraveného učebního plánu, podle vlastního plánu nebo jen tak, protože všechny učební materiály (učebnice, gramatika) jsou přístupné buď po stisku tlačítka „další“, nebo z hlavního seznamu. Přitom program sleduje a zaznamenává, které stránky jste již navštívili a které jste už označili jako nastudované. Připravena je celá řada cvičení různých typů (např. doplňování, výběr z nabídky více možností, párování apod.) a program u každého z nich eviduje úspěšnost vašeho snažení.

Všechny kurzy obsahují nahrávky všech použitých textů od rodilých mluvčích, systém pro nácvik vlastní výslovnosti a pro kontrolu její „kvality“ a metodu RE-WISE, určenou k efektivnějšímu učení a opakování probírané látky. K dispozici jsou nástroje pro rozpoznávání řeči a hlasové ovládání IBM ViaVoice, což umožňuje ovládat program kromě myši a klávesnice také pomocí hlasových povelů v tom jazyce, který se učíte.

Všechny expresní kurzy pokrývají výuku základních slovíček a frází z následujících oblastí:

- pozdravení, přivítání, představení se a předání kontaktní adresy;
- čas, období, číslovky, barvy, určování směru;
- základní komunikace v restauraci, v obchodě, při cestování;
- běžné situace v zaměstnání, ve škole, při trávení volného času apod.

Absolvent kurzu by tedy měl být schopen se běžně domluvit, přečíst si jednoduché texty, orientovat se v základech gramatiky (každý kurz obsahuje český výklad příslušné gramatiky) a aktivně zvládnout základní slovní zásobu příslušného jazyka. Tempo výuky lze volit individuálně, rozsah jednotlivého kurzu odpovídá zhruba 80 hodinám intenzivního studia (němčina 160 hod.).

Co jednotlivé kurzy samozřejmě odlišuje, je vlastní obsah výukové části, která je dána příslušným jazykovým určením, a zařazený slovník. Pro každý kurz je připraven základní

glosář, obsahující všechna použitá slovíčka konkrétního kurzu, včetně jejich českých překladů, někde je zařazen i studijní slovník. Se slovníky lze pracovat samostatně nebo v rámci příslušného kurzu.

Stručně k obsahové nabídce jednotlivých kurzů, které jsou pojaty jako kuchařky:

- angličtina – 12 lekcí, 340 receptů (situací), 800 slovíček a frází, glosář 3800 slovíček;
- němčina – 12 lekcí, 900 receptů, 4500 slovíček a frází, německo-český slovník 12 700 slovíček;
- francouzština – 12 lekcí, 280 receptů, 1600 slovíček a frází, glosář 4300 slovíček;
- španělština – 18 lekcí, 400 receptů, 1700 slovíček a frází, glosář 4300 slovíček;
- italština – 10 lekcí, 280 receptů, 1800 slovíček, glosář 4700 slovíček.

Program nabízí ještě další pomůcky, jako např. systémy poznámek a záložek, ovládací prvky pro přehrávání zvukových prvků a ovládání mikrofonu a velmi podrobný systém statistického vyhodnocování učebních výsledků. Důležitými součástmi, které usnadní efektivní práci s programem, jsou nápověda a tutoriál. Nápověda obsahuje klasickou formu výkladu možností programu, tutoriál se skládá z několika animací, které vás provedou jednotlivými částmi programu přímo pomocí skutečných obrazovek.

Protože nejen obsahová, ale i grafická úroveň a uživatelská navigace programu jsou na vysoké úrovni, udělujeme kurzům LANGMaster Express naše ocenění.

Možnost, jak se pomocí moderních výukových nástrojů naučit základům některých evropských jazyků, tady je. Zbývá jen chuť, píle a vytrvalost. Ty už však musíte dodat „z vlastních zdrojů“. Tak tedy hurá do Evropy! ■ ■ ■ Milan Pola

LANGMASTER EXPRESS

Angličtina, Němčina, Francouzština, Španělština, Italština. Řada výukových jazykových kurzů pro začátečníky.

Vyrobil/poskytl LANGMaster International, Praha; <http://www.langmaster.cz>

Cena 779 Kč (za každý titul)

PŘEDPLATNÉ CHIPU

V **České republice** si předplatné časopisu objednejte jedním z těchto způsobů:

- vyplněním objednávky na webové stránce www.chip.cz;
- e-mailem na adresu abonence@vogel.cz;
- faxem na číslo +420 225 018 900;
- odesláním objednáčích lístku z časopisu na adresu vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1;
- vlastní písemnou objednávkou zaslou na výše uvedenou adresu s uvedením přesného typu předplatného.

Po obdržení objednávky vám zašleme do týdne poštovní poukázku A-V společně se zálohovou fakturou; sami můžete zvolit způsob zaplacení (do objednávky uvádějte celé číslo účtu, u sporozřira i specifický symbol pro rychlé přiřazení vaší platby).

JAK ZAPLATIT PŘEDPLATNÉ

Po odeslání objednávky prosím vykejte na zaslání faktury se složenkou.

Zaplatit můžete prostřednictvím:

- příloženou složenku na poště;
- převodem z účtu (nutno dodržet číslo účtu a variabilní symbol, uvedené na faktuře).

Možnosti doručení předplatného

- poštou jako obyčejná zásilka;
- poštou doporučeně – příplatek 25 Kč za zaslání jednoho výtisku;
- osobní odběr: na adrese Knihkupectví KANT CZ, Na Florenci 19, vrátnice „B“, (pracovní doba: po – pá 10.30 – 13.00 a 14.00 – 18.00 hod.).

REKLAMACE

- Pokud časopis neobdržíte do 10 pracovních dnů po jeho vydání, informujte se nejdříve na dodací poště.
- Reklamační lze uplatnit na telefonních číslech +420 225 018 942, +420 225 018 944, +420 225 018 946, e-mailem na adresu abonence@vogel.cz, faxem na číslo +420 225 018 900, písemně na adrese distribuce.
- Dojde-li ke ztrátě, zašleme vám v nejbližším možném termínu náhradní výtisk; uznáváme maximálně 2 reklamace za rok, po druhé reklamaci vám nabídneme jedno z možných řešení jiného, spolehlivějšího způsobu doručování.

KONTAKT

PŘEDPLATNÉ V ČESKÉ REPUBLICE:

Vogel Burda Communications s. r. o.

Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, Sokolovská 73, 186 21 Praha 8 (fakturační adresa)

Tel.: +420 225 018 942, 944, 946; Fax: +420 225 018 900

E-mail: abonence@vogel.cz, Web: www.vogel.cz

NA SLOVENSKU SI PŘEDPLATNÉ ČASOPISU OBJEDNEJTE PÍSEMNĚ U FIREM:

Magnet Press Slovakia, s. r. o.

Pošt. priečinok 169, 830 00 Bratislava, Teslova 12, Bratislava (sídlo firmy)

Tel.: +421 2 444 546 28, Fax: +421 2 444 546 28

E-mail: magnet@press.sk, Web: www.press.sk

Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s.

Vajnorská 137, P. O. BOX 183, 830 00 Bratislava 3

Tel.: +421 2 444 588 21, +421 2 444 427 73, +421 2 444 588 16,

Fax: +421 2 444 588 19

E-mail: předplatne@abompkapa.sk, Web: www.mediakapa.sk

OBJEDNÁVKY PŘEDPLATNÉHO DO JINÝCH ZEMÍ

Při objednávkách do ostatních zemí se k cenám předplatného připočítává poštovní platné pro zemi dodání.

Ceny poštovního jsou platné podle aktuálního ceníku České pošty

(www.ceskaposta.cz).

Ceny se přepočítávají podle aktuálních kurzů. Zájemci o předplatné zašleme fakturu.

ZPŮSOB OBJEDNÁNÍ STARŠÍCH ČÍSEL:

- e-mailem na adrese dobirky@vogel.cz;
- telefonem na číslo +420 225 018 948;
- poštou na adrese Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

VŠEOBECNÉ PODMÍNKY

- Objednávky vyřizujeme od nejbližšího možného čísla. Litujeme, ale zpětné objednávky nepřijímáme. Objednané výtisky zašleme až po zaplacení. Pokud je platba zaregistrována 14 dní před expedicí čísla, časopis by měl dojít v termínu expedice. Jinak může být dodán až po expedici čísla následujícího.
- Starší výtisky zašleme formou dobírek pouze do vyčerpání zásob nebo až po jejich obnově formou výtisků neprodaných v prodejní síti!
- Objednávky starších čísel jsou vedeny mimo předplatné.

ZMĚNA ADRESY – STĚHOVÁNÍ

- Oznamte písemně nebo faxem na jakékoli z uvedených kontaktních adres abonence.
- Uvádějte vždy starou i novou adresu a číslo odběratele (ID adresy).
- Mění-li se adresa firmy, uvádějte prosím i číslo faktury.

Dodání

- Adresa může být jiná pro zaslání časopisu a jiná pro fakturaci (adresa plátce).
- Faktury nelze zaslat na jinou adresu, než která je uvedena jako adresa plátce.
- Od jednoho plátce lze zaslat časopisy libovolnému množství adresátů, zaslání na adresu plátce není podmínkou.

Magazín informačních technologií, ročník 14
ISSN 1210-0684; MK ČR 5361

Toto číslo vyšlo 30. 4. 2004

Šéfredaktor: Ing. Jiří Palyza

Zástupce šéfredaktora: Ing. Josef Mika

Redakce: Vlastimil Bret (Chip CD/DVD), Ing. Helena Hajsterová, Ing. Josef Chládek (grafika, Linux, Mac), Mgr. Petr Kratochvíl (internet), Ing. Martin Kučera (Chip CD/DVD), Adam Nosek (sw, komunikace), Michal Novák (Chip CD, www.chip.cz), Jan Řezáč (Chip CD/DVD), Miroslav Stoklasa (hw), Ing. Pavel Trousil (hw), chip@vogel.cz

Sekretariát: Zdena Šlégrová, Jana Kalašová, tel. 225 018 566, 225 018 568

Inzerce ČR: Ing. Hana Vančurová (vedoucí), Eva Brožková, Jaroslava Tajčmanová, inzerce.chip@vogel.cz, tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Předplatné: Lucie Hořková, abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942 (prac. dny 8-16 hod.)

Distribuce: Alena Philippová, distribuce@vogel.cz, tel. 225 018 928

Technický úsek: Radim Zeman, Pavel Zima

E-mail: U členů vydavatelství lze použít adresu ve tvaru jmeno.prijmeni@vogel.cz

Adresa redakce: Chip, Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Telefonní a faxová čísla

Sekretariát: tel. 225 018 566, 225 018 568, fax 225 018 500

Inzerce: tel. 225 018 646, 225 018 648, 225 018 664, fax 225 018 600

Externí spolupracovníci: Dr. Ing. Bedřich Beneš, Ing. Ladislav Bittner, Ing. Jan Buriánek, RNDr. Ondřej Čada, Mgr. Jiří Donát, Jakub Formánek, Ing. Miroslav Herold, CSc., Ing. Jiří Chrustawczuk, Radek Kubeš, Ing. Petr Matiasovits, Ing. Lukáš Mikšiček, Michal Pohořelský, Mgr. Milan Pola, CSc., Ing. Michal Přádka, doc. Ing. Vladimír Smejkal, CSc., Štefan Štieranka, Michal A. Valášek, Ing. Miroslav Virius, CSc., Ing. Petr Vostrý, Petr Zákostelný, doc. Ing. Jiří Žára, CSc.

Design a sazba: Vogel Burda Communications DTP – Viktor Janeba, Honza Kaláš, Milan Kratochvíl, David Vladyka

Foto: Martin Trysčuk

Osvit a tisk: Tiskárna Reprint

Reklamační: V případě obdržení vadného výtisku nebo CD se obračte na naše oddělení předplatného (abonence.chip@vogel.cz, tel. 225 018 942), kde vám bude defektní exemplář vyměněn za nový.

Za obsah inzerce ručí zadavatel.

Za původnost a obsahovou správnost příspěvků ručí autor. Právní režim autorských děl nabídnutých redakci se řídí zejména autorským zákonem č. 121/2000 Sb. a dalšími českými právními normami.

Rukopisy redakce nevrací. V případě přijetí díla k uveřejnění redakce autora o této skutečnosti uvedomí. Tím nabývá vydavatel práva k šíření přijatého díla časopiseckou formou včetně možnosti zveřejnění na WWW stránkách časopisu, vydání na CD-ROM nebo jiným způsobem v elektronické podobě.

Autorská odměna bude poskytnuta jednorázově do pěti týdnů po prvním uveřejnění příspěvku ve výši určené interním sazebníkem a zahne i odměnu za případné vydání díla v elektronické podobě.

Všechna práva k uveřejněným dílům jsou vyhrazena. Přetisk, přepracování, překlad do jiného jazyka a jiné užití díla nebo jeho částí, jakož i zařazení díla do jiného díla (souborného, spojení s dílem jiným, zařazení do jakékoliv formy elektronické publikace ap.) bez souhlasu vydavatele jsou zakázány. Autorské právo k časopisu a navazujícím elektronickým publikacím vykonává vydavatel.

Počet výtisků prodaného nákladu otevírá ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1.

V ČR rozšiřuje společnost PNS, a. s.,

na Slovensku Mediaprint & Kapa Pressegrasso, s.r.o.

O vydavateli: Časopis Chip vychází v licenci německého nakladatelství Vogel Burda Holding, G.m.b.H., ve vydavatelství Vogel Burda Communications, s. r. o. (IČO 45280681) jako měsíčník divize Vogel Computer Media.

Jednatel společnosti: Ing. Pavel Filipovič, pavel.filipovic@vogel.cz

Ředitel Computer Media: Ing. Milan Loucký, milan.loucky@vogel.cz

Výrobní ředitelka: Ing. Vladimíra Kuklovská, vladimira.kuklovska@vogel.cz

Marketing: Ing. Petr Moláček (vedoucí), Ing. Radek Benda, Michaela Hájková, marketing@vogel.cz, tel. 225 018 544, 225 018 546, 225 018 540

Adresa vydavatelství: Sokolovská 73, P. O. BOX 77, 186 21 Praha 86

Adresa pobočky v Brně: BVV – pavilon B, Výstaviště 1, 647 00 Brno
Vedoucí pobočky Ing. Martina Olšanová, tel. a fax 541 159 758, mobil 602 689 473

Vogel Burda Communications, s. r. o., dále vydává časopisy **LEVEL**, **MEDIAshop**, **Oficiální PlayStation 2** magazín, **Svět DVD** a **Počítač pro každého**. Podrobnější informace o vydavatelství a jeho produktech viz www.vogel.cz, na www.chip.cz najdete i vlastní stránku Chipu.

International Connection

CIS: 100440,67

Advertising: Vogel Burda Holding, G.m.b.H., Poccistr. 11, D-80336 München; Erik N. Wicha, ewicha@vogel.de, Tel. (+49 89) 74 64 23 26, Fax (+49 89) 74 64 22 17. More information about the publishing house and its products is also available on www.vogel.cz.

Redaktoři Chipu spoléhají na server a údržbu sítě od společnosti Mironet.

SEZNAM INZERCE

ABI, PRAHA	23
ACER, PRAHA	85
AKTIS, PRAHA	139
ALBATRON TECHNOLOGY, TAIPEI	93
ALWIL SOFTWARE, PRAHA	111
ANECT, PRAHA	91
AOC EUROPE, BERLIN	123
AV MEDIA, PRAHA	11
CALLIDA, PRAHA	95
CANON CZ, PRAHA	89
CANON CZ, PRAHA	135
CANON CZ, PRAHA	137
CASABLANCA, PRAHA	107
CÍGLER SOFTWARE, BRNO	107
CISCO SYSTEMS, PRAHA	69
COMPUTER HELP, PRAHA	128
DATA, BRATISLAVA	97
D-LINK, PRAHA	79
DXT COMPUTERS, PRAHA	23
ESET SOFTWARE, PRAHA	61
FIC, PRAHA	75
FIFTY-FIFTY, HRADEC KRÁLOVÉ	101
GRISOFT, BRNO	127
HEWLETT-PACKARD, PRAHA	35
HOLDING CONET, BRNO	87
IMPROMAT, ZLÍN	63
LEVI INTERNATIONAL, BRNO	164
LUCENT TECHNOLOGIES ČR, PRAHA	51
MEDIAPORT PRO, PRAHA	82
MICROSOFT, PRAHA	109
MICROSOFT, PRAHA	125
NIKON, PRAHA	67
OKI SYSTEMS, PRAHA	43
OKI SYSTEMS, PRAHA	65
PC DESIGN, PRAHA	117
PENTEC, PRAHA	31
PROCA, PRAHA	59
PROCA, PRAHA	81
STORMWARE, JIHLAVA	21
SVĚT HARDWARE, PRAHA	138
SWS, SLUŠOVICE	2
SYMANTEC, RATINGEN	73
TECOM, PRAHA	47
TISCALI, PRAHA	163
TOSHIBA EUROPE, NEUSS	7
UMAX CZECH, PRAHA	145
UNICORN, PRAHA	25
VELETRHY BRNO, BRNO	153
ZAJEZDY.CZ, TŘEBÍČ	83

NABÍDKA NAŠEHO VYDAVATELSTVÍ PRO TENTO MĚSÍC:

Počítač pro každého je čtrnáctideník s jedním CD pro všechny běžné uživatele PC.

Level je prestižní magazín o počítačových hrách, nejméně s 3 CD nebo s DVD a s plnou verzí hry.

PlayStation 2 – Oficiální Magazín – CZ je časopis pro hráče na konzolách PlayStation 2 s demoverzemi her na DVD.

Svět DVD je časopis s DVD tematikou a s filmem na příloženém DVD disku.

DV Magazine – Česká verze respektovaného časopisu amerických filmařů. Magazín o digitální technice a filmování.

CHIP – Speciál WWW stránky tvoříme sami – Průvodce tvorbou internetových stránek s programy na příloženém CD.

VOGELBURDA
COMMUNICATIONS

Informace o předplatném a objednávkách: Vydavatelství Vogel Burda Communications s. r. o., DISTRIBUCE, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1, tel.: +420 225 018 944, fax: +420 225 018 900, e-mail: abonence@vogel.cz

O ČEM SI PŘEČTETE V ČERVNU

Chip 6/04 vyjde 28. 5. 2004

Skenování patří k poměrně častým činnostem počítačových uživatelů. „Bezpapírová kancelář“ nás nutí digitalizovat i dokumenty, které nemáme v elektronické podobě, a také staré fotografie je dobré mít pěkně „uklizené“ v elektronickém archívu. O tom, jak rychle a v jaké kvalitě získáme uvedené elektronické podklady, rozhoduje především použitý hardware neboli skener. V Chipu přineseme test moderních a cenově dostupných skenerů s rozhraním USB 2.0.

BOJ O OBÝVACÍ POKOJ

Dva klíčové obory světového průmyslu se chystají na rozhodující bitvu: PC (nebo chcete-li IT) průmysl se všemi silami tlačí do obývacích pokojů, protože vidí v domácí zábavě velký obchod budoucnosti. Nicméně zavedené obří koncerny zábavní elektroniky nečekají se založenými rukama a do svých výrobků integrují stále více počítačové techniky. Chip prezentuje přístroje domácí elektroniky, které představují nejdůležitější trendy, a ukáže, kdo má největší šance tento boj přežít.

IDEÁLNÍ ARCHIV MP3

MP3 je pro většinu uživatelů stále nejpopulárnějším hudebním formátem a kdejaký internetový začátečník se už chlubí rozsáhlou audiotékou. S velikostí archívu MP3 však roste i zmatek. Podle zdroje se totiž různí názvy souborů, struktury složek, MP3 tagy a především hlasitost souborů. Do sbírky je důležité vnést pořádek a strukturu. Se správnými nástroji to vůbec není problém. Chip vám ukáže, jak to všechno skvěle zvládnete...

CHAMELEON V SÍTI

Jen slepý by si nevšiml, k jakým změnám dochází několikrát do roka na mnoha velkých webových serverech. Známé stránky, aniž by radikálně změnil svůj vzhled, dostávají jinou, ročnímu období přizpůsobenou atmosféru. A právě tento nápad je možné dále rozvíjet. Abychom změnili barevné schéma webu, potřebujeme... jednu minutu. S podmínkou, že nové barevné schéma je již hotové. Poradíme vám, jak změnit design a barvu s použitím CSS.

HISTORIE POČÍTAČOVÉHO SOFTWARE

V tomto čísle se můžete dočíst o vývoji hardwaru počítačů od prehistorie, představované Babbageovými stroji Difference Engine a Analytical Engine, až po současnost. Hardware je však třeba oživit softwarem, programy, a proto se příště podíváme právě na jejich historii, od strojního kódu až po univerzální programovací nástroje dnešní doby.

Pozn.: Redakce si vyhrazuje právo na případné změny.

Poptávka po mobilních počítačích stále roste a ne všem přijdou vhod kapesní počítače typu PDA. Není nad to mít standardní klávesnici a myš, případně touchpad a obrazovku s lepším rozlišením. V dubnu jsme pro vás připravili srovnávací test notebooků, kde byla hlavním kritériem cena do 40 000 Kč. V červnu se naopak můžete těšit na srovnání subnotebooků – snadno přenosných PC, které svými rozměry a hmotností ještě více vycházejí vstříc mobilním uživatelům, aniž by byly nějak zásadně omezeny výkonové možnosti. Hlavním kritériem bude tentokrát hmotnost – v testu se objeví stroje s hmotností do 2 kg.

Ve věku elektroniky máme pochopitelný sklon dívat se na mechanická zařízení s despektem. 3D skener MicroScribe americké firmy Immersion Corporation je sice skener mechanický, ale pro přesné snímání tvaru třírozměrných předmětů využívá značně sofistikovanou elektroniku a optiku i výkonné programy (v našem případě nejen od společnosti Immersion, ale i od firem Discreet a Ghost3D).

Dva šikovné programky, Tux Typing a Image Magick, na něž se blíže podíváme, vznikly pod Linuxem, ale jsou dostupné i pro Windows (a Image Magick i pro další platformy). Přenesly si tam i vlastnost v linuxové komunitě běžnou – nulovou cenu –, a proto je příště naleznete i na Chip CD.